

12TH ATHENS
AVANT GARDE
FILM FESTIVAL

26.5 ———
15.6. 2022

www.tainiothiki.gr / online.tainiothiki.gr

12th Athens Avant Garde Film Festival

Φεστιβάλ Πρωτοποριακού
Κινηματογράφου της Αθήνας

→ 26.5-15.6.2022

Περιεχόμενα

- (10) Ταινία έναρξης
- (12) Διεθνές διαγωνιστικό
- (28) Αποκατεστημένες και υπέροχες
- (40) Γόνας Μέκας: Ο πάπας του πρωτοποριακού
κινηματογράφου
- (48) Μπαμπέτ Μανγκόλτ: Η πράξη του κοιτάγματος
- (62) mAPs: migrating Artists Project
- (68) Με τον φακό των γυναικών
- (88) Ο Ροβήρος Μανθούλης: Ο άνθρωπος με
την κινηματογραφική μηχανή
- (92) Θόδωρος Αγγελόπουλος:
Η Ιστορία και έννοια του τραγικού
- (98) Μετά την επανάσταση: Εικόνες του έθνους-κράτους
- (110) Τζορτζ Στίβενς: Κάτι για το οποίο αξίζει να ζεις
- (122) Σατγιαζίτ Ρέι: 100 χρόνια από τη γέννησή του
- (128) Μετά την καταστροφή: Ο κινηματογράφος
την εποχή του 6ου αφανισμού
- (140) Αντόνιο Ρέις και Μαργκαρίντα Κορντέιρο:
Η ποιητική του ερημωμένου τοπίου
- (146) Ειδικές προβολές
- (150) Ταινία λήξης

Contents

- (10) Opening film
- (13) International competition
- (29) Restored and beautiful
- (41) Jonas Mekas:
The pope of avant-garde cinema
- (49) Babette Mangolte: The act of looking
- (62) mAPs: migrating Artists Project
- (69) Through women's lens
- (89) Robert Manthoulis:
Man with a movie camera
- (93) Theo Angelopoulos:
History and the sense of the tragic
- (99) After the revolution: Images of the nation-state
- (111) George Stevens: Something to live for
- (123) Satyajit Ray: 100th birth anniversary
- (129) After the catastrophe: Cinema at the time
of the 6th Extinction
- (141) António Reis and Margarida Cordeiro:
The poetics of deserted landscape
- (146) Special screenings
- (150) Closing film

Η περίοδος της προετοιμασίας του 12ου Φεστιβάλ, μέσα από την συνεχιζόμενη πανδημία και τον πόλεμο στην Ουκρανία, μας κατεύθυνε στη διερώτηση για τον ρόλο της τέχνης σε χαλεπούς καιρούς και επέτεινε την αίσθηση της επανόδου του τραγικού στην Ευρώπη. Αυτό είχε ως συνέπεια το ενδιαφέρον μας να στραφεί σε δημιουργούς που αντλούν από υπάλληλες και περιφρονημένες γνώσεις, δηλαδή από τοπικές γνώσεις που αναπτύχθηκαν από τους υποτελείς του κόσμου μας. Παράλληλα, ο ίδιος ο κινηματογράφος παραμένει ένας ορίζοντας επαγγελιών και εναλλακτικών οραμάτων που καλλιεργείται από θεσμούς όπως οι ταινιοθήκες και τα ειδικά φεστιβάλ που στοχεύουν σε έναν επαναπροσδιορισμό της κινηματογραφοφιλίας.

Στο **Διεθνές Διαγωνιστικό** περιλαμβάνονται 9 ταινίες, καθιερωμένων αλλά και πρωτοεμφανιζόμενων δημιουργών, που σε ορισμένες περιπτώσεις επιδιώκουν την αδελφοσύνη ανάμεσα στο ντοκιμαντέρ και τη μυθοπλασία, αναδεικνύοντας τη σημασία των τοπικών γνώσεων και των αντισυμβατικών τεχνικών κινηματογράφησης ως μορφών αντίστασης. Τέτοιες είναι οι πιο κάτω αφηγήσεις: εκείνες που εκτυλίσσονται στις Φιλιππίνες (*Η ιστορία του Χα*), στη Βολιβία (*Η μακρά πορεία*), στην Παραγουάη (*Εάμι*) και στην Ινδία (*Πέδρο*). Η γυναικεία οπτική αντικατοπτρίζεται είτε ως μια επαναστατική στάση (*Ξερή γη που φλέγεται*), είτε ως μια σωματική και ενδοσκοπική διερεύνηση της ταυτότητας (*Μπέατριξ*). Η διερεύνηση του οικογενειακού πλαισίου λειτουργεί είτε ακτιβιστικά (*Πυρηνική οικογένεια*) είτε μυθοπλαστικά (*Ο καθηδρικός*). Τα όρια του διαλόγου και της επικοινωνίας για την περατότητα του βίου και το πορώδες του πολιτισμού διερευνά το ντοκιμαντέρ *Τα λέμε την Παρασκευή, Ροβινσώνα*.

Η πρωτοποριακή στάση και γραφή διαπερνά το έργο του **Γιόνας Μέκας**, «πάπα του αβάν-γκαρντ κινηματογράφου». Όπως σημειώνει η Νικόλ Μπρενέζ, οι ημερολογιακές ταινίες του διατηρούν τους ατελείωτους κραδασμούς της ύπαρξης, ακτινοβολούν την ομορφιά της παρέας και μαρτυρούν για την παρουσία της χάριτος στην γη. Η πρωτοπόρα γαλλο-αμερικανίδα σκηνοθέτις, διευθύντρια φωτογραφίας και φωτογράφος **Μπαμπέτ Μανγκόλτ** είναι προσκεκλημένη του Φεστιβάλ και παρουσιάζει μια επιλογή πειραματικών ταινιών της που διερευνούν την ίδια την πράξη του κοιτάγματος και το γυναικείο βλέμμα, σε σχέση με το αμερικανικό τοπίο και τις σωματικές τέχνες του χορού και της περφόρμανς. Ο χορός και η σύγχρονη πειραματική μυθοπλασία βασισμένη στον χορό (screendance) είναι στο επίκεντρο του προγράμματος **migrating Artists Project (mAPs)**.

Το ζήτημα της γυναικείας οπτικής, σε συνδυασμό με ζητήματα ενδυνάμωσης της γυναικείας δημιουργικότητας, διακριτής γραφής και της θέσης των επαγγελματιών γυναικών στη βιομηχανία του κινηματογράφου, διατρέχει το αφιέρωμα **Με τον φακό των γυναικών**. Σε αυτό συμμετέχουν με έργα τους και συζητήσεις, οι καλεσμένες μας, διακεκριμένες διευθύντριες φωτογραφίας Ανιές Γκοντάρ, Ντάρια Ντ'Αντόνιο, Ολυμπία Μυτιληναίου, Κατερίνα Μαραγκουδάκη και Χριστίνα Μουμούρη.

Η επάνοδος του τραγικού στην Ευρώπη διαπερνά τις επιλογές από το έργο του **Θόδωρου Αγγελόπουλου**, το ντοκιμαντέρ του **Σεργκέι Λοζνίτσα**, *Babi.Yar. Context*, για τη σφαγή των Εβραίων στην Ουκρανία το 1941 και την τηλεοπτική μεταφορά της τριλογίας του Τσίρκα, *Ακυβέρνητες Πολιτείες*, από τον **Ροβήρο Μανθούλη**. Ο Αγγελόπουλος, αντλώντας έμπνευση από τον Μπρεχτ, στις πρώτες του ταινίες ήθελε να δικαιώσει τους ηττημένους στον ελληνικό εμφύλιο και στις μεταγενέστερες ταινίες του, και ειδικά στην *Τριλογία των συνόρων* να φέρει στο προσκήνιο τους μετανάστες, όχι μόνο από τα Βαλκάνια αλλά και από άλλες δοκιμαζόμενες περιοχές του κόσμου.

Η προβληματική της συγκρότησης των εθνικών κρατών διαπερνά το αφιέρωμα, **Μετά την επανάσταση: Εικόνες του έθνους - κράτους**, που εξετάζει την αποτυχία των επαναστατικών προταγμάτων σε Ελλάδα, Ιταλία, Βαλκάνια, Λατινική Αμερική και Αφρική. σε ταινίες του Βισκόντι, Αγγελόπουλου, Κούνδουρου, Παπαστάθη, Καζάν, Αλέα, και άλλων. Παρόμοιους προβληματισμούς εκφράζει η επιμελήτρια του αφιερώματος **Μετά την καταστροφή: Ο κινηματογράφος την εποχή του δού αφανισμού**, Νικόλ Μπρενέζ: «Πώς μπορεί ο κινηματογράφος να απελευθερωθεί από τον ανθρωποκεντρικό και βιομηχανικό του χαρακτήρα; Καθεμιά από τις ταινίες που παρουσιάζονται εδώ προτείνει μια λύση, είτε αυτή εκφράζεται μέσα από τις εικόνες είτε μέσα από την ίδια την τεχνική».

Στο πεδίο της κινηματογραφοφιλίας ξεχωρίζουν το μεγάλο αναδρομικό αφιέρωμα στον **Τζορτζ Στίβενς**, το μικρό αφιέρωμα στο **Σαγιαζίτ Ρέι**, καθώς και το αφιέρωμα στον πορτογαλικό εθνογραφικό κινηματογράφο των **Αντόνιο Ρέις και Μαργκαρίντα Κορντέιρο**. Το μεγάλο ταλέντο του Στίβενς ξετυλίγεται σε 7 ταινίες που μας μεταφέρουν από τη χρυσή εποχή του Χόλιγουντ μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του 1960 και τις ρωγμές στο αμερικανικό όνειρο.

Από τις 9 ταινίες του καθιερωμένου προγράμματος **Αποκατεστημένες και υπέροχες**, ξεχωρίζουμε τις βωβές ταινίες του Κίτον, της Ντιλάκ και της Μουσιδώρας, καθώς και την αποκατάσταση της πλήρους εκδοχής της ταινίας το *Φάντασμα του Παραδείσου* του Μπράιαν ντε Πάλμα. Το Φεστιβάλ μας είναι ιδιαίτερα περήφανο που παρουσιάζει σε πρώτη προβολή την ταινία του Ροβήρου Μανθούλη, *Πρόσωπο με Πρόσωπο*, σε ψηφιακή αποκατάσταση σε 4K, σε συνεργασία με το εργαστήριο L'immagine Ritrovata (Μπολόνια, Παρίσι) και με ελληνικά εργαστήρια.

Το 12ο ΦΠΚΑ πραγματοποιείται υβριδικά, στις τρεις αίθουσες της Ταινιοθήκης και διαδικτυακά, στο πλαίσιο του Π.Ε.Π Αττικής (2014-20) με τη συγχρηματοδότηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω την Υπουργό Πολιτισμού κυρία Λίνα Μενδώνη, τον υφυπουργό πολιτισμού κύριο Νικόλα Γατρομανωλάκη, τον Περιφερειάρχη Αττικής κύριο Γιώργο Πατούλη και τον Αντιπεριφερειάρχη Πολιτισμού κύριο Χάρη Ρώμα, τον Δήμαρχο Αθηναίων κύριο Κώστα Μπακογιάννη και τα στελέχη της Διαχειριστικής Αρχής. Την Πρεσβεία της Πορτογαλίας στην Ελλάδα και ιδιαίτερα Πρέσβειρα Α.Ε κυρία Helena Paiva, και τον Προϊστάμενο του Προξενικού Τμήματος κύριο João Ricardo Mendes, την Πρεσβεία της Λιθουανίας στην Ελλάδα και ιδιαίτερα την Επιτετραμμένη της Πρεσβείας κυρία Ruta Vaiciuniene, καθώς και την Ανώτατη Υπάλληλο κυρία Viktorija Dapkut, Το Γαλλικό Ινστιτούτο Ελλάδος και ιδιαίτερα τον Διευθυντή, κύριο Nicolas Eybalin και τον κύριο Θωδωρή Κουτσαυτή, Ακόλουθο των Οπτικοακουστικών. Την Πρεσβεία της Ιταλίας στην Ελλάδα, το Ιταλικό Μορφωτικό Ινστιτούτο και ιδιαίτερα την Αναπληρώτρια Επικεφαλής, κυρία Susanna Sylvia Schlein και τον κύριο Γιώργο Χριστοφορίδη, Ακόλουθο Τύπου. Την εταιρεία Authorwave, χορηγό του βραβείου του Διεθνούς Διαγωνιστικού και ιδιαίτερα τον κύριο Πάνο Μπίσδα. Τέλος, το Δ.Σ και τους εργαζόμενους στην Ταινιοθήκη, την Εκτελεστική Διευθύντρια του Φεστιβάλ κυρία Ηλέκτρα Βενάκη και τους εργαζόμενους στο Ε.Σ.Π.Α, τους συνεργάτες, τους προγραμματιστές και επιμελητές των αφιερωμάτων του 12ου ΦΠΚΑ.

Μαρία Κομνηνού

Διευθύντρια του 12ου Φεστιβάλ
Πρωτοποριακού Κινηματογράφου της Αθήνας

The period of preparation for the 12th AAGFF, through the ongoing pandemic and the war in Ukraine, led us to question the role of art in difficult times and intensified the sense of the return of the tragic in Europe. So we focused on film directors who were inspired from subaltern and despised forms of knowledge, emerging from the dispossessed of our world. At the same time, cinema itself remains a horizon of vocations and alternative visions cultivated by institutions such as the film archives and the special festivals that aim at a redefinition of cinephilia.

The **International competition** includes 9 films, both by established and debut film directors, which in some cases seek to bridge documentary and fiction, highlighting the importance of local knowledge and unconventional cinematic techniques as forms of resistance. Such narratives unfold in films like the one in the Philippines (*The history of Ha*), in Bolivia (*The great movement*), in Paraguay (*Eami*) and in India (*Pedro*). The female perspective reflects either a revolutionary attitude (*Dry ground burning*) or a corporeal and self-reflexive approach on identity (*Beatrix*). The investigation of the family context is explored either in terms of activism (*Nuclear family*) or introspection (*The cathedral*). The limits of dialogue and communication on the permeability of life and the porosity of culture are explored in the documentary *See you Friday, Robinson*.

A pioneering attitude and style permeates the work of **Jonas Mekas**, "the pope of the avant-garde cinema". As Nicole Brenez notes, his diary films preserve the endless vibrations of existence, radiate the beauty of the company of friends and testify to the presence of grace on earth. The avant-garde French-American film director, cinematographer and photographer **Babette Mangolte** is a guest of our Festival and presents a selection of her experimental films that explore the very act of looking and the female gaze, in relation to the American landscape and the body-arts of dance and performance. Dance and modern dance-based fiction (screendance) are at the heart of the **migrating Artists Project (mAPs)**.

The women's perspective, combined with issues of empowering female creativity and the position of professional women in the cinema industry, are the starting points for the program **Through women's lens**. Our guests, distinguished cinematographers Agnès Godard, Daria D'Antonio, Olympia Mytilinaïou, Katerina Maragoudaki and Christina Moumouri, present films that they have worked on and discuss their itinerary.

The return of the tragic in Europe traverses the selections from the oeuvre of **Theo Angelopoulos**, the documentary *Babi Yar. Context* by **Sergei Loznitsa**, for the massacre of Jews in Ukraine in 1941, and the television adaptation of Tsirkas's trilogy, *Drifting Cities* by **Robert Manthoulis**. Angelopoulos, drawing inspiration from Brecht, in his earlier films wanted to redeem the defeated in the Greek civil war and in his later films, and especially in the *Trilogy of borders*, to bring to the fore the plight of immigrants, not only from the Balkans but also from other dispossessed parts of the world.

The problem of the formation of the nation-state pervades the tribute, **After the revolution: Images of the nation-state**, examining the failure of revolutionary projects to live up to their promises in Greece, Italy, the Balkans, Latin America and Africa, with films by Visconti, Angelopoulos, Koundouros, Papastathis, Kazan, Alea and others. Similar concerns are expressed by the curator of the tribute **After the catastrophe: Cinema at the time of the 6th extinction**, Nicole Brenez: "How can cinema free itself of its anthropocentric and industrial determinations? Each of the films presented here offers a solution, be it iconographic or technical".

Regarding cinephilia, the great retrospective to **George Stevens**, the small tribute to **Satyajit Ray**, as well as the tribute to the Portuguese ethnographic cinema of **António Reis and Margarida Cordeiro**, stand out. Stevens's great talent unfolds in 7 films that take us from the golden age of Hollywood to the early 1960s and the cracks in the American dream. From the 9 films of our standard program **Restored and beautiful**, we single out the silent films of Keaton, Dulac and Mousidora, as well as the restored and complete version of the film *Phantom of the Paradise* by Brian de Palma. Our Festival is especially proud to present for the first time the film by Robert Manthoulis, *Face to face*, in digital restoration in 4K, in collaboration with the *Imagine Ritrovata Laboratory in Bologna* and Greek laboratories.

• • • • •

The hybrid 12th AAGFF takes place both physically and online, within the framework of the Regional Operational Program of Attica (2014-20) with the co-financing of the European Regional Development Fund.

I would like to thank the Minister of Culture, Lina Mendoni, and the Deputy Minister, Nicholas Yatromanolakis; the Regional Government of Attica Giorgos Patoulis, the Deputy Regional Governor of Attica for Culture Haris Romas, the Mayor of Athens Kostas Kostas Bakoyannis and the Executives of the Special Management Service of the Regional Operational Program of Attica; the Embassy of Portugal in Greece and in particular the Ambassadors Helena Paiva and the Head of the Consular Section João Ricardo Mendes; the Embassy of the Republic of Lithuania and especially Rūta Vaičiūnienė, Chargée d'affaires a.i. and Chief Officer Viktorija Dapkutė; the French Institute of Athens and especially its Director Nicolas Eybalin and Theo Koutsaftis, Audiovisual attaché. The Embassy of Italy in Greece, the Italian Cultural Institute of Athens and especially the Deputy Director, Susanna Sylvia Schlein and Giorgio Christoforidis, Press attaché. The film production company Authorware and Panos Bisdas for the International competition prize. Finally the Board of Directors, the General Coordinator Electra Venaki and all collaborators, programmers and curators of the 12AAGFF.

Maria Komninos

Director of the 12th Athens Avant-Garde Film Festival

Ταινία έναρξης → Opening film

Μυθοπλασία / Fiction, 2022
Ισπανία, Ιταλία / Spain, Italy, 120',
DCP, Έγχρωμη / Color
Με ήχο / With Sound
Καταλανικά / Catalan

Σκηνοθεσία / Director

Carla Simón

Σενάριο / Scriptwriter

Carla Simón, Arnau Vilaró

Φωτογραφία / Cinematography

Daniela Cajías

Μοντάζ / Editing

Ana Pfaff

Ήχος / Sound

Eva Valiño

Μουσική / Music-Score

Andrea Koch

Ηθοποιοί / Cast

Jordi Pujol Dolcet, Anna Otín, Xènia Roset, Albert Bosch, Ainet Jounou, Josep Abad, Montse Oró, Carles Cabós, Joel Rovira, Isaac Rovira, Berta Pipó, Elna Folguera, Antònia Castells, Djibril Casse, Jacob Diarte

Παραγωγός / Producer

María Zamora, Stefan Schmitz, Tono Folguera, Sergi Moreno

Παραγωγή / Production

Elastica Films, Avalon Productora Cinematográfica, Vilaüt Film

Συμπααραγωγή / Co-production

Kino Produzioni, Rom

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Cinobo

Οι ροδακινιές του Αλκαράς

Alcarràs

■ Η οικογένεια Σολέ περνούσε κάθε καλοκαίρι μαζεύοντας τα ροδάκινα από τον οπωρώνα της στο Αλκαράς, ένα μικρό χωριό στην Ισπανία. Αλλά η φετινή σοδειά θα είναι μάλλον η τελευταία τους, καθώς αντιμετωπίζουν έξωση. Τα νέα σχέδια για τη γη περιλαμβάνουν την εκρίζωση των ροδακινιών και την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών πάνελ, κάτι που προκαλεί ρήγμα στη άλλοτε σφιχτοδεμένη μεγάλη οικογένεια. Για πρώτη φορά αντιμετωπίζουν ένα αβέβαιο μέλλον και κινδυνεύουν να χάσουν πολλά περισσότερα από το σπίτι τους. Η ταινία που κέρδισε τη Χρυσή Άρκτο στην Μπερλινάλε, επαινέθηκε και για τις εξέχουσες ερμηνείες τόσο από παιδιά όσο και από ηθοποιούς στην όγδοη δεκαετία της ζωής τους.

■ As far as they can remember, the Solé family have spent every summer picking the peaches from their orchard in Alcarràs, a small village in Spain. But this year's crop could be their last, as they face eviction. The new plans for the land include cutting down the peach trees and installing solar panels, which causes a rift within the large tight-knit family. For the first time, they face an uncertain future and risk losing more than their home. The film, which won the Golden Bear at the Berlinale, was also praised for its outstanding performances by both children and actors in their eighties.

Κάρλα Σιμόν // Η βραβευμένη σεναριογράφος και σκηνοθέτις Κάρλα Σιμόν (1986), μεγάλωσε στο Αλκαράς, ένα μικρό χωριό στην Καταλονία. Σπούδασε κινηματογράφο στην Βαρκελώνη, στην Καλιφόρνια και στο Λονδίνο. Η πρώτη μεγάλου μήκους αυτοβιογραφική ταινία της *Καλοκαίρι 1993* (*Estiu 1993*, 2017) κέρδισε πολλά βραβεία και εκπροσώπησε την Ισπανία στα βραβεία Όσκαρ. Η δεύτερη αυτοβιογραφική μεγάλου μήκους ταινία της *Οι ροδακινιές του Αλκαράς* (2022) κέρδισε τη Χρυσή Άρκτο στην Μπερλινάλε.

Carla Simón // Award-winning screenwriter and director Carla Simón (1986) grew up in Alcarràs, a small village in Catalonia. She studied cinema in Barcelona, California and London. The first feature-length autobiographical film *Summer 1993* (*Estiu 1993*, 2017) won many awards and represented Spain at the Oscars. Her second autobiographical film *Alcarràs* (2022) won the Golden Bear at the Berlinale.

Διεθνές διαγωνιστικό

Στις επιλογές μας οδηγηθήκαμε με γνώμονα να προβάλλουμε ταινίες που εκφράζουν τη σύγχρονη κινηματογραφοφιλία και τη γνώση του κινηματογράφου αλλά και να συνθέτουν σύγχρονες κριτικές ματιές, αντλώντας από υπάλληλες και περιφρονημένες γνώσεις, δηλαδή από τοπικές γνώσεις που αναπτύχθηκαν από τους υποτελείς του κόσμου μας, όπως οι εργαζόμενοι, οι γυναίκες, οι ιθαγενείς και τα παιδιά. Οι επιλογές μας συγκροτούν μια τέτοια γενεαλογία που μπολιάζει τη λόγια γνώση με τη γνώση των καθημερινών ανθρώπων, γιατί μέσα εκεί ενυπάρχουν οι μνήμες των αλλοτινών αγώνων ή ακόμη και οι ματαιώσεις τους.

Ο καλεσμένος μας Λαβ Ντίαζ παρουσιάζει την ταινία του, *Η ιστορία του Χα*, η οποία αντλεί από τη ζωή ενός διάσημου καλλιτέχνη βοντβίλ για να προβληματιστεί για την ήττα των δημοκρατικών δυνάμεων στις Φιλιππίνες τη δεκαετία του 1950. Ο Κίρο Ρούσσο, που θα είναι επίσης μαζί μας, παρουσιάζει την ταινία, *Η μακρά πορεία* που αφηγείται την ιστορία μιας ομάδας βολιβιανών μεταλλωρύχων που προσπαθούν να επιβιώσουν αφού έχασαν τη δουλειά τους στη Λα Παζ. Ο Νατές Χέζντε, με αριστοτεχνικά γραμμένη ιστορία, στην ταινία του *Πέδρο* που γυρίστηκε σε ένα απομακρυσμένο χωριό της Ινδίας, υπογραμμίζει το διπλό δεσμό της φτώχειας και της προκατάληψης.

Η Παζ Ενσίνα, στην ποιητική της ταινία *Εάμι*, μέσα από την τελετουργική μεταμόρφωση ενός πουλιού-θεότητας-γυναίκας αφηγείται τις πηλές που προκάλεσε η αποικιοκρατία σε μια φυλή αυτοχθόνων στην Παραγουάη. Από μια μαχητική γυναικεία οπτική, η υβριδική ταινία, ανάμεσα σε ντοκιμαντέρ και μυθοπλασία, γουέστερν και queer μανιφέστο, *Ξερή γη που φλέγεται*, των

Ζοάνα Πιμέντα και Αντίρλεϊ Κιερός, αφηγείται τις παράνομες δραστηριότητες μιας αποκλειστικά γυναικείας ομάδας σε μια βραζιλιάνικη φαβέλα. Η ταινία *Μπεάτριξ*, των Μιλένα Τσερνόβσκι και Λίλιθ Κράξνερ, γυρισμένη σε φιλμ 16mm, εστιάζει στο γυναικείο σώμα και εξερευνά ένα γυναικείο βλέμμα, με τρόπο που θυμίζει Σαντάλ Ακερμάν. Η Ζοάνα Πιμέντα και η Λίλιθ Κράξνερ θα είναι στην Αθήνα για να παρουσιάσουν τις ταινίες τους.

Από την οπτική της αμερικανικής οικογενειακής ζωής, το ντοκιμαντέρ *Πυρηνική οικογένεια* των Έριν και Τράβις Γουίλκερσον είναι μια δοκιμαστική road-movie που εγείρει επίκαιρα αλλά και διαχρονικά οικολογικά και πολιτικά ερωτήματα, ενώ στην ταινία *Ο καθεδρικός*, ο Ρίκι Ντ' Έμπροουζ σκηνοθετεί τα τραύματα που βίωσε το μοναχοπαίδι μιας αμερικανικής οικογένειας με έναν ιδιαίτερα ιμπρεσιονιστικό τρόπο.

Τέλος, στο ντοκιμαντέρ *Τα λέμε την Παρασκευή*, *Ροβινσώνα*, η Μίτρα Φαραχανί (επίσης καλεσμένη μας), εφευρίσκοντας μια πρωτότυπη αφηγηματική φόρμα, σκηνοθετεί τη συνάντηση του κινηματογραφιστή-φιλόσοφου Ζαν-Λυκ Γκοντάρ με τον σημαντικό εκπρόσωπο του νέου ιρανικού κύματος Ιμπραήμ Γκολεστάν, οι οποίοι στοχάζονται τον ρόλο των ποιητών στους ζοφερούς καιρούς μας.

Επιλογή ταινιών: Μαρία Κομνίνος, Νεφέλη Γκαμπάντ, Ιάκωβος Σκενδερίδης, Έχσαν Κοσμπάχτ
Προγραμματισμός: Νεφέλη Γκαμπάντ, Ιάκωβος Σκενδερίδης
Εισαγωγικό κείμενο: Μαρία Κομνίνος, Ιουλία Μέρμηγκα, Νεφέλη Γκαμπάντ

International competition

→ The criteria for our selection are underlined by modern cinephilia but also by a critical world view which is inspired by a Foucauldian focus on subaltern and despised forms of knowledge, developed by various group of peasants and workers, either indigenous or of mixed race, women and children. Our choices constitute a genealogy that grafts the knowledge of intellectuals with that of ordinary people, because in there are ingrained the memories of past struggles or even their defeats.

Lav Diaz will present in person his film, *History of Ha*, which draws from the life of a famous vaudeville artist to reflect on the defeat of democratic forces in the Philippines in the 1950s. Kiro Russo will also present in person his award winning film, *The great movement*, which narrates the story of a group of Bolivian miners who try to survive after losing their jobs in La Paz. Nates Hedge with masterly written story and shooting on location in remote Indian village, in his film *Pedro*, underlines the double bind of poverty and prejudice.

Paz Encina, in her poetic film *Eami*, through the ritual transformation of a bird-god-woman, narrates the wounds inflicted by colonialism on an indigenous tribe in Paraguay. From a militant female perspective, the hybrid film, between documentary and fiction, western and queer manifesto, *Dry ground burning* by Joana Pimenta and Adirley Queirós, tells the story of the illegal activities of

an all-female group in a Brazilian favela. The film *Beatrix*, by Milena Czernovsky and Liliith Kraxner, shot in 16mm film, focuses on the female body and explores a female gaze, in a way reminiscent of Chantal Akerman. Joana Pimenta and Liliith Kraxner will be in Athens to present their films.

From the perspective of American family life, the documentary *Nuclear family*, by Erin and Travis Wilkerson is a road-movie that raises current as well as timeless ecological and political questions, related to pacifist groups in the US. Set in a different milieu, *The cathedral* by Ricky D'Ambrose shows the trauma experienced by the only child of an American family in a particularly impressionistic way.

Finally, in the documentary *See you Friday*, Robinson, Mitra Farahani (also our guest), by inventing an original narrative form, brings together the filmmaker-philosopher Jean-Luc Godard and the important representative of the new Iranian wave Ebrahim Golestan, who reflect on the role of poets in our times of distress.

Film selection: Maria Komninos, Nepheli Gambade, Jacob Skenderidis, Ehsan Khoshbakht
Programming: Nepheli Gambade, Jacob Skenderidis
Introduction: Maria Komninos, Ioulia Mermigka, Nepheli Gambade

Διεθνές διαγωνιστικό / Κριτική επιτροπή

Η **Σεσίλια Μπαρριονουέβο** είναι επιμελήτρια κινηματογράφου. Είναι καλλιτεχνική διευθύντρια των τελευταίων τεσσάρων εκδόσεων του Διεθνούς Φεστιβάλ Κινηματογράφου Mar del Plata (Αργεντινή), επιμελήτρια προγράμματος για το Neighboring Scenes: New Latin American Cinema στο Film at Lincoln Center (Νέα Υόρκη) και σύμβουλος προγράμματος για το Antofacine (Αντοφαγκάστα, Χιλή). Ήταν επίσης καλλιτεχνική επιμελήτρια για την Documenta Madrid το 2020 και το 2021 και έχει επιμεληθεί, μεταξύ άλλων, προγράμματα για το UNIONDOCS - Center for Documentary Art (ΗΠΑ), MACBA - Museum of Contemporary Art of Buenos Aires (Αργεντινή), Museo Reina Sofía και La Casa Encendida (Ισπανία). Το 2020 της απονεμήθηκε ο τιμητικός τίτλος του Ιππότη των Τεχνών και των Γραμμάτων από το Υπουργείο Πολιτισμού της Γαλλίας.

Ο **Πέτρος Σεβαστίκογλου** γεννήθηκε στη Μόσχα. Σπούδασε κοινωνιολογία στο Παρίσι και σκηνοθεσία κινηματογράφου στις ΗΠΑ. Σκηνοθέτησε τις ταινίες μεγάλου μήκους *Η βοή του κόσμου*, *Electra*, *Attractive illusion*, *Τρεις στιγμές*, *Άνεμος στην πόλη*, όπως και ντοκιμαντέρ για την κρατική τηλεόραση. Στο θέατρο σκηνοθέτησε παραστάσεις για το Εθνικό Θέατρο, το Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδας, και σε ιδιωτικούς θιάσους στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Δίδαξε σκηνοθεσία κινηματογράφου στο μεταπτυχιακό βίντεο τέχνης της Σχολής Καλών Τεχνών της Αθήνας και στο Τμήμα κινηματογράφου του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου της Θεσσαλονίκης. Διδάσκει υποκριτική και σκηνοθεσία κινηματογράφου στη Σχολή του Εθνικού Θεάτρου.

Ο **Δημήτρης Θεοδωρόπουλος** είναι διευθυντής φωτογραφίας, υπεύθυνος σχεδιασμού φωτισμών για θεατρικές παραστάσεις και καθηγητής στο Τμήμα Κινηματογράφου του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο. Σπούδασε πολιτικές επιστήμες στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και κινηματογράφο με υποτροφία Fulbright στο American Film Institute - MFA Cinematography. Διευθυντής φωτογραφίας στις μεγάλες και μικρού μήκους ταινίες και ντοκιμαντέρ (ενδεικτικά): *Ιερόσυλοι*, *Καντίνα*, *Η καρδιά του κτήνους*, *Ζωντανοί στο Κύνταρο*, *Το ταμένο*, *Στεγνό καθάρισμα*, *Στον τοίχο*, *Γράμματα στη Γερμανία*, *Φλερύ-τρελή του φεγγαριού*, *Μικρές παραλλάξεις*. Σκηνοθέτησε και κινηματογράφησε επίσης τις ταινίες: 07-01-2011 *The last rehearsal*, *Piano-play*, *Aphrodite's child*, *Ελλάδα και κλιματική αλλαγή*. Είναι συγγραφέας του βιβλίου *Το φως στον ελληνικό κινηματογράφο*.

International competition / Jury

Cecilia Barrionuevo is a film curator. She is the Artistic Director of the Mar del Plata International Film Festival (Mar del Plata, Argentina) for the last four editions and a member of the Festival's programming team since 2010. Programmer for Neighboring Scenes: New Latin American Cinema at Film at Lincoln Center (New York City, USA), and Programme Advisor for Antofacine (Antofagasta, Chile). She was co-artistic curator of Documenta Madrid in 2020 and 2021 and she has curated special programs for UNIONDOCS - Center for Documentary Art (United States), MACBA - Museum of Contemporary Art of Buenos Aires (Argentina), Museo Reina Sofía and La Casa Encendida (Spain) among others. In 2020, she was awarded the honorary title of Chevalier of the Arts and Letters from the French Ministry of Culture.

Petros Sevastikoglou was born in Moscow. He studied sociology in Paris and film directing in the USA. He has directed the features films: *The rumble of the world*, *Electra*, *Attractive illusion*, *Three moments*, *Wind over the city*. He directed numerous theatrical plays for the Greek National Theatre and for private productions in Greece and abroad (Belgium, France, China, Poland). He taught film directing in the postgraduate program for video art of the Athens School of Fine Arts and in the Film Department of the Aristotle University. He teaches film acting and film directing at the School of the Greek National Theatre.

Dimitris Theodoropoulos is director of photography, stage lightning designer and professor at the Film Department of the Aristotle University of Thessaloniki and the Hellenic Open University. He studied political science at the University of Athens and cinema with a Fulbright scholarship at the American Film Institute- MFA Cinematography. Recent collaborations as D. o. P. include the films (indicatively): *Sacrilege*, *Canteen*, *Heart of the beast*, *Alive at Kytaro*, *Dry cleaning*, *Against the wall*. As director and cinematographer: 07-01-2011 *The last rehearsal*, *Piano-play*, *Greece and climate change*. He also authored a book on cinematography, *The light on Greek cinema*.

Ντοκιμαντέρ / Documentary, 2022
Γαλλία, Ελβετία, Ιράν, Λίβανος /
France, Switzerland, Iran, Lebanon
97', Έγχρωμη / Color
Με ήχο / With sound

Σκηνοθεσία / Director

Mitra Farahani

Φωτογραφία / Cinematography

Daniel Zafer, Fabrice Aragno

Μοντάζ / Editing

Yannick Kergoat, Mitra Farahani,
Fabrice Aragno

Ήχος / Sound

Daniel Zafer, Fabrice Aragno

Ηθοποιοί / Cast

Εμφανίζονται: Jean-Luc Godard,
Ebrahim Golestan

Παραγωγός / Producer

Jean-Paul Battaglia

Συμπααραγωγή / Co-production

Écran noir productions, Casa Azul
Films, Pejman Foundation,
Schortcut Films

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Écran noir productions

Τα λέμε την Παρασκευή, Ροβινσώνα

À Vendredi, Robinson // See you Friday, Robinson

■ «Θα πρέπει να ξεκινήσουμε με μια αλληλογραφία, αν και ίσως να μην γράφουμε ο ένας στον άλλο. Ο Ιμπραήμ μπορεί να μου στείλει ένα γράμμα αυτή την Παρασκευή και εγώ θα του απαντήσω την επόμενη Παρασκευή. Οπότε, τα λέμε την Παρασκευή, Ροβινσώνα!»». Με τον τρόπο αυτό, ο Ζαν-Λυκ Γκοντάρ σκηνοθετεί τον εαυτό του μέσα στον καθημερινό στοχασμό του, απελπισμένος αλλά σοφός, στέλνοντας εικόνες και λέξεις από την Ελβετία στην άλλη πλευρά της Μάγχης. Στην έπαυλή του στο Σάσεξ, ο Ιμπραήμ Γκολεστάν προσπαθεί να αποκωδικοποιήσει αυτά τα μηνύματα που μοιάζουν να έχουν σταλεί από εξωγήινους και προσπαθεί με επιδεξιότητα να τα επαναφέρει σε έναν λογικό ειρμό. Και ούτω καθεξής, μέχρι τη μέρα που ένα πέπλο επισκιάζει τους δύο αυτούς μικρούς Θεούς που βρίσκονται σε φυγή. Έχει ακόμη νόημα η ύπαρξη των ποιητών σε αυτούς τους δύσκολους καιρούς; Το ιδιαίτερα ευρηματικό ντοκιμαντέρ της Μίτρα Φαραχανί, παραγωγού των τελευταίων ταινιών του Ζαν-Λυκ Γκοντάρ, απέσπασε το Ειδικό Βραβείο της Επιτροπής στο 72ο Φεστιβάλ Βερολίνου.

■ “We should start with a correspondence, maybe we will not correspond to one another. Ebrahim can send me a letter this Friday, and I'll answer him next Friday. So, see you Friday, Robinson!” And so, Jean-Luc Godard stages himself in his daily thought, wisely desperate, and sends images and words from Switzerland to the other side of the Channel. In his mansion in Sussex, Ebrahim Golestan tries to decode these UFO-messages and skillfully seeks to bring them back to the appearance of reason. And so on, until the day a veil falls over the two Gods on the run. Does the existence of poets still have any meaning in these times of distress? This inventive documentary by Mitra Farahani, producer of Jean-Luc Godard's latest films, won the Special Jury Prize at the 72nd Berlin Film Festival.

Σκηνοθεσία / Director

Kiro Russo

Σενάριο / Scriptwriter

Kiro Russo

Φωτογραφία / Cinematography

Pablo Paniagua

Μοντάζ / Editing

Kiro Russo, Pablo Paniagua, Felipe
Gálvez

Ήχος / Sound

Mauricio Quiroga, Mercedes Tennina,
Juan Pedro Razzari, Emmanuel Croset

Ηθοποιοί / Cast

Julio César Ticona, Max Bautista
Uchasara, Francisca Arce de Aro,
Israel Hurtado, Gustavo Milán Ticona

Παραγωγός / Producer

Kiro Russo, Pablo Paniagua,
Alexa Rivero

Παραγωγή / Production

Socavón / Altamar films

Συμπααραγωγή / Co-production

Associate Producers: Dan Wechsler
(Bord Cadre Films), Jamal Zeinal-Zade,
Andreas Roald (Sovereign Films),
Miguel Ángel Peñaloza

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Best Friend Forever

Η μακρά πορεία

El gran movimiento // The great movement

Μυθοπλασία / Fiction, 2021, Βολιβία, Γαλλία, Κατάρ, Ελβετία / Bolivia, France,
Qatar, Switzerland, 85' Έγχρωμη / Color, Με ήχο / With sound Ισπανικά /Spanish

■ Βολιβία, σήμερα. Μετά από μια εβδομάδα πεζοπορίας, ο Έλντερ και οι σύντροφοί του μεταλλωρύχοι φτάνουν στη Λα Παζ για να διεκδικήσουν εργασία. Με τη βοήθεια της ηλικιωμένης Μάμα Πάντσα, ο Έλντερ και οι φίλοι του βρίσκουν δουλειά στην αγορά. Ξαφνικά όμως, ο Έλντερ αρχίζει να αισθάνεται άρρωστος... Η Μάμα Πάντσα τον στέλνει στον Μαξ, έναν μάγο-γιατρό, ερημίτη και δημόσιο περιγέλο που ίσως μπορέσει να τον επαναφέρει στη ζωή. Γυρισμένη σε φιλμ Super 16mm και τιμημένη με το Ειδικό Βραβείο της Επιτροπής του 78ου Φεστιβάλ Βενετίας, η δεύτερη ταινία του Κίρο Ρούσσο είναι μια σύγχρονη συμφωνία πόλης όπου ο μυστικισμός συναντά τον μοντερνισμό σε μια οπτικά καθηλωτική εμπειρία.

■ Bolivia, today. After walking for a week, Elder and his miner companions arrive in La Paz to demand for the reinstatement of their job. With the help of the elderly Mamá Pancha, Elder and his friends find work in the market. But Suddenly, Elder starts to feel sick... Mamá Pancha sends him to Max - a witch doctor, hermit and clown - who may be able to bring the young man back to life. Shot on Super 16mm film and honored with the Special Jury Prize at the 78th Venice Film Festival, Kiro Russo's second film is a contemporary urban symphony where mysticism collides with modernism in a visually arresting experience.

Σκηνοθεσία / Director

Erin Wilkerson, Travis Wilkerson

Φωτογραφία / Cinematography

Travis Wilkerson, Erin Wilkerson

Μοντάζ / Editing

Travis Wilkerson

Ήχος / Sound

Travis Wilkerson

Μουσική / Music-Score

If Thousands

Ηθοποιοί / CastTravis Wilkerson, Erin Wilkerson,
Matilda Wilkerson, Dalton Wilkerson,
Adva Wilkerson**Παραγωγός / Producer**Erin Wilkerson, Travis Wilkerson,
Catherine Wilkerson**Παραγωγή / Production**

Creative Agitation

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Creative Agitation

Πυρηνική οικογένεια

Nuclear family

Ντοκιμαντέρ / Documentary, 2021, ΗΠΑ, Σιγκαπούρη / USA, Singapore, 96', Έγχρωμη / Color, Με ήχο / With sound, Αγγλικά / English

■ Μια αμερικανική οικογένεια ξεκινά ένα αποκαλυπτικό ταξίδι στις δυτικές ΗΠΑ. Καλοκαιρινές διακοπές με κάμπινγκ, μίνι γκολφ, κολύμπι και μπείζμπολ, σε τοπία στιγματισμένα από την εξόντωση, τη γενοκτονία και τον πόλεμο. Ένα δοκιμιακό road-movie στη σκοτεινή πλευρά των ΗΠΑ, που συνυφαίνει home movies με ένα θεαματικό αρχειακό υλικό πυρηνικών δοκιμών αλλά και indie-folk μουσική, εγείροντας επίκαιρα αλλά και διαχρονικά οικολογικά και πολιτικά ερωτήματα.

■ An American family takes an apocalyptic road trip through the US West. A summer holiday of camping, mini golf, swimming, and baseball, in landscapes inscribed by extermination, genocide, and war. An essayistic road-movie on the dark side of the US, interweaving home movies with a spectacular archive of nuclear tests and indie-folk music, raising contemporary and timeless ecological and political questions.

Σκηνοθεσία / Director

Paz Encina

Σενάριο / Scriptwriter

Paz Encina

Φωτογραφία / Cinematography

Guillermo Saposnik

Μοντάζ / Editing

Jordana Berg

Ήχος / Sound

Javier Umpierrez

Μουσική / Music-ScoreJoraine Picanerai,
Fernando Velázquez Vezzetti**Ηθοποιοί / Cast**Anel Picanerai, Curia Chiquejño
Etacoro, Ducubaide Chiqueño,
Basui Picanerai Etacore, Lucas
Etacori, Guesa Picanerai, Lazaro
Dosapei Cutamijo, Catebia Picanere
Chiqueño, Jonatan Chiqueño Etacore,
Hernán Bego Dosapei Cutamijo**Παραγωγός / Producer**

Paz Encina, Gabriela Sabaté

Παραγωγή / Production

Silencio Sine

Συμπαράγωγή / Co-productionBlack Forest Films, Fortuna Films,
Gaman Cine, Revolver Amsterdam,
MPM Film, Eaux Vives Productions,
Louverture Films, Piano, Barraca
Producciones, Grupo LVT, Sagax
Entertainment, Splendor Omnia,
Sabaté Films**Προέλευση Κόπιας / Print Source**

MPM Premium

Εάμι

Eami

Μυθοπλασία/Ντοκιμαντέρ / Fiction/Documentary, 2022, Παραγωγή, Αργεντινή, Μεξικό, Γερμανία, Γαλλία, Ολλανδία, ΗΠΑ / Paraguay, Argentina, Mexico, Germany, France, Netherlands, United States, 85', Έγχρωμη / Color, Με ήχο / With sound, Ισπανικά / Spanish

■ Ενσαρκώνοντας τη θεά-πουλί-γυναίκα, η Εάμι περιφέρεται μέσα στο αγαπημένο της δάσος συλλέγοντας αναμνήσεις, ενώ ετοιμάζεται να το εγκαταλείψει για πάντα. Ένα φιλικό ποίημα, μια ωδή σε έναν εκτοπισμένο λαό αυτοχθόνων της βόρειας Παραγουάης, μέσα από την εκστατική αφήγηση ενός κοριτσιού.

■ Embodying Asojá, the bird-god-woman, Eami falls into trance in which she walks slowly and stunned through her beloved forest, collecting memories, as she prepares to leave it forever. A cinematic poem, an ode to the displaced Ayoreo Totobiegosode people, told from the trance of a girl.

Σκηνοθεσία / Director

Joana Pimenta, Adirley Queirós

Σενάριο / Scriptwriter

Joana Pimenta, Adirley Queirós

Φωτογραφία / Cinematography

Joana Pimenta

Μοντάζ / Editing

Cristina Amaral

Ήχος / Sound

Francisco Craesmeyer

Μουσική / Music-ScoreMuleka 100 Calcinha, Hailton
Camaleão Henrik, Mara Alves**Ηθοποιοί / Cast**Joana Darc Furtado, Léa Alves da
Silva, Andreia Vieira, Débora Alencar,
Gleide Firmino, Mara Alves**Παραγωγός / Producer**

Adirley Queirós

Παραγωγή / Production

Cinco da Norte

Συμπαράγωγή / Co-production

Terratrema Filmes

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Terratrema Filmes

Ξερή γη που φλέγεται

Mato seco em chamas // Dry ground burning

Μυθοπλασία / Fiction, 2022, Βραζιλία, Πορτογαλία / Brazil, Portugal, 153',
Έγχρωμη / Color, Με ήχο / With sound, Πορτογαλικά / Portuguese

■ "Θυμάμαι την εποχή... Που είχα μπλεχτεί σε κάτι τρελές μαλακίες με την αδερφή μου την Τσιτάρα. Η αδερφή μου έγραψε ιστορία στη Σολ Νασέντε. Αυτό έγινε το 2019. Είχα μόλις βγει από τη φυλακή, με είχαν κλείσει για ναρκωτικά. Η αδερφή μου μου ζήτησε να συμμετέχω στο τρελό σχέδιο στο οποίο είχε εμπλακεί. Είχε πέσει στα χέρια της ένας χάρτης των υπόγειων σωλήνων πετρελαίου. Τον πήρε και μετά... αγόρασε ένα οικόπεδο στη Σολ Νασέντε." Μεταξύ ντοκιμαντέρ και μυθοπλασίας, γουέστερν και queer μανιφέστου, η πολυβραβευμένη ταινία των Ζόανα Πιμέντα και Αντιρλεϊ Κεϊρός αφηγείται την εκρηκτική ιστορία της γυναικείας ομάδας Gasolineiras de Kebradas, όπως αυτή αντηχεί μέσα από τους τοίχους των γυναικείων φυλακών της Μπραζίλια.

■ "I was remembering the time... That I got wrapped up in some crazy shit with my sister Chitara. My sister made history in Sol Nascente. That was in 2019. I'd just got out of prison for drug charges. My sister asked me to be a part of this crazy scheme she was caught up in. She got a hold of a map of underground oil pipes. She got it and then... she bought a lot in Sol Nascente" Between documentary and fiction, western and queer manifesto, the film tells the explosive story of of the all-female group Gasolineiras de Kebradas, as it echoes through the walls of Colmeia, the women's prison of Brasilia, Federal District, Brazil.

Σκηνοθεσία / Director

Ricky D'Ambrose

Σενάριο / Scriptwriter

Ricky D'Ambrose

Φωτογραφία / Cinematography

Barton Cortright

Μοντάζ / Editing

Ricky D'Ambrose

Ήχος / Sound

Maxwell di Paolo

Ηθοποιοί / CastBrian d'Arcy James, Monica Barbaro,
Mark Zeisler, Geraldine Singer,
William Bednar-Carter**Παραγωγός / Producer**

Graham Swon

Παραγωγή / Production

Ravenser Odd

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Visit Films

Ο καθεδρικός

The cathedral

Μυθοπλασία / Fiction, 2021, ΗΠΑ / USA, 88', Έγχρωμη / Color,
Με ήχο / With sound, Αγγλικά / English

■ Η στοχαστική και ιμπρεσιονιστική αφήγηση της ανόδου και της πτώσης μιας αμερικανικής οικογένειας στη διάρκεια δύο δεκαετιών, όπως τη βιώνει ένα μοναχοπαίδι. Μια μυθοπλαστική ανασύνθεση των παιδικών αναμνήσεων και των βωβών τραυμάτων του σκηνοθέτη, Ρίκι Ντ'Εμπρουζ, που επαινέθηκε από τους κριτικούς στα Φεστιβάλ της Βενετίας, του Σάντανς και του Ρότερνταμ.

■ An only child's meditative, impressionistic account of an American family's rise and fall over two decades. A fictional reconstruction of the childhood memories and silent traumas of director, Ricky D'Embrose, praised by critics at the Venice, Sundance and Rotterdam Film Festivals.

Μυθοπλασία / Fiction, 2021,
Φιλιππίνες / Philippines, 276'
Ασπρόμαυρη / B&W, Με ήχο /
With sound, Ταγκάλογκ / Tagalog

Σκηνοθεσία / Director

Lav Diaz

Σενάριο / Scriptwriter

Lav Diaz

Φωτογραφία / Cinematography

Lav Diaz

Μοντάζ / Editing

Lav Diaz

Ήχος / Sound

Cecil Buban

Ηθοποιοί / Cast

John Lloyd Cruz, Mae Paner, Dolly
De Leon, Jonathan Francisco, Teroy
Guzman, Hazel Orenco, Earl Ignacio,
Ceian Hazel Gabuco

Παραγωγή / Production

Sine Olivia Pilipinas

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Sine Olivia Pilipinas

Η ιστορία του Χα

Historya ni Ha // History of Ha

■ 1957. Ο Χερνάντο Αλαμάδα, μεγάλος φιλιππινέζος βοντβίλ καλλιτέχνης και πρώην στέλεχος του σοσιαλιστικού κόμματος, πραγματοποιεί το τελευταίο σκέλος της περιοδείας του σε ένα κρουαζιερόπλοιο. Γνωρίζει ότι οι Φιλιππίνες βιώνουν για άλλη μια φορά μια πικρή μετάβαση - ο πολυαγαπημένος και δημοφιλής πρόεδρος της χώρας πεθαίνει ξαφνικά σε αεροπορικό δυστύχημα. Ο Αλαμάδα χάνεται σε ένα άσκοπο ταξίδι όπου το παράλογο συναντά το μπουρλέσκ, την τρέλα και τη σκληρή πραγματικότητα, πριν τελικά βρει τη λύτρωση.

■ 1957. Hernando Alamada, Filipino vaudeville great and a former socialist cadre, fulfills the last leg of his performing tour on the Mayflower cruise ship. He knows that the Philippines is experiencing a bitter transition yet again; the much-loved and popular president, Ramon Magsaysay, suddenly dies in a plane crash. Alamada plods on an aimless journey and finds himself on the gate of the theater of the absurd, a descent to burlesque, madness, to stark realities, and, ultimately, an ascent to his own redemption.

Μυθοπλασία / Fiction, 2021
Αυστρία / Austria, 96', Έγχρωμη
/ Color, Με ήχο / With sound,
Γερμανικά, Αγγλικά / German,
English

Σκηνοθεσία / Director

Milena Czernovsky, Liliith Kraxner

Σενάριο / Scriptwriter

Milena Czernovsky, Liliith Kraxner

Φωτογραφία / Cinematography

Antonia de la Luz Kašik

Μοντάζ / Editing

Milena Czernovsky, Liliith Kraxner

Ήχος / Sound

Benedikt Palier

Ηθοποιοί / Cast

Eva Sommer, Katharina Farnleitner,
Marthe de Crouy-Chanel

Παραγωγός / Producer

Milena Czernovsky, Liliith Kraxner,
Lara Bellon

Προέλευση Κόπιας / Print Source

sixpackfilm

Μπέατριξ

Beatrix

■ Από τη σκιά ενός εξοχικού σπιτιού στον ήλιο του κήπου, μια νεαρή γυναίκα περνάει τις καλοκαιρινές της ημέρες σχεδόν ολομόναχη. Το κινητό της τηλέφωνο της προσφέρει λίγη παρέα, όπως και οι σπάνιοι επισκέπτες που περνούν από εκεί. Γυρισμένη σε φιλμ 16mm, η Μπέατριξ, που τιμήθηκε με το Ειδικό Βραβείο της Επιστροφής στο Φεστιβάλ της Βιέννης, συνθέτει ένα βιωματικό και ενδόμυχο πορτρέτο που θυμίζει τον κινηματογράφο της Σαντάλ Άκερμαν.

■ Between the shade of the cottage and the sun of the garden, a young woman spends her summer days almost always alone. Her mobile phone provides some company, as do the rare visitors that stop by. The filmmakers show us *Beatrix* through such an intimate gaze that we can only speculate about its staging. What results is a physical and gestural portrait of a young woman, heir to the feminist ennui of Chantal Akerman's cinema.

Μυθοπλασία / Fiction
2021, Ινδία / India, 109'
Έγχρωμη / Color, Με ήχο / With
sound, Κάναντα / Kannada

Σκηνοθεσία / Director

Natesh Hegde

Σενάριο / Scriptwriter

Natesh Hegde

Φωτογραφία / Cinematography

Vikas Urs

Μοντάζ / Editing

Natesh Hegde, Paresh Kamdar

Ήχος / Sound

Shreyank Nanjappa

Ηθοποιοί / Cast

Gopal Hegde, Ramakrishna Bhat
Dundi, Raj B Shetty, Medini Kelamane,
Nagaraj Hegde

Παραγωγή / Producer

Rishab Shetty

Παραγωγή / Production

Rishab Shetty

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Rishab Shetty Films

Πέδρο

Pedro

■ Ο Πέδρο είναι ένας μεσήλικας μάστορας που ζει με τη μητέρα του και την οικογένεια του αδερφού του σε ένα απομακρυσμένο χωριό, στα πυκνά δάση της οροσειράς των Δυτικών Γκατ. Μια νύχτα με μουσώνα σκοτώνει κατά λάθος μια αγελάδα, το ιερό ζώο της Ινδίας, που ανήκει στον σπιτονοικοκύρη του. Για να αντιμετωπίσει την κατακραυγή των συγχωριανών του, το σκάει από το χωριό. Γεμάτος αγωνία όμως, δεν μπορεί παρά να επιστρέψει. Ο Νατές Χέζντε, με την πρώτη μεγάλου μήκους ταινία του, υπογράφει ένα διεισδυτικό και αριστοτεχνικά σκηνοθετημένο δράμα, κληρονόμο του κινηματογράφου των Ρομπέρ Μπρεσόν, Αμπάς Κιαροστάμι και Σατγιαζίτ Ρέι.

■ Pedro is a middle-aged electrician living with his mother and his brother's family in a remote village nestled in the thick forests of the Western Ghats. One monsoon night accidentally kills a cow that belongs to his landlord Hegde. Sensing trouble, Pedro leaves town. Hell breaks loose in the village. Filled with anxiety, Pedro has no way but to return. With his first feature film, Natesh Hegde signs an insightful and masterfully directed drama, heir to the cinema of Robert Bresson, Abbas Kiarostami and Satyajit Ray.

Διεθνές Διαγωνιστικό - Οι σκηνοθέτες International Competition - The directors

Γεννημένη το 1975 στην Τεχεράνη, η **Μίτρα Φαραχανί** εργάζεται μεταξύ Ρώμης και Παρισιού και είναι εικαστικός, σκηνοθέτης και παραγωγός ταινιών. Εξασκεί την τέχνη τόσο της στατικής όσο και της κινούμενης εικόνας. Από το 2001, όλες οι ταινίες της έχουν κάνει πρεμιέρα στην Μπερλινάλε. Οι πιο πρόσφατες αποκαλύπτουν τα δημιουργικά ίχνη των τελευταίων έργων των καλλιτεχνών που κινηματογραφεί. Η ταινία της *Τα λέμε την Παρασκευή*, *Ροβινσώνα* απέσπασε το Ειδικό Βραβείο της Επιτροπής στο τμήμα Encounters της Μπερλινάλε του 2022. // Born in 1975 in Tehran, **Mitra Farahani** is a plastic artist, filmmaker and film producer working between Rome and Paris. She pursues a dual practice working between the still and moving image. Since 2001, her films premieres at the Berlinale. Recent ones reveals traces of creation of artists' latest works. Her film *See you Friday*, *Robinson* won the Encounters - Special Jury Prize in the 2022 Berlin International Film Festival.

Ο **Κίρο Ρούσσο** γεννήθηκε στη Λα Παζ και σπούδασε στο Μπουένος Άιρες. Η πρώτη μεγάλου μήκους ταινία του, *Viejo calavera* (*Σκοτεινό κρανίο*, 2016) επιλέχθηκε σε περισσότερα από 80 φεστιβάλ και απέσπασε 23 βραβεία. Γυρισμένη σε φιλμ super 16mm, η ταινία *Η μακρά πορεία* (*El gran movimiento*) απέσπασε το Ειδικό Βραβείο της Κριτικής Επιτροπής στο 78ο Φεστιβάλ Κινηματογράφου της Βενετίας. // **Kiro Russo** was born in La Paz and studied in Buenos Aires. His debut feature, *Viejo calavera* (*Dark skull*, 2016), was selected in more than 80 festivals and won 23 awards. Shot in La Paz in Bolivia in super 16mm *The great movement* is Kiro's second feature film, that won the Special Jury Prize of the Horizons Award in the Venice Film Festival in 2021.

Το 2009, η **Έριν** και ο **Τράβις Γουίλκερσον** ίδρυσαν την πολιτική καλλιτεχνική συλλογή Creative Agitation και έργα τους έχουν προβληθεί στα φεστιβάλ της Βενετίας, στη Μπερλινάλε στο Λοκάρνο και αλλού. Ο Τράβις δημιουργεί πολυμέρες πολιτικές ταινίες από τα μέσα της δεκαετίας του 1990, με πιο χαρακτηριστική το *Did You Wonder Who Fired the Gun?* (2017) που προβλήθηκε σε δεκάδες διεθνή φεστιβάλ. Η Έριν είναι επίσης αρχισυντάκτρια του περιοδικού NOW Journal, ενώ διεξάγει διδακτορική διατριβή στην καλλιτεχνική πρακτική στο ινστιτούτο TransArt. // In 2009, **Erin Wilkerson** and **Travis Wilkerson** founded the political art collective Creative Agitation, and their work has been screened at festivals in Venice, in Berlin in Locarno and elsewhere. Travis has been making bold political films since the mid-1990s, most notably *Did you wonder who fired the gun?* (2017), screened at dozens of international festivals. Erin is also the Managing Editor of NOW Journal, and is pursuing a PhD in Art Practice from TransArt.

Η **Παζ Ενσίνα** γεννήθηκε στην Ασυνσιόν της Παραγουάης και σπούδασε κινηματογράφο στο Μπουένος Άιρες. Το 2016 ίδρυσε το Silencio Lab, μια πλατφόρμα για την ανάδειξη και την εκπαίδευση νέων ταλέντων από την Παραγουάη. Η ταινία της *Hamaca Paraguaya* (2005) κέρδισε το βραβείο FIPRESCI στο τμήμα Un Certain Regard των Καννών, ενώ η τελευταία της ταινία, *Εάμι* (2022), απέσπασε το Tiger Award στο διαγωνιστικό πρόγραμμα του Διεθνούς Φεστιβάλ Κινηματογράφου του Ρότερνταμ. // **Paz Encina** was born in Asuncion, Paraguay and studied cinematography in Buenos Aires. In 2016, She created Silencio Lab, a platform through which she gives seminars to train young Paraguayan talents. Her film *Hamaca Paraguaya* (2005) won the Un Certain Regard FIPRESCI prize at Cannes and *Eami* (2022) won the Tiger Award at the International Film Festival Rotterdam 2022.

Η πορτογαλίδα **Ζοάνα Πιμέντα** είναι σκηνοθέτις, καθηγήτρια κινηματογράφου και μέλος του Εργαστηρίου Αισθητηριακής Εθνογραφίας στο Πανεπιστήμιο του Χάρβαρντ. Η ταινία της *An aviation field* (2016) προβλήθηκε σε πολλά διεθνή φεστιβάλ και απέσπασε το Βραβείο της Κριτικής Επιτροπής για την καλύτερη ταινία στο διαγωνιστικό τμήμα του Zinebi '58. // Portuguese **Joana Pimenta** is a film director, professor of filmmaking and a member of the Sensory Ethnography Lab at Harvard University. Her movie *An aviation field* (2016) was screened at many international festivals and won the Jury Award for Best Film in Competition at Zinebi '58.

Ο **Άντριλεϊ Κεϊρός** είναι σκηνοθέτης από τη Βραζιλία. Οι τελευταίες του ταινίες είναι το *Once it was Brasilia* (2017), το οποίο έκανε πρεμιέρα στο 70ό Φεστιβάλ Κινηματογράφου του Λοκάρνο, όπου έλαβε την Ειδική Μνεία Signs of Life, και το *White out black in* (2014), το οποίο απέσπασε περισσότερα από 20 βραβεία στη Βραζιλία και σε άλλα διεθνή φεστιβάλ. // **Adirley Queirós** is a filmmaker from Brazil. His latest films are *Once it was Brasilia* (2017), which premiered at the 70th Locarno Film Festival where it received the Special Mention Signs of Life, and *White Out Black In* (2014), which was widely screened and won more than 20 awards in Brazil and abroad.

Ο **Ρίκυ Ντ' Έμπρουζ** (1987, ΗΠΑ) είναι συγγραφέας και σκηνοθέτης με έδρα τη Νέα Υόρκη. Η πρώτη του μεγάλου μήκους ταινία, *Notes on an Appearance*, έκανε πρεμιέρα στο 68ο Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου του Βερολίνου το 2018 και οι μικρού μήκους ταινίες του έχουν προβληθεί σε πολλά διεθνή φεστιβάλ. Θεωρείται ένα από τα πλέον υποσχόμενα νέα ταλέντα του ανεξάρτητου αμερικανικού κινηματογράφου. // **Ricky D'Ambrose** (1987, USA) is a New York-based writer and director. His first feature film, *Notes on an Appearance*, premiered at the 68th Berlin International Film Festival in 2018 and his short films have been screened at many international festivals. He is considered one of the best young talents in American independent cinema.

Ο **Λαβ Ντίαζ** (1958), πολυβραβευμένος σκηνοθέτης από τις Φιλιππίνες, είναι ένας από τους σημαντικότερους σκηνοθέτες του σύγχρονου κινηματογράφου. Με ανεξάρτητες μεθόδους παραγωγής, οι ταινίες του Ντίαζ, συνήθως μεγάλης διάρκειας, αντικατοπτρίζουν τις ζωές των Φιλιππινέζων και υπαινίσσονται ότι η σωτηρία είναι δυνατή μέσω των κοινωνικών αγώνων. Η ταινία *Η ιστορία του Χα* παρουσιάστηκε σε παγκόσμια πρεμιέρα στο BFI London Film Festival. // **Lav Diaz** (1958), multi award-winning director from the Philippines, is one of the most important directors in modern cinema. With independent production methods, Diaz's films, usually of long duration, reflect the lives of Filipinos and suggest that salvation is possible through social struggle. *History of Ha* premiered at the BFI London Film Festival.

Η **Μιλένα Τσερνόβσκι** (1993, Αυστρία) σπουδάζει σκηνογραφία στο Πανεπιστήμιο Εφαρμοσμένων Τεχνών της Βιέννης. Η δουλειά της εκτείνεται από τη σκηνογραφία στη συγγραφή σεναρίων και τη σκηνοθεσία. Τα έργα της έχουν παρουσιαστεί σε φεστιβάλ θεάτρου, κινηματογράφου και τέχνης. Η **Λίλιθ Κράξνερ** (1995, Αυστρία) σπουδάζει βίντεο και βιντεοεγκατάσταση στην Ακαδημία Καλών Τεχνών της Βιέννης. Ξεκίνησε να πειραματίζεται με το αναλογικό φιλμ κατά τη διάρκεια ενός εργαστηρίου στη Σχολή Ανεξάρτητου Κινηματογράφου Friedl Kubelka. Η πρώτη τους ταινία, *Μπέατριξ*, απέσπασε το Βραβείο της Κριτικής Επιτροπής στο Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου της Βιέννης (59η Βιεννάλε). // **Milena Czernovsky** (1993, Austria) is currently studying scenography at the University of Applied Arts in Vienna. Her fields of work range from stage and set design to script writing and directing. Her works were shown at theater, film and art festivals. **Lilith Kraxner** (1995, Austria) started to experiment with analogue film throughout an education at Friedl Kubelka School for Independent Film in Vienna. Currently she is studying video and video installation at the Academy of Fine Arts Vienna. Their film won the Jury Prize at the Vienna International Film Festival (59th Viennale).

Ο σκηνοθέτης και σεναριογράφος **Νατές Χέζντε** γεννήθηκε και μεγάλωσε σε μια μικρή πόλη στα Δυτικά Γκατς της Ινδίας. Έχει σπουδάσει δημοσιογραφία. Οι δύο μικρού μήκους ταινίες που σκηνοθέτησε, *The crab* και *Distant* (2018), έχουν ταξιδοήσει και διακριθεί σε πλήθος διεθνών φεστιβάλ. Η ταινία *Πέδρο* κέρδισε το Βραβείο Καλύτερης ταινίας στο Φεστιβάλ των Τριών Ηπείρων της Νάντης και το Βραβείο Καλύτερης Σκηνοθεσίας στο Φεστιβάλ του Πινγκιάο. // The director and screenwriter **Natesh Hegde** was born and raised in a small town in the Western Ghats of India. He has studied journalism. His two short films, *The Crab* and *Distant* (2018), have been screened at many national and international film festivals. Pedro won the Best Picture Award at the Nantes Three Continents Film Festival and the Best Director Award at the Pingyao Film Festival.

Αποκατεστημένες και υπέροχες

Το φετινό αφιέρωμα “Αποκατεστημένες και υπέροχες” σας προτείνει να ανακαλύψετε εκ νέου στη μεγάλη οθόνη κλασικές, σπάνιες, αλλά και ξεχασμένες ή χαμένες ταινίες. Μεταξύ αυτών, δύο πρώιμα βωβά φιλμ σε σκηνοθεσία της Ζερμέν Ντιλάκ και της Μουσιδώρα – *Ισπανική γιορτή* (1920) και *Ήλιος και σκιά* (1924) – αποδεικνύουν ότι η γυναικεία κινηματογραφική δημιουργία ήταν παρούσα στη Γαλλία της δεκαετίας του 1920. Τόσο η Ντιλάκ όσο και η Μουσιδώρα επέλεξαν να είναι οι ίδιες παραγωγοί των ταινιών τους, ώστε να έχουν την ελευθερία να δημιουργούν σύνθετους γυναικείους χαρακτήρες, οι οποίοι σε αυτές τις ταινίες έχουν κοινές αναφορές στην ισπανική κουλτούρα. Η σπουδαία Λίνα Βερτμüller, η οποία μας άφησε πρόσφατα, είναι άλλη μία γυναίκα σκηνοθέτις του προγράμματος. Με δεξιοτεχνία και χιούμορ, *Ο Πασκουαλίνο και οι 7 καλλονές* (1975) προσφέρει ένα κριτικό βλέμμα πάνω στην κοινωνία της Ιταλίας.

Οι ταινίες *Ο μπαμπούλας* (1979) του ινδού σκηνοθέτη Γκοβιντάν Αραβιντάν και το *Το σκάκι του ανέμου* (1976) του ιρανού σκηνοθέτη Μοχάμεντ Ρεζά Ασλανί, οι οποίες θεωρούνταν χαμένες για πολλά χρόνια, αποκαταστάθηκαν πρόσφατα. Πειραματιζόμενοι με τη φόρμα και την αφήγηση, οι ζωγράφοι και ποιητές Αραβιντάν και Ασλανί είχαν μια ρηξικέλευστη προσέγγιση ως κινηματογραφιστές. Τα σωζόμενα υλικά των ταινιών τους που κινδύνευαν από την αποσύνθεση και την καταστροφή ανακτήθηκαν μετά από την ενδελεχή έρευνα που διεξήγε

το Ίδρυμα Κινηματογραφικής Κληρονομιάς της Ινδίας και από τους απογόνους του Ασλάνι αντίστοιχα.

Ο Θαλασσοπόρος (1924) του Μπάστερ Κίτον είναι μια κορυφαία κλασική κωμωδία της δεκαετίας του 1920, της οποίας οι διάφορες εκδοχές που υπήρχαν μέχρι σήμερα ήταν είτε ελλιπείς είτε η ποιότητα της εικόνας είχε υποβαθμιστεί από τα πολλά αντίγραφα. Η νέα αυτή αποκατάσταση σε 4K πραγματοποιήθηκε από το καλύτερο σωζόμενο φιλμ νιτρικής κυτταρίνης που είχε φτιαχτεί απευθείας από το αρχικό αρνητικό και το οποίο φυλασσόταν στο Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης της Νέας Υόρκης. Θα παρουσιαστεί με νέα μουσική συνοδεία του συνθέτη Αντόνιο Κόπολα.

Ο σπουδαίος Ετόρε Σκόλα είναι επίσης μέλος του προγράμματος με την ταινία του *Είχαμε αγαπηθεί τόσο* (1974), όπου η σκληρή κριτική της μεταπολεμικής Ιταλίας συναντά μια ποιητική της μελαγχολίας και της νοσταλγίας, όπως και ο Μπράιαν Ντε Πάλμα και η μπαρόκ ροκ όπερα *Φάντασμα του Παραδείσου* (1974) που θα προβληθεί στην αρχική εκδοχή του σκηνοθέτη. Τέλος, η *Σχοινούσα* (1982) είναι μια ωδή στην ομορφιά του νησιού τη δεκαετία του 1980, μέσα από τη ματιά ενός γάλλου επισκέπτη, του Ζαν Μπαρονέ. Οι νέες αυτές αποκαταστάσεις μας προσκαλούν σε μία όσο το δυνατόν πιο αυθεντική κινηματογραφική εμπειρία.

Επιμέλεια, προγραμματισμός, εισαγωγικό κείμενο: Σελίν Ρουιβό (ανεξάρτητη ειδήμονας στην αποκατάσταση ταινιών)

Restored and beautiful

The “Restored and beautiful” program is an opportunity to rediscover on a big screen classic films but also forgotten or lost films. Among them, two early silent films directed by Germaine Dulac and Musidora – *La fête espagnole* (1920) and *Soleil et ombre* (1924) – demonstrate that women’s filmmaking was present in France in the 1920s. Both personalities were independent in their production and they could introduce complex female characters in their films, marked by a common taste for Spanish culture. The great Lina Wertmüller, who passed away recently, is also part of the women filmmaker’s section. *Pasqualino Settebelleze* (1975) offers a critical gaze on Italian society, with talent and humor.

Kummaty (1979) by the Indian filmmaker Govindan Aravindan and *Chess of the wind* (1976) by the Iranian filmmaker Mohammad Reza Aslani, considered lost for many years, have been recently restored. Painters and poets as well, Aravindan and Aslani had a high creative approach as filmmakers, experimenting a lot with the form and the storytelling. The surviving elements, endangered by decomposition or destruction, have been rediscovered, after thorough research made by the Film Heritage Foundation in India and by Aslani’s children.

Buster Keaton’s *The Navigator* (1924) is indeed a great classic comedy from the 1920’s, but the different versions existing so far were either incomplete or very “dupy”:

the image was degraded by too many duplicates. This new 4K restoration used the best surviving nitrate element directly made from the original negative, deposited in the MoMA vaults. It will be played with a new score composed by Antonio Coppola.

The great Ettore Scola is also part of this program, developing a poetics of melancholy and nostalgia with a harsh criticism of the post-war society with *We all loved each other so much* (1974), while Brian De Palma and his baroque *Phantom of the Paradise* (1974) will be shown with the director’s cut version. Last but not least, *Skinoussa* (1982) is a tribute to the beauty of the Greek Island in the 1980s through the perception of a French visitor, Jean Baronnet. These new restorations offer the opportunity to be as close as possible to the original experience of cinema.

Curation, programming, introduction: Céline Ruivo (independent expert on film restoration)

Σκηνοθεσία / Director

Donald Crisp, Buster Keaton

Σενάριο / Scriptwriter

Clyde Bruckman, Joseph A. Mitchell,
Jean C. Havez

Φωτογραφία / Cinematography

Byron Houck, Elgin Lessley

Μοντάζ / Editing

Buster Keaton

Μουσική / Music-Score

Antonio Coppola με το συγκρότημα
Octuor de France

Ηθοποιοί / Cast

Buster Keaton, Kathryn Mc Guire,
Frederick Vroom, Clarence Burton,
H. N. Clugston, Noble Johnson

Παραγωγή / Production

Buster Keaton, Joseph M. Schenck

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Lobster

Αποκατάσταση / Restoration

Αποκατεστημένη σε 4K το 2021 από τη
Lobster Films και το Μουσείο Μοντέρνας
Τέχνης της Νέας Υόρκης (MoMA), από
τη μοναδική πρωτογενή ασπρόμαυρη
κόπια που φυλασσόταν εκεί. Ο Antonio
Coppola συνέθεσε και διέυθυνε τη νέα
μουσική επένδυση L.E. Diapason. /
Restored in 4K in 2021 by Lobster Films
and the Museum of Modern Art (MoMA)
of New York from the sole surviving
first generation print in black and white
held in the collections of MoMA. The
new music score was composed and
conducted by Antonio Coppola.

Ο Θαλασσοπόρος

The Navigator

Μυθοπλασία / Fiction, 1924, ΗΠΑ / USA, 72', DCP,
Ασπρόμαυρη / B&W, Βουβή / Silent, Αγγλικά / English

■ Όπως και στον *Στρατηγό* (1926), την άλλη περίφημη κωμωδία του Κίτον, όπου ο στρατηγός είναι ένα τρένο, έτσι και σ' αυτήν ο θαλασσοπόρος είναι ένα ποντοπόρο πλοίο, το οποίο έπειτα από μια σειρά ατυχημάτων πλέει ακυβέρνητο στον ωκεανό. Μοναδικοί επιβαίνοντες είναι ένας καλόκαρδος και θαρραλέος νέος, γόνος μιας πλούσιας οικογένειας, και μια κοπέλα, κόρη ενός εφοπλιστή. Σύμφωνα με τον Μάριο Σολντάντι, σε όλες τις ταινίες του Κίτον η αγάπη είναι πανταχού παρούσα, αλλά στη συγκεκριμένη είναι το κατεξοχήν θέμα. Με όλες τις αβεβαιότητες, τις παρεξηγήσεις, τις ειδυλλιακές, τραγικές και βεβαίως κωμικές στιγμές, καθώς και μέσα από την αντίστιξη με τη μοναξιά και την κενότητα, στο τέλος η αγάπη θριαμβεύει.

■ Just as in *The General* (1926), the other famous comedy by Keaton, the general is a locomotive, in this one the navigator is a steamer, which, through a series of accidents, drifts out into the ocean. The only ones on board are an intrepid young man, scion of a rich family, and a young woman, daughter of a ship owner. According to Mario Soldati, while love is omnipresent in Keaton's films, in this one it is by far the main theme. With all its uncertainties and misunderstandings, with its idyllic, tragic and of course comic moments, as well as with the counterpoints of emptiness and loneliness, at the end love triumphs.

Σκηνοθεσία / Director

Mohammad Reza Aslani

Σενάριο / Scriptwriter

Mohammad Reza Aslani

Φωτογραφία / Cinematography

Houshang Baharloo

Μοντάζ / Editing

Abbas Ganjavi

Ήχος / Sound

Valod Aghajanian

Μουσική / Music-Score

Sheyda Gharachedaghi

Ηθοποιοί / CastFakhri Khorvash, Shohreh
Aghdashloo, Shahram Golchin,
Mohamad Ali Keshavarz, Hamid Taati,
Akbar Zanjapour**Παραγωγή / Production**Bahman Farmanara, Sherkat-e
Gostaresh-e, Sanaye Cinema-e**Προέλευση Κόπιας / Print Source**

Cineteca di Bologna

Αποκατάσταση / Restoration

Αποκατεστημένη σε 4K το 2020 από το The Film Foundation's World Cinema Project και την Cineteca di Bologna, από τα αρχικά αρνητικά φιλμ 35mm. Το φιλμ θεωρείτο χαμένο, ώσπου η οικογένειά του το βρήκε σε μια αντικερί το 2018. / Restored in 4K in 2020 by The Film Foundation's World Cinema Project and Cineteca di Bologna from the original 35mm camera and sound negatives. The film was considered lost for many years until his family found the original negative in an antiquary shop in 2018.

Το σκάκι του ανέμου

Shatranj-e baad // Chess of the wind

Μυθοπλασία / Fiction, 1976, Ιράν / Iran, 93', DCP, Έγχρωμη / Color,
Με ήχο / With Sound (mono), Περσικά / Persian

■ Όταν η πρώτη κυρία μιας αριστοκρατικής οικογένειας πεθαίνει, η νόμιμη κληρονόμος της είναι η παράλυτη κόρη της. Στις διενέξεις για την κληρονομιά της μεγάλης περιουσίας θα εμπλακούν η υπηρέτρια, η νταντά, τα ανίψια του πατριού και άλλοι. Η ταινία προβλήθηκε μόνο μια φορά πριν απαγορευτεί από το καθεστώς Χομεϊνί και χαθεί για δεκαετίες. Πρόκειται για ένα διαμάντι του ιρανικού κινηματογράφου, το οποίο μετά την ανάσυρσή του από την αφάνεια, δίκαια πρέπει να θεωρείται ως ένα μοναδικό και καταπληκτικό έργο του προεπαναστατικού ιρανικού Νέου Κύματος.

■ When the first lady of an aristocratic family dies, her only heir is her paralyzed daughter. The disputes over the inheritance involve the maid, the nanny, the stepfather's nephews and others. Screened publicly just once before it was banned by the Khomeini regime and then lost for decades, this rediscovered jewel of Iranian cinema reemerges to take its place as one of the most singular and astonishing works of the country's pre-revolution New Wave.

Σκηνοθεσία / Director

Govindan Aravindan

Σενάριο / Scriptwriter

Govindan Aravindan,

Kavalam Narayana Panicker

Φωτογραφία / Cinematography

Shaji N. Karun

Μοντάζ / Editing

A. Rameshan

Μουσική / Music-ScoreM.G. Kavalam Narayana Panicker
(song), M.G. Radhakrishnan,
Govindan Aravindan**Ηθοποιοί / Cast**Ramunni, Master Ashokan, Vilasini
Reema, Kothara Gopalkrishnan,
Sivasankaran Divakaran, Vakkil,
Mothassi, Shankar**Παραγωγή / Production**K. Ravindranathan Nair for
General Pictures Corporation**Προέλευση Κόπιας / Print Source**

Cineteca di Bologna

Αποκατάσταση / Restoration

Ψηφιοποιημένη σε 4K από το καλύτερα σωζόμενο υλικό, μια κópια προερχόμενη από αρνητικό φιλμ 35mm, φυλασσόμενη στο National Film Archive of India. / Digitized in 4K using the best surviving element, a vintage 35mm print struck from the original camera negative and preserved at the National Film Archive of India.

Ο μπαμπούλας

Kummaty // The boogeyman

Μυθοπλασία / Fiction, 1979, Ινδία / India, 90', DCP, Έγχρωμη / Color,
Με ήχο / With Sound, Μαλαγιαλάμ / Malayalam

■ Στο άκουσμα ενός παιδικού τραγουδιού, ο μπαμπούλας Κουματί εμφανίζεται υπό τον ήχο κουδουνιών, αφήνοντας πίσω του τον πύρινο ήλιο που δύνει μέσα από τα σύννεφα. Ο πονηρός μάγος Κουματί είναι ένας γητευτής που επιστρέφει στο ίδιο χωριό κάθε άνοιξη, για να πάρει παιδιά και να τα μεταμορφώσει σε ζώα. Σε αυτό το ποιητικό έργο, με αναφορές στη λαογραφία της περιοχής Μαλαγιαλάμ και στον βωβό κινηματογράφο, ο Αραβιντάν συνθέτει μυθολογία και ντοκιμαντέρ με έναν ταχυδακτυλουργικό και αλχημικό τρόπο. Ο μαγικός του ρεαλισμός προκύπτει από τα υπέροχα πλάνα που εφιστούν την προσοχή σε λεπτομέρειες και από απολαυστικά τεχνάσματα που θυμίζουν Ζορζ Μελιές.

■ Invoked by children's singsong, Kumatty enters the scene with the sound of clinking bells, leaving behind a blazing sunset piercing through the clouds. A sly sorcerer Kumatty is an old pied piper who returns to the same village every spring, attracting children and transforming them into animals. In this poetic work informed by Malayalam folklore and early cinema alike, Aravindan's synthesizes mythology and documentary, alchemically conjuring a singular kind of magical realism through the glorious accumulation of sensually photographed details and a delightful array of Méliésque cinematic sleights of hand.

Σκηνοθεσία / Director

Germaine Dulac

Σενάριο / Scriptwriter

Louis Delluc

Φωτογραφία / Cinematography

Paul Parguel

Ηθοποιοί / Cast

Eve Francis, Gaston Modot, Jean Toulout, Robert Delsol, Anna Gay

Παραγωγή / Production

Les Films Louis Nalpas

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Cinémathèque française

Αποκατάσταση / Restoration

Αποκατεστημένη σε 4K από τη Cinémathèque française το 2020, από ένα ατελές αρνητικό νιτρικό φιλμ της συλλογής της και από μια ατελή επιχρωματισμένη κόπια που βρέθηκε στα αρχεία του CNC, από την οποία χρησιμοποιήθηκαν οι μεσότητες. Το σενάριο του Ντελίκ, από τα αρχεία της Cinémathèque française, επέτρεψε να αποδοθούν τα τμήματα που λείπουν. Η επιχρωματισμένη νιτρική κόπια ήταν σημείο αναφοράς για τη χρωματική αναπαραγωγή. / Restored in 4K by La Cinémathèque française in 2020, from the incomplete nitrate negative kept in its collections and an incomplete tinted nitrate copy found at CNC archives from which the intertitles have been taken. Delluc's screenplay, preserved at the Cinémathèque française, allowed to complete the missing parts. The tinted nitrate print was used as a reference for color reproduction.

Ισπανική γιορτή

La fête espagnole // Spanish fiesta

Μυθοπλασία / Fiction, 1920, Γαλλία / France, 27', DCP, Ασπρόμαυρη, Επιχρωματισμένη / B&W, Tinted and toned, Βουβή / Silent, Γαλλικά / French

■ Κατά τη διάρκεια μιας γιορτής σε μια μικρή ισπανική πόλη, μια χορεύτρια θα βρεθεί ανάμεσα σε δύο φίλους που την ποθούν εξίσου. Διασκεδάζοντας μαζί τους, θα τους προσκαλέσει σε μονομαχία ώστε δήθεν να αποφασίσει, ενώ στρέφει αλλού το ενδιαφέρον της. Πρόκειται για ένα εξαιρετικό δείγμα ιμπρεσιονιστικής γραφής από τη σπουδαία Ζερμέν Ντιλάκ, με την κλιμακούμενη επιτάχυνση του ρυθμού της κίνησης και του μοντάζ.

Η ταινία θα προβληθεί με ζωντανή εκτέλεση πρωτότυπης μουσικής από τον Μηνά Ι. Αλεξιάδη.

■ During a festival day in a small Spanish town, a dancer finds herself between two friends that equally desire her. Amused and indifferent, she submits the idea of a duel to decide between them, while she points her attention elsewhere. The film is an excellent example of impressionistic style by the great Germaine Dulac, with its accelerating rhythm of movement and editing.

The film will be screened with a live performance of original music by Minas I. Alexiadis.

LA
CINEMATHEQUE
FRANÇAISE

Σκηνοθεσία / Director

Jacques Lasseyn, Musidora

Σενάριο / Scriptwriter

Musidora, βασισμένο σε μια ιστορία της Maria Star

Φωτογραφία / Cinematography

Frank Daniau-Johnston

Ηθοποιοί / Cast

Musidora, Antonio Canero, Simone Cynthia, Paul Vermoyal, Miguel Sánchez

Παραγωγή / Production

Société des films Musidora

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Cinémathèque française

Αποκατάσταση / Restoration

Οι δύο κόπιες νιτρικού φιλμ της αρχικής εκδοχής των 1.325 μέτρων φυλάσσονταν στη Cinémathèque française. Η αποκατάσταση σε 4K έγινε το 2019 και από τις δύο κόπιες, ωστόσο παραμένει πιο σύντομη από την αρχική εκδοχή. Η τυπογραφία των μεσότητων αντιγράφηκε από τη γαλλική κόπια νιτρικού φιλμ της ταινίας Pour Don Carlos της Μουσιδόρας. / Only two nitrate prints from the original 1,325-meter version survived, both conserved at the Cinémathèque française. The 4K reconstruction in 2019 used both prints, but it is still shorter than the original version. The typography of the intertitles was copied from a French nitrate release print of Pour Don Carlos by Musidora.

Ήλιος και σκιά

Soleil et ombre // Sun and shadow

Μυθοπλασία / Fiction, 1922, Γαλλία / France, 53', DCP, Ασπρόμαυρη, Επιχρωματισμένη / B&W, Tinted and toned, Βουβή / Silent, Γαλλικά / French

■ Στην ηλιόλουστη Καστίλλη, μια χαρτορίχτρα προβλέπει αγάπη και θάνατο για τη Χουάνα. Ο αγαπημένος της, ένας ταυρομάχος, της χαρίζει ένα όμορφο λευκό σάλι. Μια ξένη, τόσο ξανθιά όσο η Χουάνα είναι μελαχρινή, φτάνει στην πόλη. Όταν ο ταυρομάχος γοητεύεται από την ξανθιά, η Χουάνα θα φορέσει ένα μαύρο σάλι. Η Μουσιδόρα ενσαρκώνει και τις δύο γυναίκες του ερωτικού τριγώνου, ώστε να επιτείνει με τη φαντασία την τραγική ιστορία. Είναι αξιοσημείωτος ο τρόπος που η σκηνοθέτις Μουσιδόρα κινηματογραφεί το ισπανικό τοπίο.

Η ταινία θα προβληθεί με ζωντανή εκτέλεση πρωτότυπης μουσικής από τον Μηνά Ι. Αλεξιάδη.

■ In the sunlight of Castille, a fortune teller predicts love and death for Juana. Her loved one, a young bullfighter offers her a beautiful white shawl. A foreigner arrives in town, as blonde as Juana is brunette. When the bullfighter gets charmed by the blonde, Juana puts on a black shawl. The two women are both played by the one and only Musidora, a confusing fantasy that highlights the story's tragedy. Noteworthy is the way Musidora as director films the Spanish landscape.

The film will be screened with a live performance of original music by Minas I. Alexiadis.

SAN FRANCISCO
SILENT
FILM FESTIVAL

LA
CINEMATHEQUE
FRANÇAISE

Σκηνοθεσία / Director

Jean Baronnet

Σενάριο / Scriptwriter

Jean Baronnet

Φωτογραφία / Cinematography

Pierre Dupouey, Jean Noël Ferragut

Μοντάζ / Editing

Annie Baronnet

Ήχος / Sound

Jean-Philippe Le Roux

Παραγωγή / Production

Philippe Dussart

Συμπααραγωγή / Co-productionIna, Sodaperaga, Wagra Audio
Transfert, Rai**Προέλευση Κόπιας / Print Source**

Cinémathèque française

Αποκατάσταση / Restoration

Ψηφιοποιήθηκε σε 4K στο εργαστήριο του CNC στη Γαλλία από το αρχικό αρνητικό φιλμ 35mm. Ο Jean Baronnet, με τον σύμβουλο François Ede, υπέδειξαν την Cinévolution για την αποκατάσταση του ήχου. Η απόδοση των χρωμάτων έγινε υπό της επίβλεψη του François Ede και του βοηθού εικονολήπτη της ταινίας Jean-Noël Ferragut. / Digitized in 4K at the CNC laboratory in France from the original 35mm image negative. Jean Baronnet and his advisor François Ede requested Cinévolution for the sound restoration. The grading was supervised by François Ede and Jean-Noël Ferragut who was the assistant operator on the film.

Σχοινούσα

Skinoussa, paysage avec la chute d'Icare // Schinoussa

Ντοκιμαντέρ / Documentary, 1982, Γαλλία / France, 108', DCP, Έγχρωμη / Color
Με ήχο (μονοφωνικό) / With Sound (mono), Γαλλικά, Ελληνικά / French, Greek

■ Η Σχοινούσα, το μικρό ελληνικό νησί των 90 κατοίκων, είναι θαμμένο στο αρχιπέλαγος των Κυκλάδων σαν να έχει πνιγεί ανάμεσα στις δύο γαλάζιες απεραντοσύνες του ουρανού και της γης. Δίχως τρεχούμενο νερό, δίχως ηλεκτρισμό, δίχως γιατρό, δίχως αστυνομία, αλλά με έναν παπά, δύο εθνικές αργίες και δύο καφενεία, ο χρόνος μοιάζει να έχει σταματήσει και το νησί να είναι ξεχασμένο. Ο Ζαν Μπαρόντε την ανακάλυψε τυχαία σε μια βαρκάδα και την ερωτεύτηκε. Επέλεξε να κινηματογραφήσει το μέρος όπως ο Μπρίγκελ, πριν από τόσα χρόνια, ζωγράφισε τον διάσημο πίνακα *Τοπίο με την πτώση του Ίκαρου*.

■ Skinoussa is a small Greek island of only 90 inhabitants, buried in the Cyclades archipelago as if it was drowned between two blue immensities: the sky and the water. No running water, no electricity, no doctor, no police, but a priest, two national holidays, and two cafes: time seems to have stood still there as if the small island had been forgotten. Jean Baronnet discovered it by chance. He was taking a boat ride, he fell in love with it. He chose to film the place like Brueghel, a long time ago, painted his famous painting *Landscape with the fall of Icarus*.

LA
CINEMATHEQUE
FRANÇAISE

Σκηνοθεσία / Director

Lina Wertmüller

Σενάριο / Scriptwriter

Lina Wertmüller

Φωτογραφία / Cinematography

Tonino Delli Colli

Μοντάζ / Editing

Franco Fraticelli

Μουσική / Music-Score

Enzo Jannaci

Ηθοποιοί / CastGiancarlo Giannini, Shirley Stoler,
Elena Fiore, Fernando Rey**Παραγωγή / Production**

Arrigo Colombo, Lina Wertmüller

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Cineteca Nazionale (Roma)

Αποκατάσταση / Restoration

Αποκατεστημένη το 2019 από το Centro Sperimentale di Cinematografia-Cineteca Nazionale από το αρχικό αρνητικό της RTI-Mediaset, σε συνεργασία με την Infinity, στο εργαστήριο Cinema Communications Services Rome. Η αποκατάστασή του ήχου έγινε από τον Federico Savina.

/ Restored in 2019 by the Centro Sperimentale di Cinematografia-Cineteca Nazionale from the original negatives provided by RTI-Mediaset, in collaboration with Infinity at the laboratory of Cinema Communications Services Rome. Restoration of the soundtrack by Federico Savina.

Ο Πασκουαλίνο και οι 7 καλλονές

Pasqualino settebellezze // Seven beauties

Μυθοπλασία / Fiction, 1975, Ιταλία / Italy, 118', DCP, Έγχρωμη, Ασπρόμαυρη / Color, B&W, Με ήχο (μονοφωνικό) / With Sound (mono), Ιταλικά / Italian

■ Ο Πασκουαλίνο (και οι "εφτακαλλονές"), ένας απεχθής αφεντικούλης που τυραννάει τις γυναίκες της οικογένειάς του, είναι ένας έκδηλα αρχετυπικός χαρακτήρας του σύμπαντος της Βερτμίλερ. Μπλεγγμένος παρά τη θέλησή του στη δίνη του Β' Παγκοσμίου πολέμου, μας παρουσιάζεται όλο και πιο αντιπαθητικός, με τις καιροσκοπικές αποφάσεις του εις βάρος των συντρόφων του. Η αισθητική της παρακμής της Βερτμίλερ βασίζεται εν πολλοίς στην ερμηνεία του αγαπημένου της ηθοποιού Τζανκάρλο Τζιανίνι, ο οποίος με το σπινθηροβόλο βλέμμα του μας κάνει να μετερχόμαστε από το ερωτικό στο ενστικτώδες, από το γεμάτο χάρη στο χυδαίο, από τον πάνθηρα στην ύαινα. (Νικολά Μεταγιέ)

■ Pasqualino "Settebellezze", a despicable small boss reigning as a tyrant over the women of his family, makes himself the flamboyant archetype of the Wertmüllerian character. Drawn despite himself into the whirlwind of World War II, he appears to us to be increasingly unsympathetic by dint of opportunistic decisions, taken to the detriment of his comrades. An aesthetic of degradation whose cornerstone lies in the brilliant interpretation of the director's favorite actor, Giancarlo Giannini, who by the mere flame of his gaze makes us switch from the erotic to the libidinous, from the graceful to the vulgar, from the panther to the hyena. (Nicolas Métayer)

Σκηνοθεσία / Director

Ettore Scola

Σενάριο / ScriptwriterAgenore Incrocci (as Age),
Ettore Scola, Furio Scarpelli**Φωτογραφία / Cinematography**

Claudio Cirillio

Μοντάζ / Editing

Raimondo Crociani

Μουσική / Music-Score

Armando Trovajoli

Ηθοποιοί / CastNino Manfredi, Vittorio Gassman,
Stefano Satta Flores, Stefania Sandrelli,
Giovanna Ralli, Aldo Fabrizi, Marcella
Michelangeli, Elena Fabrizi, Amedeo
Fabrizi, Federico Fellini, Vittorio De Sica,
Marcello Mastroianni, Isa Barzizza, Mike
Bongiorno, Ugo Gregoretti**Παραγωγή / Production**Adriano De Micheli,
Pio Angeletti, Dean Film**Προέλευση Κόπιας / Print Source**

Cineteca Nazionale (Roma)

Αποκατάσταση / RestorationΑποκατεστημένη σε 4K το 2016 από
αρχικά αρνητικά που παρείχαν οι Pio
Angeletti και Adriano De Micheli της
Dean Film. Η χρωματική απόδοση έγινε
στο εργαστήριο L'Immagine Ritrovata./
Restored in 4K in 2016 by CSC- Cineteca
Nazionale, from the original negatives
provided by Pio Angeletti and Adriano
De Micheli's Dean Film. Color grading
carried out at L'Immagine Ritrovata
laboratory.

Είχαμε αγαπηθεί τόσο

C'eravamo tanto amati // We all loved each other so much

Μυθοπλασία / Fiction, 1974, Italy / Italy, 125', DCP, Έγχρωμη / Color,
Με ήχο / With Sound, Ιταλικά / Italian

■ Με αφετηρία τα πρώτα μεταπολεμικά χρόνια, η δραματική κωμωδία παρακολουθεί την πορεία τριών πρώην παρτιζάνων, ενός νοσοκόμου, ενός κινηματογραφόφιλου και ενός δικηγόρου, για διάστημα αρκετών χρόνων. Η αγάπη για μια γυναίκα είναι αυτό που όσο τους ενώνει τόσο τους χωρίζει. Η ιστορία της πτώσης και της ανόδου του ιταλικού κινηματογράφου ενσωματώνεται συγκινητικά στην ταινία, με τις εμφανίσεις του Ντε Σίκα και του Φελίνι. Αξιωματικώς δευτερεύοντες χαρακτήρες είναι αυτοί της άξεστης κόρης ενός φιλοφασίστα που, όταν παντρεύεται έναν από τους πρωταγωνιστές, μεταμορφώνεται σε μια μελαγχολική γυναίκα τύπου Αντονιόνι, και του σκληρού πατέρα της που στο τέλος λέει ασθμαίνοντας “Δεν πεθαίνω”, συμβολίζοντας έτσι την επιμονή μοχθηρών και ανεξάλειπτων εθνικών χαρακτηριστικών. (Εμιλιάνο Μορεάλε)

■ The film follows three partisans across several decades, beginning three years after the war. They are a nurse, a film critic and a successful lawyer. Their love is what unites them and divides them. The cinema of those years followed the rise and fall of history and is affectionately incorporated throughout the film, with appearances by De Sica and Fellini. Two memorable supporting characters also stand out: the uncouth daughter of a pro-fascist Roman contractor, whom marries one the protagonists and transforms into a sophisticated, unhappy woman à la Antonioni, and her cruel father, who, gasping in the last part of the film, says “I don't die”. His character in fact represents the tenacity of malevolent and ineradicable national characteristics. (Emiliano Morreale)

Γιόνας Μέκας

// Ο πάπας του πρωτοποριακού κινηματογράφου

Με αφορμή τα 100 χρόνια από τη γέννηση του σπουδαίου αμερικανο-λιθουανού κινηματογραφιστή και ποιητή Γιόνας Μέκας, το 12ο ΦΠΚΑ παρουσιάζει μια επιλογή από τις σημαντικότερες πειραματικές ταινίες του. Στη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, ο Μέκας, μαζί με τον αδελφό του, τράπηκε σε φυγή από τη Λιθουανία και αιχμαλωτίστηκε σε στρατόπεδο καταναγκαστικής εργασίας στη Γερμανία, για να εγκατασταθεί τελικά στη Νέα Υόρκη. Τις δεκαετίες του 1950 και 1960 πρωτοπόρησε στον πειραματικό ημερολογιακό κινηματογράφο, αλλά ήταν και πρωτεργάτης στη διάδοση της πειραματικής φιλικής κουλτούρας εν γένει, ιδρύοντας περιοδικά, κολεκτίβες και αρχεία πειραματικών ταινιών, με αποκορύφωμα την ίδρυση της Anthology Film Archives (Ανθολογία Κινηματογραφικών Αρχείων).

Στο πνεύμα της πολιτικής και πολιτιστικής αμφισβήτησης της μεταπολεμικής αντεργκράουντ αμερικανικής καλλιτεχνικής σκηνης, στην ταινία *Τα όπλα των δέντρων* (1962), ο Μέκας, με αφορμή μια αυτοκτονία, υφαίνει ένα μωσαϊκό ποιητικών εικόνων, για να ξερκίσει την απελπισία και να αδράξει ποιητικά την ουσία των πραγμάτων. Τα ημερολογιακά φιλμ του Μέκας σε καμία περίπτωση δεν θα πρέπει να θεωρούνται αμιγώς προσωπικά. Η κάμερά του γινόταν η προέκταση του σώματος και της αντίληψής του για το περιβάλλον και τα πρόσωπα, καθώς έψαχνε να ριζώσει στη νέα του πατρίδα. Στο *Ουόλντεν* (1969) θραύσματα

της καθημερινότητας γίνονται επί τόπου κινηματογραφικές ποιητικές εικόνες και ο Μέκας βρίσκει στα πρόσωπα των καλλιτεχνών φίλων του την παραμυθία για τον εκτοπισμό του. Πολύ περισσότερο, στις ημερολογιακές ταινίες *Αναμνήσεις από ένα ταξίδι στη Λιθουανία* (1972) και *Χαμένος χαμένος χαμένος* (1976), ο Μέκας αυτοβιογραφείται οπτικοακουστικά ως εκτοπισμένος, διαπραγματευόμενος τις επώδυνες μνήμες, την απελπισία από το ξεριζωμό, τη νοσταλγία για το σπίτι, την πατρίδα και την παιδικότητα, αλλά και πάντοτε επανερχόμενος στη σημασία των δεσμών φιλίας. Η ημερολογιακή ταινία και η υποκειμενική οπτική της ήταν ο τρόπος του Μέκας να εισέλθει στην πραγματικότητα έμμεσα και ποιητικά, με το φως, τον ρυθμό και την κίνηση των εικόνων.

Μέχρι το τέλος της ζωής του έμεινε πιστός σε αυτή την καλλιτεχνική φόρμα. Μάλιστα, είχε πάντοτε μαζί του μια μικρή βιντεοκάμερα και ανέβαζε τα ημερολογιακά βίντεό του στο διαδίκτυο. Στις πιο πρόσφατες ταινίες του *Καθώς προχωρούσα μπροστά κάθε τόσο έβλεπα αχτίδες ομορφιάς* (2000) και *Παραλείπόμενα από τη ζωή ενός ευτυχισμένου ανθρώπου* (2012) μας προσφέρει εικόνες ενός τελικά ευτυχισμένου Σίσφου.

Επιλογή ταινιών, προγραμματισμός:

Ιάκωβος Σκενδερίδης

Εισαγωγικό κείμενο: Ιουλία Μέρμηγκα

Jonas Mekas

// The pope of avant-garde cinema

On occasion of the 100th anniversary of the birth of the seminal American-Lithuanian filmmaker and poet, Jonas Mekas, the 12th AAGFF, presents a selection of his most influential experimental films. During World War II, Mekas fled Lithuania with his brother but was taken captive and prisoner at a forced-labor camp in Germany. After managing to escape, he eventually settled in New York. During the 50s and 60s he pioneered the so-called "diary films", whilst innovating the promulgation of avant-garde cinematic culture—establishing film magazines, collectives and experimental film archives, culminating in the foundation of the Anthology Film Archives.

In *Guns of the trees* (1962), in the spirit of the political counter-culture of the post-war underground American art scene, and on occasion of a real-life suicide, Mekas weaves a tapestry of poetic images, in an attempt to exorcise despair itself, and seize the poetic essence of life. Mekas's diary films should never be taken at face value, as purely personal films. His camera would operate as an extension of his physical body and his perception of his environment and faces, as he sought to take root in his new homeland. In *Walden* (1969), fragments of daily reality, instantly become transfigured into cinematic and poetic images—as Mekas finds

solace for his uprooting in the faces of his artist friends. Much more, so, in his diary films, *Reminiscences of a journey to Lithuania* (1972) and *Lost, lost, lost* (1976), Mekas deals with his audiovisual memoirs as a person uprooted and wrestling with painful memories: the despair of exile, the nostalgia for home, homeland and childhood—but always, returning to the invaluable bonds of friendship. The diary film and its inherently personal gaze, was the way in which Mekas penetrated reality indirectly and poetically—with light, rhythm and the motion of images.

He remained true to his artistic form till the very end. Actually, he even carried a small camcorder with him everywhere he went and would upload his diary videos online. In his later films, *As I was moving ahead occasionally I saw brief glimpses of beauty* (2000) and *Outtakes from the life of a happy man* (2012), he presented us with images of a happy Sisypus.

Film selection, programming:

Jacob Skenderidis

Introduction: Ioulia Mermigka

Πειραματικό / Experimental
1962, ΗΠΑ / USA, 87'
ProRes, Ασπρόμαυρη / B&W
Με ήχο / With Sound
Αγγλικά / English

Σκηνοθεσία / Director

Jonas Mekas

Σενάριο / Scriptwriter

Jonas Mekas

Φωτογραφία / Cinematography

Jonas Mekas

Μοντάζ / Editing

Jonas Mekas

Ήχος / Sound

Jonas Mekas

Μουσική / Music-Score

Lucia Dlugoszewski and folk songs by
Sara Wiley, Caitheer Wiley, Tom Sankey

Ηθοποιοί / Cast

Ben Carruthers, Argus Speare Juilliard,
Frances Stillman, Adolfas Mekas, Frank
Kuenstler, Sudie Bond, Leonard Hicks,
Louis Brigante, Barbara Tucker, Joel
Walker, Sterling Jensen, Tina Stoumen,
Marjorie Walker, George Maciunas,
Marvin Karparkin, Melvin Clay, Adam
Barron, Anna Flanagan

Παραγωγός / Producer

Jonas Mekas

Παραγωγή / Production

F.C. Film Unit, Inc

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Re:Voir

Τα όπλα των δέντρων

Guns of the trees

■ "Τέσσερις νέοι προσπαθούν να καταλάβουν γιατί η φίλη τους, μια νεαρή γυναίκα, αυτοκτόνησε [...] Μια ταινία που αποτελείται από ασύνδετες σκηνές που υφαίνουν το παρελθόν με το παρόν. Ο τίτλος προέρχεται από ένα ποίημα του Στιούαρτ Πέρκοφ [...] Η ταινία ασχολείται με τις σκέψεις, τα συναισθήματα και τις αγωνίες της γενιάς μου, όταν έρχεται αντιμέτωπη με την ηθική σύγχυση των καιρών μας. Σχεδιασμένη ως μια επεισοδιακή, οριζόντια ταινία, δεν υπάρχει μια προφανής άμεση ιστορία που συνενώνεται από τη μία σκηνή στην επόμενη. Οι σκηνές λειτουργούν σαν κομμάτια ενός μεγαλύτερου, συγχρονισμένου, συναισθηματικού μωσαϊκού. Όπου ο άμεσος λόγος ή η άμεση εικόνα αποτυγχάνει –όταν φτάσουμε σε πιο ουσιαστικά πράγματα– η εμμεσότητα του ποιητή θα αδράξει την ουσία και την αλήθεια." (Γιόνας Μέκας)

■ "Four young people are trying to understand why their friend, a young woman, committed suicide [...] A film made up of disconnected scenes weaving between past and present. The title of the film comes from a poem by Stuart Perkoff [...] Guns of the trees deals with the thoughts, feelings, and anguished strivings of my generation, faced with the moral perplexity of our times. Conceived as an episodic, horizontal film, there is no apparent direct story connection between one scene and the next. The scenes act like pieces of a larger, timed, emotional mosaic. Where the direct word, or the direct image, fails – when we come to more essential things – the indirectness of the poet will seize the essence and the truth". (Jonas Mekas)

Ουόλντεν (Ημερολόγια, σημειώσεις και σχέδια)

Walden (Diaries, notes, and sketches)

Πειραματικό, Ημερολογιακή ταινία /
Experimental, Film diary
1969 (1964-68), ΗΠΑ / USA, 177'
ProRes, Ασπρόμαυρη, έγχρωμη /
B&W, color
Με ήχο / With Sound
Αγγλικά / English

Σκηνοθεσία / Director

Jonas Mekas

Σενάριο / Scriptwriter

Jonas Mekas

Φωτογραφία / Cinematography

Jonas Mekas

Μοντάζ / Editing

Jonas Mekas

Ήχος / Sound

Jonas Mekas

Ηθοποιοί / Cast

Εμφανίζονται μεταξύ άλλων: Timothy
Leary, Jack Smith, Nico, Edie Sedgwick,
Andy Warhol, Allen Ginsberg, John
Lennon, Yoko Ono

Παραγωγός / Producer

Jonas Mekas

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Re:Voir

■ "Από το 1950 κρατάω κινηματογραφικό ημερολόγιο [...] Κάποιες μέρες τραβούσα δέκα καρτέ, άλλες δέκα δευτερόλεπτα, άλλες δέκα λεπτά. Ή δεν τραβούσα τίποτα. Όταν κάποιος γράφει ημερολόγιο, είναι μια αναδρομική διαδικασία [...] Το να κρατάς ένα ημερολόγιο με την κάμερα, σημαίνει να αντιδράς (με την κάμερά σου) αμέσως, τώρα, αυτή τη στιγμή: είτε το τραβάς τώρα είτε δεν το τραβάς καθόλου [...] Για να τραβάει κάνεις το τώρα, όπως συμβαίνει, απαιτεί τον πλήρη έλεγχο των εργαλείων του (στην περίπτωση μου της κάμερας Bolex): πρέπει να καταγράψω την πραγματικότητα στην οποία αντιδρώ και επίσης τη συναισθηματική μου κατάσταση (και όλες τις αναμνήσεις) καθώς αντιδρώ. Που σημαίνει επίσης ότι έπρεπε να κάνω όλο το μοντάρισμα επί τόπου, κατά τη διάρκεια των γυρισμάτων, στην κάμερα [...] Χρησιμοποιήσα μερικούς από τους ήχους που συγκέντρωσα την ίδια περίοδο: φωνές, μετρό, θορύβους του δρόμου και του μετρό, κομμάτια του Σοπέν (είμαι ρομαντικός) και άλλους σημαντικούς και ασήμαντους ήχους." (Γιόνας Μέκας)

■ "Since 1950 I have been keeping a film diary [...] On some days I shot ten frames, on others ten seconds, still on others ten minutes. Or I shot nothing. When one writes diaries, it's a retrospective process [...] To keep a film diary, is to react (with your camera) immediately, now, this instant: either you get it now, or you don't get it at all [...] To get it now, as it happens, demands the total mastery of one's tools (in this case, Bolex): it has to register the reality to which I react and also it has to register my state of feeling (and all the memories) as I react. Which also means, that I had to do all the structuring (editing) right there, during the shooting, in the camera [...] For the soundtrack I used some of the sounds that I collected during the same period: voices, subways, much street noise, bits of Chopin (I am a romantic), and other significant and insignificant sounds." (Jonas Mekas)

Πειραματικό, Ημερολογιακή ταινία /
Experimental, Film diary
1972, ΗΠΑ, Γερμανία /
USA, Germany, 82'
ProRes, Ασπρόμαυρη, έγχρωμη /
B&W, color
Με ήχο / With Sound
Αγγλικά / English

Σκηνοθεσία / Director

Jonas Mekas

Σενάριο / Scriptwriter

Jonas Mekas

Φωτογραφία / Cinematography

Adolfas Mekas, Jonas Mekas

Μοντάζ / Editing

Jonas Mekas

Ήχος / Sound

Jonas Mekas

Μουσική / Music-Score

Konstantinos Curlionis

Ηθοποιοί / Cast

Εμφανίζονται: Jonas Mekas, Adolfas Mekas, Pola Chapelle, Peter Kubelka, Hermann Nitsch, Annette Michelson, Ken Jacobs

Παραγωγός / Producer

Jonas Mekas

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Re:Voir

Αναμνήσεις από ένα ταξίδι στη Λιθουανία

Reminiscences of a journey to Lithuania

■ "Η ταινία αποτελείται από τρία μέρη. Το πρώτο μέρος αποτελείται από πλάνα που τράβηξα με την πρώτη μου Bolex τα πρώτα μου χρόνια στην Αμερική, κυρίως μεταξύ 1950-1953 [...] Το δεύτερο μέρος γυρίστηκε τον Αύγουστο του 1971, στη Λιθουανία. Σχεδόν όλα τα πλάνα προέρχονται από το Σεμενισκιάι, το χωριό στο οποίο γεννήθηκα [...] Το τρίτο μέρος ξεκινά με μια παρένθεση στο Έλμσχορν, ένα προάστιο του Αμβούργου, όπου περάσαμε ένα χρόνο στο στρατόπεδο καταναγκαστικής εργασίας κατά τη διάρκεια του πολέμου. Μετά το κλείσιμο της παρένθεσης βρισκόμαστε στη Βιέννη όπου βλέπουμε μερικούς από τους καλύτερούς μου φίλους – Πίτερ Κουμπέλκα, Χέρμαν Νιτς, Ανέτ Μίκελσον, Κεν Τζέικομπς [...] Ο ήχος: Μιλώ σε μεγάλο μέρος της ταινίας, αναπολώντας εκείνο και το άλλο. Κυρίως μιλάω για τον εαυτό μου, ως Εκτοπισμένο Πρόσωπο, τη σχέση μου με το Σπίτι, τη Μνήμη, τον Πολιτισμό, τον Ξεριζωμό, την Παιδικότητα." (Γιόνας Μέκας)

■ "This film consists of three parts. The first part is made up of footage I shot with my first Bolex during my first years in America, mostly from 1950-1953 [...] The second part was shot in August 1971, in Lithuania. Almost all of the footage come from Semeniskiai, the village I was born in [...] The third part begins with a parenthesis in Elmshorn, a suburb of Hambourg, where we spent a year in forced labor camp during the war. After the parenthesis closes we are in Vienna where we see some of my best friends – Peter Kubelka, Hermann Nitsch, Annette Michelson, Ken Jacobs [...] The sound: I talk during much of the film, reminiscing about this and that. Mostly it's about myself, as a Displaced Person, my relation to Home, Memory, Culture, Up-rootedness, Childhood." (Jonas Mekas)

Πειραματικό, Ημερολογιακή ταινία /
Experimental, Film diary
1976 (1949-1963), ΗΠΑ / USA, 174'
ProRes, Ασπρόμαυρη, έγχρωμη /
B&W, color
Με ήχο / With Sound
Αγγλικά / English

Σκηνοθεσία / Director

Jonas Mekas

Σενάριο / Scriptwriter

Jonas Mekas

Φωτογραφία / Cinematography

Jonas Mekas

Μοντάζ / Editing

Jonas Mekas

Ήχος / Sound

Jonas Mekas

Ηθοποιοί / Cast

Εμφανίζονται: Jonas & Adolfas Mekas, the Lithuanian immigrant community, Robert Frank, LeRoi Jones, Allen Ginsberg, Frank O'Hara, Tiny Tim

Παραγωγός / Producer

Jonas Mekas

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Re:Voir

Χαμένος χαμένος χαμένος

Lost lost lost

■ "Η περίοδος που πραγματεύομαι σε αυτά τα έξι καρούλια φιλμ ήταν μια περίοδος απελπισίας, προσπαθειών να ριζώσω στο νέο έδαφος, να δημιουργήσω νέες αναμνήσεις. Σε αυτά τα επώδυνα έξι καρούλια προσπάθησα να δείξω πώς αισθάνεται ένας εξόριστος, πώς ένιωθα εκείνα τα χρόνια. Αυτά τα καρούλια φέρουν τον τίτλο Χαμένος Χαμένος Χαμένος, τον τίτλο μιας ταινίας που θέλαμε να κάνουμε εγώ και ο αδερφός μου το 1949, και είναι ενδεικτικός της διάθεσής μας εκείνα τα χρόνια. Περιγράφει τη διάθεση ενός Εκτοπισμένου Προσώπου που δεν έχει ξεχάσει ακόμη την πατρίδα του, αλλά ούτε έχει αποκτήσει ακόμη καινούργια. Το έκτο καρούλι είναι μεταβατικό, όπου αρχίζουμε να βρίσκουμε στιγμές ευτυχίας. Η νέα ζωή ξεκινά." (Γιόνας Μέκας)

■ "The period I am dealing with in these six reels was a period of desperation, of attempts to grow roots into the new ground, to create new memories. In these six painful reels I tried to indicate what it feels to be in exile, how I felt in those years. These reels carry the title Lost Lost Lost, the title of a film myself and my brother wanted to make in 1949, and it indicates the mood we were in, in those years. It describes the mood of a Displaced Person who hasn't yet forgotten the native country but hasn't gained a new one. The sixth reel is a transitional reel where we begin to see some relaxation, where I begin to find moments of happiness. New life begins." (Jonas Mekas)

Καθώς προχωρούσα μπροστά κάθε τόσο έβλεπα αχτίδες ομορφιάς

As I was moving ahead occasionally I saw brief glimpses of beauty

Πειραματικό, Ημερολογιακή ταινία /
Experimental, Film diary
2000 (1970-1999), ΗΠΑ /
USA, 284 min'
ProRes, Έγχρωμη / Color
Με ήχο / With Sound
Αγγλικά / English

Σκηνοθεσία / Director
Jonas Mekas

Σενάριο / Scriptwriter
Jonas Mekas

Φωτογραφία / Cinematography
Jonas Mekas

Μοντάζ / Editing
Jonas Mekas

Ήχος / Sound
Jonas Mekas

Μουσική / Music-Score
Auguste Varkalis

Ηθοποιοί / Cast
Εμφανίζονται: Jane Brakhage, Stan
Brakhage, Robert Breer, Hollis
Frampton, Allen Ginsberg, Ken Jacobs,
Peter Kubelka

Παραγωγός / Producer
Jonas Mekas

Προέλευση Κόπιας / Print Source
Courtesy of the Embassy of the Republic
of Lithuania to the Hellenic Republic and
the Lithuanian Culture Institute

■ "Τα κινηματογραφικά μου ημερολόγια 1970-1999. Περιλαμβάνουν τον γάμο μου, γεννιούνται παιδιά, τα βλέπεις να μεγαλώνουν. Πλάνα καθημερινής ζωής, θραύσματα ευτυχίας και ομορφιάς, ταξίδια σε Γαλλία, Ιταλία, Ισπανία, Αυστρία [...] Φίλοι, ζωή στο σπίτι, φύση. Τίποτα το εξαιρετικό, τίποτα το ιδιαίτερο, πράγματα που όλοι βιώνουμε καθώς διανύουμε τη ζωή μας. Υπάρχουν πολλοί μεσότιτλοι που αντικατοπτρίζουν τις σκέψεις μου για την περίοδο. Η ηχητική επένδυση αποτελείται από μουσική και ήχους που ηχογραφήθηκαν κυρίως την ίδια περίοδο με τις εικόνες. Οι αυτοσχεδιασμοί για πιάνο είναι του Ογκουστ Βάρκαλης. Μερικές φορές μιλάω στο μαγνητόφωνό μου, καθώς επεξεργάζομαι αυτές τις εικόνες, τώρα πια με απόσταση χρόνου. Η ταινία είναι επίσης το ερωτικό μου ποίημα για τη Νέα Υόρκη, τα καλοκαίρια, τους χειμώνες, τους δρόμους, τα πάρκα. Είναι η απόλυτη ταινία Δόγμα '95, πριν καν τη γέννηση του Δόγματος." (Γιόνας Μέκας)

■ "My film diaries 1970-1999. It covers my marriage, children are born, you see them growing up. Footage of daily life, fragments of happiness and beauty, trips to France, Italy, Spain, Austria. Seasons of the year as they pass through New York. Friends, home life, nature. Nothing extraordinary, nothing special, things that we all experience as we go through our lives. There are many inter-titles that reflect my thoughts of the period. The soundtrack consists of music and sounds recorded mostly during the same period from which the images came. The piano improvisations are by Auguste Varkalis. Sometimes I talk into my tape recorder, as I edit these images, now, from a distance of time. The film is also my love poem to New York, its summers, its winters, streets, parks. It's the ultimate Dogma '95 movie, before the birth of Dogma." (Jonas Mekas)

Πειραματικό, Ημερολογιακή ταινία /
Experimental, Film diary
2012, ΗΠΑ / USA, 68'
Έγχρωμη / Color
Με ήχο / With Sound
Αγγλικά / English

Σκηνοθεσία / Director
Jonas Mekas

Σενάριο / Scriptwriter
Jonas Mekas

Φωτογραφία / Cinematography
Jonas Mekas

Μοντάζ / Editing
Jonas Mekas

Ήχος / Sound
Jonas Mekas

Ηθοποιοί / Cast
Εμφανίζονται: Friedl Bondy, James
Broughton, William S. Burroughs,
Richard Foreman, Robert Frank, Flo
Jacobs, Ken Jacobs, Peter Kubelka

Παραγωγός / Producer
Jonas Mekas

Προέλευση Κόπιας / Print Source
Re:Voir

Παραλειπόμενα από τη ζωή ενός ευτυχισμένου ανθρώπου

Outtakes from the life of a happy man

■ "Μια ταινία που αποτελείται από σύντομες ημερολογιακές σκηνές που δεν χρησιμοποιήθηκαν σε ολοκληρωμένες ταινίες από τα έτη 1960-2000, καθώς και από αυτοαναφορικό βίντεο που μαγνητοσκοπήθηκε κατά τη διάρκεια του μοντάζ. Σύντομες αναλαμπές της οικογένειας, των φίλων, των φιλενάδων, της Πόλης, των εποχών του χρόνου, των ταξιδιών. Περιστασιακά μιλάω, αναπολώ ή παίζω μουσική που είχα μαγνητοσκοπήσει εκείνα τα παλιά χρόνια, κι επιπλέον ακούγονται πιο πρόσφατοι αυτοσχεδιασμοί για πιάνο από τον Όγκουστ Βάρκαλης. Είναι ένα είδος αυτοβιογραφικού, ημερολογιακού ποιήματος, μια γιορτή για την ευτυχία και τη ζωή. Θεωρώ τον εαυτό μου ευτυχισμένο άνθρωπο." (Γιόνας Μέκας)

■ "A motion picture composed of brief diaristic scenes not used in completed films from the years 1960-2000; and self-referential video footage taped during the editing. Brief glimpses of family, friends, girl-friends, the City, seasons of the year, travels. Occasionally I talk, reminisce, or play music I taped during those earlier years, plus more recent piano improvisations by Auguste Varkalis. It's a kind of autobiographical, diaristic poem, celebration of happiness and life. I consider myself a happy man." (Jonas Mekas)

Μπαμπέτ Μανγκόλτ

// Η πράξη του κοιτάγματος

Η γαλλο-αμερικανίδα Μπαμπέτ Μανγκόλτ, σκηνοθέτις, διευθύντρια φωτογραφίας και φωτογράφος, κατέχει διεθνώς μια ξεχωριστή θέση στον ανεξάρτητο πειραματικό κινηματογράφο και στην καλλιτεχνική σκηνή της Νέας Υόρκης. Έχουμε τη χαρά να παρουσιάσουμε το έργο της για πρώτη φορά στην Ελλάδα. Η ιδιαιτερότητα της δεν προκύπτει από μια αμιγώς υλιστική διερεύνηση του κινηματογραφικού μέσου, όπως σε κάποιες εκδοχές του λεγομένου “δομικού φιλμ”, αλλά από την επίμονη διερώτηση για την ίδια την πράξη του κοιτάγματος στο έργο της.

Στην πρώτη της ταινία, *Τι ήξερε η Μείζι* (1975), διερευνά πώς είναι να κοιτάμε μέσα από τα μάτια ενός κοριτσιού. Στο αυτοπορτραίτο της, *Η κάμερα: Εγώ* (1977), κοιτάμε πώς κοιτάει μια φωτογράφος αλλά και πώς είναι να κοιτάμε τους εαυτούς μας να φωτογραφίζονται. Στο σημαντικό ντοκιμαντέρ της, *Κινηματογραφική τοποθεσία, ο ουρανός* (1982), με βαθιά εικαστική αίσθηση, στοχάζεται οπτικοακουστικά τις ετεροτοπίες της αμερικανικής φύσης και τους μύθους της Άγριας Δύσης, ενώ στο *Ορατές πόλεις* (1991), κοιτάζοντας το ραγδαία αναπτυσσόμενο αστικό τοπίο, εξερευνά, μέσα από τα μάτια δύο μη προνομιούχων γυναικών, τί σημαίνει να έχει κανείς ένα σπίτι. Επίσης, στο ντοκιμαντέρ *Τα μοντέλα του πορτοφολά* (2003), διερευνώντας σε βάθος και αποτίνοντας οπτικά φόρο τιμής στον σπουδαίο σκηνοθέτη Ρομπέρ Μπρεσσόν, μας δείχνει και τη βαθιά επιρροή του αναφορικά με την αίσθηση του χώρου στο δικό της σκηνοθετικό ύφος.

Στα ντοκιμαντέρ της για τις τέχνες του χορού και τις περφόρμανς είναι εμφανής η δεξιοτεχνία και η ακρίβεια της στην αντίληψη του χώρου και του χρόνου, καθώς αυτοί διαμορφώνονται από την κίνηση των σωμάτων. Η Μανγκόλτ πρωτίστως παρατηρεί, ενώ από την παρατήρηση σαγηνεύεται η ίδια, κι έπειτα μεταδίδει τη σαγήνη της για τις σωματικές τέχνες στους θεατές. Εδώ προβάλλονται: τρία ντοκιμαντέρ για το έργο της ιέρειας του μεταμοντέρνου χορού *Τρίσα Μπράουν: Κινητήρας νερού* (1978), *Έργο σε τάρταρ στη Χάι Λάιν* (2012) και *Ανεβάζοντας το “Lateral pass”* (1985/2013), καθώς και το ντοκιμαντέρ για την απαιτητική τέχνη της περφόρμανς *Επτά εύκολα έργα της Μαρίνα Αμπράμοβιτς* (2007).

Τέλος, η Μανγκόλτ, στο διάκενο ανάμεσα στο αναλογικό φιλμ και στο ψηφιακό βίντεο, θα μας παρουσιάσει το τελευταίο της ντοκιμαντέρ *Καλάμι Τζέιν και Ντελφίν Σερίγκ: Μια ιστορία* (2020), στο οποίο αποτίνει φόρο τιμής στην εμβληματική ηθοποιό και φεμινίστρια Σερίγκ, διερευνώντας παράλληλα τη σημασία του θηλυκού θρύλου της Άγριας Δύσης για τον σημερινό φεμινισμό.

Επιλογή ταινιών:

Μπαμπέτ Μανγκόλτ, Ιουλία Μέρμηγκα

Προγραμματισμός:

Ιάκωβος Σκενδερίδης

Εισαγωγικό κείμενο:

Ιουλία Μέρμηγκα

Babette Mangolte

// The act of looking

The French-American director, cinematographer and photographer Babette Mangolte maintains a special standing within independent avant-garde cinema and the artistic scene of New York. We have the pleasure of presenting her work for the first time in Greece. The particularity of her work does not arise from a merely materialistic consideration of cinematic means, as is frequently the case in so-called “structural films”, but from a persistent inquiry into the very act of looking.

In her first film, *What Maisie knew* (1975), she invites us to explore, what it truly means to look through the eyes of a young girl. In her self-portrait, *The Camera: Je, or La Caméra: I* (1977), we see through the eyes of the photographer—yet also what it is like, to look at ourselves during the act of being photographed. In her powerful documentary, *The Sky on location* (1982), with a deeply visual sensibility, she meditates audiovisually on the heterotopies of American nature and the legends of the Wild West, whilst in *Visible cities* (1991), in the act of observing the rapidly changing urban landscape, she ruminates on what it means for one to have a home, through the eyes of two unprivileged women. Moreover, in her documentary *The Models of Pickpocket* (2003), by thoroughly investigating and visually paying tribute to the great seminal film director Robert Bresson, she reveals his immense influence on her directorial style, regarding her sense of space.

In her documentaries on the arts of dance and performance, her deftness and precision in perceiving space and time, as they unfold through the movements of bodies, becomes uniquely evident. Mangolte, first and foremost, observes—whilst she becomes enchanted through this very act, proceeding to transmit her fascination of these body arts to the viewer. Three documentaries will be screened on the pioneer of postmodern dance, *Trisha Brown: Water motor* (1978), *Roof piece on the High Line* (2012) and *Staging “Lateral Pass”* (1985/2013), as well as her documentary on the demanding nature of the art of performance, *Seven easy pieces by Marina Abramović* (2007).

Finally, Mangolte, in the interstice between analog film and digital video, presents her latest documentary, *Calamity Jane and Delphine Seyrig, A story* (2020), in which she pays tribute to the iconic actress and feminist Delphine Seyrig, whilst inquiring into the concept and importance of Wild West’s female legend for today’s feminism.

Film selection:

Babette Mangolte, Ioulia Mermigka

Programming:

Jacob Skenderidis

Introduction:

Ioulia Mermigka

The Camera: Je, or La Cámara: I,
Jim and building
©1976 Babette Mangolte,
all rights of reproduction reserved

The Camera: Je, or La Cámara: I,
John photo wall
©1976 Babette Mangolte,
all rights of reproduction reserved

Η Κάμερα: Εγώ

The Camera: Je, or La Cámara: I

Πειραματικό / Experimental
1977, ΗΠΑ / USA, 89'
Ασπρόμαυρη και Έγχρωμη /
B&W, Color, Με ήχο / With Sound,
Αγγλικά, Γαλλικά / English, French

Σκηνοθεσία / Director

Babette Mangolte

Σενάριο / Scriptwriter

Babette Mangolte

Φωτογραφία / Cinematography

Babette Mangolte

Μοντάζ / Editing

Babette Mangolte

Ήχος / Sound

Neal Marshad

Ηθοποιοί / Cast

Συμμετέχουν: Chantal Akerman,
Lucinda Childs, Kim Ginsberg,
Epp Kotkas, Babette Mangolte

Παραγωγός / Producer

Babette Mangolte

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Arsenal - Institut für Film und
Videokunst e.V.

■ Πέρα από ένα αυτοπορτρέιτο της Μανγκόλτ ως φωτογράφου, το σημαντικό αυτό πειραματικό ντοκιμαντέρ ουσιαστικά αφορά τον κόπο και τις πράξεις της τέχνης της φωτογραφίας, μεταξύ παρατήρησης και αίσθησης, μεταξύ ελέγχου και αυθόρμητων επιλογών. Κι εδώ αξιοποιείται η υποκειμενική οπτική - βλέπουμε μέσα από τον φακό της φωτογράφου. Στο πρώτο μέρος, η Μανγκόλτ επίμονα φωτογραφίζει πορτρέιτα σε ένα στούντιο κι ακούμε το κλείσιμο του φωτοφράκτη και την ίδια να δίνει εντολές, αλλά και να φιλοσοφεί, μεταξύ άλλων, για το αν η φωτογραφία είναι μια μορφή ηδονοβλεψίας. Στο δεύτερο μέρος, με την κάμερα στο χέρι βλέπουμε, όπως εκείνη, εικόνες του Μανχάταν και του χάους που επικρατεί, κι ακούμε τους θορύβους της πόλης και την ίδια να μονολογεί "Χαλάρωσε...εδώ, εδώ". Σύμφωνα με την Κονστάνς Πένλεϊ: "Η ταινία δίνει την αίσθηση ότι παρακολουθούμε τους εαυτούς μας να φωτογραφίζονται, σαν η οθόνη που παρακολουθούμε να μας φωτογραφίζει".

■ Besides being a self-portrait of Mangolte as photographer, this important experimental documentary is basically concerned with the acts and toils involved in the art of photography - between observation and sentiment or imagination and between control and impulse. Again, we see everything through the subjective camera and the lens of the photographer. In the first part, Mangolte fervently shoots portraits in a studio and we hear the shutter closing and her giving instructions, but also philosophizing, among others, about whether photography is a form of voyeurism. In the second part, through the lens of her hand held camera we see images of Manhattan and its chaos, and hear her saying to herself "Relax...here...here". According to Constance Penley: "It is as if we were watching ourselves being photographed, as if the screen we're watching is photographing us".

What Maisie Knew, Roof
©1975 Babette Mangolte,
all rights of reproduction reserved

Τι ήξερε η Μείζι

What Maisie knew

Πειραματικό / Experimental
1975, ΗΠΑ / USA, 56'
Ασπρόμαυρη / B&W
Με ήχο / With Sound,
Αγγλικά / English

Σκηνοθεσία / Director

Babette Mangolte

Σενάριο / Scriptwriter

Babette Mangolte, βασισμένο στο
ομώνυμο μυθιστόρημα του Henry James

Φωτογραφία / Cinematography

Babette Mangolte

Μοντάζ / Editing

Babette Mangolte

Μουσική / Music-Score

"Etudes Symphoniques" by Schumann,
"Flute solo" by Jon Gibson

Ηθοποιοί / Cast

Epp Kotkas, Kate Mannheim,
Saskia Noordhoek Hegt, Linda Patton,
Yvonne Rainer, Jerry Bamman, James
Barth, John Erdmann, Gary Stephan,
Philip Glass

Παραγωγός / Producer

Babette Mangolte

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Arsenal - Institut für Film und
Videokunst e.V.

■ Σκηνές καθημερινότητας παρουσιάζονται μέσα από τα μάτια ενός μικρού κοριτσιού. Στην πρώτη της αυτή ταινία, η Μανγκόλτ αντλεί από το ομώνυμο μυθιστόρημα του Χένρι Τζέιμς και, επηρεασμένη από τον δομικό κινηματογράφο της εποχής, πειραματίζεται με την υποκειμενική οπτική αλλά και με την τυχαιότητα στην αφήγηση. Καθώς διάφορες καταστάσεις εκτυλίσσονται, μερικές ερωτικές κι άλλες αστείες, βλέπουμε, όπως το κορίτσι, χειρονομίες, ανταλλαγές και μέρη των σωμάτων, κι ακούμε μινιμαλιστικούς ήχους και κάποιες λέξεις. Με τα λόγια της Μανγκόλτ: "Η ταινία αφορά το κοίταγμα. Το στοίχημά μου ήταν ότι ανεπαίσθητες παραλλαγές σε επαναλαμβανόμενα στοιχεία θα ενθαρρύνει τους θεατές να κάνουν ελεύθερους συνειρμούς και να φανταστούν μια κάποια αφήγηση". Αξιοσημείωτα είναι τα πλάνα με την ομίχλη στο δωμάτιο. Συμμετέχουν, μεταξύ άλλων, η Ιβόν Ράινερ και ο συνθέτης Φίλιπ Γκλας.

■ Scenes of quotidian life are presented through the eyes of a young girl. Influenced by the structural cinema of the time, Mangolte, in her first film, draws from the novel by the same name by Henry James and experiments with subjective camera and haphazard narrative. As different situations repeat and evolve, some of them erotic and some others funny, we see, as the girl sees, glimpses of gestures, exchanges and body parts, and we hear minimalist sounds and some words. In the words of Mangolte: "The film is about looking. My bet was that slight variations of few recurrent elements would encourage the viewer to free associate and to fantasize a kind of narrative". Noteworthy are the shots of the room with the fog. Its small cast includes Yvonne Rainer and the composer Philip Glass.

Water Motor, Trisha Brown
©1977 Babette Mangolte,
all rights of reproduction reserved

Πειραματικό / Experimental
1978, ΗΠΑ / USA, 8'
Ασπρόμαυρη / B&W, Βουβή / Silent

Σκηνοθεσία / Director

Babette Mangolte

Σενάριο / Scriptwriter

Babette Mangolte

Φωτογραφία / Cinematography

Babette Mangolte

Μοντάζ / Editing

Babette Mangolte

Ηθοποιοί / Cast

Χορογραφία της Trisha Brown

Παραγωγός / Producer

Babette Mangolte

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Arsenal - Institut für Film und
Videokunst e.V.

Κινητήρας νερού

Water motor

■ Η σπουδαία χορογράφος Τρίσα Μπράουν, γνωστή για τους πειραματισμούς της που ανέδειξαν το απλό, καθημερινό σώμα, ένα σώμα "δημοκρατικό και ανυπάκουο", χορεύει εδώ, κινούμενη γρήγορα σαν το νερό, μπροστά στον φακό της Μανγκόλτ, η οποία είχε μελετήσει ενδελεχώς τη χορογραφία της. Σύμφωνα με την Κριστίνα Κόλερ, η Μανγκόλτ, σε αντίθεση με τα τεχνάσματα στο μοντάζ της Μάγια Ντερέν, παρακολουθεί από κάπως μακριά, γοητευμένη και με ακρίβεια, την ανάπτυξη της κίνησης στο χώρο, εξασφαλίζοντας έτσι συνεχώς μια πλήρη εικόνα της χορεύτριας, αλλά και μια παράδοση εγγύτητα μέσω της απόστασης. Η επιλογή της Μανγκόλτ να επαναλάβει το σόλο σε αργή ταχύτητα παραπέμπει στην αργή κίνηση στα πλάνα χορού στον βωβό κινηματογράφο, αλλά ουσιαστικά δίνει τη δυνατότητα, εν είδει μεγεθυντικού φακού, να δει κανείς τις λεπτομέρειες της χορογραφίας και ως εκ τούτου μια επαυξημένη και αμεσότερη θέαση.

■ The great choreographer Trisha Brown, known for her experimentation with the every day movement of a "democratic and disobedient body", performs here, moving as quickly as water, in front of Mangolte's lens, who had studied thoroughly her choreography. According to Kristina Köhler, Mangolte, in contrast to Maya Deren's technological gimmickry in her "filmdance", follows, fascinated and with precision, the spatial course of the dance, so that there is constantly a full image of the dancer, resulting in a paradoxical proximity by distance. Mangolte's choice to repeat the solo in slow motion refers to the tradition of slow motion in dance sequences in silent cinema, but more importantly provides the possibility, like with a magnifying lens, to study the details of the choreography and hence of a heightened and immediate-physical vision.

The sky on location ©1982 Babette Mangolte,
all rights of reproduction reserved

Πειραματικό / Experimental
1982, ΗΠΑ, Δυτική Γερμανία / USA,
West Germany, 78'
Έγχρωμη / Color
Με ήχο / With Sound, Αγγλικά / English

Σκηνοθεσία / Director

Babette Mangolte

Σενάριο / Scriptwriter

Babette Mangolte

Φωτογραφία / Cinematography

Babette Mangolte

Μοντάζ / Editing

Babette Mangolte

Μουσική / Music-Score

Ann Hankinson

Αφήγηση / Narration by

Bruce Boston, Honora Ferguson,

Babette Mangolte

Παραγωγός / Producer

Babette Mangolte

Συμπαγωγή / Co-production

ZDF (Zweites Deutsches Fernsehen)

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Arsenal - Institut für Film und

Videokunst e.V.

Κινηματογραφική τοποθεσία, ο ουρανός

The sky on location

■ Η Μανγκόλτ, στο υπέροχο αυτό ντοκιμαντέρ για την Άγρια Δύση, καταρχήν προσεγγίζει το αμερικανικό τοπίο σε σχέση με τα χρώματα του ουρανού στις εναλλαγές των εποχών και επιχειρεί να συλλάβει τις διαθέσεις της φύσης, όπως ο Τέρνερ στη ζωγραφική του. Επιπλέον, στην αφήγησή της που συνοδεύεται κι από άλλες δύο αμερικανικές φωνές, διερευνά, μεταξύ άλλων, αν είναι δυνατόν να δει την άγρια φύση, όπως την είδαν οι πρώτοι άποικοι, οι οποίοι ήταν ξένοι όπως αυτή, τους μύθους για την Άγρια Δύση στη διαμόρφωση της αμερικανικής ταυτότητας, και πόσο γνώριμο ή διαφορετικό είναι το τοπίο από τις απεικονίσεις του στα αμερικανικά γουέστερν και ως τουριστικό αξιοθέατο. Αναρωτιόμαστε τελικά, μαζί με την Μανγκόλτ, πώς βλέπουμε και τί μας διαφεύγει σε ένα τοπίο που αλλάζει διαρκώς, όπως ο ουρανός.

■ Mangolte, in this wonderful documentary about the Wild West, first of all approaches the American landscape in relation to the season-to-season colors of the sky and attempts to capture the moods of nature, like Turner in his painting. In addition, in her voice-over, accompanied by two other American voices, she explores, among other things, whether it is possible to see wildlife as seen by the first settlers in America, who were foreigners like her, the myths about the Wild West in shaping American identity, and how familiar or different the landscape is from its depictions in American westerns and as a tourist attraction. At the end, we ask our selves together with Mangolte, what did we really see and what escaped our gaze from a landscape, ever shifting like the sky.

Staging Lateral Pass, Set,
©1985 Babette Mangolte,
all rights of reproduction reserved

Ανεβάζοντας το Lateral pass

Staging Lateral pass

Ντοκιμαντέρ / Documentary

1985/2013, ΗΠΑ / USA, 32'

Ασπρόμαυρη, Έγχρωμη / B&W, Color

Με ήχο / With Sound

Αγγλικά / English

Σκηνοθεσία / Director

Babette Mangolte

Φωτογραφία / Cinematography

Babette Mangolte

Μουσική / Music-Score

Peter Zummo

Χορευτές / Dancers

Χορευτές: Trisha Brown,

Lance Gries, Irène Hultman,

Carolyn Lucas, Diane Madden,

Stephen Petronio, Lisa Schmidt,

Vicky Shick, Randy Warshaw

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Arsenal - Institut für Film und

Videokunst e.V.

■ Η ταινία καταγράφει την προετοιμασία της παράστασης Lateral pass της Τρίσα Μπράουν σε ένα θέατρο στη Μινεάπολη, πριν την πρεμιέρα της το 1985. Η παράσταση έχει εύθυμη αύρα τσίρκου, παρουσιάζοντας ενήλικες να παίζουν παιδικά παιχνίδια. Η Μανγκόλτ παρακολουθεί τη δυναμική μεταξύ των χορευτών και της χορογράφου, καθώς τελειοποιούν την παράσταση σε σχέση με την περίπλοκη σκηνογραφική γλυπτική της Νάνσι Γκρέιβς, την αυτοσχεδιαστική μουσική του Πίτερ Ζούμο και βεβαίως σε σχέση με την αξιοθαύμαστη χορογραφική οργάνωση του σκηνικού χώρου από την Μπράουν. Τα ασπρόμαυρα πλάνα σε φιλμ 16mm καθώς και τα έγχρωμα βίντεο τραβήχτηκαν το 1985, ενώ μονταρίστηκαν το 2013 για μία έκθεση της Νάνσι Γκρέιβς.

■ The film chronicles the preparation of Trisha Brown's dance show Lateral pass on the stage in a Minneapolis theater before its 1985 premiere. Mangolte follows the dynamics between the dancers and the choreographer, as they perfect the performance in relation to the intricate stage design and sculpture of Nancy Graves, the improvisational music of Peter Zummo and of course in relation to the admirable choreographic organization of the stage space by Brown. The 16mm black-and-white film and color video were shot in 1985 but were edited in 2013 for a Nancy Graves show.

Visible cities,
Gated community card
©1991 Babette Mangolte,
all rights of reproduction reserved

Πειραματικό / Experimental
1991, ΗΠΑ / USA, 31'
Έγχρωμη / Color
Με ήχο / With Sound,
Αγγλικά / English

Σκηνοθεσία / Director

Babette Mangolte

Σενάριο / Scriptwriter

Babette Mangolte

Φωτογραφία / Cinematography

Babette Mangolte

Μοντάζ / Editing

Babette Mangolte

Ήχος / Sound

Michael Pelz Sherman

Μουσική / Music-Score

Michael Pelz-Sherman

Ηθοποιοί / Cast

Archer Martin, Christine Berry,

Ernest Larsen, Sherry Millner,

Nadja Millner Larsen

Παραγωγός / Producer

Babette Mangolte

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Arsenal - Institut für Film und

Videokunst e.V.

Ορατές πόλεις

Visible cities

■ Διερευνώντας εκ νέου το αμερικανικό τοπίο, σε αυτήν την ταινία η Μανγκόλτ θέτει τα ερωτήματα τί είναι ένα σπίτι και τί σημαίνει να ζει κανείς στην ιδιωτική του κατοικία, σε μια κοινότητα και σε μια πόλη που χτίζεται ραγδαία. Παίζοντας στον τίτλο με τις Αόρατες πόλεις του Ίταλο Καλβίνο και αντλώντας από την αστακή κριτική του Μάικ Ντέιβις, από την υποκειμενική οπτική και τα λόγια δύο αόρατων μη προνομιούχων γυναικών, γινόμεστε μάρτυρες του πώς η οικοδόμηση που επιβλήθηκε στην έρημο της Καλιφόρνια αλλοίωσε το φυσικό τοπίο, πώς άλλαξαν οι χρήσεις της γης και πώς οι περιφράξεις πολυτελών αστακών κοινοτήτων είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με φυλετικές και έμφυλες διακρίσεις. Οι γυναίκες ονειρεύονται τη διαφυγή τους και μια ιδανική πόλη.

■ Rediscovering the American landscape in this film Mangolte poses the questions: what is a home and what does it mean to live in one's private house, in a community and in a rapidly built city. Playing in the title with Italo Calvino's *Invisible Cities* and drawing on Mike Davis's urban criticism, through the subjective perspective and the words of two invisible underprivileged women, we witness how the architectural construction imposed in the California desert degraded the natural landscape, how land usages changed, and how exclusive living in luxurious gated communities go hand in hand with racial and gender segregations. The women dream of escape and of an ideal city.

Les modèles de pickpocket,
Martin, ©2003 Babette
Mangolte, all rights of
reproduction reserved

Τα μοντέλα του Πορτοφολά

Les modèles de Pickpocket

The "models" of Pickpocket
(Breaking silence)

Ντοκιμαντέρ / Documentary

2003, Γαλλία / France, 90'

Έγχρωμη / Color,

Με ήχο / With sound

Γαλλικά / French

Σκηνοθεσία / Director

Babette Mangolte

Σενάριο / Scriptwriter

Babette Mangolte

Φωτογραφία / Cinematography

Babette Mangolte

Μοντάζ / Editing

Babette Mangolte

Ήχος / Sound

Babette Mangolte

Ηθοποιοί / Cast

Martin Lassalle, Marika Green,

Pierre Leymarie

Παραγωγός / Producer

Babette Mangolte

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Arsenal - Institut für Film und

Videokunst e.V.

■ Αυτό το ντοκιμαντέρ δεν μας πληροφορεί απλώς για τη σχέση των τριών πρωταγωνιστών (Μαρτίν Λασάλ, Μαρίκα Γκριν, Πιέρ Λε-ϊμαρί) με τον σπουδαίο γάλλο σκηνοθέτη Ρομπέρ Μπρεσόν κατά τη διάρκεια της δημιουργίας της περίφημης ταινίας του *Πορτοφολάς* (1959). Ο Μπρεσόν αντιμετώπιζε τους ηθοποιούς ως "μοντέλα", ώστε να εξάγει μια αποδραματοποιημένη, ουδέτερη και ουσιαστικά μια περισσότερο αυθεντική εκφραστικότητα από την υπόστασή τους. Αυτή η προσέγγισή του έχει μείνει ανεξίτηλη στους τότε ερασιτέχνες ηθοποιούς, και η εκτεταμένη έρευνα της Μανγκόλτ για τον Μπρεσόν την βοήθησε να πείσει τα "μοντέλα" να την εμπιστευτούν. Σιωπηλή πίσω από την κάμερα, δείχνει πώς αυτή η συνάντηση άλλαξε τη ζωή τους και πώς ακόμη διερευνούν τον μυστηριώδη σκηνοθέτη. Επιπλέον όμως η Μανγκόλτ, αποτιμώντας και οπτικά φόρο τιμής στον Μπρεσόν, μας δείχνει και τη βαθιά επιρροή του στο δικό της σκηνοθετικό ύφος, ιδιαίτερα όσον αφορά την αίσθηση του τόπου.

■ This documentary does not simply inform us about the relationship of the three protagonists (Martin Lassalle, Marika Green, Pierre Leymarie) with the great French director Robert Bresson during the making of the famous film *Pickpocket* (1959). Bresson, treated the actors as "models" in order to bring out a non-dramatic, neutral and essentially more authentic expressiveness of their being. This approach has remained indelible to the then amateur actors, and Mangolte's extensive research on Bresson helped her to convince the "models" to trust her. Silent behind the camera, shows how this encounter changed their lives and how they still research on or passionately remember the mysterious director. Mangolte, by also visually paying tribute to Bresson, shows us as well his deep influence on her own directing style, especially regarding the sense of place.

Roof piece on the High Line, Lauren © 2012 Babette Mangolte, all rights of reproduction reserved

Ντοκιμαντέρ / Documentary
2011-12, ΗΠΑ / USA, 36'
Έγχρωμη / Color
Με ήχο / With Sound,
Αγγλικά / English

Σκηνοθεσία / Director

Babette Mangolte

Σενάριο / Scriptwriter

Babette Mangolte

Φωτογραφία / Cinematography

Babette Mangolte

Μοντάζ / Editing

Babette Mangolte

Ήχος / Sound

Paul Alexander Juutilainen

Χορευτές / Dancers

Χορευτές: Leah Morrison,
Samuel Wentz, Tamara Riewe,
Nicholas Strafaccia, Neal Beasley,
Lauren Jenkins Tentindo, Lee
Serie, Dai Jian, Elena Demyanenko

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Arsenal - Institut für Film und
Videokunst e.V.

Έργο σε τάρατσα στη Χάι Λάιν

Roof piece on the High Line

■ Η ιέρεια του μεταμοντέρνου χορού Τρίσα Μπράουν πειραματίστηκε με το ανθρώπινο σώμα σε σχέση με την αρχιτεκτονική και τη γεωμετρία, χρησιμοποιώντας την ίδια την πόλη ως μέσο. Η Μανγκόλτ, εκτός από τη τεκμηρίωση της εμβληματικής χορογραφίας της Μπράουν στις τάρτσες του Σόχο το 1973, κατέγραψε και την εκ νέου παρουσίασή της σε πιο περιορισμένο χώρο αυτή τη φορά το 2011. Ενώ στην πρώτη εκδοχή οι θεατές παρακολουθούσαν από μακριά τους χορευτές στις τάρτσες, σε αυτήν έπρεπε να μετακινηθούν στον χώρο για να δουν τον κάθε χορευτή. Μια διαδοχή εννέα χορευτών αναμεταδίδει τον αυτοσχεδιασμό του πρώτου χορευτή στον τελευταίο χορευτή για 15 λεπτά και στη συνέχεια οι αυτοσχεδιασμοί ξεκινούν ξανά από τον ένατο χορευτή πίσω στον πρώτο.

■ The high priestess of postmodern dance Trisha Brown experimented with the human body in relation to architecture and geometry, using the city itself as a medium. Mangolte, in addition to documenting Brown's iconic choreography on the rooftops of Soho in 1973, also documented its re-staging in a more limited space this time in 2011. While in the first version, the spectators looked towards the distant rooftops, in this one they were required to move about the space in order to see each dancer. A succession of nine dancers relay the improvisation of the first dancer to the last dancer for 15 minutes and then the order of the relay starts from the ninth dancer back to the first one.

Calamity Jane and Delphine Seyrig: A story,
Delphine Cafe, © 2019 Babette Mangolte,
all rights of reproduction reserved

Ντοκιμαντέρ / Documentary
2020, Γαλλία, ΗΠΑ / France, USA, 87'
Έγχρωμη / Color
Με ήχο / With Sound,
Αγγλικά, Γαλλικά / English, French

Σκηνοθεσία / Director

Babette Mangolte

Σενάριο / Scriptwriter

Babette Mangolte

Φωτογραφία / Cinematography

Babette Mangolte

Μοντάζ / Editing

Babette Mangolte

Ήχος / Sound

Helen Kaplan

Ηθοποιοί / Cast

Delphine Seyrig, Stella Foote, Claire
Wolverton, JJ Wilson, Duncan
Youngerman, Julia Lynn Trotta

Παραγωγός / Producer

Babette Mangolte

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Centre Simone de Beauvoir

Καλάμιτι Τζέιν και Ντελφίν Σερίγκ: Μια ιστορία

Calamity Jane and Delphine Seyrig: A story

■ Η Ντελφίν Σερίγκ, εκτός από εμβληματική γαλλίδα ηθοποιός, ήταν ενεργή στις φεμινιστικές διεκδικήσεις και στις αρχές της δεκαετίας του 1980 σχεδίαζε να σκηνοθετήσει και να πρωταγωνιστήσει σε μια ταινία για τον θηλυκό θρύλο της Άγριας Δύσης, την παρενδυτική Καλάμιτι Τζέιν, με βάση τα υποτιθέμενα γράμματα που έγραψε στην κόρη της. Το 1983, η Μανγκόλτ τράβηξε σε φιλμ 16mm πλάνα της στη Μοντάνα όταν διερευνούσε τη δημιουργία της ταινίας. Η Μανγκόλτ επανήλθε στο υλικό το 2011 και έκανε εκτεταμένη έρευνα στα αρχεία της Σερίγκ αλλά και προς κατευθύνσεις που αφορούν διαχρονικά τη σημασία του φεμινισμού. Το ντοκιμαντέρ αποτίνει φόρο τιμής στο δημιουργικό μυαλό της Σερίγκ, αλλά αφορά εν γένει τη σχέση του φεμινισμού με τη μητρότητα. Με τα λόγια της Μανγκόλτ: "Το να μην τα παρατάς είναι το θέμα της ταινίας, καθώς αυτή ήταν η μεγαλύτερη δύναμη της Ντελφίν".

■ Delphine Seyrig, besides being an iconic French actress, was active in feminist claims and in the early 1980s planned to direct and star in a film about the female legend of the Wild West, the cross-dresser Calamity Jane, based on the letters she supposedly wrote to her daughter. In 1983, Mangolte filmed her in 16mm shots in Montana, while exploring the making of the film. Mangolte returned to the material in 2011 and did extensive research into Seyrig's archives but also into the long term importance of feminism. The documentary pays homage to Seyrig's creative mind, but also generally addresses the relationship between feminism and motherhood. In Mangolte's words: "Not giving up is what the film had to be about, as it was Delphine's greatest strength".

Marina Abramović performing *Entering the Other Side* at the Guggenheim Museum, November 15, 2005.
© Marina Abramović. Courtesy: Sean Kelly Gallery, New York.

Ντοκιμαντέρ / Documentary
2007, ΗΠΑ / USA, 93'
Έγχρωμη / Color
Με ήχο / With Sound,
Αγγλικά / English

Σκηνοθεσία / Director

Babette Mangolte

Σενάριο / Scriptwriter

Babette Mangolte

Φωτογραφία / Cinematography

Babette Mangolte

Μοντάζ / Editing

Babette Mangolte

Ήχος / Sound

Trokon Nagbe, Anthony Burr

Παραγωγή / Producer

Marina Abramović, Sean Kelly Gallery

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Sean Kelly Gallery

Επτά εύκολα κομμάτια της Μαρίνα Αμπράμοβιτς

Seven easy pieces by Marina Abramović

■ Το ντοκιμαντέρ καταγράφει πώς η Μαρίνα Αμπράμοβιτς απέδωσε εκ νέου γνωστές περφόρμανς από τις δεκαετίες του 1960 και 1970 – των Μπρους Νάουμαν, Βίτο Ακόντσι, Βάλι Έξπορτ, Τζίνα Πέιν, Γιόζεφ Μπόις και δικές της. Η Αμπράμοβιτς εξέθετε το σώμα της σε κοινή θέα επί επτά ώρες κάθε μέρα για μία εβδομάδα στο Μουσείο Γκουγκενχάιμ στη Νέα Υόρκη. Ακολουθώντας τη σειρά –από τη σωματική πίεση στην αντιπαράθεση και συμμετοχή του κοινού στις πρώτες τρεις, μέχρι τις τέσσερις τελευταίες, περισσότερο τελετουργικές, περφόρμανς– το ντοκιμαντέρ επιμένει σε λεπτομέρειες του σώματος της Αμπράμοβιτς, για να δείξει πώς η τέχνη της περφόρμανς αφορά τόσο την ευθραυστότητα όσο και την αντοχή του σώματος. Επίσης, εξερευνά πώς το κοινό απορροφήθηκε, επηρεάστηκε σωματικά και συμμετείχε ενεργά στην τέχνη και την αισθητική της Αμπράμοβιτς, βιώνοντας κάποιου είδους υπερβατική εμπειρία.

■ The documentary chronicles Marina Abramović re-performing well-known performances from the 1960s and 1970s – by Bruce Nauman, Vito Acconci, Valie Export, Gina Pane, Joseph Beuys and herself. Abramović exposed her body to public view for seven hours every day for a week at the Guggenheim Museum in New York. Following the series –from body pressure, audience participation and confrontation in the first three pieces to the ceremonial in the last four pieces– the documentary insists on details of Abramović's body, so as to show how the art of performance entails both physical fragility and unlimited endurance. It also explores how the attentive audience fed into her art and aesthetics, was viscerally affected and actively participated, experiencing some kind of transcendental experience.

mAPs: migrating Artists Project

Φέτος για πρώτη φορά το Φεστιβάλ Πρωτοποριακού Κινηματογράφου της Αθήνας έχει τη χαρά να φιλοξενήσει ταινίες χορού, δημιουργημένες στα όρια μεταξύ screendance και μυθοπλασίας.

Η διαμεσική σύμπραξη πέντε Ευρωπαϊκών χωρών με τίτλο “mAPs - migrating Artists Project” υποστηρίζεται από το πρόγραμμα “Δημιουργική Ευρώπη” και έχει ως θεματικό άξονα τους ευρύτερους όρους “δύναμη / εξουσία”.

Η πρωτοβουλία έχει ως στόχο να υποστηρίξει δημιουργικά επαγγελματίες, έμπειρους καλλιτέχνες μέσα από την παραγωγή και διάδοση μιας ξεχωριστής συλλογής “κοινωνικά ευαισθητοποιημένων ταινιών χορού”.

*Επιλογή ταινιών, προγραμματισμός,
εισαγωγικό κείμενο: Ελίζα Σόρογκα*

This year and for the first time the Athens Avant Garde Film Festival is happy to host dance films created in between the lines of screendance and fiction.

The transmedia cooperation project between five European countries called “mAPs - migrating Artists Project” is supported by “Creative Europe” and focuses on the wider theme of “Power”.

This initiative aims to support creatively professional, experienced artists through the production and dissemination of a premium collection of “societal dance films”.

*Film selection, programming,
introduction: Eliza Soroga*

Μυθοπλασία / Fiction
2022, Ελλάδα / Greece, 13'
2K DCP, Έγχρωμη / Color
Με ήχο / With sound, Ελληνικά / Greek

Σκηνοθεσία / Director

Κωνσταντίνη Μπούσμπουρα,
Αριάδνη Μίκου

Χορογραφία / Choreography

Αριάδνη Μίκου

Σενάριο / Scriptwriter

Κωνσταντίνη Μπούσμπουρα,
Αριάδνη Μίκου

Φωτογραφία / Cinematography

Γιώργος Δανόπουλος,
Ιάσων Αρβανιτάκης

Μοντάζ / Editing

Χρυσάνθη Μπαδέκα

Ήχος / Sound

Γιώργος Γαργάλας

Μουσική / Music-Score

Γιώργος Γαργάλας

Ηθοποιοί / Cast

ActiVista, Κωνσταντίνος Παπανικολάου,
Στέλλα Κουλουβάρδη, Αλέξης Τσιαμόγλου,
Εμμανουέλα Κορκή, Ευγενία Σιγαλού,
Ντόρα Ζαχαροπούλου

Παραγωγή / Production

Møz

Συμπαράγωγή / Co-production

Dan.Cin.Lab, Malakta, Coorpi,
Tanzrauschen, mAPs' Collection Power

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Møz

36 μήνες - Παλεύοντας για τον Ζακ

36 Months - Fighting for Zak

■ Στην επέτειο της βίαιης δολοφονίας του Ζακ Κωστόπουλου, ακτιβιστή, αντιφασίστα και drag queen, ο Γιώργος, ένας καταξιωμένος νεαρός δικηγόρος, προσπαθεί μάταια να καταθέσει ένα μπουκέτο λουλούδια στο αυτοσχέδιο μνημείο που περιφρουρείται από αστυνομικούς. Καθώς μια ακτιβιστική διαδήλωση μπροστά στο μνημείο βρίσκεται σε εξέλιξη, το επαγγελματικό ραντεβού του Γιώργου διακόπτεται συνεχώς, με αποτέλεσμα να βρεθεί αντιμέτωπος με τα βαθύτερα συναισθήματά του και να έρθει σε ρήξη με το εργασιακό του περιβάλλον.

■ On the anniversary of the violent murder of activist, anti-fascist and drag queen Zak Kostopoulos, George, a well-established young lawyer, tries in vain to lay a flower bouquet at the impromptu monument, which is guarded by police. While an activist protest in front of the monument is in progress, George's business meeting is constantly interrupted. As a result, he is confronted with his deepest feelings and comes to a rupture with his work environment.

Μυθοπλασία / Fiction
2022, Γαλλία / France, 19'
2K DCP, Έγχρωμη / Color
Με ήχο / With sound, Γαλλικά / French

Σκηνοθεσία / Director

Aline-Sitoé N'Diaye

Χορογραφία / Choreography

Abdou N'Gom

Σενάριο / Scriptwriter

Aline-Sitoé N'Diaye

Φωτογραφία / Cinematography

Nehemie Lemal, Corentin Tholinlake,
Anthony Faye, Adrien Beldan,
Marios Zervas, Chrysanthi Badeka

Μοντάζ / Editing

Aline-Sitoé N'Diaye

Ήχος / Sound

Miroslav Pilon (studio),
Marie Moulin, Samy Pitiot

Μουσική / Music-Score

Analia Lentini, Agathe Moubembe
(sabar drummer)

Ηθοποιοί / Cast

Woury Salla, Lola Guerri, Marlène Ahiha,
Solène Girardin, Margot Libanga, Steven
Perroud, Blaise Nsakala, Ibrahima Seck,
Laly Rollandet and Saya Chaffangeon,
Stevie Lacote, Sandrine Mélière and Grice,
Abdou N'Gom, Mimmy Guerri

Παραγωγή / Production

Dan.Cin.Lab

Συμπααραγωγή / Co-production

Coorpi, Tanzrauschen, Malakta, Møz,
mAPs' Collection Power

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Dan.Cin.Lab

Ανάδυση

Emersion

■ Η Πάα, ένα κορίτσι με πολλές εθνοτικές καταγωγές, έρχεται για πρώτη φορά αντιμέτωπη με το χρώμα του δέρματός της, όταν σε ένα κατάστημα ανακαλύπτει τις διαφορετικές αποχρώσεις παπουτσιών μπαλέτου. Στα 15 της, η Πάα μισεί τα πάντα επάνω της, ειδικά τα μαλλιά της, τα οποία αγγίζουν συνεχώς άγνωστοι. Έτσι, αποφασίζει να τα ισιώσει ώστε να μοιάζει με τις φίλες της. Αυτή είναι η αρχή ενός καταχθόνιου ταξιδιού που την ωθεί στο να θέλει να αντικατοπτρίσει τον κόσμο γύρω της. Όταν συνειδητοποιεί πως δεν μπορεί πλέον να καταστρέφει τα μαλλιά της, καταλαβαίνει πως χρειάζεται μια ουσιαστική αλλαγή.

■ Yaa, a multi-ethnic girl, is confronted with her skin color for the first time when she discovers the shades of ballet shoes in a store. At 15, Yaa hates everything about her, especially her hair, which is constantly touched by strangers; she decides to straighten it to look like her friends. This is the beginning of a hellish journey that pushes her to want to reflect the world around her. When she can no longer damage her hair, she realizes that she needs a deep change.

Μυθοπλασία / Fiction
2022, Ιταλία / Italy, 14'
2K DCP, Έγχρωμη / Color
Με ήχο / With sound, Ιταλικά / Italian

Σκηνοθεσία / Director

Ratavôloira Collective (Riccardo Maione,
Luca Pescaglini, Daniele Condemi)

Χορογραφία / Choreography

Raffaele Irace

Σενάριο / Scriptwriter

Riccardo Maione

Φωτογραφία / Cinematography

Luca Pescaglini, Daniele Condemi

Μοντάζ / Editing

Paolo Favaro, Riccardo Maione

Ήχος / Sound

Emiliano Gherlanz,
Guglielmo S. Diana

Μουσική / Music-Score

Guglielmo S. Diana

Ηθοποιοί / Cast

Andrea Madaro, Vittoria Borioli, Tiziano
Pilloni, Pasquale Manzella

Παραγωγή / Production

Coorpi

Συμπααραγωγή / Co-production

Dan.Cin.Lab, Tanzrauschen,
Malakta, Møz, mAPs' Collection Power

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Coorpi

Dansomaton

■ Κατά τη διάρκεια της νύχτας σε κάποιο προάστιο, το Dansomaton αποκτά την κινητική του δομή από ένα παιχνίδι βασισμένο σε μάχες μεταξύ ζωντανά τηλεκατευθυνόμενων ανδρειδών. Κάθε κερδισμένη μάχη επιτρέπει στους παίκτες να προσαρμόσουν το Dansomaton τους, αγοράζοντας κάρτες αναβάθμισης για τους προσομοιωτές συνειδητότητας και συναισθημάτων. Ο Ρίτσι, ένας 25χρονος αρχάριος παίκτης, που υποφέρει από μοναξιά, βλέπει στο παιχνίδι τη δυνατότητα να κάνει σχέση, ακόμα κι αν δεν είναι ανθρώπινη. Η συνάντησή του με την Ντέντρα, μια έμπειρη παίκτρια, του δίνει την ευκαιρία να κερδίσει την κάρτα αναβάθμισης Prisma. Ο Ρίτσι είναι έτοιμος να ξεκινήσει τη διαδρομή του με τον νέο ανδρειδι φίλο του, όμως το Prisma φαίνεται να έχει τα δικά του θέλω.

■ Set in an overnight suburbia, Dansomaton takes its moves from a game based on fights between live remote-controlled human-robots. Each won challenge allows players to customize their Dansomaton by purchasing upgrade cards of consciousnesses and emotions simulators. Richi, 25 years old beginner player, distressed by his loneliness, sees in Dansomaton the possibility to build some kind of relationship, even if not human. Meeting Dedra, a long-winded player, opens the opportunity to win the upgrade card Prisma. Richi is ready to set off with his new android friend, but Prisma seems not of the same advice.

Σκηνοθεσία / Director

Tero Peltoniemi

Χορογραφία / Choreography

Antti Seppänen

Σενάριο / Scriptwriter

Tero Peltoniemi, Antti Seppänen

Φωτογραφία / Cinematography

Tero Peltoniemi

Μοντάζ / Editing

Tero Peltoniemi

Ήχος / Sound

Emil Sana, Juho Salaterä

Μουσική / Music-Score

Emil Sana

Ηθοποιοί / Cast

Antti Seppänen, Viivi Sjöblom

Παραγωγή / Production

Malakta

Συμπαγωγή / Co-productionMøz.Dan.cin.lab, Coorpi, Tanzrauschen,
mAPs' Collection Power**Προέλευση Κόπιας / Print Source**

Malakta

Circology

Μυθοπλασία / Fiction, 2022, Φινλανδία / Finland, 15'

2K DCP, Έγχρωμη / Color, Με ήχο / With sound, Φινλανδικά / Finnish

■ Ο Άτλας ζει δίπλα σε μια ανεμογεννήτρια, στην απομακρυσμένη και κλειστή, αλλά ταυτόχρονα ασφαλή και άνετη πόλη του. Αν και δεξιότηχνης του περιστρεφόμενου βραχίονα, ο Άτλας σταδιακά ξεφεύγει από την κυκλική κοινοτική παράδοση της πόλης του. Όταν η ανεμογεννήτρια εκραγεί, μαζί της κατακερματίζεται και το νόημα της ζωής του.

■ Atlas has been living next to a wind turbine, in his remote and closed, yet safe and comfortable town. Although a master of arm-spinning, Atlas progressively finds himself breaking away from the circular communal tradition of his town. Until the explosion of his wind turbine burns his life's meaning to the ground.

Σκηνοθεσία / Director

Marc Wagenbach

Φωτογραφία / Cinematography

Anthony Faye

Μοντάζ / Editing

Anthony Faye, Marc Wagenbach

Ήχος / SoundMatthias Grünewald, Emiliano Gherlanz,
Orestis Karamanlis**Μουσική / Music-Score**

Emma Bonnici

Ηθοποιοί / CastOleg Stepanov, Hartmut Göhlich,
Bernd Uwe Marzan, Silke Welbers,
Adriana Zamboni, Marlène Ahiha,
João Maqueto, Anaïs Béal, Rainer
Dohlbaum, Jutta Dohlbau,
Uschi Demmerle**Παραγωγή / Production**

Tanzrauschen

Συμπαγωγή / Co-productionDan.Cin.Lab, Coorpi, Malakta,
Møz, mAPs' Collection Power**Προέλευση Κόπιας / Print Source**

Tanzrauschen

Αναζητώντας τον Φοίνιξ

Searching for Phoenix

Μυθοπλασία / Fiction, 2022, Γερμανία / Germany, 15'

2K DCP, Έγχρωμη / Color, Με ήχο / With sound, Γερμανικά / German

■ Ο Φοίνιξ έχει αποστολή να αξιολογήσει τον αντίκτυπο της κρίσης COVID-19 στην Ευρώπη, προκειμένου να δημιουργήσει τα πιθανά σενάρια κινδύνου που απειλούν τη γερμανική οικονομία. Η αποστολή του έχει ανατεθεί από τον προϊστάμενό του στο Υπουργείο Καινοτομίας και Αλλαγής. Έτσι, ξεκινά ένα ταξίδι όπου πρέπει να ξεπεράσει προσωπικά και επαγγελματικά εμπόδια, ώστε να εκπληρώσει το καθήκον του, σε έναν κόσμο που λαχταρά για την αλλαγή.

■ Phoenix is assigned by his supervisor from the Ministry of Innovation and Change to assess the impact of the COVID-19 crisis in Europe, in order to create risk scenarios for the German economy. He embarks on a journey where he must overcome personal and professional obstacles to fulfill his work assignment in a world yearning for change.

Με τον φακό των γυναικών

Οι ταινίες που προβάλλονται κινηματογραφήθηκαν από σημαντικές διευθύντριες φωτογραφίας του ελληνικού και του διεθνούς κινηματογράφου, ώστε να αναδειχθεί η συμβολή τους, όχι ακριβώς επειδή γεννήθηκαν γυναίκες, αλλά γιατί στον κινηματογραφικό χώρο, όπως άλλωστε και αλλού, το παιχνίδι εξακολουθεί να μην είναι ισότιμο. Επιπλέον, σήμερα που γνωρίζουμε ότι το φύλο είναι ρευστό, μπορούμε ενδεχομένως να αναρωτηθούμε εκ νέου τι μπορεί να σημαίνει το “γυναικείο βλέμμα”.

Η **Μπαμπέτ Μανγκόλτ** με την Σαντάλ Ακερμάν (*Zav Ntilyán*, 1975) δημιούργησαν μια εκδοχή του γυναικείου βλέμματος την εποχή των έντονων φεμινιστικών διεκδικήσεων. Εδώ προβάλλεται *Το δωμάτιο* (1972), η πρώτη πειραματική ταινία στην οποία συνεργάστηκαν και το ντοκιμαντέρ *Νέα από το σπίτι* (1976) με τις παράξενες εικόνες του Μανχάταν. Επίσης, προβάλλεται σε ελληνική πρεμιέρα, η ταινία *Ζωές των περφόρμερς* (1972) της σπουδαίας χορογράφου και σκηνοθέτη Ιβόν Ράινερ, με την οποία η Μανγκόλτ μοιραζόταν τις ίδιες φεμινιστικές και καλλιτεχνικές ευαισθησίες.

Η καταξιωμένη **Ανιές Γκοντάρ** έχει συνεργαστεί επανειλημμένα και στενά με τη σημαντική γαλλίδα σκηνοθέτη Κλερ Ντενί και έχει συμβάλει στο χαρακτηριστικό οπτικό ύφος των ταινιών της, όπου οι εικόνες έχουν από μόνες τους μια ποιητική αυταξία. Εδώ προβάλλονται οι βραβευμένες ταινίες *Οι λεγεωνάριοι* (1999), *Οι μάσταρδοι* (2013) και *Η λιακάδα μέσα μου* (2017).

Η βραβευμένη **Ντάρια Ντ'Αντόνιο**, συνεργάτις του Πάολο Σορεντίνιο (*Το χέρι του Θεού*,

2021) δηλώνει ερωτευμένη με τη δουλειά της: “είμαι ερωτευμένη με τις ιστορίες, τους ανθρώπους, τους τόπους, το διάβασμα και την παρατήρηση”. Προβάλλονται οι ταινίες, *Βάλε κρέας πάνω σου* (2019) της Μικέλα Οκπίντι και *Θυμάσαι;* (2018) του Βαλέριο Μιέλι.

Για την **Ολυμπία Μυτιληναίου** η διεύθυνση φωτογραφίας δεν είναι απλώς επάγγελμα αλλά τρόπος ζωής. Μεταξύ άλλων, είναι συνεργάτις του Πάνου Χ. Κούτρα (*Στρέλλα*, 2009, *Dodo*, 2022). Προβάλλονται 7 μικρού μήκους ταινίες που έχει κινηματογραφήσει, καθώς κι η ταινία *Ακόμα κρύβομαι για να καπνίσω* (2016) της Ραϊάνα Ομπερμάνιερ.

Η **Κατερίνα Μαραγκουδάκη** έχει μακρά επαγγελματική εμπειρία και καταξίωση στον θεατρικό φωτισμό και στη διεύθυνση φωτογραφίας. Ήταν η πρώτη γυναίκα διευθύντρια φωτογραφίας που βραβεύτηκε στο Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης για τη μεγάλου μήκους ταινία *Πριν το τέλος του κόσμου* του Παναγιώτη Μαρούλη το 1996. Προβάλλεται επίσης το βραβευμένο ντοκιμαντέρ *Πρέσπα-Σταγόνες υδάτινων κόσμων* (2021) της Ανδρονίκης Χρηστάκη.

Τέλος, η **Χριστίνα Μουμούρη**, γνωστή για την ταινία *Ζίζτεκ* (2019) του Βαρδή Μαρινάκη, κινηματογράφησε το βραβευμένο ντοκιμαντέρ για μια φαβέλα στο Ρίο ντε Τζανέιρο, *Ευτυχημένοι πρίγκιπες* (2018) του Πάνου Δελιγιάννη.

Επιμέλεια: Ιουλία Μέρμηγκα,

Νεφέλη Γκαμπάντ

Προγραμματισμός: Ιάκωβος Σκενδερίδης

Εισαγωγικό κείμενο: Ιουλία Μέρμηγκα

Through women's lens

The films screened here were shot by important cinematographers in the Greek and international film industry. The programme highlights their contribution, not exactly because they were born women, but because in cinema, as elsewhere, the game is still not equal. Moreover, now that we know that gender is fluid, we may oncemore ponder on what a “feminine gaze” might mean.

Babette Mangolte and Chantal Akerman created a version of the female gaze in a time of intense feminist claims (*Jeanne Dielman, 23 Quai du Commerce, 1080 Bruxelles*, 1975). Here, we showcase *The Room* (1972), their first experimental film and also their documentary *News from home* (1976), with the strange images of Manhattan. Also, in Greek premiere, the film *Lives of the performers* (1972) by the great choreographer and director Yvonne Rainer, with whom Mangolte shared the same feminist and artistic sensibilities.

The acclaimed **Agnès Godard** has repeatedly and closely collaborated with the important French director Claire Denis and has contributed to the characteristic visual style of her films, where the images themselves have a poetic self-worth. The award-winning films *Beau travail* (1999), *Bastards* (2013) and *Let the sunshine in* (2017) are screened.

The awarded **Daria D'Antonio**, a collaborator of Paolo Sorrentino (*The hand of God*, 2021) has said that she is in love with her work: “I am in love with stories, people, places, reading, looking and observation”. The films *Flesh out* (2019) by Michela Occhipinti

and *Remember?* (2018) by Valerio Mieli are screened.

For **Olympia Mytilinaïou**, cinematography is not just a profession but a way of life. Among others, she is a collaborator of Panos H. Koutras (*Strella*, 2009, *Dodo*). Here, she selected 7 short films that she has filmed, as well as the film *I still hide to smoke* (2016) by Rayhana Obermeyer.

Katerina Maragoudaki has a long professional experience and reputation in theatrical lighting and cinematography. She was the first woman director of photography to be awarded at the Thessaloniki Film Festival for the feature film *Before the end of the world* by Panagiotis Maroulis in 1996. The award-winning documentary *Prespa lakes two drops in a waterworld* (2021) by Androniki Christaki is also screened. Finally, Christina Moumouri, known for the film *Zizotek* (2019) by Vardis Marinakis, filmed the award-winning documentary for a favela in Rio de Janeiro, *Happy Princes* (2018) by Panos Deligiannis.

Curation: Ioulia Mermigka, Nepheli Gambade

Programming: Jacob Skenderidis

Introduction: Ioulia Mermigka

Μυθοπλασία / Fiction
1972, ΗΠΑ / USA, 112'
Ασπρόμαυρη / B&W
Με ήχο / With sound,
Αγγλικά / English

Σκηνοθεσία / Director

Yvonne Rainer

Σενάριο / Scriptwriter

Yvonne Rainer

Φωτογραφία / Cinematography

Babette Mangolte

Μοντάζ / Editing

Babette Mangolte, Yvonne Rainer

Ήχος / Sound

Gene De Fever, Gordon Mumma

Ηθοποιοί / Cast

Valda Setterfield, Shirley Soffer,
John Erdman, Fernando Torm,
Epp Kotkas, James Barth,
Yvonne Rainer, Sarah Soffer

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Zeitgeist Films

ΜΠΑΜΠΕΤ ΜΑΝΓΚΟΛΤ / BABETTE MANGOLTE

Ζωές των περφόρμερς

Lives of performers

■ Η Ιβόν Ράινερ, έχοντας ήδη αφήσει το αποτύπωμά της στον σύγχρονο χορό, έπειτα από προσωπικές δυσκολίες, αλλά και αντλώντας δύναμη από το γυναικείο κίνημα, εισήλθε δυναμικά στον πειραματικό κινηματογράφο. Στην πρώτη της αυτή ταινία, στις πρόβες μιας παράστασης χορού, ένας άντρας δεν μπορεί να αποφασίσει ανάμεσα σε δύο γυναίκες και τις κάνει και τις δύο να υποφέρουν. Η Ράινερ ενσωματώνει μια παλιότερη χορογραφία της, παρωδεί το είδος του μελοδράματος και τα κλισέ της ερωτικής προδοσίας, και αξιοποιεί εκτενώς εκτός πεδίου ήχους και μεσότητες. Η ταινία όμως δείχνει επίσης τη σκληρή εργασία των περφόρμερς. Η Μανγκόλτ ακολουθεί επιδέξια τα εν κινήσει σώματα με την κάμερα και φωτίζει τα ταμπλό βιβάν προς το τέλος της ταινίας, τα οποία βασίζονται στη Λούλου από το *Κουτί της Πανδώρας* (1929) του Παμπστ.

■ Choreographer Yvonne Rainer, having already influenced the world of contemporary dance and having survived physical and psychic traumas, but also emboldened by the women's movement, entered the terrain of experimental cinema. In this film, her first feature, during the preparation of a performance, a man can't choose between two women and makes them both suffer. Rainer incorporates one of her older choreographies, parodies the genre of melodrama and the clichés of betrayal and makes extensive use of off-screen sounds and intertitles. The film also documents the hard work involved in performing. Mangolte, artfully, with her roving camera arcs across the bodies of dancers and lights the tableaux vivants that refer to Lulu in Pabst's *Pandora's box* (1929).

Ντοκιμαντέρ / Documentary
1976, Βέλγιο, Γαλλία / Belgium, France, 90'
Έγχρωμη / Color
Με ήχο / With sound
Αγγλικά / English

Σκηνοθεσία / Director

Chantal Akerman

Σενάριο / Scriptwriter

Chantal Akerman

Φωτογραφία / Cinematography

Babette Mangolte

Μοντάζ / Editing

Francine Sandberg

Ήχος / Sound

Dominique Dalmasso, Larry Haas

Αφήγηση/Narration

Chantal Akerman

Παραγωγός / Producer

Marilyn Watelet, Alain Dahan

Παραγωγή / Production

Paradise Films (Brussels),
Unité trois (Paris), INA (Paris),
ZDF (Mainz)

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Chantal Akerman Foundation - Cinematek

ΜΠΑΜΠΕΤ ΜΑΝΓΚΟΛΤ / BABETTE MANGOLTE

Νέα από το σπίτι

News from home

■ Η ταινία είναι ένα αυτοβιογραφικό επιστολικό ντοκιμαντέρ διασποράς που βασίζεται στα γράμματα που στέλνει από την Ευρώπη η μητέρα της Ακερμάν σε αυτήν, ενώ ζούσε στη Νέα Υόρκη. Τα γράμματα δίνουν μια οικεία εικόνα της οικογενειακής ζωής, με την αναφορά σε ελάσσονες ασθένειες, οικιακές συνήθειες, αρραβώνες και οικονομικές ανησυχίες. Ο ελεγειακός συναισθηματισμός του κειμένου έρχεται σε αντίθεση όχι μόνο από την επίπεδη μονotonία της απαγγελίας της Ακερμάν, αλλά και με τις εικόνες του Μανχάταν ως αποξενωτικής πόλης-φάντασμα, με τους δρόμους του κάποιες φορές ασυνήθιστα άδειους. Τα μονοπλάνα της Μανγκόλτ, με την υπέροχη σύνθεσή τους και τις ακριβείς κινήσεις της κάμερας, συντελούν με την αίσθηση της παρατήρησης μιας μητρόπολης σε αποσύνθεση στην έκφραση του υπαρξιακού βάρους της Ακερμάν. Προβάλλεται η αγγλική εκδοχή της ταινίας χωρίς ελληνικούς υπότιτλους, όπως ήταν η επιθυμία της ίδιας της σκηνοθέτιδας.

■ The film is an autobiographical and epistolary diaspora documentary, based on letters sent from Europe by Akerman's mother to her while she was living in New York. The letters give a familiar picture of family life, with reference to minor illnesses, household habits, engagements and financial worries. The text's elegiac emotionalism is counterpointed not only with the flat monotone of Akerman's recitation, but also with the images of Manhattan as an alien ghost town, with its streets sometimes preternaturally empty. Mangolte's long takes, with their magnificent composition and precise camera movements, contribute, with the sense of observing a decaying metropolis, to the expression of Akerman's existential weight.

Πειραματικό / Experimental
1972, Βέλγιο / Belgium, 11'
Έγχρωμη / Color
Βουβή / Silent

Σκηνοθεσία / Director

Chantal Akerman

Σενάριο / Scriptwriter

Chantal Akerman

Φωτογραφία / Cinematography

Babette Mangolte

Μοντάζ / Editing

Geneviève Luciani

Ηθοποιοί / Cast

Chantal Akerman

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Chantal Akerman Foundation -
Cinematek

ΜΠΑΜΠΕΤ ΜΑΝΓΚΟΛΤ / BABETTE MANGOLTE

Το δωμάτιο

La chambre // The room

■ Η Σαντάλ Ακερμάν και η Μπαμπέτ Μανγκόλτ συνεργάστηκαν για πρώτη φορά σε αυτό το μικρού μήκους πειραματικό φιλμ. Η Ακερμάν έψαχνε για γυναίκα εικονολήπτρια και αφού γνωρίστηκαν, παρά τη διαφορά ηλικίας, είδαν ότι μοιράζονταν την ιδέα ότι ο κινηματογράφος δεν θα πρέπει να είναι αντρική υπόθεση και ότι κι οι δύο έψαχναν να βρουν μια γυναικεία κινηματογραφική γλώσσα. Καθώς η κάμερα της Μανγκόλτ περιστρέφεται αργά σε 360 μοίρες σε ένα ακατάστατο δωμάτιο, το βλέμμα του θεατή παρατηρεί ένα μπολ με φρούτα, μια τσαγιέρα και την ίδια τη σκηνοθέτιδα στο κρεβάτι, κάτω από τα σκεπάσματα ή να ξεφλουδίζει ένα μήλο, καθώς η θέση της αλλάζει με κάθε περιστροφή της κάμερας.

■ Chantal Akerman and Babette Mangolte collaborated for the first time on this short experimental film. Akerman was looking for a female cameraperson and despite the age difference they soon knew that they shared the idea that cinema should not be a male affair and that they searched a cinematic language of women. As Mangolte's camera slowly rotates 360 degrees in a cluttered room, the viewer gazes at a bowl of fruit, a teakettle and the director herself, on the bed, under the covers or peeling an apple, as her position changes with each rotation of the camera.

Σκηνοθεσία / Director

Claire Denis

Σενάριο / Scriptwriter

Jean-Pol Fargeau, Claire Denis,
διδασκευή από το Μπίλυ Μπαντ,
ναύτης (1924) του Χέρμαν Μελβίλ

Φωτογραφία / Cinematography

Agnès Godard

Μοντάζ / Editing

Nelly Quettier

Ήχος / Sound

Jean-Paul Mugel, Dominique Gaborieau

Μουσική / Music-Score

Eran Tzur

Ηθοποιοί / Cast

Denis Lavant, Michel Subor, Grégoire
Colin, Richard Courcet, Nicolas
Duvauchelle, Marta Tafesse Kassa

Παραγωγός / Producer

Jérôme Minet, Patrick Grandperret

Παραγωγή / Production

La Sept-Arte, Pathé Télévision,
S.M. Films, Tanais Productions

Προέλευση Κόπιας / Print Source

LS Distribution Mediawan

ΑΝΙΕΣ ΓΚΟΝΤΑΡ / AGNÈS GODARD

Οι λεγεωνάριοι

Beau travail

Μυθοπλασία / Fiction, 1999, Γαλλία / France, 93', Έγχρωμη / Color, Με ήχο /
With sound, Γαλλικά / French

■ Ο πρώην αξιωματικός της Λεγεώνας των Ξένων Γκαλούπι θυμάται την κάποτε ένδοξη ζωή του, με τα στρατεύματα στον Κόλπο του Τζιμπουτί. Η ύπαρξή του εκεί ήταν χαρούμενη, αυστηρή και προγραμματισμένη, αλλά η άφιξη ενός πολλά υποσχόμενου νεαρού νεοσύλλεκτου, του Σεντέιν, φύτεψε τους σπόρους της ζήλιας στο μυαλό του. Η Γκοντάρ μαζί με την Ντενί δίνουν έναν αινιγματικό τόνο στην ταινία, καθώς οι εικόνες δεν εξελίσσουν απλώς την πλοκή, αλλά πολλές φορές την προοικονομούν, έχοντας από μόνες τους μια ποιητική αυταξία.

■ This film focuses on ex-Foreign Legion officer Galoup, as he recalls his once glorious life, leading troops in the Gulf of Djibouti. His existence there was happy, strict and regimented, but the arrival of a promising young recruit, Sentain, plants the seeds of jealousy in Galoup's mind. Godard and Dennis give an enigmatic tone to the film, as the images not only evolve the plot but often foreshadow it, having a poetic self-worth on their own.

Σκηνοθεσία / Director

Claire Denis

Σενάριο / Scriptwriter

Jean-Pol Fargeau, Claire Denis

Φωτογραφία / Cinematography

Agnès Godard

Μοντάζ / Editing

Annette Dutertre

Ήχος / Sound

Martin Boissau

Μουσική / Music-Score

Stuart Staples

Ηθοποιοί / CastVincent Lindon, Chiara Mastroianni,
Julie Bataille, Michel Subor, Lola Créton,
Alex Descas**Παραγωγός / Producer**Brahim Chioua, Laurence Clerc,
Olivier Théry-Lapiney**Παραγωγή / Production**

Alcatraz Films, Wild Bunch

Συμπαράγωγή / Co-productionArte France Cinema, Pandora
Produktion**Προέλευση Κόπιας / Print Source**

Wild Bunch

ΑΝΙΕΣ ΓΚΟΝΤΑΡ / AGNÈS GODARD

Οι μπάσταρδοι

Les salauds // Bastards

Μυθοπλασία / Fiction, 2013, Γαλλία / France, 100', Έγχρωμη / Color,
Με ήχο / With sound, Γαλλικά / French

■ Μια νεαρή γυναίκα περπατάει γυμνή και αιμόφυρτη πάνω σε ψηλοτάκουνα σε ένα σκοτεινό δρόμο του Παρισιού. Ο θεός της, ένας καπετάνιος, επιστρέφει από τα καράβια και αναλαμβάνει να εξιχνιάσει την υπόθεση. Βρίσκεται αντιμέτωπος με κυκλώματα σεξουαλικής εκμετάλλευσης και με τις διαστροφές των καλών οικογενειών του Παρισιού. Η υποβλητική σκοτεινή φωτογραφία της Γκοντάρ προσφέρει ένα νεο-νουάρ ύφος στη δραματολογία της Ντενί. Αξιοσημείωτη είναι κι η μουσική επένδυση των Tindersticks.

■ A young woman walks naked and covered in blood on high heels on a dark street in Paris. Her uncle, a supertanker captain who is called back urgently to Paris, undertakes to investigate the case and is confronted with sexual exploitation circuits and the perversions of good families in Paris. Godard's evocative dark photography offers a neo-noir style to Denis's drama. Also remarkable is the music score by Tindersticks.

Σκηνοθεσία / Director

Claire Denis

Σενάριο / Scriptwriter

Claire Denis & Christine Angot

(εμπνευσμένο από βιβλίο
του Roland Barthes)**Φωτογραφία / Cinematography**

Agnès Godard

Μοντάζ / Editing

Guy Lecomte

Ήχος / Sound

Jean-Paul Muguel

Μουσική / Music-Score

Stuart A Staples

Ηθοποιοί / CastJuliette Binoche, Xavier Beauvois,
Philippe Katerine, Josiane Balasko,
Sandrine Dumas, Nicolas Duvauchelle,
Alex Descas, Laurent Gréville, Bruno
Podalydès, Paul Blain, Valeria Bruni
Tedeschi, Gérard Depardieu**Παραγωγός / Producer**

Olivier Delbosc

Παραγωγή / Production

Curiosa Films

Συμπαράγωγή / Co-productionFD Production, Ad Vitam,
Versus Production**Προέλευση Κόπιας / Print Source**

Filmtrade

ΑΝΙΕΣ ΓΚΟΝΤΑΡ / AGNÈS GODARD

Η λιακάδα μέσα μου

Un beau soleil intérieur // Let the sunshine in

Μυθοπλασία / Fiction, 2017, Γαλλία / France, 94', Έγχρωμη / Color,
Με ήχο / With sound, Γαλλικά / French

■ Εμπνευσμένη από το βιβλίο *Αποσπάσματα του ερωτικού λόγου* του Ρολάν Μπαρτ, η ταινία έχει ως θέμα της τον έρωτα και τη συντροφικότητα. Η Ιζαμπέλ είναι μια μεσήλικη καλλιτέχνης και χωρισμένη μητέρα, η οποία παρά τις ματαιώσεις, συνεχίζει να ακτινοβολεί με πόθο και να αναζητά στα πρόσωπα και στα λόγια των γνωριμιών της τον έρωτα. Η φωτογραφία της Γκοντάρ αναδεικνύει την ομορφιά της πρωταγωνίστριας Ζιλιέτ Μπινός και δίνει στα πρόσωπα των υπόλοιπων χαρακτήρων τη μοναδικότητά τους, ακόμα κι αν δεν έχουν αυτό που τελικά αναζητά η Ιζαμπέλ.

■ Inspired by Roland Barthes' book *A Lover's Discourse: Fragments*, the film is about love and companionship. Isabelle is a middle-aged artist and a divorced mother, who despite the setbacks, continues to radiate lust and seek love in the faces and words of her acquaintances. Godard's photo highlights the beauty of the protagonist Juliette Binoche and gives the faces of the other characters their uniqueness, even if they do not have what Isabelle is ultimately looking for.

Μυθοπλασία / Fiction, 2019
Ιταλία / Italy, 94', Έγχρωμη / Color
Με ήχο / With sound, Hassanya
Γαλλικά / Hassanya, French

Σκηνοθεσία / Director

Michela Occhipinti

Σενάριο / Scriptwriter

Michela Occhipinti, Simona Coppini

Φωτογραφία / Cinematography

Daria D'Antonio

Μοντάζ / Editing

Cristiano Travaglioli

Ήχος / Sound

Lavinia Burcheri

Μουσική / Music-Score

Alex Braga

Ηθοποιοί / CastVerida Beitta Ahmed Deiche, Amal Saab
Bouh Oumar, Aichetou Abdallahi Najim,
Sidi Mohamed Chinghaly**Παραγωγός / Producer**

Marta Donzelli, Gregorio Paonessa

Παραγωγή / ProductionFilms Boutique. Ministero per i Beni e le
Attività Culturali (MiBAC), Rai Cinema,
Regione Lazio, Vivo Film**Προέλευση Κόπιας / Print Source**

Films Boutique

ΝΤΑΡΙΑ ΝΤ' ΑΝΤΟΝΙΟ / DARIA D'ANTONIO

Βάλε κρέας πάνω σου

Flesh out

■ Η Βερίντα είναι ένα μοντέρνο κορίτσι. Δουλεύει σε κέντρο αισθητικής, είναι εθισμένη στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και κάνει παρέα με τις φίλες της. Ωστόσο, είναι αρραβωνιασμένη με έναν άντρα που έχει επιλέξει η οικογένειά της. Όπως πολλά κορίτσια της ηλικίας της, αναγκάζεται να αυξήσει σημαντικά το βάρος της, επειδή, σύμφωνα με μια παράδοση στη Μαυριτανία το τροφαντό σώμα θεωρείται σημάδι μεγάλης ομορφιάς, γοητείας, πλούτου και κοινωνικής θέσης. Ο γάμος πλησιάζει γρήγορα και, τρώγοντας απανωτά τα φαγητά, η Βερίντα θα καταλήξει να αμφισβητεί όλα όσα πάντα πίστευε ότι ήταν φυσιολογικά, τους αγαπημένους της, τη ζωή της και κυρίως το ίδιο της το σώμα.

■ Verida is a modern girl. She works in a beauty salon, is addicted to social media and hangs out with her friends. Still, she is engaged to be married to a man chosen by her family. Like many girls her age, she is forced to gain a substantial amount of weight in a tradition called gavage, because in Mauritania having a voluptuous body is considered a sign of great beauty, charm, wealth and social status. The wedding is fast approaching and meal after meal Verida will end up challenging everything she always thought was normal, her loved ones, her life and not least her own body.

Σκηνοθεσία / Director

Valerio Mieli

Σενάριο / Scriptwriter

Valerio Mieli

Φωτογραφία / Cinematography

Daria D'Antonio

Μοντάζ / Editing

Desideria Rayner

Ήχος / Sound

Marzia Cordò, Stefano Grosso

Ηθοποιοί / CastLuca Marinelli, Linda Caridi, Giovanni
Anzaldo, Camilla Diana, Anna Manuelli,
Elia Bosi, David Brandon, Benedetta
Cimatti, Andrea Pennacchi, Maria Chiara
Giannetta, Angelo Barbagallo, Flavia
Mattei, Alice Pagani, Jacopo Mandò,
Francesca Pasquini**Παραγωγός / Producer**

Angelo Barbagallo, Laura Briand

Παραγωγή / Production

BiBi Film, Les Films d'Ici

Συμπαράγωγή / Co-production

Cattleya, Rai Cinema

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Weird Wave

ΝΤΑΡΙΑ ΝΤ' ΑΝΤΟΝΙΟ / DARIA D'ANTONIO

Αναμνήσεις

Ricordi? // Remember?

Μυθοπλασία / Fiction, 2018, Ιταλία, Γαλλία / Italy, France, 106', Έγχρωμη / Color, Με ήχο / With sound, Ιταλικά / Italian

■ Μια μακρά ιστορία αγάπης, ιδωμένη μέσα από τις αναμνήσεις ενός νεαρού ζευγαριού: αναμνήσεις που αλλάζουν ανάλογα με τη διάθεση, τις διαφορετικές προοπτικές και τον ίδιο τον χρόνο. Το ταξίδι δύο ανθρώπων μέσα στον χρόνο: μαζί και χώρια, χαρούμενοι και δυστυχισμένοι, βαθιά ερωτευμένοι μεταξύ τους ή με άλλους, το ίδιο ρεύμα συναισθημάτων με διαφορετικές εκφάνσεις. Ο Μιέλι, με την υποδειγματική φωτογραφία της Ντ' Αντόνιο, πραγματεύεται με εκφραστικότητα τους μη γραμμικούς χρόνους του έρωτα, της μνήμης και της νοσταλγίας.

■ A long love story, seen through the memories of a young couple: memories that change depending on the mood, the different perspectives and the time itself. The journey of two people through time: together and apart, happy and unhappy, deeply in love with each other or with others, the same stream of emotions with different manifestations. Mieli, with the exemplary photography of D'Antonio, expressively deals with the non-linear times of love, memory and nostalgia.

Σκηνοθεσία / Director

Rayhana Obermeyer

Σενάριο / Scriptwriter

Rayhana Obermeyer

Φωτογραφία / CinematographyOlympia Mytilinaïou,
Mohamed Tayeb-Laggoune**Μοντάζ / Editing**

Rayhana Obermeyer

Ήχος / Sound

Marianne Roussy-Moreau

Μουσική / Music-Score

Anne-Sophie Versnaeyen

Ηθοποιοί / CastHiam Abbass, Fadila Belkebla,
Nadia Kaci, Nassima Benichou,
Sarah Layssac**Παραγωγός / Producer**Michèle Ray Gavras, Rémi Burah,
Olivier Père**Παραγωγή / Production**

KG Productions

Συμπαράγωγή / Co-productionArte France Cinéma, Blonde Audiovisual
Productions, Battam Films, Eurimages**Προέλευση Κόπιας / Print Source**

Rosebud.21

ΟΛΥΜΠΙΑ ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΥ / OLYMPIA MYTILINAÏOY

Ακόμα κρύβομαι για να καπνίσω

À mon âge je me cache encore pour fumer

I still hide to smoke

Μυθοπλασία / Fiction, 2016, Γαλλία, Ελλάδα, Αλγερία / France, Greece,
Algeria, 90', Έγχρωμη / Color, Με ήχο / With sound, Αραβικά, Γαλλικά /
Arabic, French

■ Η ταινία εκτυλίσσεται σε ένα χαμάμ στο μπαρουτοκαπνισμένο Αλγέρι, την ώρα που ανοίγει μόνο για γυναίκες. Μέσα στο χαμάμ, γεμάτο υδρατμούς και ασφάλεια, οι γυναίκες, από κορίτσια μέχρι όμορφες κοπέλες κι από βιοπαλαίστριες μέχρι στρουμπουλές γιαγιάδες, γυμνώνονται από τα ρούχα και τις μαντίλες τους και ανάμεσα σε γέλια, δάκρυα και ξεσπάσματα θυμού μιλούν για: γάμους, πιστοποιητικά παρθενίας, τις μάνες, τις βόμβες, τη Βίβλο, το Κοράνι... πριν από τη λάμψη ενός στιλέτου και τη σιωπή του Θεού. Η εξαιρετική φωτογραφία της Ολυμπίας Μυτιληναίου και η ποιητική αμεσότητα της γυναικείας ιδιοσυγκρασίας συνθέτουν μια καθαρική έκκληση για δράση. Η ταινία κέρδισε το Βραβείο Κοινού στο Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης.

■ The film takes place in a hammam in Algiers, when it is open only to women. Inside the hammam, full of water vapor and safety, women, from girls to beautiful girls and from women of bio-wrestling to plump grandmothers, take off their clothes and their headscarves and between laughter, tears and outbursts of anger talk about: weddings, certificates of virginity, mothers, bombs, the Bible, the Qur'an ... before the flash of a dagger and the silence of God. The excellent cinematography of Olympia Mytilinaïou and the poetic immediacy of the female temperament compose a laxative appeal for action.

Σκηνοθεσία / Director Μέμη Κούπα**Σενάριο / Scriptwriter** Μέμη Κούπα**Φωτογραφία / Cinematography** ΟλυμπίαΜυτιληναίου **Μοντάζ / Editing** ΜυρτώΚαρρά **Ήχος / Sound** Στέφανος Ευθυμίου**Μουσική / Music-Score** Kid Moxie**Ηθοποιοί / Cast** Κώστας Μπερικόπουλος,
Άννα Καλαϊτζίδου, Νάσια Συδέτα, Συμεών
Αναστάσης Λαουλάκος, Ορέστης Τζόβας,Χρήστος Κραγιόπουλος **Παραγωγός /****Producer** Φένια Κοσοβίτσα **Παραγωγή /****Production** Blonde **Συμπαράγωγή /****Co-production** Arctos Films / Kent Films**Προέλευση Κόπιας / Print Source**

Μέμη Κούπα

Σκηνοθεσία / Director Ίρις Μπαγλανέα**Σενάριο / Scriptwriter** Ίρις Μπαγλανέα**Φωτογραφία / Cinematography**Ολυμπία Μυτιληναίου **Μοντάζ /****Editing:** Μυρτώ Καρρά **Ήχος / Sound**Παναγιώτης Παπαγιαννόπουλος **Μουσική /****Music-Score** Έλενα Καραλιάγκου**Ηθοποιοί / Cast** Χρήστος Πασσαλής,

Ματίνα Καρτσιούνα, Αθανασία Καλλιμάνη,

Κριστιάνα Νίκα **Παραγωγός / Producer**

Μάρια Ρεπούση & Ίρις Μπαγλανέα

Παραγωγή / Production Wholewave**Συμπαράγωγή / Co-production**

Ελληνικό Κέντρο Κινηματογράφου/Greek

Film Centre **Προέλευση Κόπιας /****Print Source** Μαρία Ρεπούση**Όλα τα πλάσματα της νύχτας**

Creatures of the night

Μυθοπλασία / Fiction, 2021, Ελλάδα / Greece, 16', Έγχρωμη / Color,
Με ήχο / With sound, Ελληνικά / Greek

■ Αθήνα 2022. Μετά από μια σειρά φυσικών καταστροφών και εν τέλει, μιας γενικευμένης κρίσης, οι πολίτες της Αθήνας έχουν χάσει τον ύπνο τους. Στους σκοτεινούς, άδειους δρόμους της πόλης κυκλοφορεί ένα πλάσμα της νύχτας, ο genderqueer ληστής που προστατεύει τους ευάλωτους. Κανείς δε μπορεί να πει με σιγουριά, αν υπάρχει στην πραγματικότητα ή είναι αποκύημα της συλλογικής φαντασίας. Στη διάρκεια μιας νύχτας, οι χαρακτήρες της ταινίας θα διασταυρωθούν μαζί του και για πρώτη φορά μετά από καιρό, θα κοιμηθούν.

■ Athens 2022. A series of natural disasters and massive disruptions have left the citizens of Greece's capital city tormented by angst and insomnia that persists for months now. Amidst all this, a genderqueer charitable robber is allegedly roaming the dark city streets hunted down by the police. No one can really tell whether this night creature is just another urban legend or if he/she really exists. During one night, a few sleepless Athenians will experience a rare encounter with this elusive creature and for the first time in a while, they will finally go to sleep.

GoadsΜυθοπλασία / Fiction, 2020, Ελλάδα / Greece, 14', Έγχρωμη / Color,
Με ήχο / With sound, Ελληνικά / Greek

■ Η Ήρα θυμήθηκε αυτό το φως. Εκείνο που προσπαθούσε να τρυπήσει το σκοτάδι γλιστρώντας στο παράθυρο και την κουρτίνα της. Ήταν σαν κάτι να της ψιθύριζε στο αυτί, βγάζοντας έναν ήχο που δεν είχε ξανακούσει. Δεν μπορούσε να φανταστεί ότι μία μέρα θα έπρεπε να σταθεί δυνατή μπροστά του και να το υπερασπιστεί.

■ She remembered this light. It was the one trying to enter the dark through the window and the curtain. It was as if something was whispering at Ira's ears, but its sound she knew not. Neither she imagined that one day, she would dare to stand in front of it, to defend it.

Σκηνοθεσία / Director Αλέξανδρος Ζαρμπής **Σενάριο / Scriptwriter** Αλέξανδρος Ζαρμπής **Φωτογραφία / Cinematography** Ολυμπία Μυτιληναίου **Μοντάζ / Editing** Δημήτρης Βάτσιος **Ήχος / Sound** Παναγιώτης Παπαγιαννόπουλος **Μουσική / Music-Score** Αλέκος Γεωργουλόπουλος **Ηθοποιοί / Cast** Μάξιμος Λιβιεράτος, Θανάσης Ντάλας, Νικολέττα Κοτσαηλίδου, Νίκος Ντάλας, Ορέστης Τζιόβας, Χριστίνα Φαμέλη-Χειλά, Ξανθή Γεωργίου **Παραγωγός / Producer** Κώστας Σφακιανάκης **Παραγωγή / Production** Playground **Συμπααραγωγή / Co-production** Ελληνικό Κέντρο Κινηματογράφου **Προέλευση Κόπιας / Print Source** Κώστας Σφακιανάκης

Σκηνοθεσία / Director Σύνη Παππά **Σενάριο / Scriptwriter** Σύνη Παππά **Φωτογραφία / Cinematography** Ολυμπία Μυτιληναίου **Μοντάζ / Editing** Νίκος Χελιδονίδης **Ήχος / Sound** Νίκος Κωνσταντίνου **Ηθοποιοί / Cast** Μαίρη Καραζήση, Κατερίνα Λαζοπούλου, Αλέξανδρος Δήμος, Ίρις Μπαγλανέα, Στάθης Αποστόλου, Δημήτρης Αμπατζής, Τάσος Σακκέτος, Ραφίκα Σαουίς **Παραγωγός / Producer** Μάρια Ρεπούση **Παραγωγή / Production** Wholewave **Προέλευση Κόπιας / Print Source** Μάρια Ρεπούση

Happy moments

Μυθοπλασία / Fiction, 2019, Ελλάδα / Greece, 14', Έγχρωμη / Color, Με ήχο / With sound, Ελληνικά / Greek

■ Στα χρόνια της κατοχής στην Ελλάδα, ο μικρός Λουκάς κακοποιείται από τον μπεκρή πατέρα του, από τον χοντρούλη συμμαθητή του και η μητέρα του είναι ανίκανη να του προσφέρει την τρυφερότητα που του λείπει. Το σχέδιο είναι να δολοφονήσει τον συμμαθητή του, του οποίου ο πατέρας είναι δωσίλογος για να κατηγορήσουν τον δικό του πατέρα και να τον ξεφορτωθεί.

■ During the years of the Nazi Occupation in Greece, little Loukas is abused by his drunkard father, by his fat classmate and his mother is unable to offer him the tenderness he lacks. The plan is to kill his fat classmate, whose father is a snitch, and blame his own father and get rid of him.

Εθνικός Κήπος

The National Garden

Μυθοπλασία / Fiction, 2016, Ελλάδα / Greece, 15', Ασπρόμαυρη / B&W, Με ήχο / With sound, Ελληνικά / Greek

■ Η Τίνα, παιδί-θαύμα στην ραπτική ρούχων, παίρνει μέρος στον αποκριάτικο διαγωνισμό κοστουμιού ντυμένη Πιγκουίνος και χάνει το πρώτο βραβείο από το Χανουμάκι. Προσπαθώντας να ανακαλύψει τα προτερήματα της νικήτριας στολής έρχεται αντιμέτωπη με μια καθοριστική αλήθεια.

■ Tina a fashion design child prodigy, attends the Halloween costume contest, dressed as a Penguin, to lose the first prize to Princess Jasmine. Tracking down the advantages of the winning costume, she comes to a life changing revelation.

Σκηνοθεσία / Director Σύνη Παππά **Σενάριο / Scriptwriter** Σύνη Παππά **Φωτογραφία / Cinematography** Ολυμπία Μυτιληναίου **Μοντάζ / Editing** Στάμος Δημητρόπουλος **Ήχος / Sound** Παναγιώτης Παρασκευαΐδης **Ηθοποιοί / Cast** Μαρία Σκουλά, Δήμητρα Βλαγκοπούλου, Γιούλικα Σκαφιδά, Κώστας Νικολί, Στάθης Αποστόλου, Παύλος Ιορδανόπουλος, Άρης Μπαλής, Μανώλης Τσαμπάλας **Παραγωγός / Producer** Μάρια Ρεπούση, Σύνη Παππά **Παραγωγή / Production** Margot Filmhouse **Συμπααραγωγή / Co-production** Ελληνικό Κέντρο Κινηματογράφου, Kinematograf, Wholewave, Yafka **Προέλευση Κόπιας / Print Source** Μάρια Ρεπούση

Σκηνοθεσία / Director Βαρβάρα Δούκα **Σενάριο / Scriptwriter** Βαρβάρα Δούκα **Φωτογραφία / Cinematography** Ολυμπία Μυτιληναίου **Μοντάζ / Editing** Δημήτρης Νάκος **Ήχος / Sound** Βάλια Τσέρου **Μουσική / Music-Score** Γιώργος Βασιλαντωνάκης **Ηθοποιοί / Cast** Ζαχαρίας Ρόχας, Φαίη Ξυλά, Κώστας Μπιμπής, Νίκος Αρβανίτης **Παραγωγός / Producer** Ιωάννα Σουλτάνη **Παραγωγή / Production** Soul Productions **Συμπααραγωγή / Co-production** Authorwave **Προέλευση Κόπιας / Print Source** Soul Productions

Whack

Μυθοπλασία / Fiction, 2015, Ελλάδα / Greece, 14', Έγχρωμη / Color, Με ήχο / With sound, Αγγλικά, Γαλλικά, Ελληνικά, Γερμανικά / English, French, Greek, German

■ Στην Αθήνα του κοντινού μέλλοντος, οι άνθρωποι αυτοκτονούν ο ένας μετά τον άλλο, ενώ η αυτοκτονία διώκεται ως αποτρόπαιο έγκλημα. Η πολιτεία λαμβάνει δρακόντεια μέτρα καταστολής, αλλά οι αυτόχειρες επιμένουν, παρά τον κίνδυνο να συλληφθούν και να φυλακιστούν ισόβια σε στρατόπεδα αναπαραγωγής. Μια εικοσιτετράωρη περιπλάνηση στο σκηνικό μιας δυστοπικής μητρόπολης, όπου οι ήρωες προσπαθούν να εκπληρώσουν την ανάγκη τους για θάνατο.

■ In Athens in the near future, people commit suicide one after another, while suicide is prosecuted as a heinous crime. The state is taking draconian measures of repression, but the suicides insist, despite the risk of being arrested and imprisoned for life in breeding camps. A twenty-four hour wandering in the setting of a dystopian metropolis, where the heroes try to fulfill their need for death.

Χαμάμ

Hamam

Μυθοπλασία / Fiction, 2020, Ελλάδα / Greece, 21', Έγχρωμη / Color, Με ήχο / With sound, Ελληνικά / Greek

■ Δύο οικογένειες από το 1843, στις απαρχές της δημιουργίας του Νέου Ελληνικού Κράτους, ως το 1973, χωρίζονται και ενώνονται, στη διάρκεια των χρόνων, βιώνοντας ίντριγκες, θανάτους, ταραγμένες εποχές, όπως ακριβώς και η χώρα... Ένας πίνακας αγαπιέται, μισιέται, αλλάζει χέρια, ακριβώς όπως και η χώρα... Έχει τη δική του ψυχή ή αντανακλά ότι του προβάλλουμε; Όμως εξάλλου και η ζωή δεν είναι ένα τεράστιο μηχάνημα προβολής που κανείς δεν έχει δει τον χειριστή του;

■ Two families from 1843, at the beginning of the creation of the New Greek state, till 1973, are separated and united over the years, experiencing intrigues, deaths, troubled times, just like the country ... A painting is loved, hated, swapped, just like the country... Does it have its own life or reflects what we project on it? But anyhow, isn't life a huge projection whose operator has never been seen?

Σκηνοθεσία / Director Alexander Zwart
Σενάριο / Scriptwriter Alexander Zwart, Valia Phyllis Zwart **Φωτογραφία / Cinematography** Ολυμπία Μυτιληναίου **Μοντάζ / Editing** Alexander Zwart **Ήχος / Sound** Ania Przygoda **Μουσική / Music-Score:** Owen Bostrom **Ηθοποιοί / Cast** Alexandros Logothetis, Victor Sklavounos, Sofia Fanissimaki, George Bakolas **Παραγωγός / Producer** Valia Phyllis Zwart **Παραγωγή / Production** Komet Films AS **Προέλευση Κόπιας / Print Source** Komet Films AS

Σκηνοθεσία / Director Hind Bensari
Φωτογραφία / Cinematography Alice Desplats **Μοντάζ / Editing** Jean Vercken
Ήχος / Sound Théodore Celardo **Μουσική / Music-Score** Mathieu Baillot **Παραγωγός / Producer** Raphaëlle Delauche, Nicolas Sanfaute **Παραγωγή / Production** Collectif 50/50, NOVO PROD Cinema **Προέλευση Κόπιας / Print Source** Collectif 50/50

Stagnation

Μυθοπλασία / Fiction, 2015, Νορβηγία / Norway, 15', Έγχρωμη / Color, Με ήχο / With sound, Ελληνικά / Greek

■ Ο Βαγγέλης, ένας καταστηματάρχης στο κέντρο της Αθήνας, προσπαθεί να επιβιώσει με δυσκολία σε μία χώρα που πάσχει από ολοκληρωτική στασιμότητα. Την ημέρα των γενεθλίων του γιου του, η απόγνωση του κορυφώνεται, οδηγώντας τον σε πράξεις, που σύντομα θα μετανιώσει. Μία νορβηγική παραγωγή γυρισμένη εξ' ολοκλήρου στην Ελλάδα.

■ Vangelis, a shopkeeper in Athens struggles to keep head above water in a country suffering from secular stagnation. On the day of his son's birthday, his desperation leads him to take actions that he will soon come to regret.

CharactHer

Ντοκιμαντέρ / Documentary, 2021, Γαλλία / France, 3,3', Έγχρωμη / Color, Με ήχο / With sound, Ελληνικά / Greek

■ Πρόκειται για το πορτραίτο της διευθύντριας φωτογραφίας Ολυμπίας Μυτιληναίου, στο πλαίσιο της καμπάνιας CharactHer για την ισότητα των φύλων στην πολιτιστική βιομηχανία του κινηματογράφου και των ΜΜΕ, σε παραγωγή της Collectif 50/50 με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Όπως αναφέρει η Μυτιληναίου στο βίντεο: "η διεύθυνση φωτογραφίας δεν είναι απλώς επάγγελμα, αλλά τρόπος ζωής".

■ This is the portrait of cinematographer Olympia Mytilinaiou, as part of the CharactHer campaign for gender equality in the cultural industries of film and media, produced by Collectif 50/50 with the support of the European Commission. As Mytilinaiou states in the video: "Cinematography is not just a profession, but a way of life".

Σκηνοθεσία / Director Παναγιώτης Μαρούλης
Σενάριο / Scriptwriter Παναγιώτης Μαρούλης βασισμένο στο μυθιστόρημα των Arkadi Strugatsky και Boris Strugatskiy

Φωτογραφία / Cinematography Κατερίνα Μαραγκουδάκη
Μοντάζ / Editing Γιάννης Τσιτσόπουλος
Ήχος / Sound Ντίνος Κίτπου

Μουσική / Music-Score Κωστής Ζευγαδέλης
Ηθοποιοί / Cast

Άρης Λεμπεσόπουλος, Χρήστος Καλαβρούζος, Όλια Λαζαρίδου, Γιώργος Κέντρος, Γιώργος Μωρογιάννης

Παραγωγός / Producer Παναγιώτης Παπαχατζής

Παραγωγή / Production Ελληνικό Κέντρο Κινηματογράφου, EPT, Hyperion

Προέλευση Κόπιας / Print Source Ελληνικό Κέντρο Κινηματογράφου (ΕΚΚ)

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΜΑΡΑΓΚΟΥΔΑΚΗ / KATERINA MARAGOUDAKI

Πριν το τέλος του κόσμου

Before the end of the world

Μυθοπλασία / Fiction, 1996, Ελλάδα / Greece, 93', 35mm, Έγχρωμη / Color, Με ήχο / With sound, Ελληνικά / Greek

■ Ένας επιστήμονας που βρίσκεται στο κατώφλι μιας σημαντικής ανακάλυψης, βρίσκεται ταυτόχρονα μπροστά σ' ένα τρομερό μυστικό γύρω απ' τη ζωή του πλανήτη μας, ενώ περίεργα πράγματα γίνονται γύρω του. Ξαφνικά εμφανίζεται μια μυστηριώδης γυναίκα στη ζωή του, την ίδια στιγμή που εξαφανίζονται ή μπαίνουν στο περιθώριο συνάδελφοι και συνεργάτες του. Με αρκετά στοιχεία θρίλερ, αυτή η ταινία επιστημονικής φαντασίας παίζει με την έννοια της ολότητας και της αντιστάθμισης, οι μηχανισμοί των οποίων ενεργοποιούνται όταν κάτι απειλεί να διαταράξει την τάξη του Σύμπαντος.

■ A scientist who is on the verge of an important discovery, is at the same time faced with a terrible secret about the life of our planet, he accepts the advice of an old and marginalized colleague, while strange things are happening around him. Suddenly a mysterious woman appears in his life, at the same time that his colleagues and associates disappear or go to the sidelines. With several thriller elements, this science fiction film plays with the concepts of totality and compensation, the mechanisms of which are activated when something threatens to disrupt the order of the universe.

Ντοκιμαντέρ / Documentary, 2021
Γερμανία, Ελλάδα / Germany,
Greece, 52 min', Έγχρωμη /
Color, Με ήχο / With sound,
Ελληνικά / Greek

Σκηνοθεσία / Director

Ανδρονίκη Χριστάκη

Σενάριο / Scriptwriter

Δημήτρης Καρασάββας,
Ανδρονίκη Χριστάκη

Φωτογραφία / Cinematography

Κατερίνα Μαραγκουδάκη

Μοντάζ / Editing

Δημήτρης Κωνσταντίνου-Hautecoeur

Μουσική / Music-Score

Ανδρονίκη Χριστάκη

Αφήγηση/Narration

Στέλλα Φυρογένη

Παραγωγός / Producer

Paraskevula Ntissios

Παραγωγή / Production

Fimi Culture

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Ανδρονίκη Χριστάκη

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΜΑΡΑΓΚΟΥΔΑΚΗ / KATERINA MARAGOUDAKI

Πρέσπα - Σταγόνες υδάτινων κόσμων

Prespa Lakes two drops in a waterworld

■ Οδοιπορικό στις λίμνες της Πρέσπας που αποτελεί ένα μοναδικό οικοσύστημα παγκόσμιας αναγνώρισης, με τουλάχιστον 1500 είδη φυτών, εκατοντάδες είδη πουλιών και τη μεγαλύτερη αποικία αργυροπελεκάνου στον κόσμο. Το ντοκιμαντέρ προβάλλει τη φύση, την ιστορία, τον πολιτισμό της περιοχής, μέσα από ενδιαφέρουσες αφηγήσεις κατοίκων, διαδρομές σε ιστορικά μονοπάτια από την αρχαιότητα έως σήμερα και μεγαλειώδεις εικόνες χριστιανικής έκφρασης και κατάνυξης. Καταγράφει επίσης τη σύγχρονη ζωή, τις καινοτόμες ιδέες, τις πρωτοβουλίες των τοπικών οργανώσεων για την παραγωγή τοπικών προϊόντων και υπηρεσιών, επιδιώκοντας μέσα από την κινηματογραφική ματιά να αναδείξει τα στοιχεία που κάνουν την Πρέσπα μοναδική.

■ The lakes of Prespa, geographically located in the north-west of Greece and borders Albania and North Macedonia, is a unique ecosystem of world recognition, with at least 1500 species of plants, hundreds of species of birds and the largest colony of silver pelican in the world. The documentary highlights the nature, history, culture of the area, through interesting stories of residents, routes on historical paths from antiquity to the present day and magnificent Christian images. It also captures the modern life, the innovative ideas and the initiatives of the local organizations for the production of local products and services, seeking, through a cinematic look, to highlight the elements that make Prespa unique.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΜΟΥΜΟΥΡΗ / CHRISTINA MOUMOURI

Ευτυχισμένοι πρίγκιπες

Happy princes

Ντοκιμαντέρ / Documentary, 2018, Ελλάδα, Γερμανία / Greece, Germany, 82', Έγχρωμη / Color, Με ήχο / With sound, Πορτογαλικά / Portuguese

■ Από την καρδιά μιας φαβέλας του Ρίο ντε Τζανέιρο έως το Άγαλμα του Χριστού του Λυτρωτή, το θέατρο ανοίγει τα φτερά μιας ομάδας παιδιών για μια ελεύθερη πτήση πάνω από τους φόβους, τα όνειρα τους και τις ακραίες αντιφάσεις της πόλης τους, όπου όπλα και κρουστά χτυπάνε στον ίδιο ξέφρενο ρυθμό.

■ Out of the heart of a favela in Rio de Janeiro up to the Statue of Christ the Redeemer, the art of theatre spreads the wings of a group of children for a free flight over their fears, their dreams, and the extreme contradictions of their home city where guns and drums are beating on the same frenzied rhythm.

Σκηνοθεσία / Director

Πάνος Δεληγιάννης

Σενάριο / Scriptwriter

Νατάσσα Σέγκου, Πάνος Δεληγιάννης,
Σωτήρης Καραμεσίνης

Φωτογραφία / Cinematography

Χριστίνα Μουμούρη

Μοντάζ / Editing

Δημοσθένης Ράπτης

Ήχος / Sound

Anderson Almeida, Marcos Fernando
Luciano, Άρης Λουιζώτης,
Αλέξανδρος Σιδηρόπουλος

Μουσική / Music-Score

Laura Gabriela-Tawa De Lorena (OS
Alacantos), Αικατερίνη Καραμεσίνη

Ηθοποιοί / Cast

Σωτήρης Καραμεσίνης, Rosana
Barros, Maria Augusta Montero,
Flavia Bittencourt

Παραγωγός / Producer

Αργύρης Παπαδημητρίου

Παραγωγή / Production

Oxymoron Films

Συμπαραγωγή / Co-production

Foss Productions, FassB Films,
EPT A.E., Ελληνικό Κέντρο
Κινηματογράφου

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Oxymoron Films

Οι διευθύντριες φωτογραφίας

Η **Μπαμπέτ Μανγκόλτ** (1941) είναι γαλλο-αμερικανίδα σκηνοθέτις, διευθύντρια φωτογραφίας, φωτογράφος και καλλιτέχνης που ζει στη Νέα Υόρκη από το 1970. Σκηνοθέτησε επίσης σημαντικές πειραματικές ταινίες για την ίδια την πράξη του κοιτάγματος στην κινηματογραφική δημιουργία, για το αμερικανικό τοπίο, για τον σύγχρονο χορό και την τέχνη της περφόρμανς. Θεωρείται μία από τις πιο σημαντικές καλλιτέχνιδες της αμερικανικής πρωτοπορίας και σήμερα διδάσκει στο πανεπιστήμιο του Σαν Ντιέγκο στην Καλιφόρνια.

Η γαλλίδα **Ανιές Γκοντάρ** (1951) σπούδασε δημοσιογραφία πριν στραφεί στη διεύθυνση φωτογραφίας. Αρχικά, δούλεψε ως εικονολήπτρια διπλά σε σημαντικούς διευθυντές φωτογραφίας και σκηνοθέτες, όπως τους Ρόμπερτ Μίλλερ, Χένρι Αλεκάν, Βιμ Βέντερς, Πίτερ Γκρίναγουεϊ και άλλους. Το προσωπικό της ύφος αναπτύχθηκε με τη μακροχρόνια συνεργασία της με τη σκηνοθέτιδα Κλερ Ντενί. Με τα λόγια της: "Μου αρέσει να κοιτάω τους ανθρώπους, ώστε να τους αγαπήσω". Το 2021, στο Φεστιβάλ των Καννών της απονεμήθηκε ο φόρος τιμής Pierre Angénieux για τη συνεισφορά της στον παγκόσμιο κινηματογράφο.

Η ιταλίδα **Ντάρια Ντ' Αντόνιο** γεννήθηκε στη Νάπολη και από μικρή ηλικία ξεκίνησε να δουλεύει σε κινηματογραφικά πλατό. Σύντομα έγινε βοηθός του διευθυντή φωτογραφίας Λούκα Μπιγκάζι και έπειτα άρχισε να κινηματογραφεί διαφημιστικά, τηλεοπτικές σειρές και κινηματογραφικές ταινίες. Είναι συνεργάτις, μεταξύ άλλων, του Πάολο Σορεντίνιο. Ήταν η πρώτη γυναίκα διευθύντρια φωτογραφίας που διακρίθηκε με τα ιταλικά βραβεία Globo d'oro για τις ταινίες *La pelle dell'orso* (2016) και *Θυμάσαι;* (2018).

Η **Ολυμπία Μυτιλιναίου** είναι μια καταξιωμένη και βραβευμένη κινηματογραφίστρια, με έδρα την Αθήνα. Γεννημένη και μεγαλωμένη στους πρόποδες του Ολύμπου, από μικρή ηλικία απέκτησε πάθος και κατανόηση για το φυσικό φως.

Αφού εργάστηκε ως βοηθός κάμερας στον κινηματογράφο για αρκετά χρόνια, ξεκίνησε την καριέρα της ως κινηματογραφίστρια, το 1999. Από τότε, έχει γυρίσει πολλές ταινίες μεγάλου και μικρού μήκους, ντοκιμαντέρ, τηλεοπτικές διαφημίσεις, εταιρικά και μουσικά βίντεο, video art και άλλα. Τα περισσότερα έργα της σε κινηματογραφικές παραγωγές έχουν κάνει πρεμιέρα σε πολλά αναγνωρισμένα φεστιβάλ κινηματογράφου σε όλο τον κόσμο.

Η **Κατερίνα Μαραγκουδάκη** έχει σχεδιάσει τους φωτισμούς για περισσότερες από πενήντα πενήντα θεατρικές, χορευτικές και μουσικές παραστάσεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Παράλληλα έχει εργαστεί ως διευθύντρια φωτογραφίας σε πολλές κινηματογραφικές ταινίες μεγάλου και μικρού μήκους, τηλεοπτικές σειρές, ντοκιμαντέρ, θεατρικά βίντεο και διαφημίσεις. Από το 2005 διδάσκει στο Τμήμα Διεύθυνσης Φωτογραφίας Κινηματογράφου και Τηλεόρασης του New York College της Αθήνας, ενώ δίνει συστηματικά διαλέξεις και σεμινάρια σε πανεπιστημιακές και θεατρικές σχολές. Έχει αποσπάσει πολλές διακρίσεις για τους θεατρικούς φωτισμούς της και για τη φωτογραφία σε μικρού και μεγάλου μήκους κινηματογραφικές ταινίες.

Η **Χριστίνα Μουμούρη** σπούδασε στη σχολή Σταυράκου και από το 1999 άρχισε να συνεργάζεται ως βοηθός κάμερας με τον διευθυντή φωτογραφίας Άγγελο Βισκαδουράκη. Από τότε έχει κάνει μεγάλου και μικρού μήκους ταινίες, διαφημιστικά, ντοκιμαντέρ, μουσικά βίντεο, θεατρικούς φωτισμούς και έχει συμμετάσχει σε παραγωγές στη Λατινική Αμερική, την Ασία και την Αφρική. Έχει διακριθεί στο Φεστιβάλ της Δράμας για τις μικρού μήκους ταινίες ταινίες *Χαμομήλι* (2012) του Νερίταν Ζιντζίρια και *Νη-πενθές* (2016) του Γιάννη Συμβώνη, ενώ το 2020 διακρίθηκε για τη διεύθυνση φωτογραφίας της ταινίας *Ζίζοτεκ* του Βαρθή Μαρινάκη από την Ελληνική Ακαδημία Κινηματογράφου και την Ένωση Ελλήνων Κινηματογραφιστών.

The cinematographers

Babette Mangolte (1941) is a French-American director, cinematographer, photographer and artist who has lived in New York since 1970. She has worked as a cinematographer with Chantal Akerman and Yvonne Rainer and has made important experimental films on the very act of looking, about the American landscape, about contemporary dance and the art of performance. She is considered one of the most important artists of the American avant-garde and currently teaches at the University of San Diego in California.

The French **Agnès Godard** (1951) studied journalism before turning to cinematography. Initially, she worked as a cameraperson alongside important cinematographers and directors such as Robby Müller, Henri Alekan, Wim Wenders, Peter Greenaway and others. Her personal style developed with her long-term collaboration with director Claire Dennis. In her words: "I like to look at people, in order to love them". In 2021, at the Cannes Film Festival, she was awarded the Pierre Angénieux Tribute for her contribution to world cinema.

The Italian **Daria D'Antonio** was born in Naples and from a very young age started working on film sets. She soon became a cameraperson for the director of photography Luca Bigazzi and then began making commercials, television series and feature films. She is a collaborator, among others, of Paolo Sorrentino. She was the first female director of photography to win the Italian Globo d'oro awards for *La pelle dell'orso* (2016) and *Remember?* (2018).

Olympia Mytilinaïou is a renowned and awarded cinematographer, based in Athens. Born and raised in Northern Greece, at the foot of Mount Olympus, from an early age she developed a passion and understanding for natural light. After working as a camera assistant in

cinema for several years, she began her career as a cinematographer in 1999. Since then, she has made many feature and short films, documentaries, TV commercials, corporate and music videos, video art and more. Most of her film productions have premiered at many acclaimed film festivals around the world.

Katerina Maragoudaki has designed the lighting for more than five hundred and fifty theatrical, dance and musical performances in Greece and abroad. She has also worked as a cinematographer in many feature and short films, TV series, documentaries, theatrical videos and commercials. Since 2005 he has been teaching at the Department of Cinema and Television Photography of the New York College of Athens, while he regularly gives lectures and seminars at university and theater schools. She has received many awards for her theatrical lighting and for her cinematography in short and feature films.

Christina Moumouri studied at the Stavrakos film school and from 1999 she started working as a camera assistant with the director of photography Angelos Viskadourakis. Since then he has made feature and short films, commercials, documentaries, music videos, theatrical lighting and has participated in productions in Latin America, Asia and Africa. She has been distinguished at the Drama Festival for the short films *Chamomile* (2012) by Neritan Zinziria and *Nipen-thes* (2016) by Jon Symvonis, while in 2020 she was distinguished for the cinematography of the film *Zizotek* by Vardis Marinakis from the Hellenic Academy of Cinema and the Greek Society of Cinematographers.

Ροβήρος Μανθούλης

// Ο άνθρωπος με την κινηματογραφική μηχανή

Το αφιέρωμα αυτό έρχεται λίγο καιρό μετά την πρόσφατη αποδημία του Ροβήρου Μανθούλη, πρωτοπόρου της ανανέωσης του ελληνικού κινηματογράφου και πρωτεργάτη του ντοκιμαντέρ στην Ελλάδα, αλλά και μιας σπάνιας περίπτωσης δημιουργού και ανθρώπου που συνδύαζε ταλέντο και ήθος. Ήταν ένας από τους τελευταίους «μεγάλους» της γενιάς του.

Αρχές Απριλίου, καθώς έδινε την τελευταία του μάχη με τον θάνατο, τον ενημερώσαμε για την πορεία της αποκατάστασης της ταινίας του *Πρόσωπο με Πρόσωπο* (1966) και για την εξαιρετική εντύπωση που είχε προκαλέσει στους ιταλούς συναδέλφους η ποιότητα της ταινίας. Ο Ροβήρος Μανθούλης έφυγε ακριβώς 55 χρόνια μετά την πρώτη προβολή της ταινίας του στο Φεστιβάλ της Λέρ, στις 21 Απριλίου 1967, που έγινε ενθουσιωδώς δεκτή από κοινό και κριτική, και προσκλήθηκε εκτός συναγωνισμού στο Φεστιβάλ των Κανών. Ο Μανθούλης τότε έκανε δηλώσεις εναντίον της δικτατορίας που έκαναν το γύρο του κόσμου και η ταινία απαγορεύθηκε από τους συνταγματάρχες.

Αυτοεξόριστος στο Παρίσι, ξεκίνησε μια μακροχρόνια και δημιουργική συνεργασία με τη γαλλική τηλεόραση. Στο πλαίσιο αυτής της λαμπρής συνεργασίας, μετέφερε το 1985 στη μικρή οθόνη το μυθιστόρημα του Στρατή Τσίρκα *Ακυβέρνητες πολιτείες*

(1962-65), με συμμετοχή και της ελληνικής δημόσιας τηλεόρασης. Η τριλογία του Τσίρκα είχε τροφοδοτήσει διαμάχες στην Αριστερά της εποχής, μεταξύ, από τη μια μεριά, μιας κομματικής διάνοξης πολύ κοντά στο σοσιαλιστικό ρεαλισμό και, από την άλλη μεριά, νεώτερων διανοητών που έλκονταν από την μυθιστορηματική φόρμα και την αιρετική ματιά του Τσίρκα για τον κομματικό αυταρχισμό. Το κοσμοπολίτικο ύφος και η κινηματογραφική ποιότητα της τηλεοπτικής σειράς προσέλκυσε το γαλλικό κοινό, η σειρά σημείωσε τεράστια επιτυχία στην Γαλλία και μεταδόθηκε πενήντα φορές.

Η ζωή του Μανθούλη, όπως σημειώνει η Μαρία Κατσουνάκη σημαδεύτηκε «από τον οίστρο της ζωής, την περιέργεια της ανακάλυψης, τις διαρκείς πτήσεις στο άγνωστο με μόνο πλέγμα ασφαλείας τις 'παρέες'. Μετακίνησαν άραγε τον κόσμο; Την απάντηση την δίνει ο ίδιος: 'Η κάμερα μπορεί να αλλάξει τον κόσμο, αν ο κόσμος θέλει να αλλάξει'».

Επιλογή ταινιών, εισαγωγικό κείμενο:

Μαρία Κομνηνού

*Προγραμματισμός: Μαρία Κομνηνού,
Ιάκωβος Σκενδερίδης*

Robert Manthoulis

// Man with a movie camera

This tribute comes few months after the departure of Robert Manthoulis, who played a crucial role in the renewal of Greek cinema in both documentary and fiction film. He was also an exceptional personality, a man of rare talent and deep humanity. He was indeed one of the last surviving great auteurs of his generation.

In the beginning of April, as he was waging his last battle with death, we informed him about how the restoration of his film *Face to Face* (1966) was going and of the great impression it made to our Italian colleagues at the laboratory of Imagine Ritrovata in Paris—he was happy but also very modest. Robert died on April 21st, exactly 55 years after his film was first screened in Hyeres Festival. It was enthusiastically received by both the public and the critics and, as a result, it was screened at the Cannes Film Festival. Manthoulis then made statements against the Greek military junta (1967-74) that were broadcast worldwide and the film was banned by the colonels.

Manthoulis, forced to remain in France, started then a long and fruitful collaboration with the French television. In 1985, he embarked on the televisual adaptation of Stratis Tsirkas's trilogy, *Drifting cities* (1962-5). The trilogy had fueled a great debate in the Greek

Left between, on the one side, the critics who were supporting socialist realism and could not tolerate Tsirkas's criticism of party politics and, on the other side, the younger ones who were enthusiastic both about the literary form and the criticism of party authoritarianism. The cosmopolitan style and the film quality appealed to the French public making it one of the most successful television series.

Manthoulis's life, as Maria Katsounaki notes, was marked "by a crave for life, a curiosity and a need to explore the world, repeated flights to the unknown with only the safety net provided by the intimate group of friends. Did they change the world? Manthoulis gave his own answer: 'The camera can change the world only if the world wants to change'".

Film selection, introduction: Maria Komninos

Programming: Maria Komninos,

Jacob Skenderidis

Σκηνοθεσία / Director

Ροβήρος Μανθούλης

Σενάριο / Scriptwriter

Ροβήρος Μανθούλης, Κώστας Μουρσελάς

Φωτογραφία / Cinematography

Σταμάτης Τρύπος

Μοντάζ / Editing

Πάνος Παπακυριακάκουλος

Ήχος / Sound

Γιάννης Σμυρναίος

Μουσική / Music-Score

Νίκος Μαμαγκάκης

Ηθοποιοί / Cast

Κώστας Μεσάρης, Ελένη Σταυροπούλου, Θεανώ Ιωαννίδου, Λάμπρος Κοτσιφής, Αλέξης Γεωργίου, Μαίρη Γκότση

Παραγωγός / Producer

Ροβήρος Μανθούλης

Παραγωγή / Production

Alter Ego Productions

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Ταινιοθήκης της Ελλάδος

Αποκατάσταση/Restoration

Αποκατάσταση και ψηφιοποίηση εικόνας και ήχου σε 4K από το αρχικό αρνητικό φιλμ, στο εργαστήριο L'immagine Ritrovata, από την Ταινιοθήκη της Ελλάδος με υπεύθυνη την Ηλέκτρα Βενάκη. Η αποκατάσταση του ήχου έγινε από τον Χρήστο Γαρταγάνη και τον Κώστα Βαρυμποπιώτη. / Image and sound restored and digitized in 4K from the original negative film in the laboratory L'immagine Ritrovata, by the Greek Film Archive, supervised by Electra Venaki. The sound restoration was carried out by Christos Gartaganis and Costa Varybopiotis.

Πρόσωπο με πρόσωπο

Face to face

Μυθοπλασία / Fiction, 1966, Ελλάδα / Greece, 84', Ασπρόμαυρη / B&W
Με ήχο / With sound, Ελληνικά / Greek

■ Η βασική ιστορία της ταινίας αφορά έναν φτωχό καθηγητή Αγγλικών που κάνει φροντιστήριο στην κόρη μιας οικογένειας νεόπλουτων και φλερτάρει τόσο με την κόρη όσο και με τη μάνα της. Οι εσωτερικές συγκρούσεις του ήρωα, η μικροαστική πικρία, η συντριβή των ονείρων της νιότης και οι συμβιβασμοί στην υποκρισία του μεγαλοαστικού περιβάλλοντος αποδίδονται με μια οξεία αίσθηση του χιούμορ στους διάλογους. Παραπέρα όμως ο Μανθούλης, με το καινοτόμο σκηνοθετικό ύφος του καυτηριάζει την προδικτατορική πολιτική κατάσταση στην Ελλάδα, σατιρίζει την ανερχόμενη τάξη των νεόπλουτων και επιπλέον στιγματίζει την πολεοδομική καταστροφή της Αθήνας την δεκαετία του 1960.

■ The main story of the film is about a poor English teacher who tutors the daughter of a rich family and flirts with both the daughter and her mother. His inner conflicts are attributed with a sharp sense of humor in the dialogues. Furthermore, Manthoulis, with his innovative style - skillfully bypassing the narrative conventions, in a way reminiscent of Godard, and slicing the narrative with shot sequences full of allusions - scolds the pre-dictatorial political situation in Greece, satirizes the rising newly wealthy social class and also stigmatizes the urban distraction of Athens of the 1960s.

Με την υποστήριξη / With the support of: A Season of Classic Films - Association des Cinémathèques Européennes (ACE), Creative Europe MEDIA, ΕΣΠΑ/ NSRF.

Μυθοπλασία / Fiction

1985, Ελλάδα, Γαλλία, Ισραήλ /
Greece, France, Israel, 95'

Έγχρωμη / Color

Με ήχο / With Sound

Ελληνικά / Greek

Σκηνοθεσία / Director

Ροβήρος Μανθούλης

Σενάριο / Scriptwriter

Ροβήρος Μανθούλης βασισμένο στο ομώνυμο μυθιστόρημα του Στρατή Τσίρκα

Φωτογραφία / Cinematography

Νίκος Σμαραγδής, Eytan Abbel

Μοντάζ / Editing

Αντώνης Τέμπος

Ήχος / Sound

Ανδρέας Αχλάδης, Chaim Gilad

Μουσική / Music-Score

Georges Moustaki

Ηθοποιοί / Cast

Marina Vlady, Eleonore Hirt, Jylana Samarine, Γιώργος Χωραφάς, Χρήστος Τσάγκας

Παραγωγός / Producer

Ροβήρος Μανθούλης

Συμπαράγωγή / Co-production

E.P.T., TF1, J.C.S., Media-Rem

Ακυβέρνητες πολιτείες: Η Λέσχη (1ο επεισόδιο)

Drifting Cities: The Club (1st episode)

■ Πρόκειται για το πρώτο επεισόδιο της τηλεοπτικής σειράς *Ακυβέρνητες πολιτείες*, διασκευής από τον Μανθούλη της ομώνυμης μυθιστορηματικής τριλογίας του Στρατή Τσίρκα. Η Λέσχη διαδραματίζεται στην Ιερουσαλήμ κατά τη διάρκεια του Δεύτερου Παγκόσμιου Πολέμου και πραγματεύεται αλληλοδιαπλεκόμενες προσωπικές ιστορίες ανθρώπων διαφόρων εθνικοτήτων, θρησκειμάτων, ιδιοτήτων. Τα πρόσωπα διαμένουν σε μια κεντρική πανσιόν η οποία μοιάζει με μικρή Βαβέλ. Ο Μανθούλης χρησιμοποίησε ένα λαμπρό καστ, Γιώργο Χωραφά, Μαρίνα Βλαντί, Τζουλιάννα Σαμαρίν και Χρήστο Τσάγκα. Τα κουστούμια ήταν της Ντένη Βαχλιώτη και η φωτογραφία του Νίκου Σμαραγδή. Η κοσμοπολίτικη ατμόσφαιρα, τα εξωτερικά γυρίσματα στην Ιερουσαλήμ, η μουσική του Ζωρζ Μουστακί και η υποβόσκουσα νταρελική ίντριγκα γοήτευσε πολύ παραπάνω το γαλλικό από ότι το ελληνικό κοινό.

■ This is the first episode of the TV series *Drifting cities*, adapted by Manthoulis from Stratis Tsirkas's trilogy by the same name. The Club is set in Jerusalem during the Second World War and narrates the interacting stories of its heroes who belong to different nationalities, religions and ideologies. They all stay in a Babel-like pension. Acquaintances, fake friendships, dislikes, fights, secrets, passions and loneliness characterize their daily life. Manthoulis had a brilliant cast, George Horafas, Marina Vlady, Juliana Samarin and Christos Tsagas. Denny Vahlioti designed the costumes and Nikos Smaragdis was the cinematographer. The cosmopolitan atmosphere, the shooting on location in Jerusalem, the music of George Moustaki and the Durrellian intrigue made it one of most successful serials in French TV.

Θόδωρος Αγγελόπουλος

// Η Ιστορία και έννοια του τραγικού

Δέκα χρόνια μετά τον τυχαίο θάνατο του Θόδωρου Αγγελόπουλου στα γυρίσματα της ταινίας *Η άλλη θάλασσα*, αισθανόμαστε την ανάγκη, στο πλαίσιο του 12ου ΦΠΚΑ, να κάνουμε ένα αφιέρωμα με προβολές ταινιών του και μια συζήτηση για το έργο του, με προσκεκλημένους έλληνες και ξένους σκηνοθέτες και μελετητές της κινηματογραφικής του κληρονομιάς. Ο Αγγελόπουλος ήταν ένας διεθνώς αναγνωρισμένος δημιουργός με ξεχωριστό προσωπικό ύφος. Αντλώντας έμπνευση από τον Μπρεχτ, στις πρώτες του ταινίες ήθελε να δικαιώσει τους ηττημένους στον ελληνικό εμφύλιο και στις μεταγενέστερες ταινίες του γενικότερα να φέρει στο προσκήνιο τους μετανάστες όχι μόνο από τα Βαλκάνια αλλά και από τις άλλες δοκιμαζόμενες περιοχές του κόσμου.

Η ιστορία γίνεται ο καμβάς για την κινηματογραφική ποίηση του Αγγελόπουλου στην πρώτη του τριλογία, την "τριλογία της Ιστορίας", η οποία είναι πιο εναρμονισμένη με έναν υλιστικό ρεαλισμό που δίνει προτεραιότητα στην έννοια της συλλογικότητας. Στο τέλος αυτής της τριλογίας, και σε ένα σταυροδρόμι προς πιο μεγάλες διεθνείς παραγωγές, η ταινία *Ο Μέγαλεξαντρος* είναι μια μεγαλειώδης βυζαντινή συμφωνία, στην οποία οι τόνοι της πρωτόγονης εξέγερσης σχετίζονται με την αποτυχία του ελληνικού κράτους να τηρήσει τις υποσχέσεις της μετάβασης στον εκσυγχρονισμό και τον εκδημοκρατισμό σύμφωνα με τις επαγγελίες επαναστατικού σχεδίου του 1821. Η ταινία *Ταξίδι στα Κύθηρα*, εστιάζει στα κίνητρα πίσω από το ταξίδι και υποδηλώνει τη ρευστότητα στη διαμόρφωση της πολιτικής ταυτότητας. Έτσι ο

Αγγελόπουλος δημιούργησε μοντερνιστικά κινηματογραφικά κείμενα, στα οποία οι θεατές καλούνται να γίνουν παραγωγοί νέων ερμηνειών της Ιστορίας, στο πλαίσιο όμως της μεγάλης μετα-αφήγησης του μαρξισμού.

Στην προτελευταία του τριλογία, "την τριλογία των συνόρων" (*Το μετέωρο βήμα του πελαργού*, *Το βλέμμα του Οδυσσέα* και *Μία αιωνιότητα και μία μέρα*) εγκαταλείπει τις μπρεχτικές τεχνοτροπίες και τον υλιστικό ρεαλισμό, που ήταν τα ορόσημα της πρώτης του τριλογίας, και δίνει προτεραιότητα στο προσωπικό του ύφος, το οποίο βρίσκεται "σε έναν συνεχή αναστοχασμό για τις προθέσεις σχετικά με εξωτερικές πολιτιστικές επιδράσεις". Ωστόσο, διατήρησε το πλάνο-σεκάνς και τις αργές εκτεταμένες κινήσεις της κάμερας ως βασικές τεχνοτροπίες για τη συνέχιση του ιστορικού του έργου, μαζί με μια λυρική αίσθηση της σχέσης μεταξύ τοπίου και κινηματογράφου και αναμειγνύοντας το προσωπικό και το τοπικό στο φόντο του ξεθωριάσματος των μεγάλων αφηγήσεων. Οι μεταγενέστερες ταινίες του προέβλεπαν την άνοδο του νεοφιλελευθερισμού και του παγκόσμιου καπιταλισμού, που οδήγησαν στις επαναλαμβανόμενες ελληνικές και ευρωπαϊκές κρίσεις. Οι ταινίες του αυτές είναι εμποτισμένες με μια αίσθηση του τραγικού που στοιχειώνει την Ευρώπη και που αντίθετα με την ευφορία του "τέλους της Ιστορίας", σηματοδοτούν τη διαρκή παρουσία της.

Επιλογή ταινιών, εισαγωγικό κείμενο:

Μαρία Κομνηνού

Προγραμματισμός: Ιάκωβος Σκενδερίδης

Theo Angelopoulos

// History and the sense of the tragic

Ten years after Theo Angelopoulos's accidental death during the shooting of his film *The other sea*, we feel compelled, in the context of the 12th AAGFF, to present a tribute to his oeuvre as well as organizing a round table with Greek and foreign scholars and film directors, who have either worked with him or have written extensively on his cinematic legacy. Angelopoulos was an internationally acclaimed auteur with a distinct personal style. Drawing inspiration from Brecht, in his first films he aspired to redeem the defeated in the Greek civil war and in his later films more generally to expose the plight of the immigrants and the dispossessed in the Balkans.

History becomes the canvas for Angelopoulos's cinematic poetry in his first trilogy, "the trilogy of history", which is more attuned with materialist realism prioritizing the collective. In the end of this trilogy, and at a crossroads towards more elaborate international projects, *Alexander the Great* (1980) is a majestic byzantine symphony, in which undertones of primitive rebellion are related with the failure of the Greek state to live up to the promises of modernism incorporated in the revolutionary project of 1821. The film *Voyage to Cythera* focuses on the motives behind the voyage and signifies the fluidity in the formation of political identity. Thus Angelopoulos set up modernist texts in which spectators are summoned to become pro-

ducers of new interpretations of history, yet within the framework of the grand meta-narrative of Marxism.

In his penultimate trilogy, "the trilogy of the borders" (*The suspended step of the stork, Ulysses' gaze* and *An eternity and a day*) he abandons the Brechtian devices and materialist realism, which were the landmarks of his first trilogy, and prioritized auteurist choices "in a constant self-reflexivity and exterior cultural preferentiality". However he sustained the plan-sequence and slow extended camera movements as major devices for continuing his historical project, along with a lyrical sense of the relation between landscape and cinema and by mixing the personal and the local with the fading grand historical narratives. His later films predicted the rise of neoliberalism and world capitalism, which led to repeated Greek and European crises. His films are imbued with a sense of the tragedy that haunts Europe and which, in contrast to the euphoria of the "end of history", mark its constant presence.

Film selection, introduction: Maria Komninos

Programming: Jacob Skenderidis

Σκηνοθεσία / Director

Θόδωρος Αγγελόπουλος

Σενάριο / Scriptwriter

Θόδωρος Αγγελόπουλος

(σε συνεργασία με τους Θανάση Βαλτινό και Tonino Guerra)

Φωτογραφία / Cinematography

Γιώργος Αρβανίτης

Μοντάζ / Editing

Γιώργος Τριανταφύλλου

Ήχος / Sound

Θανάσης Αρβανίτης, Ντίνος Κίττου, Νίκος Αχλάδης

Μουσική / Music-Score

Ελένη Καραϊνδρου

Ηθοποιοί / Cast

Μάνος Κατράκης, Μαίρη Χρονοπούλου, Διονύσης Παπαγιαννόπουλος, Δώρα Βολανάκη, Giulio Brogi, Γιώργος Νέζος, Αθηνόδωρος Προύσαλης, Μιχάλης Γιαννάτος, Βασίλης Τσάγκλος, Δέσποινα Γερουλάνου, Άκης Καρέλης

Παραγωγός / Producer

Νίκος Αγγελόπουλος, Θόδωρος Αγγελόπουλος

Παραγωγή / Production

Ελληνικό Κέντρο Κινηματογράφου (ΕΚΚ), ZDF, Channel Four, RAI, ET-1, Theo Angelopoulos Productions

Προέλευση Κόπιας / Print SourceΘόδωρος Αγγελόπουλος
Παραγωγή Ταινιών

Ταξίδι στα Κύθηρα

Voyage to Cythera

Μυθοπλασία / Fiction, 1984, Ελλάδα, Δυτική Γερμανία, Ιταλία, Ηνωμένο Βασίλειο / Greece, West Germany, Italy, United Kingdom, 137', Έγχρωμη / Color, Με ήχο / With sound, Ελληνικά, Αγγλικά / Greek, English

■ Ένας σκηνοθέτης του κινηματογράφου, κουρασμένος απ' τις μυθοπλασίες, αναζητά μια ιστορία ουσιαστική και προσκολλάται σ' έναν γέρο που πουλάει λεβάντες στο δρόμο: τον Σπύρο, έναν πρώην κομμουνιστή, εξόριστο στην Τασκένδη, που έχει επιστρέψει στην πατρίδα μετά από 32 χρόνια εξορία. Στο χωριό του, που το είχε υπερασπιστεί κατά τη διάρκεια του πολέμου, γίνεται μάρτυρας ενός ξεπουλήματος της γης και των ιδεών, και προσπαθεί να το αποτρέψει. Ωστόσο, δεν μπορεί να συμπεύσει με την πραγματικότητα που συναντά. Απομονώνεται. Δεν μπορεί να επικοινωνήσει με τα παιδιά του, με τους γύρω του. Μόνο η γυναίκα του, πιστή και υπομονετική Πηνελόπη, τον ακολουθεί μέχρι το τέλος, μέχρι το τελευταίο του ταξίδι.

■ A filmmaker, tired of fiction films, is searching for a story with substance. He attaches himself to Spyros, an old man selling bunches of lavender on the street—a ex-communist who had sought political asylum in the Soviet city of Tashkent and who has returned to his homeland after 32 years of exile. Visiting his village, which he defended with his life during the war, he witnesses a great selling-out—of land and ideas. He tries to intervene, but cannot come to terms with modern reality. Isolated, unable to communicate with his children or the people around him, Spyros has only his wife, faithful and patient Penelope, who follows him to the end—on his final voyage.

Μυθοπλασία / Fiction, 1991, Γαλλία, Ελλάδα, Ελβετία, Ιταλία / France, Greece, Switzerland, Italy, 141', Έγχρωμη / Color, Με ήχο / With sound, Κουρδικά, Περσικά, Τουρκικά, Γαλλικά, Αγγλικά, Ελληνικά / Kurdish, Persian, Turkish, French, English, Greek

Σκηνοθεσία / Director

Θόδωρος Αγγελόπουλος

Σενάριο / Scriptwriter

Θόδωρος Αγγελόπουλος (σε συνεργασία με τους Tonino Guerra, Πέτρο Μάρκαρη, Δημήτρη Νόλλα και Θανάση Βαλτινό)

Φωτογραφία / Cinematography

Γιώργος Αρβανίτης,

Αντρέας Σινάνος

Μοντάζ / Editing

Γιάννης Τσιτσόπουλος

Ήχος / Sound

Μαρίνος Αθανασόπουλος

Μουσική / Music-Score

Ελένη Καραϊνδρου

Ηθοποιοί / Cast

Marcello Mastroianni, Jeanne Moreau, Γρηγόρης Πατρικαρέας, Ηλίας Λογοθέτης, Δώρα Χρυσικού, Βασίλης Μπουγιουκλάκης, Δημήτρης Πουλικάκος

Παραγωγός / Producer

Θόδωρος Αγγελόπουλος, Bruno Pésery, Angelo Rizzoli Jr., Ruth Waldburger

Παραγωγή / Production

Arena Films

Συμπαράγωγή / Co-production

Greek Film Centre, Theo Angelopoulos Productions, Vega Films, Erre Produzioni

Προέλευση Κόπιας / Print SourceΘόδωρος Αγγελόπουλος
Παραγωγή Ταινιών

Το μετέωρο βήμα του πελαργού

The suspended step of the stork

■ Ένας πολιτικός, μετά από μια συνεδρίαση στη Βουλή όπου εκφωνεί μάλλον μια ποιητική ανακοίνωση παρά έναν πολιτικό λόγο, εγκαταλείπει το κοινοβούλιο και το σπίτι του, κι εξαφανίζεται χωρίς ν' αφήσει κανένα ίχνος. Ένας δημοσιογράφος που κάνει ρεπορτάζ στην παραμεθόριο για τους εγκλωβισμένους στα σύνορα μετανάστες και πρόσφυγες διαφόρων φυλών, συναντά έναν άντρα που η εξωτερική του εμφάνιση ταιριάζει με τα χαρακτηριστικά του αγνοούμενου πολιτικού. Παρά τις έρευνές του και μια συνάντηση που καταφέρνει να οργανώσει ανάμεσα στον άγνωστο και τη γαλλίδα γυναίκα του πολιτικού, η ταυτότητα του αγνώστου παραμένει ανεξακρίβωτη. Η γυναίκα δεν τον αναγνωρίζει, κι εκείνος δε φαίνεται διατεθειμένος ούτε για μια στιγμή να μας δώσει ένα σημάδι ότι δεν πρόκειται για τον πολιτικό που αγνοείται. Σ' αυτόν τον κατακερματισμένο κόσμο όπου έχει καταφύγει, στην απομόνωση ενός κόσμου με δικό του θεό και νόμο, συμπιεσμένο ανάμεσα σε εμπόδια, σύνορα και όρια, όλα μετεωρίζονται σε μιαν αβέβαιη πραγματικότητα...

■ After delivering what is more a poetical announcement than a political speech, a politician leaves parliament and his home, and disappears without a trace. A journalist, who is reporting on the immigrants and refugees of different races stranded at the border, meets a man who looks very much like the missing politician. Despite his investigations into the matter and the meeting he arranges between the stranger and the politician's French wife, the identity of the man remains uncertain. The woman does not recognize him, and he does not seem willing to give a sign that he is not the missing politician. In this fragmented frontier world, constricted between obstacles, borders and limits, everything is suspended in an uncertain reality.

Σκηνοθεσία / Director

Θόδωρος Αγγελόπουλος

Σενάριο / Scriptwriter

Θόδωρος Αγγελόπουλος

(σε συνεργασία με τους Tonino Guerra, Πέτρο Μάρκαρη και Giorgio Silvagni)

Φωτογραφία / Cinematography

Γιώργος Αρβανίτης,

Αντρέας Σινάνος

Μοντάζ / Editing

Γιάννης Ταϊσόπουλος

Ήχος / Sound

Θανάσης Αρβανίτης

Μουσική / Music-Score

Ελένη Καραϊνδρού

Ηθοποιοί / Cast

Harvey Keitel, Erland Josephson, Maia Morgenstern, Θανάσης Βέγγος, Γιώργος Μιχαλόπουλος, Ντόρα Βολανάκη, Μάνια Παπαδημητρίου

Παραγωγός / Producer

Θόδωρος Αγγελόπουλος, Eric Heumann, Dragan Ivanovic-Hevi, Herbert Kloiber, Saimir Kumburo, Piro Milkani, Ivan Milovanovic, Amedeo Pagani, Lucian Pricop, Giorgio Silvagni

Παραγωγή / Production

Theo Angelopoulos Productions, Ελληνικό Κέντρο Κινηματογράφου (ΕΚΚ), MEGA Channel, Paradis Film, La Générale d'Images, La Sept Cinema

Προέλευση Κόπιας / Print SourceΘόδωρος Αγγελόπουλος
Παραγωγή Ταινιών

Το βλέμμα του Οδυσσέα

Ulysses' gaze

Μυθοπλασία / Fiction, 1995, Ελλάδα, Γαλλία, Ιταλία, Γερμανία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας, Ρουμανία, Αλβανία, Βοσνία και Ερζεγοβίνη / Greece, France, Italy, Germany, United Kingdom, Federal Republic of Yugoslavia, Romania, Albania, Bosnia and Herzegovina, 177', Έγχρωμη / Color, Με ήχο / With sound, Αγγλικά, Ελληνικά, Βουλγάρικα, Αλβανικά, Σέρβικα, Ρουμάνικα, Κουρδικά, Μακεδονικά, Γερμανικά / English, Greek, Bulgarian, Albanian, Serbian, Romanian, Kurdish, Macedonian, German

■ Ο ελληνοαμερικανός σκηνοθέτης Α. επιστρέφει μετά από πολλά χρόνια στην πατρίδα, αναζητώντας τρεις μπομπίνες ανεμφάνιστου φιλμ των Αδελφών Μανάκη, πιονιέρων του κινηματογράφου στα Βαλκάνια. Η απεγνωσμένη αναζήτηση του φιλμ όπου καταγράφηκε το πρώτο βλέμμα πάνω σε τούτη τη χερσόνησο, γίνεται ταυτόχρονα και η αναζήτηση ενός βλέμματος από πλευράς του Α. (του Αγγελόπουλου, κατ' επέκταση), που ψάχνει έναν καινούργιο τρόπο να ξαναδεί τον κόσμο. Τώρα που όλες οι ιδεολογίες κατέρρευσαν, τώρα που το σοσιαλιστικό όνειρο κύλησε στο ποτάμι της Ιστορίας, η περιπέτεια του βλέμματος απέμεινε η μόνη περιπέτεια να αφηγηθείς.

■ A Greek-American film director returns to his native land after many years, searching for three reels of undeveloped film shot by the Manakis brothers, two pioneering filmmakers of the Balkans. A.'s desperate search for the first cinematic gaze on this peninsula, also fulfills A.'s (Angelopoulos's) need to pursue a new viewing of the world. Now that all ideologies have collapsed, now that the socialist dream has flowed into the river of history, the adventure of the gaze is the only adventure to narrate.

Μυθοπλασία / Fiction, 1998, Γαλλία, Ιταλία, Ελλάδα, Γερμανία / France, Italy, Greece, Germany, 130', Έγχρωμη / Color, Με ήχο / With sound, Ελληνικά, Αγγλικά, Ιταλικά / Greek, English, Italian

Σκηνοθεσία / Director

Θόδωρος Αγγελόπουλος

Σενάριο / Scriptwriter

Θόδωρος Αγγελόπουλος

(σε συνεργασία με τους Tonino Guerra, Πέτρο Μάρκαρη και Giorgio Silvagni)

Φωτογραφία / Cinematography

Γιώργος Αρβανίτης,

Αντρέας Σινάνος

Μοντάζ / Editing

Γιάννης Ταϊσόπουλος

Ήχος / Sound

Νίκος Παπαδημητρίου

Μουσική / Music-Score

Ελένη Καραϊνδρού

Ηθοποιοί / Cast

Bruno Ganz, Isabelle Renauld,

Fabrizio Bentivoglio, Αχιλλέας Σκέβης, Λάζαρος Ανδρέου, Αριστοτέλης Αποσκίτης, Δέσποινα Μπεμπεδέλη, Ίρις Χατζηαντωνίου, Πέτρος Φυσσούν, Ελένη Γερασιμίδου, Μιχάλης Γιαννάτος

Παραγωγός / Producer

Θόδωρος Αγγελόπουλος, Eric Heumann, Amedeo Pagani, Giorgio Silvagni

Παραγωγή / Production

Theo Angelopoulos Productions, Paradis Film, Intermédias, La Sept Cinema

Προέλευση Κόπιας / Print SourceΘόδωρος Αγγελόπουλος
Παραγωγή Ταινιών

Μια αιωνιότητα και μια μέρα

Eternity and a day

■ Ο Αλέξανδρος, ένας μεσόκοπος συγγραφέας, ασχολείται με το ημιτελές έργο του Σολωμού *Ελεύθεροι πολιορκημένοι*. Από το ποίημα λείπουν λέξεις, κι ο Αλέξανδρος αποπειράται να τις συγκεντρώσει, να τις αγοράσει, όπως έκανε για τις δικές του λέξεις κι ο Σολωμός. Τούτες οι λέξεις μπαίνουν στο παζλ της συμπλήρωσης του ημιτελούς αριστουργήματος, για να στοιχειώσουν και τη ζωή του Αλέξανδρου. Όμως οι δυνάμεις του έχουν εξαντληθεί, κι ο ίδιος βαδίζει προς τον θάνατο. Ο χρόνος που του απομένει, ανήκει στις αναμνήσεις, στον απολογισμό μιας ζωής, γεμάτης χαμένες ευκαιρίες και λάθος κινήσεις. Μόνο μία κίνηση υπάρχει ακόμα: μια τυχαία συνάντηση μ' ένα άστεγο αγόρι, παιδί των φαναριών. Προσκολλάται σ' αυτό το παιδί, αναβάλλει την "αναχώρηση" και παρατείνει την αιωνιότητα κατά μία μέρα, για να μεταφέρει στον μικρό του φίλο κάτι από τη γνώση του, ν' αφήσει τα ίχνη του πάνω σε κάποιον, μέσα από το βλέμμα του οποίου θα σωθεί εκείνος που φεύγει.

■ Alexander, a celebrated middle-aged writer, is working on the unfinished Solomos poem *Free Besieged*. There are words missing from the poem, and Alexander tries to retrieve them, to buy them as Solomos himself had done. These words haunt A.'s life. He needs them to complete the puzzle of the unfinished masterpiece. But, his strength exhausted, he walks towards death. The time left to him belongs to memories, to a summing up of his life, full of lost opportunities and wrong moves. There is still just one move left: a chance encounter with a little boy, a homeless "child of the traffic lights". Alexander takes the boy under his wing, postpones his "departure" and prolongs eternity for one more day, so as to impart to his young friend part of his knowledge; to leave his mark on someone, through whose gaze he who is departing will be saved.

Μετά την επανάσταση

// Εικόνες του έθνους-κράτους

Με αφετηρία τα 200 χρόνια από την Ελληνική Επανάσταση του 1821 και τα προβλήματα της συγκρότησης των εθνών-κρατών που σημάδεψαν την ιστορία των τριών τελευταίων αιώνων, διακρίνουμε τις διαφορετικές πορείες ίδρυσης κρατών στην Ελλάδα, τα Βαλκάνια, την Ιταλία, τη Λατινική Αμερική και την Αφρική. Ο κινηματογράφος αναπαριστά με τη δική του γλώσσα αυτή την περιπέτεια. Στην ταινία *Μπάϋρον, μπαλάντα για έναν δαίμονα* (1992), η οποία ολοκληρώθηκε στην καταρρέουσα τότε Σοβιετική Ένωση, ο Κούνδουρος μέσω του πορτραίτου του Λόρδου Βύρωνα, δείχνει τις οριακές καταστάσεις αλλά και το μεγαλείο του 1821. Σπουδαίοι έλληνες δημιουργοί πραγματεύτηκαν τον ρόλο της ληστείας στο μετεπαναστατικό νεοελληνικό έθνος. Στον *Μεγαλέξαντρο* (1980), ο Αγγελόπουλος παρουσιάζει με μεγαλειώδη τρόπο τη σύγκρουση μεταξύ παλαιότερων μορφών εξέγερσης μέσω της ληστείας και των νεότερων μορφών κρατικής διακυβέρνησης, ενώ στον *Καιρό των Ελλήνων* (1981) ο Παπαστάθης δείχνει πως τα ιδεώδη των ληστών δεν ήταν τελικά εντελώς διαφορετικά από τα αστικά επαναστατικά ιδανικά.

Στην αριστουργηματική ταινία *Γατόπαρδος* (1963), ο Βισκόντι, παγιδεύοντας τους χαρακτήρες στα χάσματα του ιστορικού και του προσωπικού χρόνου, αναπαριστά το κίνημα της ιταλικής ενοποίησης και προοιωνίζει την περίοδο των κοινοβουλευτικών συμβιβασμών του 19ου αιώνα.

Επιπλέον, εικόνες των πολύπαθων βαλκανικών κρατών δίνονται στην ταινία *Μπελ Επόκ*

ή το τελευταίο βαλς στο Σεράγεβο (1990) του Στογιάνοβιτς, ο οποίος ταυτόχρονα αφηγείται και μια ιστορία του βαλκανικού κινηματογράφου. Η ταινία παρέμενε χαμένη για αρκετά χρόνια, καθώς και αυτή ολοκληρώθηκε λίγο πριν τη διάλυση της Γιουγκοσλαβίας. Η αντιπολεμική κωμωδία *Η ώρα του κομήτη* (2008) του Κότσι, με φόντο την απελευθέρωση της Αλβανίας λίγο πριν τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο, συνθέτει ένα πολυεθνικό μωσαϊκό από χαρακτήρες διαφόρων θρησκειών.

Αναφορικά με τη Λατινική Αμερική, στο *Βίβα Ζαπάτα!* (1952) ο Καζάν αποδίδει ιδεαλιστικά την Μεξικανική Επανάσταση, ενώ στις *Μνήμες υπανάπτυξης* (1968), ο Γκουτιέρεζ Αλέα, μέσα από τον παθητικό πρωταγωνιστή του, στοχάζεται κριτικά την Κουβανική Επανάσταση. Το ντοκιμαντέρ *Η ώρα των καμινιών* (1968) των Σολάνας και Γκετίνο είναι ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα του επαναστατικού αντι-αποικιοκρατικού "Τρίτου Κινηματογράφου".

Τέλος, σχετικά με την Αφρική, στην ταινία *Σαμπιζάνγκα* (1972), η Σάρα Μαλντορόρ, με αξιοσημείωτο ποιητικό ρεαλισμό, αφηγείται από μια γυναικεία σκοπιά τον αντι-αποικιοκρατικό αγώνα στην Αγκόλα, τη δεκαετία του 1960.

Επιμέλεια, εισαγωγικό κείμενο:

Μαρία Κομνηνού

Προγραμματισμός:

Φαίδρα Παπαδοπούλου, Ιωάννα Πιπίδη

After the revolution

// Images of the nation-state

On the occasion of the 200 years since the Greek Revolution of 1821 and the problems of the formation of nation-states that mark the history of the last three centuries, we discern the different trajectories of nation-building in Greece, the Balkans, Italy, Latin America and Africa. Cinema represents this adventure in its own language.

In the film *Byron: Ballad of a Demon* (1992), which was completed in the then collapsing Soviet Union, Koundouros, through the portrait of Lord Byron, shows the folly and the greatness of the Revolution of 1821. Great Greek auteurs turned to the subject of banditry and its role as a form of primitive rebellion, underlying the impasses of nation-building in late 19th century. In *Alexander the Great* (Megalexandros, 1980), Angelopoulos presents in a majestic way the conflict between the older form of rebellious banditry and the newer forms of state government, while Papastathis in *On the time of Hellenes* (1981) shows that the ideals of the bandits were not completely different from the bourgeois revolutionary ideals.

In the masterpiece *The Leopard* (1963), Visconti, by trapping the characters in the gaps of history and personal time, represents the Italian Risorgimento and foreshadows the Transformismo, that is the period of parliamentary compromises of the 19th century.

In addition, images of the afflicted Balkan states are given in Stojanović's *Belle époque or the last waltz in Sarajevo* (1990), which also tells a story of early Balkan cinema. The

film remained lost for several years, since it was also completed shortly before the break-up of Yugoslavia. Kogi's anti-war comedy *The time of the comet* (2008) set against the background of the liberation of Albania shortly before World War I, is a multinational tapestry of characters from different religions.

Regarding Latin America, in *Viva Zapata!* (1952) Kazan represents an idealistic view of the Mexican Revolution, while in *Memoires of underdevelopment* (1968) Gutiérrez Alea, through his passive protagonist, critically reflects on the Cuban Revolution. The documentary *The hour of the furnaces* (1968) by Solanas and Getino is a characteristic example of the revolutionary anti-colonial "Third Cinema".

Finally, about Africa, in the film *Sambizanga* (1972), Sarah Maldoror, with a remarkable poetic realism, narrates, from a female perspective, the anti-colonial struggle in Angola in the 1960s.

Curation, introduction: Maria Komninos
Programming: Phaedra Papadopoulou,
Ioanna Pipides

Μυθοπλασία / Fiction, 1992
Ελλάδα / Greece, 138', 35mm
Έγχρωμη / Color
Με ήχο / With sound
Αγγλική / English

Σκηνοθεσία / Director

Νίκος Κούνδουρος

Σενάριο / Scriptwriter

Νίκος Κούνδουρος, Φώτης
Κωνσταντινίδης

Φωτογραφία / Cinematography

Νίκος Καβουκίδης

Μοντάζ / Editing

Τάκης Γιαννόπουλος

Μουσική / Music-Score

Γιάννης Μαρκόπουλος

Ηθοποιοί / Cast

Farhad Mahmoudov, Μάνος Βακούσης,
Vera Sotnikova, Βασίλης Λάγκος, Igor
Yiasoulou, Άκης Σακελλαρίου

Παραγωγή / Production

Profilm (Athens), Akvo Company
(Moscow), EPT 1 (ERT SA Hellenic
Broadcasting Corporation)

Πρόελευση Κόπιας / Print Source

Σωτηρία Κούνδουρου

Μπάυρον, μπαλάντα για έναν δαίμονα

Byron: ballad for a daemon

■ Με τα λόγια του Νίκου Κούνδουρου: “Ο θάνατος, λοιπόν, ενός ποιητή, ο θάνατος του Μπάυρον στην Ελλάδα, την Ελλάδα που επέλεξε ο ίδιος σαν τοπίο, σαν κάδρο, για το θάνατό του... Ο ίδιος ήθελε να τελειώσει εδώ τη ζωή του, που τη θεωρούσε έτσι και αλλιώς τερματισμένη μέσα στην υπαρξιακή του αγωνία, και να την τελειώσει ένδοξα μέσα σ’ αυτόν τον τόπο του οποίου λάτρεψε τους μύθους... Πρόκειται για μια εποχή όπου η Ελληνική Επανάσταση έφθινε, βρισκόταν πραγματικά στο χείλος κάποιας απελπισίας. Έτσι, λοιπόν, έχουμε το θάνατο και την απελπισία του ποιητή σ’ ένα περιβάλλον που θα μπορούσαμε να το περιγράψουμε και σαν το θάνατο και την απελπισία μιας επανάστασης”.

■ In the words of Nikos Koundouros: “So, the death of a poet, the death of Byron in Greece, the Greece that he chose as a landscape, as a frame, for his death... He wanted to end his life here, a life which he considered already ended in his existential agony, and he wanted to end it gloriously, in this place of his beloved myths... This is a time when the Greek Revolution was falling, it was really a time on the brink of despair. So we have the death and despair of the poet in an environment that we could describe as the death and despair of a revolution”.

Σκηνοθεσία / Director

Θόδωρος Αγγελόπουλος

Σενάριο / Scriptwriter

Θόδωρος Αγγελόπουλος

(σε συνεργασία με τον Πέτρο Μάρκαρη)

Φωτογραφία / Cinematography

Γιώργος Αρβανίτης

Μοντάζ / Editing

Γιώργος Τριανταφύλλου

Ήχος / Sound

Αργύρης Λαζαρίδης

Μουσική / Music-Score

Χριστοδουλος Χάλαρης

Ηθοποιοί / Cast

Omero Antonutti, Εύα Κотаμανίδου,
Μιχάλης Γιαννάτος, Γρηγόρης
Ευαγγελάτος, Χριστόφορος Κ.
Νέζερ, Μιράντα Κουνελάκη, Θάνος
Γραμμένος, Τούλα Σταθοπούλου, Ηλίας
Ζαφειρόπουλος, Francesco Carnelutti,
Brizio Montinaro, Laura de Marchi,
Claudio Betan, Norman Mozzato

Παραγωγός / Producer

Φοίβη Σταυροπούλου, Lorenzo Ostuni

Παραγωγή / Production

RAI, ZDF, Θόδωρος Αγγελόπουλος,
ΕΚΚ/RAI, ZDF, Theo Angelopoulos
Productions, Ελληνικό Κέντρο
Κινηματογράφου

Πρόελευση Κόπιας / Print Source

Θόδωρος Αγγελόπουλος Παραγωγή
Ταινιών

Ο Μεγαλέξαντρος

Alexander the Great (O Megalexandros)

Μυθοπλασία / Fiction, 1980

Ελλάδα, Ιταλία / Greece, Italy, 210'

Έγχρωμη / Color, Με ήχο / With sound Ελληνικά, Ιταλικά, Αγγλικά /
Greek, Italian, English

■ Παραμονή της Πρωτοχρονιάς του 1900, δραπετεύει από τη φυλακή, καβάλα σ’ ένα άσπρο άλογο, ένας επικίνδυνος ληστής, ο Μεγαλέξαντρος, όπως τον αποκαλεί ο λαός, αφού βλέπει σ’ αυτόν το μυθικό πρότυπο των λαϊκών εξεγέρσεων. Με τη βοήθεια των παλικαριών του, απάγει μια ομάδα αγγλων διπλωματών και τους κρατάει ομήρους στο χωριό του, ζητώντας από την κυβέρνηση αμνηστία και την επιστροφή της γης στους χωρικούς. Η κοινότητα των χωρικών, υπό την καθοδήγηση ενός σοσιαλιστή δασκάλου, υποδέχεται τον Αλέξαντρο ως λυτρωτή. Η αρμονία όμως δεν διαρκεί πολύ... Ο Αγγελόπουλος, με έναν αριστοτεχνικό τρόπο, πραγματεύεται τις αντιφάσεις στη συγκρότηση του έθνους-κράτους που ενυπάρχουν στις λαϊκές εξεγέρσεις και τη διαφθορά των εντεταλμένων του κράτους.

■ On New Year's Eve 1900, a dangerous bandit escapes from prison, riding a white horse. The people call him Magalexandros, seeing in him the mythical analogue of the heroes of popular uprisings. With the help of his lads, he kidnaps a group of English diplomats and holds them hostage in his village, asking the government for amnesty and the return of the land to the villagers. The community of the villagers, under the guidance of a socialist teacher, greet Alexander as their savior. The harmony, however, does not last long... Angelopoulos, in a masterful way, deals with the contradictions in the formation of the nation-state that permeate both the popular uprisings and the corruption of state officials.

Μυθοπλασία / Fiction, 1981
Ελλάδα / Greece, Italy, 98'
Έγχρωμη / Color, Με ήχο / Sound
Ελληνικά / Greek

Σκηνοθεσία / Director

Λάκης Παπαστάθης

Σενάριο / Scriptwriter

Λάκης Παπαστάθης

Φωτογραφία / Cinematography

Θόδωρος Μάργας

Μοντάζ / Editing

Βαγγέλης Γκούσιος

Μουσική / Music-Score

Γιώργος Παπαδάκης

Ηθοποιοί / Cast

Αλέξης Δαμιανός, Κώστας Αρζόγλου,
Γιώργος Σαμπάνης, Σταύρος
Μερμύγγης, Μιχάλης Τόλης, Υβόννη
Μαλτέζου, Σμαράγδα Σμυρναίου,
Νένα Μεντή, Μίμης Χρυσομάλλης,
Ντίνος Λύρας, Γιώργος Κοτανίδης

Παραγωγή / Production

EKK, Cinetic OE

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Feelgood Entertainment

Τον καιρό των Ελλήνων

On the time of Hellenes

■ Στα 1900, μια ομάδα ληστών απήγαγε έναν νεαρό αστό και καταφεύγει στο βουνό, περιμένοντας τα λύτρα για την απελευθέρωσή του. Ο νεαρός αναπτύσσει μια σχέση φιλίας με τον αρχηγό των ληστών και συνειδητοποιεί ότι η ζωή αυτών των παρανόμων είναι πολύ πιο αυθεντική απ' τη δική του. Ταινία με αναφορές στον Βιζυηνό, τον Παπαδιαμάντη, τον λαϊκό πολιτισμό: οι παλιές φυλλάδες, τα πρόσωπα μύθοι, οι ρωμείκες παραδόσεις και τελετουργίες, η βαθιά θρησκευτικότητα, όλα αυτά με φόντο πάντα το σκληρό ορεινό ελληνικό τοπίο. Ο Παπαστάθης, σκιαγραφώντας κι αυτός την αντίθεση ανάμεσα στη ληστεία ως λαϊκή εξέγερση και τη συγκρότηση του νεωτερικού αστικού κράτους, δείχνει τελικά πως παλιότερες μορφές λαϊκής κουλτούρας πάντοτε συνυπήρχαν, κατά κάποιο τρόπο, με νεωτερικές μορφές πολιτισμού.

■ In 1900, a group of bandits kidnap a young bourgeois and take refuge in the mountains, waiting for ransom for his release. The young man develops a friendship with the leader of the bandits and realizes that the life of these outlaws is much more authentic than his own. A film with references to Vizyinos, Papadiamantis, popular culture: the old pamphlets, the mythical faces, the Romeic traditions and rituals, the deep religiosity, always with the harsh mountainous Greek landscape in the background. Papastathis, also outlining the contrast between banditry as a popular uprising and the formation of the modern bourgeois state, finally shows that older forms of popular culture with more modern forms somehow always coexisted.

Μυθοπλασία / Fiction
1963, Ιταλία / Italy, 186'
Έγχρωμη / Color
Με ήχο / With sound
Ιταλικά / Italian

Σκηνοθεσία / Director

Luchino Visconti

Σενάριο / Scriptwriter

Suso Cecchi D'Amico, Pasquale
Festa Campanile. Based on the novel
by Giuseppe Tomasi di Lampedusa

Φωτογραφία / Cinematography

Giuseppe Rotunno

Μοντάζ / Editing

Mario Serandrei

Ήχος / Sound

Mario Messina

Μουσική / Music-Score

Nino Rota

Ηθοποιοί / Cast

Claudia Cardinale, Alain Delon,
Burt Lancaster

Παραγωγός / Producer

Goffredo Lombardo, Pietro Notarianni

Παραγωγή / Production

Titanus, Société Nouvelle Pathé
Cinéma, Société Générale de
Cinematographie (SGC)

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Park Circus

Images courtesy of Park Circus /
Walt Disney Studios

Ο γατόπαρδος

Il gattopardo // The leopard

■ Ο Βισκόντι, έπειτα από την αναπαράσταση του κινήματος της ιταλικής ενοποίησης (Risorgimento), μέσα από ακραία ερωτικά πάθη στην ταινία *Έτσι τελείωσε μια μεγάλη αγάπη* (*Senso*, 1958), διασκεύασε το μυθιστόρημα του Λαμπεντούζα *Ο γατόπαρδος*, στην ομώνυμη ταινία του 1962, όπου απεικονίζει εύστοχα την περίοδο των κοινοβουλευτικών συμβιβασμών (Trasformismo) στην ιταλική ιστορία. Στις αρχές της δεκαετίας του 1860 στη Σικελία, ο Γκαριμπάλντι επιχειρεί να ενώνει το νησί με την υπόλοιπη Ιταλία. Ο αρχικά ουδέτερος πρίγκηπας Φαμπρίτζιο Σαλίνα, έχοντας επίγνωση της παρακμής της τάξης του, θα αναμειχθεί στην υπόθεση του γάμου και των φιλοδοξιών του πολιτικοποιημένου ανιψιού του Τανκρέντι. Το θέμα του περάσματος στον κοινοβουλευτισμό και στις αντιφάσεις του συνοψίζεται από τον ομορτοουνιστή Τανκρέντι: “αν θέλουμε τα πράγματα να παραμείνουν ως έχουν, τα πράγματα θα πρέπει να αλλάξουν”.

■ Visconti, after the representation of the Risorgimento through extreme erotic passions in the film *Senso* (1958), in his new film *The Leopard* (1962), by adapting the novel of the same name by Lampedusa, depicts the period of parliamentary compromises (Trasformismo) in Italian history. In the early 1860s in Sicily, Garibaldi attempts to unite the island with the rest of Italy. The initially neutral Prince Fabrizio Salina, aware of the decline of his class, will then be involved in the case of the marriage and ambitions of Tancredi, his politicized nephew. The issue of the transition to parliamentarism and its contradictions is summed up by the opportunist Tancredi: “if we want things to remain as they are, things will have to change”.

Μυθοπλασία / Fiction, 1990
Γιουγκοσλαβία / Yugoslavia, 130'
HD File, Έγχρωμη / Color, Με ήχο /
With sound, Σερβικά, Κροατικά /
Serbian, Croatian

Σκηνοθεσία / Director

Nikola Stojanović

Σενάριο / Scriptwriter

Nikola Stojanović

Φωτογραφία / Cinematography

Radoslav Vladic

Μοντάζ / Editing

Petar Putnikovic

Ήχος / Sound

Marton Jankov Tomica, Sinisa Jovanovic

Ηθοποιοί / Cast

Davor Janjic, Radmila Zivkovic,
Vita Mavric, Petar Bozovi, Snjezana
Martinovic, Boro Stjepanovic

Παραγωγός / Producer

Bakir Tanovic

Παραγωγή / Production

Bosna Film

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Jugoslovenska Kinoteka

Μπελ Επόκ ή το τελευταίο βαλς στο Σεράγεβο

Belle Epoque, ili poslednji valcer u Sarajevu

Belle Epoque, or the last waltz in Sarajevo

■ Η ταινία δεν διαπραγματεύεται μόνο την παραγμένη ιστορία της Βοσνίας Ερζεγοβίνης και των άλλων νοτιοσλαβικών λαών στις αρχές της δεκαετίας του 1910, αλλά και την ιστορία του βαλκανικού κινηματογράφου. Σ' αυτήν την ιστορική ταινία, ο πρωταγωνιστικός χαρακτήρας αναφέρεται σε έναν από τους πρώτους κινηματογραφιστές των Βαλκανίων και αναπαρίσταται ως μια καλλιτεχνική φυσιογνωμία που συνδέεται, μεταξύ άλλων, με μια γυναίκα επαναστάτρια και με μια καλλιτέχνηδα του καμπαρέ. Ο Στογιάνοβιτς, σε μια πανδαισία ζωικών εικόνων, συσχετίζει συνεχώς την τέχνη της Μπελ Επόκ και τον κινηματογράφο με την επαναστατική δράση και τους ιδεολογικούς αγώνες. Ο οίκος ανοχής ως χώρος συνωμοσιών και δολοπλοκιών και οι συμβολικές παραστάσεις καμπαρέ συνιστούν κατά κάποιο τρόπο και την σκηνή της βαλκανικής ιστορίας.

■ The film deals not only with the turbulent history of Bosnia and Herzegovina and other South Slavic peoples in the early 1910s, but also with the history of Balkan cinema. In this historical film, the protagonist refers to one of the first filmmakers in the Balkans and is portrayed as an artistic figure associated, among others, with a revolutionary woman and a cabaret artist. Stojanović, in a feast of vivid images, constantly associates Belle Epoque's art and cinema with revolutionary action and ideological struggles. The brothel as a place of conspiracies and intrigues and the symbolic cabaret performances are in a way the scene of Balkan history.

Μυθοπλασία / Fiction, 2008
Αλβανία, Γερμανία / Albania, Germany
104', 35mm, Έγχρωμη / Color, Με ήχο /
With sound, Αλβανικά / Albanian

Σκηνοθεσία / Director

Fatmir Koçi

Σενάριο / Scriptwriter

Fatmir Koçi (Βασισμένο σε μυθιστόρημα του Ismail Kadare)

Φωτογραφία / Cinematography

Donal Gilligan

Μοντάζ / Editing

Charles Ladmiraal, Steffen Wimmers

Ήχος / Sound

Thomas Lüdemann

Μουσική / Music-Score

Nexhat Mujovi

Ηθοποιοί / Cast

Blerim Destani, Masiela Lusha,
Xhevdet Ferri, Thomas Heinze,
Vlado Jovanovski, Çun Lajçi

Παραγωγός / Producer

Blerim Destani, Alain Midzic

Παραγωγή / Production

LARA Enterprises

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Kkoci Productions

Ο καιρός του κομήτη

Koha e Kometës // The time of the comet

■ Η ταινία είναι διασκευή ενός μυθιστορήματος του Ισμαήλ Κανταρέ και αναφέρεται στην περίοδο λίγο πριν τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο, όταν η Αλβανία είχε απελευθερωθεί από την Οθωμανική Αυτοκρατορία κι ένας γερμανός πρίγκηπας είχε στεφθεί βασιλιάς της. Εξιστορεί, με κωμικό τρόπο, τις περιπέτειες ενός ασκεριού μουσουλμάνων που στην είδηση της αλβανικής απελευθέρωσης φεύγουν από το χωριό τους για να πολεμήσουν για τη χώρα τους και τον νέο βασιλιά της. Αντί για τον πόλεμο, ο οποίος άλλωστε συνεχώς αλλάζει μέτωπα και μετακινείται, στο δρόμο τους συναντούν διάφορους χαρακτήρες, άλλους φιλικούς κι άλλους παράξενους και επικίνδυνους. Ο αρχηγός του ασκεριού, υπό το φαινόμενο ενός κομήτη που εμφανίζεται κάθε 100 χρόνια, εγκαταλείποντας τους ηρωισμούς, ερωτεύεται τελικά μια καθολική καλόγρια. Πρόκειται για μια πολύ αξιόλογη αντι-πολεμική κωμωδία.

■ The film is an adaptation of a novel by Ismail Kadare and refers to the period, shortly before World War I, when Albania was liberated from the Ottoman Empire and a German prince was crowned king. It narrates, in a comic way, the adventures of a group of Muslims who, on the news of the Albanian liberation, leave their village to fight for their country and its new king. Instead of war, which, after all, is constantly changing fronts and moving, on their way they meet various characters, some friendly and others strange and dangerous. The leader of the group, under the phenomenon of a comet that appears every 100 years, abandoning the heroics, eventually falls in love with a Catholic nun. This is a very remarkable anti-war comedy.

Μυθοπλασία / Fiction, 1952
 ΗΠΑ / USA, 113'
 Ασπρόμαυρη / B&W, Με ήχο /
 With sound, Αγγλικά / English

Σκηνοθεσία / Director

Elia Kazan

Σενάριο / Scriptwriter

John Steinbeck

Φωτογραφία / Cinematography

Joseph MacDonald

Μοντάζ / Editing

Barbara McLean

Ήχος / Sound

W.D. Flick, Roger Heman Sr.

Μουσική / Music-Score

Alex North

Ηθοποιοί / Cast

Marlon Brando, Anthony Quinn,
 Jean Peters

Παραγωγός / Producer

Darryl F. Zanuck

Παραγωγή / Production

Twentieth Century-Fox

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Park Circus

Images courtesy of Park Circus /
 Walt Disney Studios

Βίβα Ζαπάτα!

Viva Zapata!

■ Η ταινία εξιστορεί τη δράση του Εμιλιάνο Ζαπάτα, της σπουδαίας ηγετικής προσωπικότητας των αυτοχθόνων ανταρτών της αγροτικής Μεξικανικής Επανάστασης του 1910. Ξεκινά από τα νεότερα χρόνια του, όταν ηγήθηκε στις διαμαρτυρίες για την καταπάτηση της γης και φτάνει μέχρι τον καθοριστικό του ρόλο στην επανάσταση για την ανακατανομή της γης που ανέτρεψε το καθεστώς του Πορφύριο Ντίαζ. Όταν τελικά τη θέση του Ντίαζ παίρνει ο Μαντέρο, ο Ζαπάτα διαπιστώνει ότι τίποτα δεν θα αλλάξει... Η ταινία θεωρείται ότι ήταν μια αυτο-απολογία του Καζάν για τις αναφορές του στην επιτροπή ΜακΚάρθι, και μαζί με τον Τζον Στάινμπεκ στο σενάριο, δημιούργησε μια ταινία που διακρίνεται από επαναστατικό ιδεαλισμό.

■ The film chronicles the actions of Emiliano Zapata, the great leader of the indigenous guerrillas of the 1910 Mexican Rural Revolution. It begins in his early years, when he led protests against the stealing of land, and goes as far as his decisive role in the land redistribution revolution that overthrew the Porfirio Díaz regime. When Madero finally takes Díaz's place, Zapata realizes that nothing will change... The film is considered to be Kazan's self-apology for his reports to the McCarthy committee, and together with John Steinbeck in the script, he created a film that is characterized by revolutionary idealism.

Ντοκιμαντέρ / Documentary
 1968, Αργεντινή / Argentina, 90'
 Ασπρόμαυρη / B&W
 Με ήχο / With sound

Σκηνοθεσία / Director

Octavio Getino, Fernando E. Solanas

Σενάριο / Scriptwriter

Octavio Getino, Fernando E. Solanas

Φωτογραφία / Cinematography

Juan Carlos Desanzo,
 Fernando E. Solanas

Μοντάζ / Editing

Juan Carlos Macías, Antonio Ripoll,
 Norma Torrado

Ήχος / Sound

Octavio Getino

Μουσική / Music-Score

Roberto Lar, Fernando E. Solanas

Ηθοποιοί / Cast

Αφήγηση/Narration: Fernando E.
 Solanas, Edgardo Suarez,
 María de la Paz

Παραγωγός / Producer

Edgardo Pallero, Fernando E. Solanas

Παραγωγή / Production

Grupo Cine Liberacion,
 Solanas Productions

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Cinesur

Η ώρα των καμινιών

La hora de los hornos // The hour of the furnaces

■ Στο πρώτο αυτό μέρος του ντοκιμαντέρ των Οκτάβιο Γκετίνο και Φερνάντο Σολάνας - κύριων εκπροσώπων του λατινοαμερικανικού κινήματος επαναστατικού κινηματογράφου "Τρίτος Κινηματογράφος" - με τίτλο "Σημειώσεις για τη νεοαποικιοκρατία, τη βία και την απελευθέρωση", αναπτύσσεται μια κριτική ανάλυση της καταπίεσης και του αυταρχισμού στη Λατινική Αμερική τη δεκαετία του 1960. Με αναφορές σε επαναστάτες και με την αντίστιξη ντοκουμέντων, αυτό το φιλικό κολάζ πλήθους εκφραστικών μέσων εισάγει στον κινηματογράφο την αισθητική μιας ριζοσπαστικής πολιτικής πραγματείας για τους συλλογικούς αγώνες και το όραμα ενός απελευθερωμένου χρόνου. Κινηματογραφήθηκε κρυφά κατά τη διάρκεια της δικτατορίας στην Αργεντινή και προβλήθηκε σε εργατικά σωματεία και φοιτητικούς συλλόγους. Σύμφωνα με τον Γκετίνο: "κάθε προβολή δημιουργούσε έναν απελευθερωμένο χώρο, ένα έδαφος απαλλαγμένο από την αποικιοκρατία".

■ This first part of the documentary by Octavio Getino and Fernando Solanas - key representatives of the Latin American revolutionary film movement "Third Cinema" - entitled "Notes on neo-colonialism, violence and liberation" - develops a critical analysis of the oppression and authoritarianism in Latin America in the 1960s. With references to revolutionaries and by counterpointing documents, this film collage of a host of expressive cinematic media, introduces to cinema the aesthetics of a radical political treatise on collective struggles and the vision of a liberated time. It was filmed clandestinely during the dictatorship in Argentina and was screened in trade unions and student associations. According to Getino: "every projection created a liberated space, a decolonized territory".

Μυθοπλασία / Fiction
1968, Κούβα / Cuba, 99'
DCP, Ασπρόμαυρη / B&W
Με ήχο / With sound
Ισπανικά / Spanish

Σκηνοθεσία / Director

Tomás Gutiérrez Alea

Σενάριο / Scriptwriter

Tomás Gutiérrez Alea,
Edmundo Desnoes

Φωτογραφία / Cinematography

Ramón F. Suárez

Μοντάζ / Editing

Nelson Rodríguez

Μουσική / Music-Score

Leo Brouwer

Ηθοποιοί / Cast

Sergio Corrieri, Daisy Granados, Esllinda
Núñez, Omar Valdés, René de la Cruz

Παραγωγός / Producer

Miguel Mendoza

Παραγωγή / Production

Instituto Cubano del Arte e Industria
Cinematográficos

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Cineteca di Bologna

Μνήμες υπανάπτυξης

Memorias de subdesarrollo // Memories of underdevelopment

■ Η ταινία με τολμηρό ύφος αναμειγνύει το προσωπικό και το πολιτικό, τη μυθοπλασία και το ντοκιμαντέρ στο πλαίσιο της ρήξης της Κουβανικής Επανάστασης με τις ΗΠΑ, το 1962, έναν χρόνο πριν την επίθεση στον Κόλπο των Χοίρων. Βασισμένο σε μυθιστόρημα του συν-σεναριογράφου της ταινίας Εντμούντο Ντεσνός, ο Σέρχιο ένας προνομιούχος μικροαστός διανοούμενος επιλέγει να παραμείνει στην Κούβα και να καταγράψει τις κοσμογονικές αλλαγές σε ένα μυθιστόρημα. Περιπλανώμενος στην Αβάνα που είναι σε αναβρασμό, δεν συμμετέχει αλλά ούτε ακριβώς αρνείται το κοινωνικό γίγνεσθαι. "Προσπαθώ να ζήσω σαν Ευρωπαίος κι' αυτό με παραπέμπει στην υπανάπτυξη", λέει κάποια στιγμή στην ταινία. Ο Γκουτιέρεζ Αλέα, με εμφανείς επιρροές από τον Γκοντάρ, στοχάζεται χωρίς δημαγωγία την επανάσταση στη Κούβα μέσα από αυτόν τον παθητικό αντι-ήρωα.

■ The film boldly blends the personal and the political, fiction and documentary, in the context of the rift of the Cuban Revolution with the USA, in 1962, a year before the Bay of Pigs Invasion. Based on a novel by co-writer Edmundo Desnoes, Sergio, a privileged petty bourgeois intellectual, chooses to stay in Cuba and document the cosmogenic changes in a novel. Wandering in the bustling Havana, nor does he participate neither denies the social becoming. "I try to live like a European and that leads me to underdevelopment" he says at one point in the film. Gutiérrez Alea, with obvious influences from Godard, contemplates without demagoguery the revolution in Cuba through this passive anti-hero.

THE FILM FOUNDATION
FILMMAKERS FOR FILM PRESERVATION

WORLD CINEMA PROJECT

Μυθοπλασία / Fiction, 1972
Αγκόλα, Γαλλία / Angola, France, 98'
DCP, Έγχρωμη / Color,
Με ήχο / With sound
Πορτογαλικά / Portuguese

Σκηνοθεσία / Director

Sarah Maldoror

Σενάριο / Scriptwriter

Mário Coelho Pinto de Andrade, Maurice
Pons, Sarah Maldoror

Φωτογραφία / Cinematography

Claude Agostini

Μοντάζ / Editing

Georges Klotz

Ήχος / Sound

Octavio Getino, Abelardo Kuschnir,
Aníbal Libenson

Μουσική / Music-Score

Ensemble 'Les Ombres'

Ηθοποιοί / Cast

Elisa Andrade, Domingos De Oliveira,
Jean M'Vondo, Adelino Nelumba,
Benoît Moutsila, Tala Ngongo, Lopes
Rodrigues, Henriette Meya, Manuel
Videira

Παραγωγός / Producer

Jacques Poitrenaud

Παραγωγή / Production

Isabelle Films

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Cineteca di Bologna

THE FILM FOUNDATION
FILMMAKERS FOR FILM PRESERVATION

WORLD CINEMA PROJECT

Σαμπιζάνγκα

Sambizanga

■ Η ταινία αναφέρεται στην περίοδο λίγο πριν τον ένοπλο αγώνα των επαναστατών από την Αγκόλα ενάντια στην πορτογαλική αποικιοκρατία τη δεκαετία του 1960. Έπειτα από τη σύλληψη του άντρα της, η Μαρία ξεκινά από το χωριό τους, με το παιδί τους στους ώμους, για να διεκδικήσει την απελευθέρωσή του. Από χωριό σε χωριό, συνενώνεται με άλλους άντρες και γυναίκες, αλλά και υπόκειται στη βία του αποικιοκρατικού καθεστώτος. Ο χαρακτήρας και οι αγώνες της Μαρίας αντανακλούν και την προσωπική διαδρομή της σκηνοθέτιδας Σάρα Μαλντορόρ που ήταν σύζυγος του επαναστάτη της Αγκόλα και συν-σεναριογράφου της ταινίας Μάριο ντε Αντράντε. Από τη μία μεριά, ο ρεαλισμός της ταινίας επιτείνεται από το γεγονός ότι οι ερασιτέχνες ηθοποιοί είναι πραγματικοί επαναστάτες. Από την άλλη μεριά, η Μαλντορόρ συνθέτει μια ταινία ποιητική, που σπάει τις στερεοτυπικές αναπαραστάσεις της Αφρικής.

■ The film tells the story shortly before the Angolan armed struggle against Portuguese colonialism in the 1960s. After the arrest of her husband as a militant, Maria sets out from their village, with their child on her shoulders, to demand his release. From village to village, she unites with other men and women, but is also subject to the violence of the colonial regime. Maria's character and struggles also reflect the personal path of director Sarah Maldoror, who was the wife of the Angolan revolutionary and co-writer of the film Mário de Andrade. On the one hand, the realism of the film is intensified by the fact that the non-professional actors are real revolutionaries. On the other hand, Maldoror composes a poetic film, breaking the stereotypical representations of Africa.

Τζορτζ Στίβενς

// Κάτι για το οποίο αξίζει να ζεις

Η Ταινιοθήκη, πιστή στην αποστολή της για την προβολή αποκατεστημένων κινηματογραφικών θησαυρών απ' όλο τον κόσμο, παρουσιάζει ένα αφιέρωμα στον αμερικανό δημιουργό Τζορτζ Στίβενς. Σε αυτό περιλαμβάνονται επτά ταινίες του, καθώς και δύο ντοκιμαντέρ του γιου του, Τζορτζ Στίβενς του νεότερου – το *Τζορτζ Στίβενς: Το ταξίδι ενός κινηματογραφιστή* (1984), που αφορά την πορεία του στη χρυσή εποχή του Χόλιγουντ, και το *Τζορτζ Στίβενς: Από την απόβαση της Νορμανδίας στο Βερολίνο* (1994), για τα πολύτιμα έγχρωμα ντοκουμέντα που τράβηξε στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο.

Σύμφωνα με τον Εχσάν Κοσμπάχτ, αν ο Στίβενς δεν είχε τραβήξει εκείνα τα πλάνα με τη φρίκη των στρατοπέδων συγκέντρωσης, ο φιλόσοφος Τέοντορ Αντόρνο δεν θα μπορούσε να είχε προβεί στη διάσημη αφοριστική διάγνωση του, ότι είναι βάρβαρο να γράφεται ποίηση μετά το Άουσβιτς. Παραθέτει επίσης τον Γκοντάρ, σύμφωνα με τον οποίο: «Αν ο Στίβενς δεν είχε τραβήξει εκείνα τα πλάνα 16mm με ένα από τα πρώτα έγχρωμα φιλμ στο Νταχάου, η Ελίζαμπεθ Τέιλορ, δεν θα είχε μια θέση στον ήλιο».

Ο Στίβενς ξεκίνησε στα πλατό των Λόρελ και Χάρντι (*Χοντρός και Λιγνός*) και σύντομα αναδείχθηκε ένας από τους πιο σημαντικούς σκηνοθέτες της αμερικανικής κωμωδίας. Οι χαρακτηριστικές ταινίες του *Ανθρώπινη δικαιοσύνη* (1942), *Η γυναίκα της χρονιάς*

(1942) και *Άστεγοι ερωτευμένοι* (1943), δείχνουν, πέρα από τη σκηνοθετική δεξιότητά του, ότι ο Στίβενς, ήδη από τις κωμωδίες του, έθιγε, αν και με ρομαντική αισιοδοξία ακόμη τότε, ανθρωπιστικά και πολιτικά θέματα.

Η συμμετοχή του ως κινηματογραφιστή στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο μετατόπισε και ωρίμασε το όραμά του προς βαθύτερες ανθρωπιστικές αναζητήσεις. Από τη δεύτερη αυτή πιο ώριμη περίοδό του προβάλλονται οι ταινίες: *Μια θέση στον ήλιο* (1951), μια σφοδρή επίθεση στο αμερικανικό όνειρο η αγνοημένη από τους μελετητές ταινία *Κάτι για το οποίο αξίζει να ζεις* (1952) για τους λαβυρίνθους των ανθρωπίνων σχέσεων το γουέστερν ορόσημο στην ιστορία του είδους, *Ο άνθρωπος της χαμένης κοιλάδας* (1953) για την αυτοδικία στην Άγρια Δύση καθώς και η επική ταινία *Ο γίγας*, στην οποία ο Στίβενς θίγει ζητήματα ρατσισμού, αλλά και προσφέρει ένα πανόραμα των αλλαγών του αμερικανικού τοπίου και των ανθρώπων του.

*Επιλογή ταινιών: Εχσάν Κοσμπάχτ,
Ιάκωβος Σκενδερίδης*

*Προγραμματισμός: Ιάκωβος Σκενδερίδης
Εισαγωγικό κείμενο: Ιουλία Μέρμηγκα*

George Stevens

// Something to live for

The Greek Film Archive, true to its mission in screening restored cinematic jewels of world cinema, will present a tribute to the American filmmaker George Stevens. The screening programme, will include seven feature films by the director and two documentaries by his son, George Stevens Jr. — *George Stevens: A Filmmaker's Journey* (1984), on the director's career in Hollywood's Golden Age era, and *George Stevens: D-Day to Berlin* (1994), that is based on rare colour footage, filmed by the director himself, during World War II.

According to Ehsan Khoshbakht, if George Stevens hadn't shot those horrific scenes at the Nazi concentration camps, the philosopher Theodor Adorno would never have reached his infamous aphoristic verdict, "to write poetry after Auschwitz is barbaric". Khoshbakht also attributes this footage in inspiring Goddard to say "If George Stevens hadn't used the first 16mm colour film in Dachau, Elizabeth Taylor would never have found a place in the sun".

Stevens took his first steps, as cameraman on the sound stage of *Laurel & Hardy*, and soon after, proved to be one of the great directors of the American comedy. Some of his earlier hallmark films—such as *The talk of the town* (1942), *Woman of the year* (1942) and *The more the merrier* (1943)—reveal that beyond his directorial sensibilities and skills, Stevens would already from his com-

edies, touch upon humanistic and political themes—albeit tainted with a romantic idealism of the time.

His involvement in World War II as a filmmaker, allowed his him to reinvent and ripen his artistic vision, towards a deeper humanistic concern. From his second more mature period, the following films will be screened: *A place in the sun* (1951)—a fierce attack on the American dream; *Something to live for* (1952), neglected by scholars—on the laby-rinthian nature of human relations; *Shane* (1953), a landmark in the genre of westerns—on vigilantism in the wild west; as well as of course, the great epic film, *Giant* (1956)—where Stevens, tackles issues of racism head on, whilst offering a panoramic view, on the changes undergone in the American landscape and its peoples.

*Film selection: Ehsan Khoshbakht,
Jacob Skenderidis*

*Programming: Jacob Skenderidis
Introduction: Ioulia Mermigka*

The Talk of the Town © 1942 Columbia Pictures Industries, Inc. All Rights Reserved

The Talk of the Town © 1942 Columbia Pictures Industries, Inc. All Rights Reserved

Μυθοπλασία / Fiction
1942, ΗΠΑ / USA, 117'
2K DCP, Ασπρόμαυρη / B&W
Με ήχο / With sound,
Αγγλικά / English

Σκηνοθεσία / Director

George Stevens

Σενάριο / Scriptwriter

Irwin Shaw, Sidney Buchman,
βασισμένο σε ιστορία της
Sidney Harmon

Φωτογραφία / Cinematography

Ted Tetzlaff

Μοντάζ / Editing

Otto Meyer

Μουσική / Music-Score

Frederick Hollander

Ηθοποιοί / Cast

Cary Grant, Jean Arthur,
Ronald Colman, Edgar Buchanan,
Glenda Farrell, Charles Dingle

Παραγωγός / Producer

George Stevens

Παραγωγή / Production

Columbia Pictures

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Park Circus

Ανθρώπινη δικαιοσύνη

The talk of the town

■ Σε αυτή τη σοβαρή κωμωδία ή ανάλαφρη πολιτική ταινία, ένας αριστερός εργάτης κατηγορείται για θανατηφόρο εμπρησμό στο εργοστάσιο όπου εργάζεται. Όταν αποδρά από τη φυλακή, στη μικρή πόλη κανένας δεν μπορεί να αποφύγει την πολιτική εμπλοκή για την περίπτωση του. Καταφεύγει στο σπίτι μιας παλιάς του συμμαθήτριας και μαζί με τον καινούργιο ενοικιαστή της, έναν καθηγητή νομικής, δημιουργούν ένα πλατωνικό ερωτικό τρίγωνο, όπου οι ιδεολογικές διαφορές τους είναι αυτές που τελικά τους φέρνουν κοντά. Συζητούν για τις αφηρημένες ιδέες του νόμου και της δικαιοσύνης, ώσπου αντιμέτωποι με την αυτοδικία και τη μισαλλοδοξία του όχλου, θα πρέπει να τις εφαρμόσουν στην πράξη.

■ In this serious comedy or featherbrained political film, a leftist factory worker is accused of carrying out a deadly arson attack. Upon his escape from prison, in the small town even those who are trying to avoid politics become involved. He hides in the house of an old high-school classmate, and together with her new lodger, a law professor, they form platonic ménage à trois, in which they are binded by their ideological contrasts. Confronted with the vigilantism and the bigotry of the mob, their reflections on the abstract ideas of law and justice must be turned into action.

Women of the Year © 1942 WB&I

Μυθοπλασία / Fiction
1942, ΗΠΑ / USA, 114'

2K DCP, Ασπρόμαυρη / B&W

Με ήχο / With sound,
Αγγλικά, Γαλλικά, Ρωσικά, Γερμανικά,
Ισπανικά, Ελληνικά / English, French,
Russian, German, Spanish, Greek

Σκηνοθεσία / Director
George Stevens

Σενάριο / Scriptwriter
Ring Lardner Jr., Michael Kanin

Φωτογραφία / Cinematography
Joseph Ruttenberg

Μοντάζ / Editing
Frank Sullivan

Ήχος / Sound
Douglas Shearer

Μουσική / Music-Score
Franz Waxman

Ηθοποιοί / Cast
Spencer Tracy, Katharine Hepburn,
Fay Bainter, Reginald Owen,
Minor Watson, William Bendix

Παραγωγός / Producer
Joseph L. Mankiewicz

Παραγωγή / Production
Metro-Goldwyn-Mayer

Προέλευση Κόπιας / Print Source
Park Circus

Η γυναίκα της χρονιάς

Woman of the year

■ Σε αυτή την αισθηματική κομεντί, με πολιτικές προεκτάσεις για τις έμφυλες σχέσεις και για την Αμερική, στο κατώφλι του Β' Παγκοσμίου πολέμου, μια δυναμική φεμινίστρια δημοσιογράφος και ένας αθλητικογράφος, παρά τις επαγγελματικές τους διενέξεις, ερωτεύονται και στο τέλος παντρεύονται. Ο Στίβενς αποδίδει το βραβευμένο σενάριο των Ρινγκ Λάρντνερ Τζ. και Μάικλ Κέινιν, ενορχηστρώνοντας τα βλέμματα και τα σώματα με ρυθμό που θυμίζει βωβό κινηματογράφο: η διεθνής πολιτική σκηνή εισβάλλει στο γάμο τους, ένα προσφυγόπουλο στο σπίτι, ένας αντιφασίστας στην κρεβατοκάμαρα. Ο κομφορμισμός της περιφημής σκηνής της κουζίνας, όπου "η γυναίκα θα πρέπει να γυρίσει στη θέση της", είναι μάλλον μια παρωδία της οικιακότητας.

■ In this romantic comedy with political commentary on gender relations and World War II reaching America, a dynamic feminist political commentator and a sportswriter, after professional conflicts, fall in love and get married. Stevens interprets the awarded script by Ring Lardner Jr. and Michael Kanin, by orchestrating bodies and gazes with a relentless groove reminiscent of silent cinema: international politics even finds its way into the bridal chamber, a child refugee in the house, an anti-fascist fugitive in the bedroom. The conformism of the infamous kitchen scene, where "the woman has to return to her place", is more of a parody of domesticity.

The More the Merrier © 1943 Columbia Pictures Industries, Inc. All Rights Reserved

Μυθοπλασία / Fiction
1943, ΗΠΑ / USA, 104'

4K DCP, Ασπρόμαυρη / B&W

Με ήχο / With sound,
Αγγλικά / English

Σκηνοθεσία / Director
George Stevens

Σενάριο / Scriptwriter
Robert Russell, Frank Ross,
Richard Flournoy, Lewis R. Foster,
Garson Kanin

Φωτογραφία / Cinematography
Ted Tetzlaff

Μοντάζ / Editing
Otto Meyer

Μουσική / Music-Score
Leigh Harline

Ηθοποιοί / Cast
Jean Arthur, Joel McCrea,
Charles Coburn, Richard Gaines,
Bruce Bennett, Frank Sully

Παραγωγός / Producer
George Stevens

Παραγωγή / Production
Columbia Pictures

Προέλευση Κόπιας / Print Source
Park Circus

Άστεγοι ερωτευμένοι

The more the merrier

■ Η κωμωδία εκτυλίσσεται τον καιρό του Β' Παγκοσμίου πολέμου, τότε που σπίτια και άντρες ήταν σε έλλειψη. Μια νεαρή αναγκάζεται να συγκατοικήσει με έναν σκανδαλιάρη ηλικιωμένο, ο οποίος επιπλέον υπενοικιάζει τον χώρο του σε έναν νεαρό λοχία, προσπαθώντας να τους φέρει κοντά. Ο Στίβενς σκηνοθετεί με βάση το χάος που δημιουργείται από τον περιορισμένο χώρο και το στρίμωγμα. Με ακόμη μια φορά δεξιολογική σκηνοθεσία, τα εμπόδια, οι πόρτες και τα παράθυρα γίνονται μέρος της ιστορίας, όπως στην κορυφαία σκηνή, όπου τελικά οι νέοι θα βρεθούν στο ίδιο κρεβάτι.

■ The comedy takes place during World War II, when houses and men were in shortage. A young woman has to share a flat with a mischievous older man, who moreover sublets his space to a young sergeant and deliberately pushes the two younger flatmates to couple. Stevens develops the film relying on the chaos created by the limited space and the forced proximity. Once more, in a tour de force of filmmaking, the obstacles in space, windows and doors become part of the story, as in the climax scene where the delayed encounter eventually happens in a shared bed.

Images courtesy of Park Circus/Universal

Μυθοπλασία / Fiction
1951, ΗΠΑ / USA, 122'
4K DCP, Ασπρόμαυρη / B&W
Με ήχο / With sound,
Αγγλικά / English

Σκηνοθεσία / Director

George Stevens

Σενάριο / Scriptwriter

Michael Wilson, Harry Brown, βασισμένο
στο μυθιστόρημα An American Tragedy
(1925) του Theodore Dreiser και στο
ομώνυμο θεατρικό του Patrick Kearney

Φωτογραφία / Cinematography

William C. Mellor

Μοντάζ / Editing

William Hornbeck

Ήχος / Sound

Gene Garvin, Gene Merritt

Μουσική / Music-Score

Franz Waxman

Ηθοποιοί / Cast

Montgomery Clift, Elizabeth Taylor,
Shelley Winters, Anne Revere, Keefe
Brasselle, Fred Clark

Παραγωγός / Producer

George Stevens

Παραγωγή / Production

Paramount Pictures

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Park Circus

Μια θέση στον ήλιο

A place in the sun

■ Σύμφωνα με τον Εχσάν Κοσμπάχτ, η κλασική αυτή αισθηματική τραγωδία εξαπολύει, ωστόσο, μία από τις σφοδρότερες επιθέσεις στο αμερικανικό όνειρο. Ένας εργαζόμενος νέος που προσπαθεί να ανέλθει κοινωνικά ερωτεύεται δύο γυναίκες, μία φτωχή και μία πλούσια. Τυφλωμένος από το πάθος και τη φιλοδοξία, οδηγείται τελικά στο έγκλημα. Στο τέλος όμως, ονειροπολώντας τον χαμένο έρωτα δέχεται παράξενα ήρεμα τη μοίρα του. Ο Στίβενς επινόησε μια καινοτόμα χρήση των ομαλών μεταβάσεων (dissolve) στο μοντάζ, για να επιτύχει “ένα είδος ρέουσας ενέργειας”. Θρυλική είναι η σκηνή του φιλιού της Ελίζαμπεθ Τέιλορ και του Μοντγκόμερι Κλιφτ, όπου τα ερωτικά κοντινά πλανά φέρνουν τους θεατές μέσα στην αγκαλιά τους.

■ According to Ehsan Khoshbakht, this classic romantic tragedy is nevertheless one of the most uncompromising attacks on the American Dream. A working-class young man tries to earn his way up and falls in love with two women, a working-class one and a rich one. Blinded by passion and ambition, he resorts to crime. At the end however, the romantic vision puts the hero in a state of reverie, allowing him to walk through the calamity, terrifyingly calm and sober. Stevens devised an innovative use of editing dissolves for achieving “a kind of energy to flow through”. Legendary is the kiss scene between Elizabeth Taylor and Montgomery Clift, in which their romantic close-ups take the audience into their arms.

Images courtesy of Park Circus/Universal

Μυθοπλασία / Fiction
1952, ΗΠΑ / USA, 89'
2K DCP, Ασπρόμαυρη / B&W
Με ήχο / With sound,
Αγγλικά / English

Σκηνοθεσία / Director

George Stevens

Σενάριο / Scriptwriter

Dwight Taylor

Φωτογραφία / Cinematography

George Barnes

Μοντάζ / Editing

William Hornbeck, Tom McAdoo

Ήχος / Sound

Gene Garvin, Gene Merritt

Μουσική / Music-Score

Victor Young

Ηθοποιοί / Cast

Joan Fontaine, Ray Milland, Teresa
Wright, Richard Derr, Douglas Dick,
Herbert Heyes

Παραγωγός / Producer

George Stevens

Παραγωγή / Production

Paramount Pictures

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Park Circus

Ο κατήφορος της αμαρτίας

Something to live for

■ Ένας παντρεμένος πρώην αλκοολικός διαφημιστής που ζει πλέον μια τακτοποιημένη ζωή, βοηθά μια αλκοολική ηθοποιό να ξεκινήσει με τους Ανωνύμους Αλκοολικούς. Σύντομα ερωτεύονται, αλλά η σύζυγός του, η οποία θεωρεί ότι η ζωή του παραέχει γίνει ξενέρωτη, σταδιακά θα αντιληφθεί τι συμβαίνει. Αυτή η λιγότερο εμπορικά επιτυχημένη ταινία, η οποία επιπλέον αγνοήθηκε κι από μετέπειτα μελετητές του Στίβενς, είναι ωστόσο άλλο ένα δείγμα της σκηνοθετικής δεξιοτεχνίας του στην απόδοση του βάθους των χαρακτήρων με πλάνα από περιορισμένους και συγκεχυμένους χώρους. Οι ευάλωτοι χαρακτήρες παγιδεύονται σε μπαρ, δωμάτια ξενοδοχείων, γραφεία και ασανσέρ. Αξιοσημείωτη είναι η σκηνή στον φαραωνικό τάφο στο μουσείο – ένας ασυνήθιστος χώρος για την επανεπιβεβαίωση ανθρώπινων δεσμών.

■ A married, former alcoholic advertiser that is now settled, helps an alcoholic actress to join Alcoholics Anonymous. Soon they fall for each other, but his wife, who thinks his life has become far too sober, finds out their emerging affair. This less commercially successful film, which moreover was ignored in later studies on Stevens, is nevertheless yet another sample of his artistry in developing the characters in depth in shots of cluttered and ambiguous spaces. The vulnerable characters are trapped in bars, hotel rooms, offices and elevators. Noteworthy is the sequence in a pharaoh's tomb in a museum – an unlikely place for the reaffirmation of human bonds.

Μυθοπλασία / Fiction
1953, ΗΠΑ / USA, 118'
2K DCP, Έγχρωμη / Color
Με ήχο / With sound
Αγγλικά / English

Σκηνοθεσία / Director

George Stevens

Σενάριο / Scriptwriter

A.B. Guthrie Jr., βασισμένο στο
ομώνυμο μυθιστόρημα του
Jack Schaefer

Φωτογραφία / Cinematography

Loyal Griggs

Μοντάζ / Editing

William Hornbeck, Tom McAdoo

Ήχος / Sound

Gene Garvin, Harry Lindgren

Μουσική / Music-Score

Victor Young

Ηθοποιοί / Cast

Alan Ladd, Jean Arthur, Van Heflin,
Brandon De Wilde, Jack Palance,
Ben Johnson

Παραγωγός / Producer

George Stevens

Παραγωγή / Production

Paramount Pictures

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Park Circus

Ο άνθρωπος της χαμένης κοιλιάδας (Άρπαγες της γης)

Shane

■ Σε αυτό το γουέστερν, ορόσημο στην ιστορία του είδους στον αμερικανικό κινηματογράφο, η αφήγηση της ιστορίας γίνεται από την οπτική ενός παιδιού. Μια σκληρά εργαζόμενη οικογένεια αγροτών, καθώς και όλοι οι άλλοι αγρότες του εποικισμού τρομοκρατούνται από έναν μεγαλοκτηνοτρόφο που θέλει να τους εκδιώξει από τη γη τους. Στην κοιλιάδα φτάνει ο επιδέξιος στα πιστόλια Σέιν και το αγόρι της οικογένειας καταγοητεύεται. Στο τέλος, ο πιστολέρο ανακαλεί τον όρκο του ενάντια στη χρήση βίας. Ο Στίβενς, μαζί με τον βραβευμένο διευθυντή φωτογραφίας Λόγιαλ Γκριγκς, απέδωσε με τραχύ ρεαλισμό και οπτική συμμετρία τους θρόλους της βίας και της αυτοδικίας της Άγριας Δύσης.

■ In this western, a landmark in the history of the genre in American film history, the story is told from the point of view of a child. A hard-working family and other fellow homesteaders are being terrorized by a cattle baron, who wants to drive the farmers off their land. Shane, a princely mannered gunman descends into the valley and the boy is infatuated by him. At the end, the gunfighter abandons his vow to renounce violence. Stevens, with the awarded cinematographer Loyal Griggs on board, juxtaposed gritty realism and frame symmetry in this visualization of legendary violence in the Wild West.

Μυθοπλασία / Fiction
1956, ΗΠΑ / USA, 201'
4K DCP, Έγχρωμη / Color
Με ήχο / With sound
Αγγλικά, Ισπανικά / English, Spanish

Σκηνοθεσία / Director

George Stevens

Σενάριο / Scriptwriter

Fred Guiol, Ivan Moffat,
βασισμένο στο ομώνυμο
μυθιστόρημα της Edna Ferber

Φωτογραφία / Cinematography

William C. Mellor

Μοντάζ / Editing

William Hornbeck

Ήχος / Sound

Earl Crain Sr.

Μουσική / Music-Score

Dimitri Tiomkin

Ηθοποιοί / Cast

Elizabeth Taylor, Rock Hudson,
James Dean, Carroll Baker,
Jane Withers, Chill Wills

Παραγωγός / Producer

Henry Ginsberg, George Stevens

Παραγωγή / Production

Warnes Bros

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Park Circus

Ο γίγας

Giant

■ Στην επική αυτή ταινία, η ιστορία ξεκινά στις αρχές της δεκαετίας του 1920 σε ένα ράντσο του Τέξας και φτάνει μέχρι τη μεταπολεμική άνθιση της πετρελαιοβιομηχανίας. Ανάμεσα σε πολλούς δευτερεύοντες χαρακτήρες, πρωταγωνιστούν ο ιδιοκτήτης του ράντζου (Ροκ Χάτσον), η σύζυγός του (Ελίζαμπεθ Τέιλορ) και ένας πρώην υπάλληλός τους (Τζέιμς Ντιν) που τελικά θα γίνει πλούσιος πετρελαιοπαραγωγός. Η ταινία είναι σημαντική γιατί θίγει ζητήματα ρατσισμού ενάντια στους Αμερικανούς μεξικανικής καταγωγής. Επιπλέον, η σκηνοθεσία του Στίβενς είναι αξιοσημείωτη για τις ασυνήθιστες ομαλές μεταβάσεις στο μοντάζ (dissolves) ενδιάμεσα στις σκηνές, για την εναλλαγή των οπτικών στις πολλές υποπλοκές, για τη χορογραφία των καυγάδων και για τις ποιητικές στιγμές στις απέραντες εκτάσεις του Τέξας.

■ This epic film starts in the beginning of 1920s in a ranch in Texas and reaches the post-war growth of the oil industry. Among many secondary characters, in the lead roles are the rancher (Rock Hudson), his wife (Elizabeth Taylor) and the ranch hand (James Dean), who eventually becomes an oil baron. The film is important because it broaches racism against Mexican Americans. Moreover, noteworthy are Steven's use of editing dissolves within single scenes, the multiple character perspectives of the subplots, the fight scenes and the poetic moments in the vast horizons of Texas.

Ντοκιμαντέρ / Documentary
1984, ΗΠΑ / USA, 112'
ProRes, Ασπρόμαυρη,
Έγχρωμη / B&W, Color
Με ήχο / With sound
Αγγλικά / English

Σκηνοθεσία / Director

George Stevens Jr.

Σενάριο / Scriptwriter

George Stevens Jr.

Μοντάζ / Editing

Catherine Shields

Ήχος / Sound

Jack Higgins, Petur Hliddal, Steve Nelson, A.C. Warden, Barbara Zahm

Μουσική / Music-Score

Carl Davis

Ηθοποιοί / Cast

Εμφανίζονται οι: Fred Astaire, Warren Beatty, Pandro S. Berman, Frank Capra, Douglas Fairbanks Jr., Katharine Hepburn, John Huston, Rouben Mamoulian, Joseph L. Mankiewicz

Παραγωγός / Producer

George Stevens Jr.

Παραγωγή / Production

Creative Film Center

Συμπαράγωγή / Co-production

Susan Winslow

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Courtesy of Criterion

Τζορτζ Στίβενς: το ταξίδι ενός κινηματογραφιστή

George Stevens: A filmmaker's journey

■ Το ντοκιμαντέρ αυτό είναι ένα από τα καλύτερα που έχουν γίνει για κάποιον σκηνοθέτη του Χόλιγουντ. Ο γιος του Στίβενς, στον ρόλο του σκηνοθέτη, διαχειρίζεται τα αποσπάσματα των ταινιών του πατέρα του με σεβασμό, χωρίς να τα διακόπτει και να παρεμβάλει ομιλούσες κεφαλές. Μάλιστα φαίνεται ότι ο επιμελής και αβιάστος ρυθμός της σκηνοθεσίας του έχει κοινά σημεία με το ύφος του πατέρα του. Από τις συνεντεύξεις ξεχωρίζει αυτή του σκηνοθέτη Ρούμπεν Μαμουλιάν, ο οποίος λέει ότι η τεχνοτροπία του Στίβενς σε σχέση με τον χρόνο και τις κινήσεις προσομοιάζει στην τέχνη της μουσικής. Το ντοκιμαντέρ πείθει ότι ο Στίβενς, ιδίως στις μεταπολεμικές ταινίες του, επιβεβαίωνε την εσωτερική αλήθεια της πίστης του στην ανθρωπότητα.

■ The documentary is one of the finest portraits of a Hollywood director on film. Stevens's son, in the role of the director, respects the duration of the movie clips, without interfering any commentary or intercutting talking heads. In fact, his meticulous and unhurried pace shares similarities with George Stevens's own style. Among may interviews, noteworthy is that of director Rouben Mamoulian, who speaks of how Stevens's films aspire to the condition of music in their time-sensitive proportion of movements. The film convinces the viewer that each of the personal projects Stevens worked on, especially after the war, served as a reaffirmation of an inner truth of humanity that the director believed in.

Ντοκιμαντέρ / Documentary
1994, ΗΠΑ, Ηνωμένο Βασίλειο
/ USA, UK, 46'
ProRes, Ασπρόμαυρη, Έγχρωμη
/ B&W, Color
Με ήχο / With sound
Αγγλικά / English

Σκηνοθεσία / Director

George Stevens Jr.

Σενάριο / Scriptwriter

George Stevens Jr.

Φωτογραφία / Cinematography

George Stevens (16mm segments or footage)

Μοντάζ / Editing

Catherine Shields

Ήχος / Sound

Bobby Elder, Jeff Kenton, Paul Rusnak, Skip SoRelle

Μουσική / Music-Score

Carl Davis, Peter Howell

Ηθοποιοί / Cast

Εμφανίζονται οι: Dick Kent, Ken Marthey, Ivan Moffat, Hollingsworth Morse, Jack Muth, Irwin Shaw και αφήγηση από τον George Stevens Jr.

Παραγωγός / Producer

George Stevens Jr.

Παραγωγή / Production

New Liberty Productions

Συμπαράγωγή / Co-production

Gail Schumann

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Courtesy of Criterion

Τζορτζ Στίβενς: από την απόβαση στη Νορμανδία στο Βερολίνο

George Stevens: D-Day to Berlin

■ Ο Στίβενς, όταν παρακολούθησε το ναζιστικό ντοκιμαντέρ *Ο θρίαμβος της θέλησης* (1935), θέλησε να καταταχθεί στον βρετανικό στρατό. Όταν κατατάχτηκε, έγινε μάλιστα υπεύθυνος για την κινηματογραφική κάλυψη των επιχειρήσεων των συμμαχικών δυνάμεων στην Ευρώπη. Έκτος από τα επίσημα ασπρόμαυρα πολεμικά επίκαιρα όμως, ο Στίβενς τράβηξε τη φρίκη του πολέμου εν είδει προσωπικού οπτικού ημερολογίου με μια μηχανή 16mm και έγχρωμο φιλμ. Ο γιος του συγκέντρωσε αυτό το υλικό δημιουργώντας ένα ντοκιμαντέρ, στο οποίο τεκμηριώνονται τόποι και γεγονότα, όπως η απόβαση στη Νορμανδία, το τελευταίο καταφύγιο του Χίτλερ και το στρατόπεδο συγκέντρωσης στο Νταχάου. Όπως όμως είχε πει ο ίδιος ο Στίβενς, το υλικό πάνω απ' όλα μαρτυρά το πως είναι να βλέπεις στην πραγματικότητα σκηνές βγαλμένες από την Κόλαση του Δάντη.

■ Stevens, after watching the Nazi documentary *Triumph of the will* (1935), felt the need to join the army. In fact, when he enlisted he became the head of a unit of army cameramen to cover the Allied invasion of Europe. Besides the official black and white footage and newsreels, Stevens shot horrible war scenes with a 16mm camera and color film in a kind of an unofficial visual diary. His son assembled this footage, which documents events like the invasion of Normandy, Hitler's last bunker and the concentration camp in Dachau in this documentary. Moreover these images, as Stevens once said, witness how is it like wandering in reality in Dante's infernal visions.

Σατγιαζίτ Ρέι

// 100 χρόνια από τη γέννησή του

Το 12ο ΦΠΚΑ τιμά έναν από τους σπουδαιότερους κινηματογραφικούς δημιουργούς της Ινδίας, τον Σατγιαζίτ Ρέι, με αφορμή τα 100 χρόνια από τη γέννησή του. Ο Ρέι γεννήθηκε στην Καλκούτα κι έμεινε από πολύ νωρίς ορφανός από πατέρα. Μαθήτευσε στις καλές τέχνες πλάι στον μεγάλο στοχαστή Ραμπιντρανάθ Ταγκόρ, ενώ εργάστηκε ως γραφίστας και καλλιτεχνικός διευθυντής στη διαφήμιση. Το 1947 ίδρυσε την Κινηματογραφική Λέσχη της Καλκούτας και, σε ένα εξάμηνο ταξίδι στην Ευρώπη, κατάφερε να δει 100 ταινίες. Η επιρροή του ιταλικού νεορεαλισμού είναι εμφανής στις πρώτες του ταινίες, στην επονομαζόμενη “Τριλογία του Απού” που προβάλλεται εδώ.

Ύστερα από αρκετές δυσκολίες στην υλοποίηση της πρώτης του ταινίας με την οποία έκανε το ντεμπούτο του, *Το τραγούδι του δρόμου* (1955), ο Ρέι έδειξε ότι ο ινδικός κινηματογράφος δεν είναι μόνο το Μπόλιγουντ. Μέσα από τα μάτια ενός παιδιού, του μικρού Απού, παρουσίασε με έναν ευαίσθητο τρόπο τη σκληρή όψη της πραγματικότητας της Βεγγάλης. Η δεύτερη ταινία της τριλογίας, *Ο ανίκητος* (1956), αφορά την ενηλικίωση του Απού, έχει πολλά αυτοβιογραφικά στοιχεία και παρά τη λιτή φόρμα της έχει μεγάλο συναισθηματικό βάθος. Υπό την επιρροή μεγάλων δημιουργών, όπως ο Ζαν Ρενουάρ που έγινε επιστήθιος φίλος

του, στην τρίτη του ταινία, *Ο κόσμος του Απού* (1959), για τον ώριμο πλέον άντρα, ο Ρέι θα συνδυάσει τη νεορεαλιστική ευαισθησία με κάποιες φορμαλιστικές αναζητήσεις. Αξίζει να σημειωθεί ότι και στις τρεις ταινίες η μουσική είναι του Ραβί Σανκάρ.

Μέχρι τον θάνατό του, το 1992, ο Ρέι σκηνοθέτησε συνολικά 36 ταινίες. Ο κινηματογράφος του είναι κυρίως ρεαλιστικός και λιτός στη φόρμα του, αλλά και βαθιά ανθρωπιστικός. Ο Ρέι κινείται ανάμεσα στην παράδοση και στον εκσυγχρονισμό της Ινδίας, ενώ θίγει ζητήματα όπως η θέση της γυναίκας, η αποικιοκρατία και οι άκαμπτες δομές της ινδικής κοινωνίας. Με τα λόγια του ιάπωνα δημιουργού Ακίρα Κουροσάβα: “Αν δεν έχεις δει το σινεμά του Ρέι, είναι σαν να υπάρχουν στον κόσμο χωρίς να έχεις δει τον ήλιο ή το φεγγάρι”.

Επιλογή ταινιών: Μαρία Κομνηνού
Προγραμματισμός: Ιωάννα Πιπίδη
Εισαγωγικό κείμενο: Ιουλία Μέρμηγκα

Satyajit Ray

// 100th birth anniversary

On occasion of the 100th birthday of Satyajit Ray, the 12th AGFF honors one of India's greatest cinema creators. Ray was born in Calcutta and lost his father at a very young age. He studied in the fine arts under the guidance of the great thinker Rabindranath Tagore, and worked as a graphic designer and artistic director in commercials. In 1947, he founded the Calcutta Film Society and in a journey of six-months in Europe he managed to see over 100 films. The influence of Italian Neorealism bearing over his work is evident from his very first films, especially the “Apu Trilogy”, which we will be screening in our tribute.

After overcoming a series of obstacles in his debut film *Pather Panchali* (1955), Ray proved that Indian cinema was not to be confined within the scope and limitations of Bollywood. Through the eyes of young Apu, a child, he presents the harsh side of reality in Bengal, with great tenderness. The trilogy's second film, *Aparajito* (1956), focuses on Apu's coming of age, infusing it with clear autobiographical elements and despite its minimalist formalism allows it to contain great emotional depth. Inspired by the great filmmakers of his time, such as Jean Renoir - a lifelong friend- in *The World of Apu* (1959),

his third film, Ray observes Apu as a mature adult, whilst fusing his neorealist sensibilities with formalistic ambitions and pursuits. It is worth noting that the soundtrack of all three films was scored by Ravi Shankar.

Working up to his death in 1992, Ray managed to direct a total of 36 films. His cinema is mainly of a realistic tone whilst minimalist in its form, yet manages to be deeply humane. Ray moves effortlessly between India's tradition and modernisation, and poses meaningful questions, such a woman's standing in society, colonialism and the rigid structures and rules of India's culture and society. In the words, of the great and inimitable humanist filmmaker Akira Kurosawa “Not to have seen the cinema of Ray means existing in the world without seeing the sun or the moon”.

Film Selection: Maria Komninos
Programming: Ioanna Pipides
Introductory text: Ioulia Mermigka

Μυθοπλασία / Fiction
1955, Ινδία / India, 126'
Ασπρόμαυρο / B&W
Με ήχο / With sound

Σκηνοθεσία / Director

Satyajit Ray

Σενάριο / Scriptwriter

Satyajit Ray (Based on the novel Pather Panchali by Bibhutibhusan Banerjee)

Φωτογραφία / Cinematography

Subrata Mitra

Μοντάζ / Editing

Dulal Dutta

Ήχος / Sound

Bhupen Ghosh

Μουσική / Music-Score

Ravi Shankar

Ηθοποιοί / Cast

Subir Banerjee, Karuna Banerjee, Kanu Banerjee, Uma Das Gupta

Παραγωγός / Producer

Anil Choudhury

Παραγωγή / Production

Government of West Bengal

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Cinephile Media

Το τραγούδι του δρόμου

Pather Panchali // Song of the little road

■ Στο ντεμπούτο του, ο Σατγιατζίτ Ρέι διασκεύασε το ομώνυμο βιβλίο του Μπιμπχουτιμπχουσάν Μπαντοπανχιά, του οποίου το εξώφυλλο είχε σχεδιάσει παλιότερα. Η ταινία, μέσα από τα μάτια του μικρού Απού, αφηγείται την ιστορία μια φτωχής οικογένειας στην Βεγκάλη που παλεύει για τον επιούσιο. Ο πατέρας του είναι βραχμάνος ιερέας και, αν και καλλιτεχνικά ταλαντούχος, αναγκάζεται να βγάζει τα προς το ζην εισπράττοντας ενοίκια. Μαζί με τον Απού γνωρίζουμε τις γυναίκες που θα τον καθορίσουν, την αδερφή του, την μητέρα του και την θεία του. Με έναν τρόπο εμπνευσμένο από την εικόνα του παιδιού στον ιταλικό νεορεαλισμό, πρόκειται για μια νατουραλιστική αλλά και ποιητική ταινία που έκανε μεγάλη επιτυχία και εισήγαγε τον Ρέι στο πάνθεον των κινηματογραφικών δημιουργών.

■ In his debut, Satyajit Ray adapted the book of the same name by Bibhutibhushan Bandyopadhyay, the cover of which he had previously designed. The film, through the eyes of little Apu, tells the story of a poor family in Bengal who fights for their livelihood. The father is a Brahmin and, although artistically talented, is forced to make a living by collecting rents. Along with Apu, we meet the women who will shape him, his sister, his mother and his aunt. In a way inspired by the image of the child in Italian neorealism, it is a naturalistic and poetic film that was a great success and introduced Ray to the pantheon of film auteurs.

Μυθοπλασία / Fiction
1956, Ινδία / India, 110'
Ασπρόμαυρο / B&W
Με ήχο / With sound

Σκηνοθεσία / Director

Satyajit Ray

Σενάριο / Scriptwriter

Satyajit Ray (Based on the novels Pather Panchali and Aparajito by Bibhutibhusan Banerjee)

Φωτογραφία / Cinematography

Subrata Mitra

Μοντάζ / Editing

Dulal Dutta

Ήχος / Sound

Durgadas Mitra

Μουσική / Music-Score

Ravi Shankar

Ηθοποιοί / Cast

Smaran Ghosal, Pinaki Sengupta, Kanu Banerjee, Karuna Banerjee

Παραγωγός / Producer

Anil Choudhury

Παραγωγή / Production

Satyajit Ray

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Cinephile Media

Ο ανίκητος

Aparajito // The unvanquished

■ Ο Ρέι δεν σκόπευε να ολοκληρώσει την τριλογία, αλλά μετά την διεθνή επιτυχία της πρώτης ταινίας, αποφάσισε να συνεχίσει την αφήγηση του Απού. Ασχολείται με την εφηβεία του μετά τον θάνατο του πατέρα του. Καθώς εξελίσσεται από αθώο παιδί σε διανοητικά περίεργο έφηβο, καταλήγει να σπουδάζει στην Καλκούτα. Παγιδευμένος στον ενθουσιασμό της πόλης, επισκέπτεται την μητέρα του απρόθυμα και σπάνια. Εκείνη είναι μοναχική και ετοιμοθάνατη, αλλά αρνείται να επικαλεστεί την συμπάθειά του από φόβο μήπως εμποδίσει την εκπαίδευσή του. Αυτή η τρυφερά εκφραστική, και συχνά σπαρακτική, ταινία όχι μόνο επεκτείνει, αλλά παράλληλα εμβαθύνει πνευματικά την ιστορία του Απού. Η ταινία, με λιτότητα στην φόρμα της, αλλά με μεγάλο συναισθηματικό βάθος, κέρδισε πολλά διεθνή βραβεία.

■ Ray did not intend to complete the trilogy, but after the international success of the first film, he decided to continue telling the story of Apu. It deals with the adolescence of Apu following his father's death. As Apu progresses from a wide-eyed child to an intellectually curious teenager, he ends up studying in Calcutta. Trapped in the excitement of the city, he visits his mother reluctantly and rarely. She is lonely and dying, but refuses to invoke his sympathy for fear of hindering his education. This tenderly expressive and often heartbreaking film not only expands but also spiritually deepens the story of Apu. The film with its austere form but also with its emotional depth won many international awards.

Μυθοπλασία / Fiction
1959, Ινδία / India, 106'
Ασπρόμαυρο / B&W
Με ήχο / With sound

Σκηνοθεσία / Director

Satyajit Ray

Σενάριο / Scriptwriter

Satyajit Ray (Based on the novel Aparajito
by Bibhutibhusan Banerjee)

Φωτογραφία / Cinematography

Subrata Mitra

Μοντάζ / Editing

Dulal Dutta

Ήχος / Sound

Durgadas Mitra

Μουσική / Music-Score

Ravi Shankar

Ηθοποιοί / Cast

Soumitra Chatterjee, Sharmila Tagore, Alok
Chakraborty, Swapan Mukherjee

Παραγωγός / Producer

Anil Choudhury

Παραγωγή / Production

Satyajit Ray

Συμπαράγωγή / Co-production

Aminyanath Mukherji

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Cinephile Media

Ο κόσμος του Απού

Apur Sansar // The world of Apu

■ Ο Ρέι, πριν ολοκληρώσει την τριλογία, είχε σκηνοθετήσει τις ταινίες Το μουσικό δωμάτιο (1958) και Φιλοσοφική λίθος (1958). Ο Απού εδώ είναι πλέον ένας ενήλικας άντρας που φιλοδοξεί να γίνει συγγραφέας, ερωτεύεται και παντρεύεται τη γυναίκα του, της οποίας ο θάνατος τον συντρίβει. Αυτό το πιο ώριμο έργο του Ρέι σκιαγραφεί τελικά την τεταμένη πατρότητα του Απού και τις αλλαγές που θα υποστεί από το πένθος, την απώλεια αλλά και τη συμφιλίωση. Ενώ στις δυο πρώτες ταινίες, η επιρροή από τις λιτές φόρμες του νεορεαλισμού είναι εμφανής, στον επίλογο της τριλογίας, ο Ρέι εισάγει στη δραματουργία ένα περισσότερο μοντέρνο σκηνοθετικό ύφος, με αποτέλεσμα η τελευταία ταινία να διαφέρει από τις δύο προηγούμενες, όντας όμως εξίσου αριστουργηματική.

■ Before completing the trilogy, Ray had meanwhile directed the films The music room (1958) and The philosopher's stone (1958). Apu is now an adult man who aspires to become a writer, falls in love and marries his wife, whose death crushes him. This more mature work of Ray outlines the tense fatherhood of Apu and the changes he will suffer from mourning, loss and eventual reconciliation. While in the first two films the influence from the austere forms of neorealism is evident, in the epilogue of the trilogy Ray introduces a more modern directing style in the dramaturgy, with the result that the film differs from the previous two, but is equally masterful.

Μετά την καταστροφή

// Ο κινηματογράφος την εποχή του δού αφανισμού

Μια φυσική καταστροφή που καταβυθίζει ένα μεξικάνικο χωριό κάτω από τις στάχτες στην ταινία *Ανγκάγουαν* (2006) του Πολ Γρίβας · πολεμικές καταστροφές στο *T.N. σε πόλεμο* (2020) του Φλοράν Μαρσί, γυρισμένο στα χαλάσματα της Ράκα (Συρία) και της Μοσούλης (Ιράκ), καθώς οι σποραδικοί πυροβολισμοί συνεχίζονταν και τα πτώματα παρέμεναν άταφα· η αιματηρή αποτυχία της δημοκρατικής επανάστασης της Συρίας, μέσα από θραύσματα εικόνων που παρατηρούν και αναλύουν συντετριμμένοι οι τρεις πρωταγωνιστές της ταινίας *Η μνήμη μας, μας ανήκει* (2021) του Ραμί Φαρά και της Σίνε Μπίργκε Σόρενσεν· το ναυάγιο του κρουαζιερόπλοιου Costa Concordia στην *Ταινία καταστροφής* (2018), στην οποία ο Πολ Γρίβας επανεξετάζει πώς ο Ζαν Λυκ Γκοντάρ στην ταινία *Σοσιαλισμός* (2010) ανάδειξε πάνω στο ίδιο πολυτελές κρουαζιερόπλοιο κάποια προβληματικά κατόλοιπα της ανεκπλήρωτης υπόσχεσης του κομμουνισμού. Είναι η ανθρωπότητα ικανή μόνο για καταστροφή; Μπορούν οι εικόνες να έχουν αποκλειστικά τον ρόλο της απεικόνισης των πολιτικών και ηθικών καταστροφών, ενισχύοντας έτσι την απελπισία; Τι συμβαίνει μετά τις καταστροφές, και μπορεί άραγε να υπάρξει ένα μετά; Χωρίς να επιδιώκουν να μεταδώσουν κάποιο ελπιδοφόρο μήνυμα, οι ταινίες αυτές μας μιλούν για τη συνείδηση, ατομική και συλλογική, της απόκτησης γνώσης αλλά και για την αδελφοσύνη που επιφέρει κάθε εξέγερση.

Όπως συμβαίνει συχνά στην ιστορία της ανθρωπότητας, οι άνθρωποι αντλούν από το

παράδειγμα της φύσης για να διορθώσουν τα κακώς κείμενά τους. “Η φύση, μια ανεξάντλητη πηγή συναντήσεων προικισμένων με μια σιωπηλή επικοινωνία”, είναι τα λόγια που μυθολογικά εκφέρει ο Αμπάς Κιαροστάμι κατά τη διάρκεια του ταξιδιού του στο νησί Αράν, ομφαλό της ιστορίας του ντοκιμαντέρ στην ταινία *Ο καθρέφτης δυνατών κόσμων* (2021) του Φέργκους Ντέιλι. Πώς μπορεί ο κινηματογράφος να απελευθερωθεί από τον ανθρωποκεντρικό και βιομηχανικό του χαρακτήρα;

Καθεμιά από τις ταινίες που παρουσιάζονται εδώ προτείνει μια λύση, είτε αυτή εκφράζεται μέσα από τις εικόνες είτε μέσα από την ίδια την τεχνική: την ανανέωση μιας αναπαράστασης μέσα από την παραγωγή αυτόνομων μέσων φωτοχημικής εμφάνισης (Κάρελ Ντόινγκ), έναν ξέφρενο χορό με παρτενέρ τη φύση (Σεσίλια Μπενγκολέα), τη φανταστική απόδοση του ήχου όπως τον προσλαμβάνουν τα ζώα (Ζελί Παρό), την αντιμετώπιση κάθε λουλουδιού ή βοτάνου με την ίδια ιερότητα με την οποία κάποτε οι ζωγράφοι απεικόνιζαν τους βασιλείς και τις βασιλίσσες (Σιλβί Σιμόν, Τζέιν Πάρκερ), την εξύμνηση της ζωής μέσα από μεγαλειώδεις ύμνους (Βόλφγκανγκ Λέμαν, Αλεξάντρ Λαρόζ).

Επιμέλεια, εισαγωγικό κείμενο:

Νικόλ Μπρενέζ (Επιμελήτρια της Γαλλικής Ταινιοθήκης και Καθηγήτρια στο Πανεπιστήμιο της Νέας Σορβόνης-Παρίσι 3 και στη Σχολή Κινηματογράφου La Femis) Προγραμματισμός: Ιάκωβος Σκενδερίδης

After the catastrophe

// Cinema at the time of the 6th Extinction

Natural catastrophe and the engulfing of a Mexican village under ashes in Paul Grivas's *Angahuan* (2006); military destructions in Florent Marcie's *A.I. at war* (2020), shot in the still smoldering ruins of Raqqa (Syria) and Mosul (Iraq), as sporadic gunfire continued and bodies remained unburied; the sanguine failure of the revolution in Syria, whose images are observed and analyzed by the three agonizing protagonists in *Our memory belongs to us* (2021) by Rami Farah and Signe Byrge Sørensen; the sinking of the cruise ship in *Film catastrophe* (2018), in which Paul Grivas watches again how Jean-Luc Godard in *Film socialisme* (2010), onboard the same ship, as an emblem of consumerism, revealed some problematic vestiges of the unfulfilled promise of communism. Is humanity only capable of destruction? Can images be content to accompany political and moral disasters and reinforce despair? What happens after disasters, and is there even an after? Without any spirit of hope, these films also speak to us of intelligence –singular and collective– of learning, and even of brotherhood in revolt.

Often in the history of mankind, it is to the example of nature itself that humans resort to, ashamed of their misdeeds. “Nature, the inexhaustible resource of encounters worthy of speechless communication”, are the words fictionally enunciated by Abbas Kiarostami during his inspiring journey on the Aran Island, navel of the history of the documentary, in Fergus Daly's *The mirror of*

possible worlds. How can cinema free itself of its anthropocentric and industrial determinations?

Each of the films presented here offers a solution, be it iconographic or technical, whether it involves renewing a representation or producing one's own means of photochemical development (Karel Doing), dancing with one's whole body with nature as one's partner (Cecilia Bengolea), imagining a sound as animals might perceive it (Zélie Parraud), treating every flower or herb as monumental as the painters formerly painted the kings and queens (Silvi Simon, Jayne Parker), raising sublime hymns to the living (Wolfgang Lehmann, Alexandre Larose).

Curation, introduction:

Nicole Brenez (Curator of the Cinémathèque Française and Professor at the University Sorbonne Nouvelle-Paris 3 and at La Femis) Programming: Jacob Skenderidis

Ντοκιμαντέρ / Documentary, 2020,
Γαλλία / France, 107', Έγχρωμη / Color,
Με ήχο / With sound, Αγγλικά, Γαλλικά,
Αραβικά / English, French, Arabic

Σκηνοθεσία- Σενάριο /

Director- Scriptwriter

Florent Marcie

Φωτογραφία / Cinematography

Florent Marcie

Μοντάζ / Editing

Florent Marcie

Ήχος / Sound

Florent Marcie

Μουσική / Music-Score

David Cope

Παραγωγός / Producer

Florent Marcie

Παραγωγή / Production

No Man's Land

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Florent Marcie

Τεχνητή νοημοσύνη, σε πόλεμο

A.I. at war

■ Στο ντοκιμαντέρ, ο Μαρσί αλληλεπιδρά με ένα μικρό ρομπότ. Με τα λόγια του ίδιου: “Η ταινία ξεκινάει στη Μοσούλη στο Ιράκ, ακριβώς τη στιγμή της ήττας του Ισλαμικού Κράτους. Όταν έφτασα, υπήρχαν ακόμη κάποιοι μαχητές της Νταές στα ερείπια της πόλης, υπήρχαν πολλά πτώματα στους δρόμους. Δεν είναι μια πολεμική ταινία, όπως οι *Ιτσκέρι κέντι* (2016) και *Αύριο Τρίπολη* (2014) που κατάφερα να γυρίσω. Δεν σκοπεύω να κινηματογραφήσω τη μάχη ως σύμβολο καταστροφής και ολέθρου. Για μένα, η ατμόσφαιρα αποκάλυψης είναι μια μεταφορά για την τρέχουσα κατάσταση της ανθρωπότητας”.

■ In the documentary, Marcie interacts with a small robot. In his own words: “The film begins in Iraq, Mosul, at the precise moment of the fall of the Islamic State. When I arrive there are still a few fighters of Daesh in the ruins of the city, there are more bodies in the streets. A.I. at war is not a war movie as I was able to shoot in *Itchkéri kenti* (2016) or *Tomorrow Tripoli* (2014). I'm not looking to film the battle as the symbol of destruction and devastation. For me the apocalyptic atmosphere is a metaphor for our current humanity”.

Ντοκιμαντέρ / Documentary,
2021, Συρία, Δανία, Γαλλία, Παλαιστίνη /
Syria, Denmark, France, Palestine, 90'
Έγχρωμη / Color, Με ήχο / With sound,
Αραβικά / Arabic

Σκηνοθεσία / Director

Rami Farah, Signe Byrge Sørensen

Έρευνα / Research

Dima Saber

Φωτογραφία / Cinematography

Henrik Bohn Ipsen

Μοντάζ / Editing

Gladys Joujou

Ήχος / Sound

Henrik Garnov

Μουσική / Music-Score

Kinan Azmeh

Ηθοποιοί / Cast

Εμφανίζονται οι: Yadan Draji, Odai Al Talab, Rani Masalmeh, Muhammad Al Masalma

Παραγωγός / Producer

Signe Byrge Sørensen, Lyana Saleh, Anne Köhncke

Παραγωγή / Production

Final Cut for Real

Συμπααραγωγή / Co-production

On Screen Off Record Production,
OSOR Palestine

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Final Cut for Real

Η μνήμη μας, μας ανήκει 10 χρόνια μετά την επανάσταση στη Συρία

Frihed, håb og andre synder – Den syriske revolution
10 år senere // Our memory belongs to us

■ Κοντά δέκα χρόνια μετά από την έναρξη της επανάστασης στη Συρία, τρεις σύριοι ακτιβιστές επανενώνονται πάνω σε μια θεατρική σκηνή στο Παρίσι. Μέσω προβολών σε αναλογία φυσικών διαστάσεων, ο σύριος σκηνοθέτης Ραμί Φαρά τους φέρνει αντιμέτωπους με πλάνα, κάποια από τα οποία δικά τους, που απεικονίζουν τα γεγονότα που άλλαξαν τη μοίρα τους για πάντα. Παρακολουθώντας μαζί αυτό το σκληρό υλικό, αναστοχάζονται τις προσωπικές τους διαδρομές, αναβιώνουν τη συλλογική μνήμη και αναρωτιούνται τί έχει απομείνει από τις ελπίδες και τα όνειρά τους. Η επανένωσή τους προσφέρεται ως ένα μοναδικό πλαίσιο για την κατανόηση της πολυπλοκότητας της κατάστασης στη Συρία, όπου μια ειρηνική διαμαρτυρία αντικαταστάθηκε από έναν θηριώδη πόλεμο.

■ Nearly ten years after the beginning of the Syrian revolution, three Syrian activists –Yadan, Odai and Rani– reunite on a theatre stage in Paris. Through life-size projections onto a big screen, Syrian director Rami Farah confronts the three men with footage, some of it their own, depicting events that changed their destinies forever. Watching the brutal footage together, they reflect on their personal journeys, revive their collective memory, and wonder what is left of their hopes and dreams. Their reunion serves as a unique window into the complexity of the situation in Syria, where a peaceful uprising was replaced by a ferocious war.

Ντοκιμαντέρ / Documentary, 2018,
Γαλλία / France, 55', Ασπρόμαυρη,
Έγχρωμη / B&W, Color,
Με ήχο / With sound
Γαλλικά / French

Σκηνοθεσία / Director

Paul Grivas

Μοντάζ / Editing

Paul Grivas, Mathilde Michel

Ήχος / Sound

Eric Rey

Μουσική / Music-Score

Thierry Machuel, Betty Olivero, Guia
Kantcheli, Tôru Takemitsu

Ηθοποιοί / Cast

Εμφανίζονται οι: Jean-Luc Godard, Patti
Smith, Alain Badiou

Παραγωγός / Producer

Julien Donada, Rebecca Houzel

Παραγωγή / Production

Petit à Petit Production

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Paul Grivas

Ταινία καταστροφής

Film catastrophe

■ Το 2012, το κρουαζιερόπλοιο Costa Concordia βυθίστηκε στις ακτές της Τοσκάνης και 32 άνθρωποι πέθαναν. Στο *Σοσιαλισμός* (2010), το πλοίο ήταν το αλληγορικό όχημα της αιχμηρής πολιτικής κριτικής του Ζαν Λυκ Γκοντάρ. Στην Ταινία καταστροφής, ο Γρίβας, ένας από τους διευθυντές φωτογραφίας του Σοσιαλισμός, επισκέπτεται εκ νέου τα γεγονότα, συνδυάζοντας πλάνα από τα γυρίσματα της ταινίας του Γκοντάρ με βίντεο των επιβατών, καθώς το πλοίο βυθιζόταν. Στο πνεύμα των τεκμηρίων που συχνά συνοδεύουν τις ταινίες του Γκοντάρ, αυτή η “ανατομία της καταστροφής” δείχνει γλαφυρά τη στοιχειωμένη αύρα του πλοίου και προσφέρει πολύτιμες γνώσεις για τις μεθόδους του Γκοντάρ. (Νικόλ Μπρενέζ)

■ In 2012, the Costa Concordia cruise liner sank off the coast of Tuscany, killing 32 people. In *Film Socialisme* (2010), the ship served as an allegorical vessel for Jean-Luc Godard's pointed political critique. In *Film catastrophe*, director, actor and Film Socialisme co-cinematographer Paul Grivas revisits the events by combining on-set footage of the Godard film and civilian-shot footage captured aboard the Concordia as it ran aground. Made in the spirit of Godard's frequent companion pieces to his own features, this “anatomy of a disaster” reanimates the ship's ghostly aura and offers precious insight into Godard's process. (Nicole Brenez)

Μυθοπλασία / Fiction, 2010, Ελβετία,
Γαλλία / Switzerland, France, 102'
35mm, Έγχρωμη / Color,
Με ήχο / With sound,
Γαλλικά, Γερμανικά, Αγγλικά, Ρωσικά,
Ισπανικά, Λατινικά, Αραβικά, Εβραϊκά,
Ελληνικά / French, German, English,
Russian, Spanish, Latin, Arabic, Hebrew,
Greek

Σκηνοθεσία / Director

Jean-Luc Godard

Σενάριο / Scriptwriter

Jean-Luc Godard

Φωτογραφία / Cinematography

Fabrice Aragno, Paul Grivas

Ήχος / Sound

Gabriel Hafner, François Musy

Ηθοποιοί / Cast

Jean-Marc Stehlé, Agatha Couture,
Mathias Domahidy, Quentin Grosset, Olga
Riazanova, Nadège Beausson-Diagne

Παραγωγός / Producer

Ruth Waldburger, Alain Sarde

Παραγωγή / Production

Vega Film, Office Fédéral de la Culture,
Télévision Suisse Romande, Ville de
Genève, Suissimage, Fonds Regio Films,
Fondation Vaudoise, George Foundation

Συμπαράγωγή / Co-production

Wild Bunch, Canal+

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Weird Wave

Σοσιαλισμός

Film socialisme // Film socialism

■ Μια οπτικοακουστική συμφωνία σε τρεις κινήσεις: 1. Αυτά τα πράγματα: Μια κρουαζιέρα στη Μεσόγειο. Διάφορες συζητήσεις σε διάφορες γλώσσες μεταξύ των επιβατών, οι περισσότεροι είναι σε διακοπές... 2. Η δική μας Ευρώπη: Το βράδυ, δύο αδέρφια, ένα κορίτσι και ένα αγόρι εγκαλούν τους γονείς τους στο δικαστήριο της παιδικής τους ηλικίας. Τα παιδιά απαιτούν απαντήσεις για τις έννοιες της Ελευθερίας, της Ισότητας και της Αδελφοσύνης. 3. Οι ανθρωπότητές μας: Επισκέψεις σε τόπους αληθινών ή ψευδών μύθων – Αίγυπτος, Παλαιστίνη, Οδησσός, Ελλάδα, Νάπολη, Βαρκελώνη.

■ An audio-visual symphony in three movements: 1. Things such as: a Mediterranean cruise. Numerous conversations in numerous languages between the passengers, almost all of whom are on holiday... 2. Our Europe: at night, a sister and her younger brother have summoned their parents to appear before the court of their childhood. The children demand serious explanations of the themes of Liberty, Equality and Fraternity. 3. Our humanities: Visits to six sites of true or false myths - Egypt, Palestine, Odessa, Hel-las, Naples and Barcelona.

Πειραματικό / Experimental
2021, Ιρλανδία / Ireland, 24'
Ασπρόμαυρη, Έγχρωμη / B&W, Color
Με ήχο / With sound
Αγγλικά / English

Σκηνοθεσία / Director

Fergus Daly

Σενάριο / Scriptwriter

Fergus Daly

Φωτογραφία / Cinematography

Donal Gilligan

Μοντάζ / Editing

Fergus Daly

Μουσική / Music-Score

David Colohan

Παραγωγός / Producer

Fergus Daly

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Fergus Daly

Ο καθρέφτης δυνατών κόσμων

The mirror of possible worlds

■ Πρόκειται για τη συνέχεια του ντοκιμαντέρ Abbas Kiarostami: *The art of living* (2003) του Ντέιλι, στο οποίο ο σπουδαίος ιρανός σκηνοθέτης Αμπάς Κιαροστάμι, σε μια επίσκεψή του στις ιρλανδικές νήσους Αράν, μιλά για τη σημασία του Ρόμπερτ Φλάερτι, πάτερα του εθνογραφικού ντοκιμαντέρ, και για την ταινία του *Ο άνθρωπος από το Αράν* (1934). Ο Ντέιλι εδώ εξερευνά εκ νέου πώς επιδρά αυτός ο φτωχός νησιωτικός τόπος στη δημιουργική σκέψη του εξόριστου καλλιτέχνη. Σύμφωνα με τη Νικόλ Μπρενέζ: "Υπέροχα μινιμαλιστικό, επιτυγχάνει έναν από τους βαθύτερους διαλογισμούς για την εικόνα στον σύγχρονο κινηματογράφο, όπου οι ιδέες σαν άνεμοι φυσούν ολοένα και πιο δυνατά από τις άγονες πεδιάδες του Αράν, τον μυθικό ομφαλό της φόρμας του ντοκιμαντέρ".

■ This experimental documentary follows up the previous Abbas Kiarostami: *The art of living* (2003), in which the great Iranian director Abbas Kiarostami talks about Robert Flaherty, the father of ethnographic documentary, and his film *Man of Aran* (1934). Daly explores anew the effect of place on creative thinking and the situation of the exiled artist in his encounter with a dispossessed land. In the words of Nicole Brenez: "Supremely minimalist and elegant, it achieves one of the deepest meditations about the image in contemporary cinema, rising winds of ideas blowing directly from the barren plains of Aran, the mythical navel of the documentary form".

Ανγκάγουαν

Angahuan

Ντοκιμαντέρ / Documentary, 2006, Γαλλία, Μεξικό / France, Mexico, 31'
Ασπρόμαυρη, Έγχρωμη / B&W, Color, Με ήχο / With sound, Πουρέπετσα, Ισπανικά / Purépecha, Spanish

Σκηνοθεσία / Director: Paul Grivas, Eugene Zapata **Σενάριο / Scriptwriter:** Paul Grivas, Eugene Zapata **Φωτογραφία / Cinematography:** Paul Grivas, Eugene Zapata **Μοντάζ / Editing:** Paul Grivas **Ήχος / Sound:** Paul Grivas, Eugene Zapata **Μουσική / Music-Score:** Arvo Pärt, José Revueltas, Alfred Schnittke **Παραγωγή / Production:** Production 601 **Προέλευση Κόπιας / Print Source:** Paul Grivas

■ Η Ανγκάγουαν είναι μια μικρή πόλη στην περιοχή της Μιτσοακάν στο Μεξικό, κοντά στο ηφαίστειο Παρίκουτιν που εξερράγη ξαφνικά το 1943. Ο Πολ Γρίβας παρατηρεί το πώς έχει καταποντιστεί από έναν ωκεανό στάχτης. (Νικόλ Μπρενέζ)

■ Angahuan is a little town in the state of Michoacán, Mexico, located near the Parícutin, a volcano that emerged seemingly out of nowhere in 1943. Paul Grivas observes his slow engulfment in an ocean of ashes. (Nicole Brenez)

Περίπατος 1 & Περίπατος 2

Promenade 1 & Promenade 2

Πειραματικά / Experimental, 2021, Γαλλία / France, 1,22'
Έγχρωμη / Color, Με ήχο / With sound

Σκηνοθεσία / Director: Zélie Dartus-Parraud**Μοντάζ / Editing:** Zélie Dartus-Parraud**Ήχος / Sound:** Boris Paul-Donskov**Προέλευση Κόπιας / Print Source:** Zélie Parraud

■ Δύο περίπατοι, λίγο πολύ παρόμοιοι. Ο Περίπατος 1 δείχνει την ανθρώπινη αντίληψη του χαρακτήρα ενώ περπατά. Ο Περίπατος 2 επιχειρεί να αποδώσει υποθετικά την αντίληψη του ζώου. Ποιοι είναι οι κοινοί ορίζοντες ανάμεσα στις δύο αυτές αντιληπτικές οντότητες;

■ Two walks, very much alike. Promenade 1 shows the human perception of the character's wandering; Promenade 2 reports on the (speculative) animal perception. What are the possible common horizons between these two entities?

Τέχνασμα φιλμ με γυαλί Νο2, Πουλιά (αναφορά σε εγκατάσταση)

Filmatruc à Verres n°2, Oiseaux (compte-rendu d'installation)

Πειραματικό / Experimental, 2010, Γαλλία / France, 2'
Έγχρωμη / Color, Με ήχο / With sound

Σκηνοθεσία / Director: Silvi Simon
Προέλευση Κόπιας / Print Source: Silvi Simon

■ Ασπρόμαυρο επαναλαμβανόμενο φιλμ 16mm ενός πουλιού σε πτήση, με μηχανισμό από γυαλί που κρέμεται, κινητήρα μπάλας με καθρέπτες και ανεμιστήρα. Ο μηχανισμός στέλνει θραύσματα της εικόνας τριγύρω στον χώρο, από το πάτωμα στο ταβάνι σε μια συνεχή κίνηση.

■ Looped 16mm B/W film of a bird in flight, device with hanging glass, mirror ball motor, fan. The apparatus sends out fragments of the image all around the room, from the floor to the ceiling, and in a continuous movement.

Πουλιά στη θάλασσα

Faglar vid havet / Birds by the sea

Πειραματικό / Experimental, 2008, Σουηδία, Γερμανία / Sweden Germany, 2'
Έγχρωμη / Color, Με ήχο / With sound

Σκηνοθεσία / Director: Wolfgang Lehmann
Μουσική / Music-Score: Ensemble Organum, Marcel Pérès
Προέλευση Κόπιας / Print Source: Light Cone

■ Με τα λόγια του σκηνοθέτη: "Για αρκετό καιρό με γοήτευε η ομορφιά της ρωμαιοκαθολικής Λειτουργίας του Πάσχα του 13ου αιώνα. Τα γραπτά του φιλόσοφου και πατέρα της Εκκλησίας Αγίου Αυγουστίνου για την τέχνη της εκκλησιαστικής ακολουθίας, η οποία τότε αναφερόταν ως τέχνη της μουσικής, με ενέπνευσε να επιχειρήσω να δημιουργήσω μια ταινία, η οποία θα έδειχνε τί άκουγε ο Αυγουστίνος. Πράγματι, τί άκουγε; Μια μορφή επικοινωνίας, η οποία δεν χρειαζόταν τα λόγια, αλλά που αποκάλυπτε την επικοινωνία των πνευμάτων. Επιχείρησα εδώ να δώσω μια οπτική ακολουθία σε αυτή τη μουσική ακολουθία".

■ In the words of the director: "For quite some time I have been fascinated by the spectacular beauty of the 13th Century Roman Liturgy for Easter. The words of early philosopher and church teacher Augustin about the art of the Sequence, which at the time was referred to as a work of music, inspired me to undertake the attempt to produce a film, one which essentially reflects on what Augustin heard. Indeed, what did he hear? A form of communication which didn't necessitate the spoken word, but one in which one spirit to another was revealed. I have presented here a visual sequence to the musical sequence".

Τέχνασμα φιλμ με γυαλί Νο4, Καταιγίδα (αναφορά σε εγκατάσταση)

Filmatruc à Verres n°4, Orage (compte-rendu d'installation)

Πειραματικό / Experimental, 2012, Γαλλία / France, 1,32'
Έγχρωμη / Color, Με ήχο / With sound

Σκηνοθεσία / Director: Silvi Simon
Προέλευση Κόπιας / Print Source: Silvi Simon

■ Ασπρόμαυρο επαναλαμβανόμενο φιλμ 16mm, οπτικός αναλογικός ήχος, κρεμάμενη κατασκευή από κολλημένα γυαλιά. Η χημική επεξεργασία και η εμφάνιση του φιλμ έγινε με βάση τα επίπεδα του ήχου και της εικόνας, ώστε να δημιουργούν μια ατμοσφαίρα καταιγίδας.

■ Looped 16mm film, optical sound, suspended structure of glued glass. The film is printed and chemically processed at the level of the sound and image so as to create a stormy atmosphere.

Χορός κεραυνών

Lighting dance

Πειραματικό / Experimental
2018, Αργεντινή / Argentina, 7'

Σκηνοθεσία / Director: Cecilia Bengolea
Σενάριο / Scriptwriter: Cecilia Bengolea
Φωτογραφία / Cinematography: Cecilia Bengolea
Μοντάζ / Editing: Theo Carrere
Ήχος / Sound: Bruno Erlinger
Μουσική / Music-Score: Equinox Music

■ Η ταινία εξερευνά την επίδραση των μετεωρολογικών ηλεκτρικών εκκενώσεων στη φαντασία των σωμάτων. Νεαροί Τζαμαϊκανοί, μαζί με την καλλιτέχνη, χορεύουν ρουτίνες που θυμίζουν τον δημοφιλή, σεξουαλικοποιημένο αλλά και πνευματιστικό, τζαμαϊκανό χορό "dancehall". Οι ήχοι των κεραυνών και της βροχής δίνουν τον ρυθμό στη χορογραφία. Η τροπική βροχή και ο ιδρώτας οβήνουν τα όρια μεταξύ του έξω και του μέσα, συγχωνεύοντας τη φύση και τον άνθρωπο σε μια ενότητα.

■ The film investigates the influence of the indeterminate electric weather on bodily imagination. Several young Jamaicans, in company of the artist, perform solo and group dance routines that refer to the popular, highly sexualized but also spiritual Jamaican "dancehall". The sounds of thunderstorm and rain become the beats to which the choreography is synched. Tropical rain and sweat dissolve the boundaries between outdoors and indoors, merging nature and human into one unit.

Βότανα (μέρος εγκατάστασης)

Herbs (élément d'installation, extrait)

Πειραματικό / Experimental 2019, Γαλλία / France, 3'
Έγχρωμη / Color, Βουβή / Silent

Σκηνοθεσία / Director: Silvi Simon
Προέλευση Κόπιας / Print Source: Silvi Simon

■ Σειρές από ακίνητα πλάνα χόρτων με μακροφωτογραφία κοντινής εστίασης, όπου η ευκρίνεια της εικόνας ξεκινά από λίγα εκατοστά κοντά τους για να μεταβεί αργά προς το άπειρο και να ξαναγυρίσει στο σημείο εκκίνησης.

■ Series of sequences of static shots of grass taken in macro shots, where the sharpness begins at a few centimeters to go slowly towards infinity and return to the starting point.

Φυτογραφία

Phytography

Πειραματικό / Experimental, 2020, Ολλανδία / Netherlands, 8'
Έγχρωμη / Color, Με ήχο / With sound

Σκηνοθεσία / Director: Karel Doing
Προέλευση Κόπιας / Print Source: Light Cone

■ Η φυτογραφία μάς βυθίζει στον πλούσιο κόσμο της χημείας των φυτών. Αυτή η συλλογή από οργανικά ανευρεθέντα αντικείμενα δείχνει πώς η φύση γεννά πολλαπλές δημιουργικές επιλογές, καθεμία με τη δική της λεπτομερή δομή. Μέσω της εφαρμογής μια απλής χημικής διαδικασίας, τα επιλεγμένα φύλλα, πέταλα και βλαστοί έχουν αφήσει το αποτύπωμα των εικόνων τους στην εμουσιόν του φιλμ. Σχήματα, χρώματα και ρυθμοί στροβιλίζονται στην οθόνη και έλκουν τον θεατή σε έναν κόσμο πέρα από τη γλώσσα και την ομιλία.

■ Phytography dives into the rich and varied world of plant chemistry. This collection of organic "objets trouvés" demonstrates how nature generates multiple creative solutions, each one structured intricately. Through the application of a simple chemical process, the selected leaves, petals and stems have imprinted their own images on the film's emulsion. Shapes, colours and rhythms whirl across the screen drawing the viewer into a world beyond language and speech.

Ομίχλη - πέρασμα #14

Brouillard - passage #14

Πειραματικό / Experimental
2013, Καναδάς / Canada, 10'
Έγχρωμη / Color, Βουβή / Silent

Σκηνοθεσία / Director: Alexandre Larose
Προέλευση Κόπιας / Print Source: Light Cone

■ “Ένα μονοπάτι που εκτείνεται από την πίσω αυλή του σπιτιού της οικογένειάς μου μέχρι τη λίμνη Σεν Σαρλ (Κεμπέκ), συμπτυκνωμένο σε πολλαπλές επιστρώσεις”.

■ “A path that extends from my family's backyard into Lac-Saint-Charles (Québec City), condensed in multiple layers”.

Αμαρυλλίς - σπουδή

Amaryllis - a study

Πειραματικό / Experimental
2020, Ηνωμένο Βασίλειο / UK, 8'
Έγχρωμη / Color, Βουβή / Silent

Σκηνοθεσία / Director: Jayne Parker
Προέλευση Κόπιας / Print Source: Jayne Parker

■ Μια σύντομη σπουδή του εσωτερικού του λουλουδιού αμαρυλλίδα, τραβηγμένη σε φιλμ 16mm. Ο κεντρικός ύπερος, οι στήμονες και οι ανθήρες, που παράγουν την κίτρινη γύρη, κινηματογραφούνται με βάση το χρωματικό φάσμα των πετάλων.

■ A short study of the interior of amaryllis flowers, shot on 16mm film. The central pistil, the stamens and the anthers, which produce the yellow pollen, are set against the colour field of the petals.

Αντόνιο Ρέις και Μαργκαρίντα Κορντέιρο

// Η ποιητική του ερημωμένου τοπίου

Ο Αντόνιο Ρέις και η Μαργκαρίντα Κορντέιρο είναι δύο πρωτοπόρες φιγούρες του ριζοσπαστικού κινηματογράφου στην Πορτογαλία που εμφανίστηκαν στον απόηχο της εξέγερσης του 1974 ενάντια στο καθεστώς του Σαλαζάρ και επηρέασαν σκηνοθέτες της νέας γενιάς κινηματογραφιστών που εμφανίστηκαν τη δεκαετία του 1980 και δεκαετία του 1990, όπως ο Πέδρο Κόστα. Στα εθνογραφικά ντοκιμαντέρ τους για την ερημωμένη επαρχία στα βορειανατολικά της Πορτογαλίας, εφηύραν μια κινηματογραφική γλώσσα που ήταν ταυτόχρονα ποιητική, υπνωτική και πολιτική. Εκτός από τα εθνο-μυθοπλαστικά ντοκιμαντέρ που σκηνοθέτησαν από κοινού - *Trás-os-Montes* (1976), *Ana* (1982) και *Το ρόδο της ερήμου* (1989)- προβάλλεται και το ντοκιμαντέρ του Ρέις, *Χάιμε* (1974) για το έργο του έγκλειστου σε ψυχιατρείο ζωγράφου Χάιμε Φερνάντες.

«Ο Ρέις και η Κορντέιρο είναι Πορτογάλοι, αλλά όχι από τη Λισαβόνα (είναι μια πολύ επαρχιακή πρωτεύουσα), ούτε καν από το Πόρτο. Τοποθετούν τις ταινίες τους στη βό-

ρεια Πορτογαλία όπου οι τουρίστες δεν έρχονται ποτέ (εισβάλλουν ορδές στο Αλγκάρβε, οι ανόητοι). Όμορφα και εγκαταλελειμμένα τοπία προσλαμβάνονται ως πολυτελή ερείπια· η ύπαιθρος που κινηματογραφείται σαν να είναι πόλη. Υπάρχει κενό στη γεμάτη αισθήσεις καρδιά, όπως υπάρχει κενό σε αυτό το μέρος της Πορτογαλίας. Οι ταινίες των Ρέις και Κορντέιρο καταγράφουν μια αποπροσανατολιστική κατάσταση μετανάστευσης, που προκλήθηκε από την έξοδο: οι άντρες έφυγαν, τα παιδιά αφήνονται πλέον στα παιχνίδια τους και οι ηλικιωμένοι αφήνονται να φυλάνε τον τόπο. Και η ιστορία; Υπάρχει μία, αν θέλετε. Αλλά δεν χρειάζεται να το θέλετε» (Σερζ Ντανέ, "Στη μέση της άκρης του κόσμου", *Libération*, Ιούνιος 1983).

Επιλογή ταινιών, προγραμματισμός,
εισαγωγικό κείμενο:
Φαίδρα Παπαδοπούλου

António Reis and Margarida Cordeiro

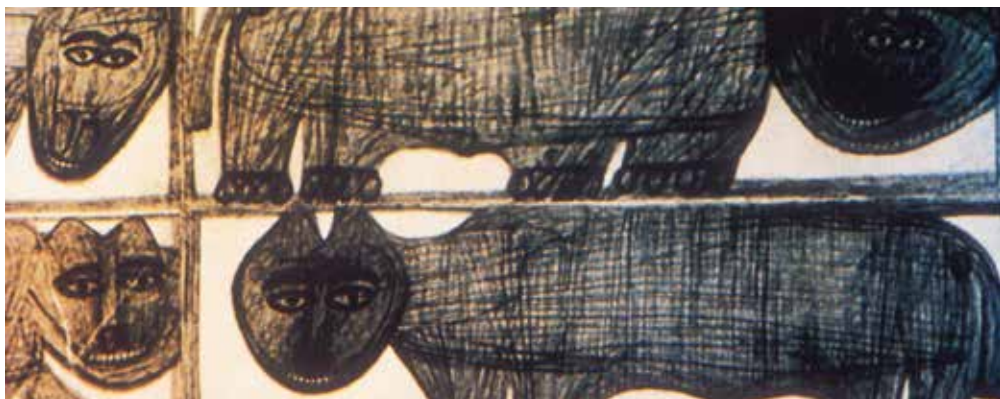
// The poetics of deserted landscape

António Reis and Margarida Cordeiro, are two of the leading figures in radical Portuguese cinema, who emerged in the aftermath of the 1974 uprising against the Salazar regime and influenced directors of the new generation of filmmakers in the 1980s and 1990s, such as Pedro Costa. In their ethnographic documentaries about the deserted countryside in northeastern Portugal, they invented a cinematic language that was both poetic, hypnotic and political. In addition to the ethno-fiction documentaries they co-directed - *Trás-os-Montes* (1976), *Ana* (1982) and *The desert rose* (1989) - Reis's documentary *Jaime* (1974) on the drawings of Jaime Fernandes, a psychiatric inmate, is also screened.

"Reis and Cordeiro are Portuguese, but not from Lisbon (which is a provincial capital city), not even from Porto. They situate their films in northern Portugal where the tourists never come (hordes invade the Algarve, the fools). Beautiful and deserted landscapes are perceived as sumptuous ruins; a country-

side that is filmed as if it were a city. There is emptiness in the full of sensations heart, the same way there is an emptiness in this part of Portugal. The films by Reis and Cordeiro record a disorienting situation of emigration, caused by the exodus: the men have left, the children are now left to their games and the elderly are left to guard the places. And the story? There is one, if you want. But you do not have to want to" (Serge Daney, *Au milieu du bout du monde in Libération*, June 1983).

Film selection, programming, introduction:
Phaedra Papadopoulou

Ντοκιμαντέρ / Documentary
1974, Πορτογαλία / Portugal, 35'
DCP 2K, Έγχρωμη / Color
Με ήχο / With sound
Πορτογαλικά / Portuguese

Σκηνοθεσία / Director

António Reis

Σενάριο / Scriptwriter

António Reis, Margarida Cordeiro

Φωτογραφία / Cinematography

Acacio de Almeida

Μοντάζ / Editing

António Reis

Ήχος / Sound

António Reis

Μουσική / Music-Score

Louis Armstrong, Stockhausen,
Teleman

Ηθοποιοί / Cast

Εμφανίζονται: Jaime Fernandes,
Evangeline Gil Delgado

Παραγωγή / Production

Centro Português de Cinema (CPC)

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Cinemateca Portuguesa

Χάιμε

Jaime

■ Το ντοκιμαντέρ διερευνά τη ζωή και το έργο του ζωγράφου Χάιμε Φερνάντες, ο οποίος άρχισε να σχεδιάζει και να ζωγραφίζει τα τελευταία χρόνια του εγκλεισμού του σε ψυχιατρείο. Το έργο του έλαβε μεγάλη αναγνώριση από τους ευρωπαίους κριτικούς μετά τον θάνατό του. Με τα λόγια του Ρέις: “Μπορώ να πω ότι προσπάθησα να κάνω μια ταινία με τρόπο ταπεινό, δηλαδή προσπαθώντας να σώσω τουλάχιστον τα σχέδια που μας άφησε, τα οποία θεωρώ ιδιοφυή. Θα ήμουν χαρούμενος αν η ταινία θεωρούνταν απλώς ένα αμιγές έργο κινηματογραφικής αρχαιολογίας, αφού το μεγαλύτερο μέρος του εικαστικού του έργου έχει εξαφανιστεί”.

■ The documentary explores the life and work of painter Jaime Fernandes, who began designing and painting in the final years of his psychiatric ward. His work, after his death, received great recognition from European critics. In the words of Reis: “I can also say that I tried to make a film in a humble way, that is: at least, a way to save, through print and recording, the drawings that he left us with, which I consider to be genius. I'd be happy if the film was considered just as a pure work of film archaeology, since most of his work has disappeared”.

Ντοκιμαντέρ / Documentary
1976, Πορτογαλία / Portugal, 111'
DCP 2K, Έγχρωμη / Color
Με ήχο / With sound
Πορτογαλικά / Portuguese

Σκηνοθεσία / Director

António Reis, Margarida Cordeiro

Σενάριο / Scriptwriter

António Reis, Margarida Cordeiro

Φωτογραφία / Cinematography

Acacio de Almeida

Μοντάζ / Editing

António Reis, Margarida Cordeiro

Ήχος / Sound

António Reis, Margarida Cordeiro

Ηθοποιοί / Cast

Εμφανίζονται: Albino S. Pedro,
Carlos Margarido, Mariana Margarido,
Luis Ferreira, Armando Manuel, Rosália
Comba, Rui Ferreira, Natalia Soeiro,
Ilda Almeida, Adília Cruz Pimentel,
Furtunato Pires, Maria da Glória Alves,
José Manuel Fernandes, Aurora Afonso,
Maria Piedade Alves, Amador Antão,
José António, José Luís Coelho

Παραγωγή / Production

Centro Português de Cinema (CPC)

Συμπααραγωγή / Co-production

Tobis Portuguesa, RTP

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Cinemateca Portuguesa

Trás-os-Montes

■ Το υβριδικό αυτό ντοκιμαντέρ εθνο-μυθοπλασίας έχει ως θέμα του την απομακρυσμένη και φτωχή βορειοανατολική πορτογαλική περιοχή Τραζ-οζ-Μόντες. Καταγράφει μια αγροτική ζωή υπό εξαφάνιση και αντιπαραθέτει ποιητικά τον κυκλικό χρόνο της ζωής αυτής με τον ευθύγραμμο χρόνο της προόδου. Σύμφωνα με τον σημαντικό εκπρόσωπο του εθνογραφικού κινηματογράφου Ζαν Ρους: “Αυτή η ταινία, για μένα, είναι η αποκάλυψη μιας νέας κινηματογραφικής γλώσσας. Απ’ όσο γνωρίζω, ποτέ κανείς σκηνοθέτης δεν κατάφερε να συλλάβει την κινηματογραφική έκφραση μιας περιοχής: τη σύνδεση ανθρώπου, τόπου και εποχών. Παρά τα εμπόδια στη γλώσσα, η οποία είναι τόσο τραχιά όσο ο γρανίτης στα βουνά, τα φαντάσματα ενός αναμφίβολα ουσιαστικού μύθου εμφανίζονται απρόσμενα, στην στροφή ενός μονοπατιού, γιατί τα αναγνωρίζουμε πριν καν τα συναντήσουμε”.

■ This hybrid ethno-fiction documentary focuses on the remote and impoverished northeastern Portuguese region of Trás-os-Montes. The film captures the endangered rural life and poetically contrasts its cyclical time with the linear time of progress. According to the important representative of the ethnographic cinema Jean Rouch: “This film, to me, is a revelation of a new cinematographic language. Never, as far as I know, has a director managed to capture the cinematographic expression of a region: that is, a difficult communion between man, landscape and the seasons. Despite the barriers in a language that is as rough as the granite in the mountains, the ghosts of an undoubtedly essential myth suddenly appear, in the curve of a new path, because we have recognized them even before we met them”.

Ντοκιμαντέρ / Documentary
1982, Πορτογαλία / Portugal, 115'
DCP 2K, Έγχρωμη / Color
Με ήχο / With sound
Πορτογαλικά / Portuguese

Σκηνοθεσία / Director

António Reis, Margarida Cordeiro

Σενάριο / Scriptwriter

António Reis, Margarida Cordeiro

Φωτογραφία / Cinematography

Acacio de Almeida

Μοντάζ / Editing

António Reis, Margarida Cordeiro

Ήχος / Sound

Carlos Pinto, Joaquim Pinto,
Pedro Caldas

Ηθοποιοί / Cast

Εμφανίζονται: Ana Maria Martins Guerra,
Manuel Ramalho Eanes, Octávio Lixa
Filgueiras, Aurora Afonso, Ana Ubelina

Παραγωγή / Production

António Reis, Margarida Cordeiro

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Cinemateca Portuguesa

Άνα

Ana

■ Σε αυτήν την επίσης εθνο-μυθοπλαστική ταινία, το ζευγάρι Ρέις και Κορντέιρο επέστρεψε στη μακρινή περιοχή Τραζ-οζ-Μόντες, χρησιμοποιώντας τον τόπο ως φόντο για το πορτραίτο μιας διαγενεακής οικογένειας. Ο τραχύς τόπος και ο κυκλικός χρόνος της αγροτικής ζωής, κατά κάποιο τρόπο, προσωποποιούνται στη φιγούρα της ίδιας της μητέρας της Κορντέιρο, η οποία ενσαρκώνει μια μητριαρχική γιαγιά, της οποίας η σχέση με τα παιδιά και τα εγγόνια της, αλλά και με τον ανεμοδαρμένο τόπο, διαπνέεται από τη μελαγχολία του επικείμενου θανάτου της. Οι μινιμαλιστικοί διάλογοι και οι αναφορές στην ποίηση του Ρίλκε δείχνουν ότι οι σκηνοθέτες θέλησαν να εξερευνήσουν τη βαθιά μη λεκτική επικοινωνία, όχι μόνο μεταξύ των γενεών, αλλά και μεταξύ τόπου και ανθρώπων.

■ Also in this ethno-fiction film, the couple Reis and Cordeiro returned to the remote Trás-os-Montes area, using the landscape as a backdrop for the portrait of an intergenerational family. The rough place and the cyclical time of rural life are, in a way, personified in the figure of Cordeiro's own mother, cast as a matriarchal grandmother, whose relationship with her children and grandchildren, but also with the windswept landscapes, is tinged with the melancholy of her imminent, final departure. The film's minimal and Rilke-inspired dialogue reveals Reis and Cordeiro's interest in a deeper, non-verbal mode of communication, not only between generations but also between the land and those passing through it.

Πειραματική / Experimental
1989, Πορτογαλία / Portugal, 88'
DCP 2K, Έγχρωμη / Color
Με ήχο / With sound
Πορτογαλικά / Portuguese

Σκηνοθεσία / Director

António Reis, Margarida Cordeiro

Σενάριο / Scriptwriter

António Reis, Margarida Cordeiro

Φωτογραφία / Cinematography

Acacio de Almeida

Μοντάζ / Editing

António Reis, Margarida Cordeiro

Ήχος / Sound

Jean-Paul Mugel

Ηθοποιοί / Cast

António Manuel Baptista, Constança
Capdeville, Carlos Alberto Gomes, Ana
Clara Guerra Marques, Fernando Lopes,
Alberto Mendes, Francisco Nascimento,
António Reis, Arnaldo Saraiva, Artur
Semedo, Luís Silva, Pedro Tamen, Ana
Umbelina

Παραγωγή / Production

Inforfilmes

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Cinemateca Portuguesa

Το ρόδο της ερήμου

Rosa de areia // The desert rose

■ Σε αυτήν την περισσότερο πειραματική και λιγότερο προβεβλημένη ταινία τους, ο Ρέις και η Κορντέιρο εξερευνούν εκ νέου την περιοχή Τραζ-οζ-Μόντες, αλλά αυτή τη φορά με περισσότερο φιλοσοφική και εικαστική διάθεση. Με τα λόγια της Κορντέιρο: "Μια ταινία για να δεις και να ακούσεις, σαν για πρώτη φορά, σαν να ήταν η πρώτη ταινία που βγήκε από τη γη και μίλησε για αυτήν", ενώ σύμφωνα με το Ρέις: "Είναι μια ταινία για την ανθρώπινη κατάσταση. Είναι φτιαγμένη με τα ίδια υλικά των ψευδαισθήσεων: ήχοι, οράματα, ρυθμοί, λέξεις, μουσική. Εκτυλίσσεται ελεύθερα στο χρόνο και στο χώρο, υπακούοντας βέβαια στις εσωτερικές της δυνάμεις".

■ In this more experimental and lesser-shown film, Reis and Cordeiro explore the Trás-os-Montes area again, but this time in a more philosophical and artistic mood. In Cordeiro's words: "A film to see and hear as though it were for the first time, as though it were the first film to come out of the earth and talk about it", while according to Reis: "It is a film about the human condition. It is made of what illusions are made of: sounds, visions, rhythms, words, music. It develops freely in time and space, obeying its internal strengths. A film built on its inner appeals".

Ειδικές προβολές Special Screenings

Babi Yar. Context

Ντοκιμαντέρ / Documentary
2021, Ολλανδία, Ουκρανία /
The Netherlands, Ukraine, 121'
Ασπρόμαυρη, έγχρωμη / B&W, color
Με ήχο / With Sound, Ουκρανικά, Ρωσικά,
Γερμανικά, Πολωνικά / Ukrainian, Russian,
German, Polish

Σκηνοθεσία / Director
Sergei Loznitsa

Σενάριο / Scriptwriter
Sergei Loznitsa

Μοντάζ / Editing
Sergei Loznitsa, Danielius Kokanauskis,
Tomasz Wolski

Ήχος / Sound
Vladimir Golovniński

Παραγωγός / Producer
Sergei Loznitsa, Maria Choustova

Παραγωγή / Production
ATOMS & VOID for BABYN
HOLOCAUST MEMORIAL CENTER

Συμπααραγωγή / Co-production
Associate producers: Ilya Khrzhanovskiy,
Max Yakover

Προέλευση Κόπιας / Print Source
Atoms and Void

■ Το ντοκιμαντέρ αφηγείται τη σφαγή χιλιάδων Εβραίων στο Μπάμπι Γιαρ στην Ουκρανία. Τα προελαύνοντα ναζιστικά στρατεύματα στη Σοβιετική Ένωση κατέλαβαν το Κίεβο τον Σεπτέμβριο του 1941. Τάγματα των SS και τοπικοί συνεργάτες τους οδήγησαν χιλιάδες Εβραίους στο φαράγγι του Μπάμπι Γιαρ, βορειοδυτικά του Κιέβου, όπου και τους θανάτωσαν. Σύμφωνα με αναφορές των Ναζί, 33 771 Εβραίοι δολοφονήθηκαν στο μαζικό τάφο του Μπάμπι Γιαρ. Το ντοκιμαντέρ πλαισιώνει τα γεγονότα πριν τη σφαγή καθώς και τη ναζιστική κατοχή στην Ουκρανία με αρχειακό υλικό, δραματοποιημένους διαλόγους και με αξιοσημείωτη ηχητική επένδυση.

■ The documentary chronicles the massacre of thousands of Jews in Babi Yar in Ukraine. Emerging Nazi troops in the Soviet Union occupied Kyiv in September 1941. SS troops and local collaborators killed thousands of Jews in the Babi Yar ravine, northwest of Kiev. According to Nazi reports, 33,771 Jews were killed in the mass grave of Babi Yar. The documentary chronicles the events before the massacre as well as the Nazi occupation of Ukraine with archival footage, dramatized dialogues and a remarkable soundscape.

Ντοκιμαντέρ / Documentary
2021, Ελλάδα / Greece, 35'
Έγχρωμη / Color
Με ήχο / With Sound
Ελληνικά / Greek

Σκηνοθεσία / Director

Έφη Σπύρου

Φωτογραφία / Cinematography

Παύλος Μαυρικήδης

Μοντάζ / Editing

Γιώργος Αλεφάντης

Ήχος / Sound

Ιάσων Θεοφάνου

Μουσική / Music-Score

Δημήτρης Τσούκας

Καλλιτέχνες/Artists

Συμμετέχουν οι: Τζένη Αργυρίου, Μαριάννα Καβαλλιεράτου, Βιργινία Μαστρογιαννάκη, Μαρία Σιδέρη, Ελίζα Σόρογκα

Παραγωγός / Producer

Runonart (NPO)

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Runonart (NPO)

Ταυτότητα ανάμεσα

Identity in between

■ Το καλλιτεχνικό εγχείρημα *Ταυτότητα ανάμεσα* (2021) επιχειρεί να διερευνήσει τους πολλαπλούς όρους (κοινωνικούς, πολιτισμικούς, ψυχολογικούς), με βάση τους οποίους διαμορφώνονται οι ταυτότητες. Το μικρού μήκους ντοκιμαντέρ οργανώθηκε από τον μη κερδοσκοπικό καλλιτεχνικό οργανισμό Runonart και σκηνοθετήθηκε από την Έφη Σπύρου. Πέντε ελληνίδες καλλιτέχνιδες (Τζένη Αργυρίου, Μαριάννα Καβαλλιεράτου, Βιργινία Μαστρογιαννάκη, Μαρία Σιδέρη, Ελίζα Σόρογκα) προσκαλέστηκαν να δημιουργήσουν νέα έργα περφόρμανς και να μοιραστούν την καλλιτεχνική έκφραση και τις ιδέες τους σχετικά με την ιδέα της πολυπρισματικότητας του είναι. Οι περφόρμανς πραγματοποιήθηκαν και κινηματογραφήθηκαν από την ομάδα της Runonart στο πρώην Αεροδρόμιο του Ελληνικού τον Οκτώβριο του 2020, ανάμεσα στις δύο καραντίνες στην Αθήνα.

■ The project *Identity in between* (2021) attempts to delve into the multiple terms (social, cultural, psychological) on the basis of which identities are formed. The short documentary was organized by the nonprofit arts organization Runonart and was directed by Efi Spyrou. Five Greek female artists (Tzeni Argyriou, Marianna Kavallieratos, Virginia Mastrogiannaki, Maria Sideri, Eliza Soroga) were invited to create new performance projects and to share their artistic expression and ideas on the notion of the multiple prisms of one's being. The performances took place and were filmed by the Runonart group at the former Ellinikon Airport, during October 2020 between the two mandatory lockdowns in Athens, Greece.

Ταινία λήξης → Closing film

Μυθοπλασία / Fiction
1974, ΗΠΑ / USA, 92'
DCP, Έγχρωμη / Color
Με ήχο / With Sound,
Αγγλικά / English

Σκηνοθεσία / Director

Brian De Palma

Σενάριο / Scriptwriter

Brian De Palma, Louisa Rose

Φωτογραφία / Cinematography

Larry Pizer

Μοντάζ / Editing

Paul Hirsch

Μουσική / Music-Score

Paul Williams

Ηθοποιοί / Cast

William Finley, Paul Williams, Jessica Harper, Gerrit Graham, George Memmoli, Archie Hahn, Jeffrey Comanor, Peter Elbling

Παραγωγή / Production

Harbor Productions,
Pressman-Williams Enterprises

Αποκατάσταση / Restoration

Ψηφιοποιημένη σε 2K το 2016 με τη νέα εκδοχή του σκηνοθέτη, που περιλαμβάνει όσα είχαν κοπεί πριν τη διανομή της το 1974. / The film was digitized in 2K in 2016 with the director's new cut, presenting the film as it was meant to be seen before its 1974 pre-release mutilations.

Προέλευση Κόπιας / Print Source

Park Circus

Το φάντασμα του Παραδείσου

Phantom of the Paradise

■ Η ταινία, μία από τις πρώτες ροκ όπερες, βασισμένη στο μυθιστόρημα *Το φάντασμα της όπερας*, αφηγείται την ιστορία ενός νέου λαμπρού συνθέτη, ο οποίος, όταν ένας διαβολικός παραγωγός κλέβει τη μουσική του, μεταμορφώνεται σε μασκοφόρο φάντασμα και στοιχειώνει το θέατρο του εχθρού του. Ο Ντε Πάλμα ζήτησε από τον Πολ Γουίλιαμς να συνθέσει τη μουσική κι εκείνος βρήκε την ευκαιρία να ξεδιπλώσει το ταλέντο του σε όλα τα είδη της δημοφιλούς μουσικής, από τη δεκαετία του 1950 έως τη δεκαετία του 1970. Ο Ντε Πάλμα αναγκάστηκε να κόψει τις οποίες αναφορές στη δυσκογραφική εταιρεία του Σουάν, πριν την πρώτη διανομή, γιατί το όνομά της έμοιαζε με μια πραγματική εταιρεία. Η αποκαταστημένη αυτή εκδοχή περιλαμβάνει ότι είχε τότε περικοπεί.

■ One of the first rock operas, inspired by the novel *The Phantom of the Opera*, tells the story of a brilliant young composer who dispossessed of his music by an evil producer, turns into a masked ghost and haunts his enemy's theater. De Palma asked Paul Williams to compose the music, who found the opportunity to demonstrate his extended talent in all genres of popular music from the 50s to the 70s. De Palma was obliged to remove from the film most references to Swan's record company before the film's release, because of the similarity of the name to that of a real-life record company. This restored version includes what was mutilated.

Ο **Μπράιαν Ντε Πάλμα** (1940), αφού σπούδασε φυσική, ολοκλήρωσε και τις θεατρικές του σπουδές, ενώ εγκαταστάθηκε στο νεοϋορκέζικο Γκρίνουιτς Βίλατζ, το λίκνο του κινήματος Fluxus. Έγινε δημιουργός ενός νέου πολιτικού και κριτικού κινηματογράφου στην καρδιά του Χόλιγουντ, με ταινίες όπως *Εφιάλτης από το παρελθόν* (1976), *Κάρι* (1976), *Σημαδεμένος* (1983), *Οι Αδιάφθοροι* (1987), *Έκρηξη οργής* (1989). Το έργο του, σκοτεινό αλλά και εντυπωσιακό, έχει πολλές αναφορές, ιδίως στον Χίτσκοκ, και είναι διαρκώς καινοτόμο. Σήμερα είναι ακόμη ενεργός σκηνοθέτης και σεναριογράφος.

Brian De Palma (1940), after studying physics, studied theater and in the 60's lived in the artsy Greenwich Village, cradle of the Fluxus movement. He became the author of a political and critical cinema at the very heart of Hollywood and post-Vietnam America, with films like *Obsession* (1976), *Carrie* (1976), *Scarface* (1983), *The Untouchables* (1987), *Outrage* (1989). His work is both dark and spectacular, referential to Hitchcock in particular, and constantly inventive. Nowadays, Brian De Palma is still an active filmmaker and writer.

Παράλληλες εκδηλώσεις

Δευτέρα 30 Μαΐου

22:00 – 23:00 // Αίθουσα Α, Ταινιοθήκη της Ελλάδος

Μετά την προβολή του ντοκιμαντέρ, *Babi Yar. Context*, του ουκρανού σκηνοθέτη Σεργκέι Λοζνίτσα θα ακολουθήσει συζήτηση.

Ομιλητές
Αναστάσιος-Ιωάννης Μεταξάς

Ομότιμος Καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών

Βασίλης Λουλές

Σκηνοθέτης ταινιών ντοκιμαντέρ και μυθοπλασίας

Πέμπτη 2 Ιουνίου

17:00 - 19:30 //

Τεχνόπολη, Αεριοφυλάκιο 1 - Αμφιθέατρο "Μιλτιάδης Έβερτ"

ΣΤΡΟΓΓΥΛΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Θόδωρος Αγγελόπουλος: Η Ιστορία και η έννοια του τραγικού

Ομιλητές
Μαργαρίτα Μαντά

Σκηνοθέτις, βοηθός σκηνοθέτη του Αγγελόπουλου και συγγραφέας του βιβλίου "...το πρώτο πράγμα που 'κανε ο Θεός είναι το ταξίδι..."

Το "Βλέμμα του Οδυσσέα" του Θόδωρου Αγγελόπουλου: Ημερολόγιο γυρισμάτων

Αλμπέρο Περέ

Καθηγητής και διευθυντής της Σχολής Κινηματογράφου της Βαρκελώνης (ECIB), σκηνοθέτης, βοηθός σκηνοθέτη του Αγγελόπουλου, σεναριογράφος και κριτικός κινηματογράφου

Σιλβί Ρολέ

Καθηγήτρια κινηματογράφου στο Πανεπιστήμιο του Πουατιέ και συγγραφέας του βιβλίου "*Voyage à Cythère: la poétique de la mémoire d'Angelopoulos*

Ειρήνη Στάθη

Καθηγήτρια κινηματογράφου στο Τμήμα Πολιτισμικής Τεχνολογίας και Επικοινωνίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου, συγγραφέας του βιβλίου *Χώρος και χρόνος στον κινηματογράφο του Θόδωρου Αγγελόπουλου*

Άντριου Χόρτον

Ομότιμος καθηγητής κινηματογράφου από το Πανεπιστήμιο της Οκλαχόμα, συγγραφέας του βιβλίου *The Films of Theo Angelopoulos A Cinema of Contemplation* και επιμελητής της έκδοσης *The Last Modernist: The Films of Theo Angelopoulos*

Συντονισμός: Μαρία Κομνηνού

Διευθύντρια του Φεστιβάλ Πρωτοποριακού Κινηματογράφου της Αθήνας και ομότιμη καθηγήτρια από το Τμήμα Επικοινωνίας και ΜΜΕ του Πανεπιστημίου Αθηνών

Θα υπάρχει δυνατότητα ταυτόχρονης διερμηνείας (αγγλικά, ελληνικά, γαλλικά).

Με την ευγενική παραχώρηση του χώρου από την Τεχνόπολη Δήμου Αθηναίων.

Παρασκευή 3 Ιουνίου

18:00 - 19.30 //

Αίθουσα Α, Ταινιοθήκη της Ελλάδος

ΣΤΡΟΓΓΥΛΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Με τον φακό των γυναικών

Ομιλήτριες

Ανιές Γκοντάρ, Διευθύντρια φωτογραφίας

Ολυμπία Μυτιληναίου, Διευθύντρια φωτογραφίας

Ντάρια Ντ'Αντόνιο, Διευθύντρια φωτογραφίας

Συντονισμός: Ιουλία Μέρμηγκα

Δρ. Πολιτισμικών και Κινηματογραφικών Σπουδών

Θα υπάρχει δυνατότητα ταυτόχρονης διερμηνείας (ιταλικά, ελληνικά).

Κυριακή 5 Ιουνίου

18:00 19:30 //

Αίθουσα Α, Ταινιοθήκη της Ελλάδος

MASTERCLASS

Ολυμπία Μυτιληναίου:

Η διεύθυνση φωτογραφίας ως τρόπος ζωής

Συντονισμός: Ιουλία Μέρμηγκα

Δρ. Πολιτισμικών και Κινηματογραφικών Σπουδών

Το masterclass θα διεξαχθεί στα ελληνικά

Πέμπτη 9 Ιουνίου

11.00 - 14.00 //

Γαλλικό Ινστιτούτο Ελλάδος, Αμφιθέατρο Θόδωρος Αγγελόπουλος

ΣΤΡΟΓΓΥΛΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

**Αποκατεστημένες και υπέροχες: διάσωση και προβολή
της κινηματογραφικής κληρονομιάς**

Καλωσόρισμα και εισαγωγικές παρατηρήσεις

Μαρία Κομνηνού

Διευθύντρια του Φεστιβάλ Πρωτοποριακού Κινηματογράφου της Αθήνας
και ομότιμη καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Αθηνών

Χαιρετισμοί

Εκπρόσωπος του Υπουργείου Πολιτισμού

Μάρκος Χολέβας

Πρόεδρος του Δ.Σ του Ε.Κ.Κ

Πάνος Κουάνης

Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος του Ε.Κ.Ο.Μ.Ε

Εκπρόσωπος του GSC

Εκπρόσωπος της Ελληνικής Ακαδημίας Κινηματογράφου

Ομιλητές

Μάριαν Βούγιοβιτς

Υπεύθυνος προγραμματισμού της Ταινιοθήκης της Σερβίας

Εχσάν Κοσμπάχτ

Συνδιευθυντής του φεστιβάλ Il Cinema Ritrovato στην Μπολόνια,
σκηνοθέτης και συγγραφέας

Σεσίλια Μπαριονουέβο

Καλλιτεχνική Διευθύντρια του Φεστιβάλ Mar del Plata
στην Αργεντινή, επιμελήτρια κινηματογράφου

Σελίν Ρουιβό

Επικεφαλής του Technical Commission της Διεθνούς
Συνομοσπονδίας Κινηματογραφικών Αρχείων - FIAF

Έλενα Ταμακάρο

Υποδιευθύντρια του εργαστηρίου L' Immagine Ritrovata
της Μπολόνια

Παρεμβάσεις από Έλληνες προσκεκλημένους

Συντονισμός: Ηλέκτρα Βενάκη

Υπεύθυνη των προγραμμάτων ψηφιοποίησης της Ταινιοθήκης
της Ελλάδος, συντονίστρια του Φεστιβάλ

Θα υπάρχει δυνατότητα ταυτόχρονης διερμηνείας
(ελληνικά, αγγλικά).

Με την ευγενική παραχώρηση του χώρου
από το Γαλλικό Ινστιτούτο Ελλάδος.

Σάββατο 11 Ιουνίου

18:00 – 19:30 //

Αίθουσα Α, Ταινιοθήκη της Ελλάδος

MASTERCLASS

Μπαμπέτ Μανγκόλτ: Η πράξη του κοιτάγματος

Συντονισμός: Εύα Στεφανή

Ντοκιμαντερίστρια, καθηγήτρια κινηματογράφου στο Τμήμα
Επικοινωνίας και ΜΜΕ του Πανεπιστημίου Αθηνών

Το masterclass θα διεξαχθεί στα αγγλικά
και θα υπάρχει μετάφραση στα ελληνικά.

Side Events

Monday May 30

22:00 – 23:00 //

After the screening of the documentary film, *Babi Yar. Context*, directed by Ukrainian-born Sergei Loznitsa, a discussion will be held.

Speakers

Anastasios-Ioannis Metaxas, Emeritus Professor of the University of Athens
Vassilis Loules, Director of documentary and fiction films.

Thursday June 2

17:00 - 19:30 //

Technopolis, Gasholder 1 – Auditorium “Miltiadis Evert”

ROUND TABLE

Theo Angelopoulos: History and the sense of tragic

Speakers

Andrew Horton

Emeritus professor of film studies from the University of Oklahoma,
 author of the book *The Films of Theo Angelopoulos* and editor of the book
The Last Modernist: The Films of Theo Angelopoulos

Margarita Manta

Film director, Angelopoulos's assistant director and author of the book
 "... the first thing God did is the journey ..." *The "Ulysses's Gaze"*
 by Theodoros Angelopoulos: *Shooting diary*

Alberó Pere

Director and professor in the Barcelona Film School (ECIB), film director,
 Angelopoulos's assistant director, writer and film critic

Sylvie Rollet

Professor of film studies in the Université de Poitiers and author of the book
Voyage à Cythère": la poétique de la mémoire d'Angelopoulos

Irini Stathi

Professor of film studies at the Department of Cultural Technology
 and Communication in University of the Aegean and author of the book
Space and Time in the Cinema of Theo Angelopoulos

Coordination: Maria Komninos

Director of the Athens Avant Garde Film Festival and emeritus
 professor at the University of Athens

Simultaneous interpreting available (English, Greek).

The use of the auditorium for the purposes of this event is a kind offer
 from Technopolis City of Athens.

Friday June 3

18:00 - 19.30 //

Venue A, Greek Film Archive

ROUND TABLE

Through women's lens

Speakers

Agnès Godard

Cinematographer

Olympia Mytilinaïou

Cinematographer

Daria D'Antonio

Cinematographer

Coordination: Ioulia Mermigka

(PhD Cinema and Cultural Studies)

Simultaneous interpreting available (Italian, Greek).

Sunday June 5

18:00 19:30 //

Venue A, Greek Film Archive

MASTERCLASS

Olympia Mytilinaiou: cinematography as way of life

Coordination: Ioulia Mermigka

(PhD Cinema and Cultural Studies)

The masterclass will be held in Greek.

Thursday June 9

11.00 - 13.30 //

French Institute of Greece, Auditorium Theo Angelopoulos

ROUND TABLE

Restored and beautiful: saving and screening the film heritage

Welcome speech

Maria Komninos

Director of the *Athens Avant Garde Film Festival*
and Emeritus Professor at the University of Athens

Short statements by

Representative of the Ministry of Culture

Mark Holevas

President of the Board of Directors, Greek Film Center

Panos Kouanis

President and Chief Executive Officer, National Center of Audiovisual Media

Representative of GSC

Representative of Hellenic Academy of Cinema

Speakers

Cecilia Barrionuevo

Artistic director of the Mar del Plata International Film Festival in Bologna
and film curator

Ehsan Khoshbakht

Co-director of Il Cinema Ritrovato Festival, filmmaker and writer

Céline Ruivo

Head of the Technical Commission of the International Federation
of Film Archives (FIAP)

Elena Tammacarro

Deputy Director of L' Immagine Ritrovata Laboratory in Bologna

Marian Vujovic

Head Programmer of the Jugoslovenska Kinoteka

Remarks from other Greek guests.

Coordination: Electra Venaki

Restoration supervisor of Greek Film Archive projects,
Festival General Coordination

Simultaneous interpreting available (Greek, English).

The use of the auditorium for the purposes of this event
is a kind offer from the French Institute of Greece.

Saturday June 11

18:00 – 19:30 //

Venue A, Greek Film Archive

MASTERCLASS

Babette Mangolte: The act of looking

Coordination: Eva Stefani

Documentarist, Professor of film studies at the Media
and Communication department in the University of Athens

The masterclass will be held in English
and there will be translation into Greek.

Δ.Σ. ΤΑΙΝΙΟΘΗΚΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρόεδρος Μαρία Κομνηνού
Αντιπρόεδρος Αφροδίτη Λίτη
Γεν. Γραμματέας Βάλερι Κοντάκος
Ταμίας Βάσω Καραμπέτσου
Μέλος Ευάγγελος Σόρογκας

12ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΠΡΩΤΟΠΟΡΙΑΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ
ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

Πρόεδρος Θεόδωρος Αδαμόπουλος
Καλλιτεχνική Διευθύντρια Μαρία Κομνηνού
Γενικός Συντονισμός Φεστιβάλ και Εκδηλώσεων
Ηλέκτρα Βενάκη (altcine)
Συντονισμός και Οργάνωση Παραγωγής
Δήμητρα Αράπογλου
Βοηθός Συντονισμού και Οργάνωσης Παραγωγής
Μιχάλης Αστράς
Διοικητική Υποστήριξη Σμάρω Σταυροπούλου
Οικονομικό Τμήμα Βασίλης Μπίμπας

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Επικεφαλής Συντονισμού Προγράμματος
Ιάκωβος Σκενδερίδης

Επιλογή Ταινιών
Μαρία Κομνηνού (Διεθνές διαγωνιστικό, Θόδωρος Αγγελόπουλος: Η Ιστορία και έννοια του τραγικού, Μετά την επανάσταση: εικόνες του έθνους-κράτους, Ροβήρος Μανθούλης: "Ο ανθρωπος με την κινηματογραφική μηχανή, Σατγιαζίτ Ρέι: 100 χρόνια από τη γέννησή του)
Νεφέλη Γκαμπάντ (Διεθνές διαγωνιστικό, Ειδικές προβολές, Με τον φακό των γυναικών)
Εχσάν Κοσμπάχτ (Διεθνές διαγωνιστικό, Τζορτζ Στίβενς: Κάτι για το οποίο να αξίζει να ζεις)
Ιουλία Μέρμηγκα (Με τον φακό των γυναικών, Μπαμπιέτ Μανγκόλτ: Η πράξη του κοιτάγματος)
Νικόλ Μπρενέζ (Μετά την καταστροφή: Ο κινηματογράφος την εποχή του θου αφανισμού)
Φαίδρα Παπαδοπούλου (Μετά την Επανάσταση: Εικόνες του έθνους-κράτους, Αντόνιο Ρέις και Μαργκαρίντα Κορντέιρο: Η ποιητική του ερημωμένου τοπίου)
Σελίν Ρουιβό (Αποκατεστημένες και υπέροχες)
Ιάκωβος Σκενδερίδης (Γιόννας Μέκας: ο πάπας του πρωτοποριακού κινηματογράφου, Διεθνές διαγωνιστικό, Ειδικές προβολές, Τζορτζ Στίβενς: Κάτι για το οποίο να αξίζει να ζεις)
Ελίζα Σόρογκα (mAPs: migrating Artists Project, Ταυτότητα ανάμεσα)

GREEK FILM ARCHIVE BOARD OF DIRECTORS

President Maria Komninos
Vice President Aphroditi Liti
Secretary General Valerie Kontakos
Treasurer Vasso Karabetsou
Member Evangelos Sorogas

12th ATHENS AVANT-GARDE
FILM FESTIVAL

President Theodoros Adamopoulos
Artistic director Maria Komninos
General Coordinator Electra Venaki (altcine)
Production manager Dimitra Arapoglou
Assistant production manager Michalis Astras
Administration Smaro Stavropoulou
Accounts department Vassilis Bibas

PROGRAM

Head of Program Coordination
Jacob Skenderidis

Film selection
Maria Komninos (International competition, Theo Angelopoulos: History and the sense of the tragic, Robert Manthoulis: "Man with a movie camera", After the revolution: images of the nation state, Satyajit Ray: 100th birth anniversary)
Nepheli Gambade (International competition, Special screenings, Through women's lens)
Ehsan Khoshbakht (International competition, George Stevens: Something to live for)
Ioulia Mermigka (Through women's lens, Babette Mangolte: The act of looking)
Nicole Brenez (After the catastrophe: Cinema at the time of the 6th extinction)
Phaedra Papadopoulos (António Reis and Margarida Cordeiro: The poetics of deserted landscape)
Céline Ruivo (Restored and beautiful)
Jacob Skenderidis (Jonas Mekas: the pope of avant-garde cinema, George Stevens: Something to live for, International competition, Special screenings)
Eliza Soroga (mAPs: migrating Artists Project, Identity in between)

Προγραμματισμός Ταινιών

Νεφέλη Γκαμπάντ (Διεθνές διαγωνιστικό, Ειδικές προβολές, Με τον φακό των γυναικών)

Φαίδρα Παπαδοπούλου (Μετά την επανάσταση:

Εικόνες του έθνους-κράτους, Αντόνιο Ρέις και Μαργκαρίντα Κορντίερο: Η ποιητική του ερημωμένου τοπίου)

Ιωάννα Πιπίδη (Μετά την επανάσταση: Εικόνες του έθνους-κράτους, Σατγιαζίτ Ρέι: 100 χρόνια από τη γέννησή του)

Σελίν Ρουιβό (Αποκατεστημένες και υπέροχες)

Ιάκωβος Σκενδερίδης (Γιόνας Μέκας: ο πάπας του πρωτοποριακού κινηματογράφου, Διεθνές διαγωνιστικό, Ειδικές προβολές, Θόδωρος Αγγελόπουλος: Η Ιστορία και έννοια του τραγικού, Τζορτζ Στίβενς: Κάτι για το οποίο να αξίζει να ζεις, Με τον φακό των γυναικών, Μετά την καταστροφή: Ο κινηματογράφος την εποχή του δου αφανισμού, Μπαμπέτ Μανγκόλτ: Η πράξη του κοιτάγματος)
Ελίζα Σόρογκα (mAPs: migrating Artists Project, Ταυτότητα Ανάμεσα)

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΠΙΓΡΑΜΜΙΚΟΥ ΦΕΣΤΙΒΑΛ

Συντονισμός Ηλέκτρα Βενάκη (altcine)

Διαχείριση ιστοσελίδων, εφαρμογών & μέσων κοινωνικής δικτύωσης Ιωάννα Ι. Πιπίδη

Κίνηση, έλεγχος και μετατροπή ψηφιακών αρχείων ταινιών Ζωή Χατζή

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ

Υπεύθυνη γραφείου τύπου & επικοινωνίας
Ευάννα Βενάρδου

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

Υπεύθυνη δημοσίων σχέσεων & φιλοξενίας
Ελίζα Σόρογκα

Programming

Nepheli Gambade (International competition, Special screenings, Through women's lens)

Phaedra Papadopoulos (António Reis and Margarida Cordeiro: The poetics of deserted landscape, After the revolution: Images of the nation state)

Ioanna Pipidi (Satyajit Ray: 100th birth anniversary, After the revolution: Images of the nation state)

Céline Ruivo (Restored and beautiful)

Jacob Skenderidis (Jonas Mekas: the pope of avant-garde cinema, International competition, Special screenings, Theo Angelopoulos: History and the sense of tragic, George Stevens: Something to live for, Through women's lens, Babette Mangolte: the act of looking, After the catastrophe: cinema at the time of the 6th extinction)
Eliza Soroga (mAPs: migrating Artists Project, Identity in between)

ONLINE FESTIVAL PRODUCTION

Coordination Electra Venaki (altcine)

Websites & social media Ioanna H. Pipides

Digital film trafficking, format check, and file conversion
Zoi Chatzi

PRESS OFFICE

Communication & publicity manager
Evanna Venardou

PUBLIC RELATIONS

Public relations & hospitality manager
Eliza Soroga

ΠΑΡΑΓΩΓΗ

Τεχνικός Υπεύθυνος Τάσος Αδαμόπουλος

Συντονισμός κίνησης ταινιών & υποστήριξη παραγωγής
Νεκτάριος Σάκκας

Παραγωγή προγραμμάτων βίντεο και trailer

Στέφανος Μίνογλου

Μετάφραση/υποπτιλισμός
NEANIKO PLANO – SUBTITLES

Γενική υπεύθυνη μετάφρασης/υποπτιλισμού

Κατερίνα Ζαμπέλη

Υπεύθυνος μετάφρασης / υποπτιλισμού προγράμματος

Παντελής Παντελόγλου

Σκηνοθεσία τελετής έναρξης και λήξης

Θανάσης Νεοφώτιστος

Ραδιοφωνικό προωθητικό σποτ

Δημήτρης Βραχνός

ΕΚΔΟΣΗ

Έκδοση Μαρία Κομνηνού

Συντονισμός, παραγωγή και οργάνωση έκδοσης / web /online platform

Σάββας Καρέλης

Συγγραφή, επιμέλεια και μετάφραση κειμένων

Ιουλία Μέρμηγκα

Κείμενα καταλόγου Μαρία Κομνηνού, Νεφέλη Γκαμπάντ, Ιουλία Μέρμηγκα, Νικόλ Μπρενέζ, Σελίν Ρουιβό, Φαίδρα Παπαδοπούλου, Ιωάννα Πιπίδη, Ελίζα Σόρογκα

Διόρθωση κειμένων

Δήμητρα Σαμίου

Βοηθός μετάφρασης

Στέφανος Μίνογλου

Υπεύθυνη βιβλιοθήκης / αρχείου

Κατερίνα Γεωργίου

Δημιουργική εικόνα

Βάσω Αβραμοπούλου / A4_Design

Σχεδιασμός εντύπων

Ξένια Χατζηαγγελλή

Σελιδοποίηση Μάϊρα Δουράνου

Ψηφιακές εκτυπώσεις

Cloudprint IKE

Εκτυπώσεις καταλόγου

Entypo

PRODUCTION

Technical support Tasos Adamopoulos

Film trafficking

Nektarios Sakkas

Video documentation, TV and promotional spot

Stephanos Minoglou

Translation/subtitling

NEANIKO PLANO – SUBTITLES

Translation/subtitling general coordinator

Katerina Zampeli

Programme translation/subtitling coordinator

Pantelis Panteloglou

Opening and closing ceremony

Thanasis Neofotistos

Radio promotional spot

Dimitris Vrahnos

PUBLICATION

Publication Maria Komninos

Coordination, production and organization of publication/web/online platform

Savvas Karelis

Writing, editing, and translation

Ioulia Mermigka

Writing Maria Komninos, Nicole Brenez,

Nepheli Gambade, Ioulia Mermigka,

Celine Ruivo, Phaedra Papadopoulos,

Ioanna Pipidi, Eliza Soroga

Proofreading

Dimitra Samiou

Translation assistant

Stephanos Minoglou

Library/Photo Archive

Katerina Georgiou

Art Direction

Vassiliki Avramopoulou / A4_Design

Design

Xenia Hatzigagelli

Layout Moira Douranou

Digital Printing

Cloudprint

Printing

Entypo

Το 12ο Φεστιβάλ Πρωτοποριακού Κινηματογράφου της Αθήνας ευχαριστεί:

Την Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού Λίνα Γ. Μενδώνη

Τον Υφυπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού, αρμόδιο για θέματα σύγχρονου πολιτισμού, Νικόλα Γιατρομανωλάκη

Τον Περιφερειάρχη Αττικής Γεώργιο Πατούλη

Τον Αντιπεριφερειάρχη Πολιτισμού Χάρη Ρώμα

Τον Δήμαρχο Αθηναίων Κώστα Μπακογιάννη

Την Γενική Γραμματέα Σύγχρονου Πολιτισμού του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού Ελένη Δουνδουλάκη

Την Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Παραστατικών Τεχνών και Κινηματογράφου του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού Μαργαρίτα Αλεξομανωλάκη

Την Προϊσταμένη του Τμήματος Κινηματογράφιας και Οπτικοακουστικών Μέσων Μέσων του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού Ελένη Τουμπανάκη

Τα στελέχη της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του ΠΕΠ Αττικής και ιδιαίτερα τον Προϊστάμενο Δημήτρη Δρόση, καθώς και τους Άγγελο Σπηλιώτη, Ανδρέα Κασανίκo, και Ελισάβετ Κωνσταντάκου

Το Γαλλικό Ινστιτούτο της Αθήνας και ιδιαίτερα τον Διευθυντή Nicolas Eybalin και τον Θεοδωρή Κουτσαύτη, Ακόλουθο για τα Οπτικοακουστικά Μέσα

Την Πρεσβεία της Πορτογαλίας στην Ελλάδα και ιδιαίτερα την Πρέσβειρα Α.Ε. Helena Paiva, τον Πρώην Πρέσβη Α.Ε. Rui Alberto Manuppella Tereno και τον Σύμβουλο της Πρεσβείας / Προϊστάμενο του Προξενικού Τμήματος João Ricardo Mendes

Την Πρεσβεία της Δημοκρατίας της Λιθουανίας στην Ελλάδα και ιδιαίτερα τις: Rūta Vaičiūnienė, Επιτετραμμένη της Πρεσβείας, Viktorija Dapkutė, Ανώτατη υπάλληλο της Πρεσβείας και Lina Stasytė, Γραμματέα της Πρεσβείας

Το Πολιτιστικό Ινστιτούτο της Λιθουανίας

Την Πρεσβεία της Ιταλίας στην Ελλάδα, το Ιταλικό Μορφωτικό Ινστιτούτο και ιδιαίτερα την Αναπληρώτρια Επικεφαλής, Susanna Sylvia Schlein και τον Γιώργο Χριστοφορίδη, Ακόλουθο Τύπου

Την Τεχνόπολη Δήμου Αθηναίων

Τη Διευθύντρια του ραδιοσταθμού ΑΘΗΝΑ 9.84, Μαργαρίτα Μυτιλναίου

Το Τμήμα Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και ιδιαίτερα τη Διευθύντρια του Εργαστηρίου Οπτικοακουστικών Μέσων, Καθηγήτρια Εύα Στεφανή

Την αεροπορική εταιρεία SKY EXPRESS

Την εταιρία Coca-Cola Tria Epsilon με το brand Campari

Το κτήμα του Πύργου Βασιλίσσης (Κέντρο της Γης & Κιβωτός)

Το ξενοδοχείο Wyndham Grand Athens

The 12th Athens Avant-Garde Film Festival wishes to thank:

Minister of Culture and Sports Lina G. Mendoni

Deputy Minister of Culture and Sports, Responsible for Contemporary Culture Nicholas Yatromanolakis

Regional Governor of Attica George Patoulis

The Deputy Regional Governor of Attica for Culture Haris Romas

The Mayor of Athens Kostas Bakogiannis

The General Secretary for Contemporary Culture Eleni Doundoulaki

The Head of the Directorate of Performing Arts and Cinema of Ministry of Culture and Sports Margarita Alexomanolaki

The Director of the Department of Cinematography and Audiovisual Media of Ministry of Culture and Sports Eleni Toumpanaki

The executives of the Special Management Service of the Regional Operational Program of Attica and especially the Head Dimitris Drosis, and Angelos Spiliotis, Andreas Katsanikos, and Elisavet Konstantakou

The French Institute of Athens and especially its Director Nicolas Eybalin and Theo Koutsaftis Audiovisual attaché

The Embassy of Portugal in Greece and especially H.E. the Ambadressess Helena Paiva, the former Ambassador H.E. Rui Alberto Manuppella Tereno and Embassy Counsellor / Head of the Consular Section João Ricardo Mendes.

The Embassy of the Republic of Lithuania to the Hellenic Republic and especially Rūta Vaičiūnienė, Chargée d'affaires a.i., Viktorija Dapkutė, Chief Officer and Lina Stasytė, Secretary

The Lithuanian Culture Institute

The Embassy of Italy in Greece, the Italian Cultural Institute of Athens and especially the Deputy Director, Susanna Sylvia Schlein and Giorgio Christoforidis, Press attaché

The Technopolis City of Athens

The Director of the radio station ATHENS 9.84, Margarita Mytilinaiou

The Department of Media and Communication of the National and Kapodistrian University of Athens and especially Director of Audiovisual Lab, Professor Eva Stefani

The airline company SKY EXPRESS

Coca-Cola Tria Epsilon and the brand Campari

The Queen's Tower Estate (Centre of the Earth & Kivotos)

Wyndham Grand Athens Hotel

Ευχαριστούμε επίσης / Special thanks to:

Την Authorwave και ιδιαίτερα τον Γενικό Διευθυντή και ιδρυτή Πάνο Μπίσδα για τη δωρεά του βραβείου.

Τη ΣΤΑΔΙΟΝ ΑΕ και ιδιαίτερα τον Πρόεδρο και Διευθύνοντα Σύμβουλο Αλέξη Φραγκιάδη.

Το ΕΚΚ και ιδιαίτερα την Γενική Διευθύντρια Αθηνά Καρτάλου - Αντούκου, την Λίνα Μανωλοπούλου και Μαρία Νταγιαντά.

Τη ΣΤΑ.ΣΥ (Σταθερές Συγκοινωνίες, Μονοπρόσωπη Α.Ε.) και ιδιαίτερα την Ιακωβίνα Κάπελα, Τμηματάρχη Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης & Πολιτιστικής Κληρονομιάς

Τα μέλη της κριτικής επιτροπής: Cecilia Barrionuevo, Πέτρο Σεβαστίκογλου, Δημήτρη Θεοδωρόπουλο

Τις διευθύντριες φωτογραφίας, Ολυμπία Μυτιλναίου, Κατερίνα Μαραγκουδάκη, Χριστίνα Μουμούρη, Agnès Godard, Daria D'Antonio και Babette Mangolte

Την ΕΡΤ και το ERTFLIX και ιδιαίτερα την Τζένη Βαφάκου, Διευθύντρια Προγράμματος ΕΡΤ

Αρχεία και Εταιρίες / Film Archives and Companies:
Cinematheque française, Cineteca di Bologna, Jugoslovenska kinoteka, The Film Foundation, World Cinema Project, Cinemateca Portuguesa, San Francisco Silent Film Festival, Park Circus, Cinobo, Feelgood Entertainment, Filmtrade, Odeon, Rosebud.21, Weird Wave, Arsenal – Institut für Film und Videokunst e.V., Sean Kelly Gallery, Centre Simone de Beauvoir, Re:Voir, Cinephile Media, Best Friend Forever Sales, Creative Agitation, Écran noir productions, MPM Premium, sine olivia pilipinas, sixpackfilm, Terratrema Filmes, Visit Films, Criterion, Collectif 50/50, Soul Productions, Komet Films AS, Oxymoron Films, Films Boutique, Zeitgeist Films, Chantal Akerman Foundation – Cinematek, LS Distribution Mediawan, Wild Bunch, MK2, Cinesur, Kkoci Productions, Light Cone, Atoms & Void, Final Cut for Real, No Man's Land, Production 601, Petit à Petit Production, Rishab Shetty Films

Τους:
George Stevens Jr., Dottie McCarthy, Φοίβη Οικονομοπούλου, Κατερίνα Αγγελοπούλου, José Manuel Costa, Rui Machado, Sarah Moreira Jack Bell, Evie Korzec, Steven Sloss, Nicholas Heartland, Gian Luca Farinelli, Carmen Accaputo, Aleksandar Saša Erdeljanović, Marjan Vujović, Angelika Ramlow, Johannes Bock, Charlotte Grotell, Lauren Kelly, Peggy Préau, Pip Chodorov, Πέτρο Γκότσιπ, Τάσο Μελεμενίδη, Δάφνη Μπεκτσιή, Φρόσω Αναστασίου, Ελένη Βλάχου, Rohit Kumar, Victoria Solanas, Valérie Massadian, Nanako Tsukidate, Margarida Martins Cordeiro, Λάκης Παπαστάθης, Ειρήνη Σουγανίδου, Βούλα Γεωργακάκου, Σωτηρία Ματζίρη, Aurélien Petit, Mitra Farahani, Kiro Russo, Marc Nauleau, Zahra Benasri, Erin Wilkerson,

Travis Wilkerson, Paz Encina, Joana Pimenta, Adirley Queirós, Ricky D'Ambrose, Lav Diaz, Milena Czernovsky, Lilith Kraxner, Natesh Hegde, Florence Maillard, Natalia Isotta, Pedro Peralta, Mariana Vasco, Nevena Desivojevic, Artur dos Reis, Tarek Shoukri, Hazel Orencio, Gerald Weber, Annamaria Licciardello, Wafa Ghermani, Emilie Cauquy, Rob Byrne, Maria Chiba, Elizabeth Pauker, Brett Sharlow, Ryan Connors, Keenan Novi, Φένια Κοσοβίτσα, Σάκης Τσιτομενέας, Ιωάννα Παναγιωτίδου, Μέμη Κούπα, Ιρίς Μπαγλανέα, Αλέξανδρος Ζαρμπής, Σύνη Παππά, Βαρβάρα Δούκα, Alexander Zwart, Πάνος Δεληγιάννης, Παναγιώτης Μαρούλης, Ανδρονίκη Χριστάκη, Μαρία Ρεπούση, Κώστας Σφακιανάκης, Ιωάννα Σουλτάνη, Valia Phyllis Zwart, Αργύρης Παπαδημητρώπουλος, Louise Rousset, Rūta Švedkauskaitė, Manon Grodner, Emily Russo, Elise Boudjem, Céline Brouwez, Agnès Kieft, Esther Devos, Louise Marmié, Βασίλης Σουρραπάς, Annouchka De Andrade, Fatmir Koci, Sergei Loznitsa, Maria Choustova, Maya Kasterine, Florent Marcie, Paul Grivas, Fergus Daly, Silvi Simon, Cecilia Bengolea, Jayne Parker, Zélie Dartus-Parraud, Maria Kristensen, Miguel Armas, Tillyan Bourdon, Elena Tammacarro, Sylvie Rollet, Ειρήνη Στάθη, Albero Pere, Eva Orbanz, Έφη Σήπρου, Marc Wagenbach, Chrysanthi Badeka, Ann-Maj Granstubb, Lucia Carolina De Rienzo, Anna Alexandre, Κωνσταντίνα Μπούσμπουρα, Αριάδνη Μίκου, Tero Peltoniemi, Aline-Sitoé N'Diaye, Riccardo Maione, Luca Pescaglini, Daniele Condemì

Τις Επιτροπές:
1. Αξιολόγησης: Αθανασία Ραγγου (Πρόεδρος)- Νίκος Μιχαηλίδης (Μέλος)- Παρασκευή Σκούρα (Μέλος)
2. Ενστάσεων: Γεωργαντρέας Ζάννος (Πρόεδρος)- Τάσος Αδαμόπουλος (Μέλος)- Τάνια Βαζελάκη (Μέλος)
3. Παραλαβής:Μενέλαος Καραμαγγιώλης (Πρόεδρος)- Ελένη Αλεξανδράκη (Μέλος)- Κατερίνα Γεωργίου (Μέλος)
4. Παραλαβής Συνόλου Υποέργου:Μενέλαος Καραμαγγιώλης (Πρόεδρος)- Τάσος Αδαμόπουλος (Μέλος)- Κατερίνα Γεωργίου (Μέλος)

Τους συνεργάτες μας που εκπονοούν την πρακτική τους άσκηση στην Ταινιοθήκη:
Αντωνοπούλου Διονυσία, Κεφαλά Μαρία-Ζαχαρούλα (Μαρίζα), Μπακόλα Ειρήνη, Πολυκέττι Βαλεντίνα, Φερεκίδη Δέσποινα και Χατζηδημητριάδης Θεόδωρος.

Τους εθελοντές μας:
Βασιλοπούλου Ελένη, Βλαχοπούλου Σοφία, Γεροχρήστου Λίλα, Γεωργίου Ελένη, Γκίκα Μυρτώ, Δάναλη Σεβαστιανή, Δημητρίου Δανάη, Δρακοπούλου Βασιλική, Καραγιαννοπούλου Κατερίνα, Κόκκαλη Εύη, Κολιοπούλου Κατερίνα, Κουράκος Γιώργος, Λαναρά Αγγελική, Λάσπη Άρτεμις, Λύρα Αურηλία, Λυσανδρόπουλος Αθανάσιος, Μάνου Βασίλειος, Μάρδα Μαρίνα, Μεταξάς Κωνσταντίνος, Μπογοσιάν Ανούς, Νικολαΐδου Μαρίνα, Σάρρη Βιβιάννα, Τελέη Κατερίνα και Τζωρτζάκη Μελίνα.

ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Πολιτισμού
και Αθλητισμού

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

ΧΟΡΗΓΟΣ ΒΡΑΒΕΙΟΥ

ΧΟΡΗΓΙΑ ΑΕΡΟΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

ΧΟΡΗΓΙΕΣ ΠΟΤΩΝ

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΤΑΙΝΙΟΘΗΚΗ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
> ΜΟΥΣΕΙΟ
ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ

a4_ardesign

Έκδοση της Ταινιοθήκης της Ελλάδος

ΤΑΙΝΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ιερά Οδός 48 & Μεγάλου Αλεξάνδρου
Μετρό Κεραμεικός

Τηλ: 210-3612 046

www.tainiothiki.gr

ISSN 2653 - 861X

